

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ –
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ**

Διπλωματική εργασία

" Αντιλήψεις διευθυντών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τον ρόλο των ΤΠΕ, ως υποστηρικτικό μέσο, στην οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων πριν και μετά την πανδημία COVID-19"

του

Κωνσταντίνου Βλαχοδήμου

Επιβλέπων καθηγητής: Θαρρενός Μπράτιτσης, Καθηγητής, Π.Δ.Μ

Εξεταστές:

1. Ελένη Γρίβα, Καθηγήτρια, Π.Δ.Μ
2. Γεώργιος Ιορδανίδης, Καθηγητής Π.Δ.Μ

Φλώρινα, 2023

Copyright © Κωνσταντίνος Βλαχοδήμος, 2023.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν στη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Όνοματεπώνυμο: Κωνσταντίνος Βλαχοδήμος

Α.Ε.Μ.: 997

Ηλεκτρονική διεύθυνση: kvlachod@yahoo.gr

Έτος εισαγωγής: 2020

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: "Αντιλήψεις διευθυντών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τον ρόλο των ΤΠΕ, ως υποστηρικτικό μέσο, στην οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων πριν και μετά την πανδημία COVID-19"

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, είναι προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας, η βιβλιογραφία και οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα με παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη επιλογή βοηθά στον περιορισμό της λογοκλοπής διασφαλίζοντας έτσι το συγγραφέα.

Ημερομηνία 24-02-2023

Ο δηλών

Βλαχοδήμος Κωνσταντίνος

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	7
Abstract	8
Εισαγωγή	9
Διατύπωση του προβλήματος	9
Σημασία της έρευνας	9
Σκοπός της έρευνας	10
Μεθοδολογική προσέγγιση.....	11
Δομή της εργασίας	11
Α΄ Μέρος: Θεωρητικό πλαίσιο	13
Κεφάλαιο 1. Οργάνωση και διοίκηση	13
1.1. Ορισμός οργάνωσης.....	13
1.2. Ορισμός διοίκησης.....	14
1.3. Χαρακτηριστικά της διοίκησης	14
1.4. Εκπαιδευτική διοίκηση	16
1.5. Σχολική ηγεσία	17
Κεφάλαιο 2. ΤΠΕ και εκπαίδευση	18
2.1. Κοινωνία της γνώσης, της πληροφορίας και της τεχνολογίας.....	18
2.2. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών	18
2.3. ΤΠΕ και εκπαίδευση	19
2.4. Οφέλη των ΤΠΕ στον τομέα της εκπαίδευσης	20
2.5. Εμπόδια ένταξης ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία	21
2.6. Ο ρόλος των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία	22
2.7. Ψηφιακή ηγεσία στην εκπαίδευση.....	23
Κεφάλαιο 3. Πανδημία και εκπαίδευση	24
3.1. Συνέπειες από το κλείσιμο των σχολείων.....	26

3.2. Ηγεσία και πανδημία	28
B' Μέρος	29
Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία της έρευνας	29
4.1. Ποιοτική έρευνα.....	29
4.2. Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα	31
4.3. Στρατηγική έρευνας.....	32
Κεφάλαιο 5: Ανάλυση δεδομένων	34
5.1. Θεματική ανάλυση περιεχομένου	34
5.2. Έκθεση των δεδομένων	34
5.2.1. Επαγγελματικό προφίλ.....	35
5.2.2. Θεματικός Άξονας: ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	36
5.2.3. Θεματικός Άξονας: Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν την πανδημία του Covid19.....	39
5.2.4. Θεματικός Άξονας: Ο ρόλος των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της πανδημίας του Covid19	41
5.2.5. Θεματικός Άξονας: Αλλαγές που προέκυψαν στο ρόλο των ΤΠΕ μετά την πανδημία.....	43
5.2.6. Θεματικός Άξονας: Παρακαταθήκη της περιόδου της πανδημίας για τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	44
5.3. Συμπεράσματα	51
Παρατηρήσεις - Συζήτηση	53
Βιβλιογραφικές αναφορές	57
Παράρτημα 1: Πρωτόκολλο συνέντευξης.....	64
Παράρτημα 2: Κωδικοί και λειτουργικοί ορισμοί ανά συμμετέχοντα.....	69
Διευθυντής Α	69
Διευθυντής Β.....	70
Διευθυντής Γ	72
Διευθυντής Δ.....	74

Διευθυντής Ε.....	75
Διευθυντής Στ	77
Διευθυντής Ζ.....	79
Διευθυντής Η	80
Διευθυντής Θ	82
Διευθυντής Ι.....	84
Διευθυντής Ια.....	85

Παράρτημα 3: Συνεντεύξεις..... 88

Διευθυντής Α	88
Διευθυντής Β.....	100
Διευθυντής Γ	107
Διευθυντής Δ.....	112
Διευθυντής Ε.....	118
Διευθυντής ΣΤ	128
Διευθυντής Ζ.....	134
Διευθυντής Η	140
Διευθυντής Θ	147
Διευθυντής Ι.....	155
Διευθυντής Ια.....	164

Περίληψη

Η παρούσα εργασία διερευνά το θέμα σχετικά με τον ρόλο των ΤΠΕ. Τα τελευταία χρόνια οι ΤΠΕ αναπτύχθηκαν ραγδαία και στον χώρο της εκπαίδευσης. Ειδικότερα οι ΤΠΕ έχουν ενταχθεί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία όσο και για την διοικητική λειτουργία των σχολικών μονάδων. Οι ΤΠΕ αποτελούν πλέον χρήσιμο εργαλείο για σχεδόν όλους τους τομείς της σύγχρονης κοινωνίας, ενώ για τη σχολική διοίκηση αποτελούν μια νέα στρατηγική πολιτική από την πολιτεία. Επιπλέον στην παρούσα εργασία διερευνάται η ανταπόκριση των ΤΠΕ για την αντιμετώπιση ζητημάτων κρίσεων όπως, για παράδειγμα δημιουργήθηκε πρόσφατα εξ αιτίας της πανδημίας του Covid-19. Με μια ποιοτική προσέγγιση για την ανταπόκριση και τον ρόλο που είχαν οι ΤΠΕ στη διοικητική λειτουργία των σχολικών μονάδων την περίοδο της πανδημίας του κορονοϊού, έγινε προσπάθεια για την διερεύνηση των αντιλήψεων των διευθυντών σχολικών μονάδων, οι οποίοι είναι το κύριο όργανο για τη διοίκηση των σχολικών μονάδων.

Στόχος ήταν να παρουσιαστούν οι υποκειμενικές απόψεις των διευθυντών για το πώς αντιλαμβάνονται τον ρόλο των ΤΠΕ στο διοικητικό έργο, ποια είναι τα κριτήρια και οι παράγοντες που τον καθορίζουν και με ποιες ενέργειες πρέπει να γίνουν ώστε να βελτιωθεί ο ρόλος τους. Ενώ, επιδιώχθηκε η διερεύνηση της χρήσης των υποκειμένων της έρευνας στη χρήση των ΤΠΕ τόσο πριν την πανδημία, όσο κατά τη διάρκεια κι μετά από αυτή. Σε ποιο βαθμό επηρέασαν οι ΤΠΕ τη διοικητική λειτουργία των σχολικών μονάδων, τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν και πώς μπορεί να εξελιχθούν στο μέλλον για τη διοίκηση των σχολικών μονάδων και σε αντίστοιχες περιπτώσεις κρίσεων.

Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι παρά την ευρύτητα του όρου και τη δυσκολία νοηματικής προσέγγισης, οι διευθυντές αναγνώρισαν πολλές διαστάσεις της έννοιας, εντόπισαν παράγοντες που την επηρεάζουν και πρότειναν δράσεις αποτίμησης και βελτίωσης των ΤΠΕ. Οι απαντήσεις κινήθηκαν σε μια κοινή περίπου συνισταμένη και κατά γενική ομολογία φάνηκε ότι οι ΤΠΕ κατέχουν σαφή θέση και ρόλο για τη διεκπεραίωση του διοικητικού έργου στις σχολικές μονάδες ακόμη και σε περιόδους κρίσεων.

Λέξεις κλειδιά: Σχολική διοίκηση, ΤΠΕ, Covid-19, διοικητικό έργο

Abstract

This paper explores the topic regarding ICT. In recent years, ICT has developed rapidly in the field of education as well. In particular, ICTs have been integrated into the Greek education system both in the educational process and for the administrative function of school units. ICT is now a useful tool for almost all sectors of modern society, while for school management it is a new strategic policy from the state. In addition, the present project investigates the response of ICT to deal with crisis issues such as, for example, recently created due to the Covid-19 pandemic. With a qualitative approach to the response and the role that ICT had in the administrative functioning of school units during the period of the corona pandemic, an effort was made to investigate the perceptions of school unit managers, who are the main body for the administration of school units. units.

The aim was to present the subjective views of managers on how they perceive the role of ICT in administrative work, what are the criteria and factors that determine it and what actions should be taken to improve their role. While it was sought to investigate the use of the research subjects in the use of ICT both before the pandemic, as well as during and after it. To what extent did ICT affect the administrative function of the school units, the challenges they faced and how they may evolve in the future for the administration of the school units and in corresponding cases of crises.

From the results it appears that despite the wideness of the term and the difficulty of a meaningful approach, the managers recognized many dimensions of the concept, identified factors that influence it and proposed actions to value and improve ICT. The answers moved to a common consensus, and it was generally agreed that ICT has a clear position and role for the handling of administrative work in school units even in times of crisis.

Key words: School administration, ICT, Covid-19, administrative work

Εισαγωγή

Διατύπωση του προβλήματος

Η ξαφνική εμφάνιση του νέου κορονοϊού Covid – 19 στην καθημερινότητα των ανθρώπων, σε παγκόσμια κλίμακα, δημιούργησε μια πρωτόγνωρη κατάσταση, η οποία οδήγησε σε σημαντικές επιπτώσεις, κοινωνικού, ψυχολογικού και οικονομικού επιπέδου, ο αντίκτυπος των οποίων δεν μπορεί να αξιολογηθεί ακόμη. Ταυτόχρονα με την προστασία της ίδιας μας της υγείας και των γύρω μας, είμαστε υποχρεωμένοι, υπό συνθήκες κατ' οίκον περιορισμού, να εκπληρώνουμε τα όποια καθήκοντα έχουμε αναλάβει, τόσο στον τομέα των δραστηριοτήτων όσο και των ανθρωπίνων σχέσεων (εργασία, οικογένεια, εκπαίδευση, φίλοι κ.τ.λ.).

Με την ραγδαία πρόοδο που επιτελείται στον τομέα της τεχνολογίας, και με την ευρεία χρήση του διαδικτύου, ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν πρόσβαση στην γνώση ολοένα και αυξάνεται. Αν και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, που αξιοποιούν την τεχνολογία και υιοθετούν μεθόδους μάθησης μέσω υπολογιστή και εξ' αποστάσεως διδασκαλία, δεν είναι λίγα τα τελευταία χρόνια, εντούτοις κανένα κράτος δεν είχε προετοιμαστεί καταλλήλως και πλήρως να διακόψει απότομα τα δια ζώσης μαθήματα στις σχολικές μονάδες, και να τα συνεχίσει με την μέθοδο της τηλεεκπαίδευσης, λόγω της πανδημίας του κορονοϊού. Η έλευση του COVID-19 έχει επηρεάσει τον τομέα της εκπαίδευσης σε ολόκληρο τον κόσμο, κυρίως λόγω του κλεισίματος των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Έτσι, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής υιοθέτησαν τη νέα κανονικότητα όσο πιο γρήγορα μπορούσαν, ειδικά στον παγκόσμιο εκπαιδευτικό τομέα. Για αυτό, τα περισσότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα παγκοσμίως έχουν προσαρμοστεί στο σύστημα ηλεκτρονικής μάθησης, έτσι ώστε να συνεχίσουν τη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης (Weeden & Cornwell, 2020).

Μετά το κλείσιμο των σχολείων, το μεγαλύτερο βάρος της σχολικής διοίκησης για τη λειτουργία των σχολείων έπεσε στους διευθυντές των σχολικών μονάδων. Από τη μια μέρα στην άλλη, σε ένα πλαίσιο αβεβαιότητας, αναγκάστηκαν να επανεξετάσουν το διοικητικό τους έργο, αλλά και να χρησιμοποιήσουν ή αναπτύξουν, με αυτοδίδακτο τρόπο τις περισσότερες φορές, τεχνολογικές δεξιότητες και να ενσωματώσουν νέες ψηφιακές συσκευές και πόρους στη εκτέλεση των διοικητικών καθηκόντων ή μια υποστήριξη ψηφιακών εργαλείων για τα διοικητικά θέματα και εργασίες (Lorente et al., 2020).

Σημασία της έρευνας

Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχουν πλέον ενταχθεί στην σχολική καθημερινότητα είτε ως εκπαιδευτικό, είτε ως διοικητικό εργαλείο. Η χρήση τους από τους διευθυντές των σχολικών μονάδων θεωρείται πλέον δεδομένη για να φέρουν σε πέρας το διοικητικό τους έργο. Ο ρόλος των διευθυντών όπως διαφαίνεται και από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση είναι σημαντικός γιατί από αυτούς εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό ο τρόπος διαχείρισης των νέων τεχνολογιών στο σχολείο, καθώς και η αποδοχή του από τη σχολική κοινότητα. Πολλοί ερευνητές επισημαίνουν την

αναγκαιότητα οι διευθυντές των σχολικών μονάδων να λειτουργούν ως πρότυπα, χρησιμοποιώντας και υιοθετώντας την ενσωμάτωση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στην κουλτούρα της σχολικής μονάδας (Anderson & Dexter, 2005; Bosley et al., 2005; Μαρκαντώνης & Σαραφίδου, 2009).

Πολλές έρευνες μέχρι σήμερα επικεντρώνονται στον βαθμό χρήσης ΤΠΕ από διευθυντές και καθηγητές σχολικών μονάδων, στην επίδραση των ΤΠΕ στο έργο τους καθώς και σε άλλους παράγοντες όπως είναι το άγχος χρήσης ΤΠΕ στο πλαίσιο των καθηκόντων τους. Επίσης, υπάρχουν έρευνες που διερευνούν τις στάσεις και τις αντιλήψεις των διευθυντών σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στην διδασκαλία, στην διοίκηση σχολικών μονάδων και τις δυσκολίες υιοθέτησης ΤΠΕ. Ωστόσο, στις μέχρι τώρα έρευνες αναφορικά με το ρόλο της εκπαιδευτικής ηγεσίας, η εισαγωγή και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων και οι δυνατότητες που προκύπτουν από αυτή δεν έχει διερευνηθεί κατά συστηματικό τρόπο.

Στα παραπάνω ήρθε να προστεθεί κι ένας επιπλέον απρόσμενος παράγοντας. Στην λειτουργία των σχολικών μονάδων τόσο σε εκπαιδευτικό όσο και σε διοικητικό επίπεδο μεγάλες αλλαγές έφερε το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19. Η πανδημία και τα επακόλουθά της, όπως η αναστολή της δια ζώσης λειτουργίας των σχολείων και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, έφεραν μια απρόσμενη και επιτακτική ανάγκη προσαρμογής. Καθώς η πανδημία και οι επιπτώσεις της δεν έχουν τελειώσει ακόμα, η βιβλιογραφία είναι περιορισμένη σε σχέση με την επίδρασή της στην διοίκηση των σχολικών μονάδων. Για τον λόγο αυτό κρίθηκε σκόπιμο να γίνει μια προσπάθεια καταγραφής της μέχρι τώρα επίδρασης που είχαν τα περιοριστικά μέτρα, εξ αιτίας της πανδημίας, στην χρήση των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων. Για το σκοπό αυτό, η διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των διευθυντών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τη χρήση νέων τεχνολογιών, ως υποστηρικτικό μέσο, για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, και πώς αυτή επηρεάστηκε από την πανδημία, κρίνεται όχι απλά σημαντική αλλά και αναγκαία.

Σκοπός της έρευνας

Ο βασικός σκοπός της εργασίας είναι να διερευνήσει τις αντιλήψεις των διευθυντών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε σχέση με τον ρόλο των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας, ως υποστηρικτικό μέσο, στην οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων πριν και μετά την πανδημία COVID-19.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται και τα οποία θα επιχειρήσει να απαντήσει η παρούσα εργασία είναι τα ακόλουθα:

- Κατά πόσο επηρέασε η πανδημία την χρήση ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.
- Ποια είναι τα εργαλεία που χρησιμοποιούν οι διευθυντές, για να διευκολύνουν το έργο τους, πριν και μετά την πανδημία.
- Αν άλλαξε η στάση των διευθυντών μετά την πανδημία σε σχέση με την χρήση ΤΠΕ.

- Αν η πανδημία έχει αφήσει παρακαταθήκη σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.

Μεθοδολογική προσέγγιση

Η εργασία βασίζεται σε ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων. Η παρούσα εργασία είναι μια ποιοτική έρευνα, καθώς κρίθηκε η πλέον κατάλληλη για την διερεύνηση των ερωτημάτων. Το βασικό εργαλείο της μεθόδου παραγωγής δεδομένων είναι η ημιδομημένη συνέντευξη θεματικά εστιασμένη.

Με τη συνέντευξη επιδιώκεται η αλληλεπίδραση, η επικοινωνία μεταξύ των προσώπων και καθοδηγείται από τον ερευνητή ή ερωτώντα με στόχο την απόσπαση πληροφοριών σχετιζόμενων με το αντικείμενο της έρευνας (Cohen, Manion & Morrison, 2008). Στόχος της συνέντευξης είναι ο ερωτηθής να εκφράσει και να αναπτύξει ελεύθερα τις απόψεις του πάνω σε βασικούς άξονες που καθορίστηκαν με βάση το πρωτόκολλο συνέντευξης για το θέμα της επιμόρφωσης των διευθυντών. Η διαδικασία της συνέντευξης θα περιλαμβάνει ατομικές συνεντεύξεις του διευθυντή του σχολείου. Προσπαθώντας να ορίσουμε την ομαδικά εστιασμένη συνέντευξη, μπορούμε να πούμε ότι αποτελεί έναν ιδιαίτερο τύπο ομάδας σε σχέση με το σκοπό, τη σύνθεση, τη διαδικασία και το μέγεθος, αντιπροσωπεύοντας ένα σημαντικό μεθοδολογικό εργαλείο της ποιοτικής έρευνας (Πουλόπουλος & Τσιμπουκλή, 1995).

Η δειγματοληψία που θα χρησιμοποιηθεί για την επιλογή των διευθυντών που θα συμμετέχουν στην ομαδικά εστιασμένη συνέντευξη θα είναι η βολική δειγματοληψία. Ως μέθοδος παραγωγής ποιοτικών δεδομένων επιλέχθηκε η καταγραφή συνομιλιών.

Σε ότι αφορά το δείγμα της έρευνας αυτό θα περιλαμβάνει 11 διευθυντές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Κοζάνης στην οποία ο ερευνητής έχει εύκολη πρόσβαση.

Θα ακολουθήσει η απομαγνητοφώνηση και ανάλυση των δεδομένων. Ειδικότερα θα πραγματοποιηθεί προσεκτική ανάγνωση του προς εξέταση υλικού και κωδικοποίηση των ποιοτικών δεδομένων που λήφθηκαν από την συνέντευξη. Οι κωδικοί θα ομαδοποιηθούν και θα παρουσιαστούν συνοπτικά σε θεματικούς άξονες. Θα ακολουθήσει παρουσίαση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

Δομή της εργασίας

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη, στο θεωρητικό και το ερευνητικό. Αρχικά γίνεται μια εν γένει αναφορά στο ερευνητικό πρόβλημα, διατυπώνονται ο σκοπός και οι στόχοι της μελέτης, τα ερευνητικά ερωτήματα, επισημαίνεται η σημαντικότητα της έρευνας αλλά και η αναγκαιότητά της, ενώ στο τελευταίο υποκεφάλαιο περιγράφεται η δομή της.

Στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται περιγραφή των όρων της οργάνωσης και της διοίκησης και γίνεται αναφορά τόσο στην εκπαιδευτική διοίκηση όσο και στην αποτελεσματικότητα του ρόλου του διευθυντή, στις σχολικές μονάδες. Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται ο όρος των ΤΠΕ, η σημασία τους στην εκπαίδευση και την εκπαιδευτική διοίκηση ενώ γίνεται αναφορά και στην έννοια της ψηφιακής ηγεσίας.

Στο τελευταίο κεφάλαιο του θεωρητικού μέρους περιγράφεται η σύνδεση της πανδημίας με την εκπαίδευση, οι συνέπειες που προκλήθηκαν από το κλείσιμο των σχολείων και τη σχέση της σχολικής ηγεσίας κατά την διάρκεια της πανδημίας.

Στο ερευνητικό μέρος της εργασίας περιγράφεται η μεθοδολογία της ποιοτικής έρευνας, η ανάλυση του σκοπού και των ερευνητικών ερωτημάτων, η στρατηγική που ακολουθήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας με τον καθορισμό τους δείγματος. Έπειτα, θα αναλυθεί η θεματική ανάλυση περιεχομένου της έρευνας και θα παρουσιαστούν τα δεδομένα χωρισμένα στους θεματικούς άξονες που αντιστοιχούν στα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας. Μετά την παρουσίαση των δεδομένων ακολουθεί το κεφάλαιο των παρατηρήσεων και της συζήτησης σχετικά με την παρούσα έρευνα, συνδέοντας τα δεδομένα με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση.

Α΄ Μέρος: Θεωρητικό πλαίσιο

Κεφάλαιο 1. Οργάνωση και διοίκηση

Το σύγχρονο σχολείο συνιστά έναν πολύπλοκο οργανισμό που ανήκει και αλληλοεπιδρά με ένα αντιστοίχως δαιδαλώδες περιβάλλον το οποίο διαρκώς αλλάζει. Προκειμένου το σχολείο να έχει μία αποτελεσματική λειτουργία, χρειάζεται τις αρχές της διοικητικής επιστήμης, ώστε να επιτευχθεί και η διαρκής βελτίωσή του. Η οργάνωση και η διοίκηση συνιστούν το θεμέλιο της διοικητικής επιστήμης και αποβλέπουν στην εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων (Hoy & Miskel, 2012).

1.1. Ορισμός οργάνωσης

Ως οργάνωση μπορεί να οριστεί η κατάλληλη διάρθρωση και ορθολογική διασύνδεση κάθε επιμέρους στοιχείου ενός οργανισμού, που αποβλέπει στην ικανοποίηση ενός προκαθορισμένου σκοπού. Πρόκειται για μία διαδικασία βάσει της οποίας το σύνολο του έργου ενός οργανισμού καταμερίζεται σε ανθρώπους και τομείς και που σηματοδοτεί και τη δομή ανάμεσα σε ομαδοποιημένες δραστηριότητες εν είδει διαγράμματος, όπου και διαφαίνονται η λειτουργία και αρμοδιότητα της εκάστοτε δομής (Κωτσίκης, 1998). Η έννοια της οργάνωσης μπορεί να νοηματοδοτηθεί ως μια διαδικασία του «οργανώνειν», ως το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας αλλά και ως μία φυσική οντότητα, όταν γίνεται λόγος για οργανισμούς εταιρείες ή συλλόγους. Αντικείμενο της Οργάνωσης αποτελεί η κατάλληλη διασύνδεση των επιμέρους συστατικών ώστε να εξασφαλιστεί ο προκαθορισμένος στόχος (Σαϊτής, 2007).

Η οργάνωση είναι απαραίτητη προκειμένου ο οργανισμός να λειτουργήσει εύρυθμα, καθώς συνιστά ένα υπόβαθρο επί του οποίου θα μπορέσει να στηριχθεί η διοίκηση, συνδέοντας τις διαφορετικές δομές του οργανισμού. Η οργάνωση συνιστά προσδιορισμό και διαμοιρασμό καθηκόντων σε πρόσωπα καθώς και καθιέρωση εξουσίας και διατήρηση σχέσεων ιεραρχίας ανάμεσα σε ομοδοποιημένες δραστηριότητες (Σαϊτής, 1992). Είναι μία λειτουργία η οποία θα επιβεβαιώσει την ύπαρξη ή μη διαθέσιμων πόρων «για την εκτέλεση ενός σχεδίου και περιλαμβάνει την ανάθεση καθηκόντων, την ομαδοποίηση των εργασιών σε τμήματα και την κατανομή των πόρων για τις υπηρεσίες» (Barnat, 2014). Πρόκειται για μία ένωση ανθρώπων, οι οποίοι εργάζονται για την επίτευξη κοινών θεσπισμένων στόχων. Έτσι, βασικά συστατικά της οργάνωσης είναι οι άνθρωποι, από τους οποίους κι εξαρτάται η επιτυχία ή μη των στόχων που έχουν τεθεί, οι σκοποί, η διάρκεια και τα όρια (Μπουραντάς, 2002).

Η οργάνωση διέπεται από μία σειρά αρχών, οι οποίες αφορούν τον καθορισμό των αντικειμενικών στόχων, την τμηματοποίηση, δηλαδή την ενοποίηση παρόμοιων μεταξύ τους λειτουργιών, την εξειδίκευση, την λειτουργικότητα, τον διαχωρισμό των λειτουργιών και τα όρια ελέγχου. Ένα εκπαιδευτικό σύστημα αποτελείται από τρία

υποσυστήματα, από την εξέλιξη του επιπέδου παιδείας του κοινωνικού συνόλου, από την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών και αγαθών και από τους μηχανισμούς κάλυψης των εκπαιδευτικών δαπανών (Σαΐτης, 2007). Η οργάνωση σχετίζεται με τον επίσημο καθορισμό των δομών και διαδικασιών, από τις επίσημες περιγραφές καθηκόντων, από τον σαφή καθορισμό των σκοπών κάθε πράξης και κάθε εργασίας. Αποβλέπει στο να δημιουργήσει μία επίσημη δομή ρόλων και να καταμερίσει τα έργα σε μικρότερες δραστηριότητες, να ομαδοποιήσει τις δραστηριότητες τμηματικά, να καθιερώσει δομές εξουσίας και επικοινωνίας, να αναθέσει την απαραίτητη εξουσία σε άλλους, να στελεχώσει θέσεις, οι οποίες προκύπτουν από την οργανωτική δομή (Κωτσίκης, 2007).

Οι οργανώσεις μπορεί να είναι ανεπίσημες- άτυπες ή επίσημες- τυπικές, όταν αποτελούν «μία διοικητική σχεδίαση που προϋποθέτει σκοπούς, πολιτική και προγράμματα» και αναδεικνύουν τις σχέσεις που έχουν προγραμματιστεί ανάμεσα στις υπάρχουσες θέσεις της οργάνωσης και τις λειτουργίες που είναι αντίστοιχες με αυτές τις θέσεις, δίχως όμως να υπάρχει αναφορά σε συγκεκριμένα άτομα (Ζαβλανός, 1998)

1.2. Ορισμός διοίκησης

Ως διοίκηση ορίζεται η κατάλληλη ενεργοποίηση των επί μέρους συντελεστών ενός οργανισμού, ώστε να επιτευχθεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο ο στόχος που ο οργανισμός επιδιώκει. Η διοίκηση συνιστά μία πολυσχιδή, διαρκή λειτουργία, που αποβλέπει στον προγραμματισμό, στην οργάνωση, στην καθοδήγηση και στον έλεγχο των εργασιών των εμπλεκόμενων ατόμων στον οργανισμό, όπως και η χρησιμοποίηση κάθε διαθέσιμης πηγής, για την επίτευξη των προκαθορισμένων στόχων. Είναι, ακόμα, μία εξουσία αλλά και μία ικανότητα που μπορεί να οδηγήσει στην επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων. Παράλληλα, πρόκειται για μία διαρκή προσπάθεια ώστε να συνδυαστούν ορθολογικά και επιστημονικά τα υπάρχοντα δεδομένα και να επιτευχθεί η απόδοση στο μέγιστο βαθμό του συνόλου του οργανισμού. Έχει δε κοινωνικό χαρακτήρα, αφού επηρεάζει και επηρεάζεται από τις διαπροσωπικές σχέσεις (Ζαβλανός, 1998).

Οι δύο ορισμοί, οργάνωση και διοίκηση, έχουν κοινές συνιστώσες τον καθορισμένο αντικειμενικό σκοπό και τους συντελεστές του οργανισμού, Ωστόσο, διαφοροποιούνται μεταξύ τους, καθώς η διοίκηση θα ενεργοποιήσει και θα δραστηριοποιήσει τους συντελεστές που έχει διαρθρώσει η οργάνωση, προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός που η οργάνωση έχει θεσπίσει. Ουσιαστικά, η διοίκηση επιδιώκει να υλοποιήσει ένα οργανωτικό σχήμα, και υπό την έννοια αυτή η διοίκηση έπεται της οργάνωσης (Σαΐτης, 2007).

1.3. Χαρακτηριστικά της διοίκησης

Η διοικητική δράση περιλαμβάνει μια σειρά δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του προγραμματισμού, της οργάνωσης, της διεύθυνσης, της στελέχωσης, του συντονισμού, του επικοινωνιακού δικτύου πληροφοριών, του προϋπολογισμού. Αυτές οι δραστηριότητες είναι αλληλοεξαρτώμενες. Η διοίκηση αναζητά, ευρίσκει και εφαρμόζει αποτελεσματικές μεθόδους για την υλοποίηση των στόχων και των σκοπών του οργανισμού (Δήμου, 1999). Η επιτυχία του εκάστοτε οργανισμού καθορίζεται

σημαντικά από την αποτελεσματικότητα της διοίκησης του οργανισμού (Κουτούζης, 1999). Αυτό αφορά, φυσικά και τη διοίκηση των σχολικών μονάδων.

Η διοίκηση ως λειτουργία περιλαμβάνει τον προγραμματισμό, ως επιλογή και καθορισμό των στόχων και των μέσων επίτευξης αυτών, την οργάνωση, την απόδοση, δηλαδή, της κατάλληλης δομής στον οργανισμό, τη διεύθυνση και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων εν συγκρίσει με τους τιθέντες στόχους. Οι λειτουργίες αυτές συνδέονται η μία με την άλλη, συνδιαμορφώνοντας μία διαρκή διαδικασία (Ζαβλανός, 2003). Η διοίκηση κατανέμεται σε ένα κατώτερο επίπεδο παρακολούθησης της καθημερινής πορείας των εργασιών, σε ένα μεσαίο επίπεδο εξασφάλισης των απαραίτητων πόρων και σε ένα ανώτερο επίπεδο διοίκησης το οποίο αφορά τη γενικότερη λήψη αποφάσεων, την αποστολή του οργανισμού, τους σκοπούς του και τη στρατηγική που υιοθετεί. Οι δραστηριότητες κατανέμονται ανάλογα με το κάθε επίπεδο (Ζαβλανός, 1998).

Η διοίκηση διέπεται- οφείλει να διέπεται-, από βασικές αρχές, η οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές και για την εκπαιδευτική ηγεσία. Στις αρχές αυτές περιλαμβάνονται i) η αρχή του καθορισμού των σκοπών, βάσει της οποίας όλες οι δραστηριότητες του οργανισμού οφείλουν να ανταποκρίνονται στους σκοπούς και στόχους του οργανισμού ii) Η αρχή της επιλογής του καλύτερου ατόμου για κάθε θέση, που είναι συνυφασμένη με την αξιοκρατική επιλογή των μελών του οργανισμού iii) η αρχή της ιεραρχικής κλίμακας, σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να υπάρχει μία σαφής γραμμή εξουσίας από την κορυφή έως και τη βάση, προκειμένου να λαμβάνονται με αποτελεσματικό τρόπο αποφάσεις και να οργανώνεται με αποτελεσματικότητα η επικοινωνία της οργάνωσης iv) Η αρχή της συνετής διοίκησης, που συνδέεται με τις δεξιότητες καλλιέργειας συνεργατικού πνεύματος από πλευράς ηγεσίας, η οποία θα πρέπει να έχει τέτοια χαρακτηριστικά προσωπικότητας, ώστε να μπορεί να εμπνεύσει και να κερδίσει τους εκπαιδευτικούς με τους οποίους συνεργάζεται αλλά και κατάλληλες δεξιότητες ελέγχου των υφισταμένων του και κατάλληλης καθοδήγησης v) Η αρχή της δημοκρατικής διοίκησης, που σημαίνει πως η ηγεσία του σχολείου θα πρέπει να έχει συμμετοχικά -χαρακτηριστικά, μέσω της συμμετοχής και συνεργασίας όλων των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία v) Η αρχή της ενότητας προσωπικού, βάσει της οποίας θα πρέπει να υπάρχει πνεύμα σύμπνοιας, ενότητας και αλληλεγγύης ανάμεσα στα μέλη του οργανισμού. vi) η αρχή της ισότητας εξουσίας και ευθύνης, που σηματοδοτεί την αναλογία ευθύνης και εξουσίας που έχει παραχωρηθεί σε κάθε έναν από τους μετέχοντες στον οργανισμό. Σε περίπτωση ύπαρξης εξουσίας χωρίς τη συνακόλουθη ευθύνη, οι οργανωσιακές καταστάσεις εμπίπτουν σε καθεστώς αυθαιρεσίας vii) Η αρχή της αποδοτικότητας, η οποία συνδέεται με την μεγαλύτερη δυνατόν απόδοση που θα πρέπει να επιτευχθεί από τον οργανισμό vii) Η αρχή της ενότητας εντολής, σύμφωνα με την οποία, η αμεσότερες σχέσεις αναφοράς ανάμεσα σε υφιστάμενο και προϊστάμενο οδηγεί σε μικρότερα προβλήματα αναφορικά με τις συγκρουόμενες εντολές και σε υψηλότερο αίσθημα προσωπικής ευθύνης. vii) η αρχή της άμεσης εποπτείας, σημαίνει ότι όσο πιο άμεση είναι η σχέση της ηγεσίας με τους υφισταμένους, τόσο πιο αποτελεσματικά θα μπορεί να ασκεί τα καθήκοντα vii) Η αρχή της δικαιοσύνης, που σηματοδοτούν τον αμερόληπτο και σύννομο χαρακτήρα των ενεργειών της ηγεσίας viii) Η αρχή της σωστής λήψης αποφάσεων, βάσει της οποίας κάθε απόφαση πρέπει να είναι συνετή, ώριμη και μελετημένη και να αποβλέπει στην υλοποίηση των στόχων του εκπαιδευτικού οργανισμού ix) Η αρχή της προσαρμοστικότητας και της ευλυγισίας, που σημαίνει ότι η ηγεσία θα πρέπει να δρα

σύμφωνα με τις δεδομένες συνθήκες και ανάλογα με τους εκάστοτε συνεργάτες του. (Σαΐτη & Σαΐτης, 2012; Koontz & Weihrich, 2012).

Η διοίκηση της εκπαίδευσης, προκειμένου να είναι αποτελεσματική, πρέπει να έχει μία σειρά χαρακτηριστικών. Οφείλει, δηλαδή, να έχει καλή οργάνωση, που σημαίνει κοινή προσπάθεια προς επίτευξη ενός κοινού σκοπού, ικανή αλλά και σαφή ηγεσία και συγκεκριμένη δομή. Να διέπεται από ανθρωποκεντρικά χαρακτηριστικά, όπως η αρχή της ενσυναίσθησης, η χωρίς όρους αποδοχή του άλλου και ο σεβασμός. Να έχει σαφείς και ξεκάθαρους στόχους προς μία συγκεκριμένη κατεύθυνση, προς την οποία να πορεύεται βάσει στρατηγικού προγραμματισμού., σταθερότητας, αλλά και ευελιξίας. Να κινείται σε πνεύμα συνεργασίας, προκειμένου να μπορεί να λειτουργεί ομαλά μα και αποτελεσματικά. Να λαμβάνει σωστές αποφάσεις βάσει κατάλληλου σχεδιασμού. Τέλος, να έχει υιοθετήσει ένα αντικειμενικό, καθολικό και έγκυρο σύστημα αξιολόγησης των προγραμμάτων, των μέσων και των σκοπών του (Φασούλης, 2001).

1.4. Εκπαιδευτική διοίκηση

Η εκπαίδευση αποτελεί μία οργανωμένη δραστηριότητα, που υλοποιείται εντός εκπαιδευτικών φορέων με σκοπό τη συνδρομή τη διοχέτευση γνώσεων, δεξιοτήτων και αξιών. Το εκπαιδευτικό σύστημα, ως μία μορφή συστήματος αποτελεί «ένα σύνολο στοιχείων ή υποσυστημάτων, τα οποία αλληλεπιδρούν» (Ζαβλανός, 2003:16). Μάλιστα, συνιστά ένα ανοικτό σύστημα, καθώς αλληλεπιδρά με το εξωτερικό περιβάλλον, επηρεάζοντας το ένα το άλλο (Hoy & Miskel, 2012).

Ως διοίκηση εκπαίδευσης ορίζεται ένα σύστημα δράσης το οποίο αφορά την με ορθολογικό τρόπο χρήση των υπαρχόντων πόρων, προκειμένου να καταστεί εφικτή η υλοποίηση των στόχων που η εκπαιδευτική μονάδα έχει θέσει (Δαράκη, 2007). Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκει να προσδιορίσει επακριβώς τους εκπαιδευτικούς στόχους, να εφαρμόσει κανόνες δικαίου για την ορθή ρύθμιση της οργάνωσης και λειτουργίας των σχολείων, να δημιουργήσει ένα κατάλληλο εργασιακό κλίμα και ένα αγαστό περιβάλλον εργασίας, να αξιοποιήσει με τον καλύτερο τρόπο τους υπάρχοντες πόρους, να ελέγξει την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού οργανισμού και να επαναπροσδιορίσει τους στόχους που δεν επιτεύχθηκαν (Σαΐτης, 2008). Το θετικό κλίμα, το λειτουργικό πλαίσιο, η ορθή οργάνωση του προγράμματος, η παροχή προτύπων και η διαρκής παρακολούθηση των τεκταινόμενων στο σχολείο αναδεικνύονται κομβικές διοικητικές στρατηγικές για τη διοίκηση της σχολικής μονάδας (Hallinger & Murphy, 1985; Southworth, 2002) .

Έτσι η εκπαιδευτική διοίκηση αποβλέπει στο να προσδιορίσει με ακρίβεια και σαφήνεια τους εκπαιδευτικούς στόχους, που αποτελούν και την κοινή συνισταμένη των επιμέρους στόχων των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία, στο να εφαρμόσει κανόνες ρυθμίζοντας την οργάνωση και τη λειτουργία του σχολείου, να δημιουργήσει και να διατηρήσει το κατάλληλο περιβάλλοντος και συνεργατικό κλίμα, να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους υπάρχοντες πόρους, να ελέγξει την αποτελεσματικότητα του οργανισμού και να αναδιαμορφώσει τους στόχους όποτε κρίνει ότι κάτι τέτοιο απαιτείται από τις κοινωνικές συνθήκες (Hoy & Miskel, 2012).

Το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής διοίκησης αφορά τον προγραμματισμό, τον προσδιορισμό των αντικειμενικών στόχων για τη λειτουργία του εκπαιδευτικού οργανισμού, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, βάσει της οποίας επιλέγονται στόχοι κι

στρατηγικοί πόροι και επιλύονται προβλήματα, την εξασφάλιση των απαραίτητων ανθρώπινων και υλικών πόρων, ώστε να λειτουργεί αποτελεσματικά ο οργανισμός (Κωτσίκης, 2007). Σε ένα τέτοιο πλαίσιο ο ρόλος του σχολικού ηγέτη αναδεικνύεται κομβικός.

1.5. Σχολική ηγεσία

Η ηγεσία ορίζεται ως «μια διοικητική ενέργεια που κάνει το άτομο να ενθαρρύνει τους υπαλλήλους να εργάζονται με δική τους επιθυμία, με σκοπό την υλοποίηση των αντικειμενικών στόχων του οργανισμού ή της εκπαιδευτικής μονάδας ή του εκπαιδευτικού συστήματος γενικότερα» (Κωτσίκης, 2003). Πρόκειται για μία διαδικασία μέσω της οποίας επηρεάζεται η σκέψη, τα συναισθήματα, οι στάσεις και οι συμπεριφορές «μιας μικρής ή μιας μεγάλης, τυπικής ή άτυπης ομάδας ανθρώπων από ένα άτομο (ηγέτη), με τέτοιο τρόπο ώστε εθελοντικά και πρόθυμα και με την κατάλληλη συνεργασία να δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό, για να υλοποιήσουν αποτελεσματικά τους στόχους που απορρέουν από την αποστολή της ομάδας και την φιλοδοξία της για πρόοδο ή ένα καλύτερο μέλλον» (Μπουραντάς, 2005). Η σχολική ηγεσία χαρακτηρίζεται από τη στόχευση σε έναν ηθικό σκοπό, από τη συγκρότηση και καλλιέργεια σχέσεων, από την αντίληψη και διαχείριση των σχολικών αλλαγών, ενώ παράλληλα δημιουργεί και διαμοιράζει γνώση και εξασφαλίζει συνοχή και ομοιογένεια των σχολικών δομών (Fullan, 2001).

Ο σχολικός διευθυντής είναι αυτός ο οποίος θα διαμορφώσει το μέλλον, την ηγεσία της μάθησης και τη διδασκαλία, θα διαχειριστεί τον οργανισμό, θα αναπτύξει τον ίδιο του τον εαυτό και θα καλλιεργήσει τη συνεργασία, θα κατανείμει τις ευθύνες και θα ενισχύσει τη σχολική κοινότητα. Παράλληλα, ο σχολικός ηγέτης αποσαφηνίζει τις προσδοκίες αναφορικά με το σύνολο των πεδίων που μπορεί να επηρεαστούν από την ηγεσία, ενισχύει τα μαθησιακά αποτελέσματα και την ποιότητα της ηγεσίας, παρέχει το πλαίσιο για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και αξιολογεί (Ingvarson et al, 2006). Ο επιτυχημένος σχολικός ηγέτης είναι αυτός ο οποίος θα δημιουργήσει και θα μεταδώσει ένα κοινό όραμα, θα συγκροτήσει μία συλλογική κουλτούρα, θα κατανοήσει και θα αναπτύξει το προσωπικό, θα έχει γοητευτικά και ανταγωνιστικά στοιχεία προσωπικότητας, θα επιδιώξει να δημιουργήσει παραγωγικές σχέσεις με την κοινότητα και τους γονείς, θα οραματιστεί αλλαγές για το σχολείο του και θα καλλιεργήσει ένα κλίμα ομόνοιας και εμπιστοσύνης (Μπουραντάς, 2012; Πασιαρδής, 2012).

Τα στελέχη της διοίκησης θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από τεχνικές δεξιότητες, από διαπροσωπικές δεξιότητες που εξασφαλίζουν την οργάνωση, κατανόηση, καθοδήγηση, παρακίνηση, συνεργασία και συντονισμό των ανθρώπων που συνδέονται με τον οργανισμό και διανοητικές δεξιότητες που μπορεί να οδηγήσουν στην κατάλληλη διαχείριση και λήψη αποφάσεων. Οι δεξιότητες αυτές ανταποκρίνονται και στα επίπεδα της διοίκησης (Κουτούζης, 1999).

Κεφάλαιο 2. ΤΠΕ και εκπαίδευση

2.1. Κοινωνία της γνώσης, της πληροφορίας και της τεχνολογίας

Η ανάγκη του ανθρώπου να εξηγήσει και να κατανοήσει το σύμπαν τού έχει προκαλέσει την επιδίωξη της γνώσης στην κοινωνία, απαραίτητο συστατικό για να τον βοηθήσει να κατανοήσει τη δική του ατομική και κοινωνική πραγματικότητα. Η θέση του ανθρώπου στην κοινωνία αναδεικνύεται ως εκεί όπου το άτομο θα έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει και να παράγει γνώση που του επιτρέπει να προσαρμοστεί σε μια δυναμική και διαρκώς μεταβαλλόμενη πραγματικότητα (Chararro, 2001). Σήμερα, οι διαθέσιμες πληροφορίες μπορούν να καταλογιστούν και να προσπελαστούν σε μία απεριόριστη και άμεση βάση, και η μετάδοσή τους γίνεται σε όλη την έκταση σε όλους τους τομείς της ζωής ενός ατόμου, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής, της οικονομίας, του ελεύθερου χρόνου και της εκπαίδευσης.

Ο τεράστιος όγκος πληροφοριών που παράγεται τώρα στην κοινωνία μας έχει προκαλέσει τον χαρακτηρισμό της ως κοινωνία της γνώσης. Μερικοί μελετητές προχώρησαν περαιτέρω, ορίζοντας την ψηφιακή κοινωνία ή κοινωνία της πληροφορίας, προσπαθώντας να τη συνδέσουν με την τεχνολογία, η ανάπτυξη της οποίας έχει γνωρίσει πρωτόγνωρους ρυθμούς. Ωστόσο, και οι δύο έννοιες φέρουν την ιδέα της ζωής σε μια εποχή όπου η συσσώρευση πληροφοριών παρέχει ώθηση για κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και δυναμική. Η κοινωνία της γνώσης ορίζεται ως ο κοινωνικός μετασχηματισμός που συμβαίνει στη σύγχρονη κοινωνία και παρέχει μια άποψη για το μέλλον των διαφορετικών επιστημών (Aguilar, 2012).

Ο μετασχηματισμός των σύγχρονων κοινωνιών κατέστη εφικτός χάρη στη σύγκλιση τριών τεχνολογικών περιοχών, της επιστήμης των υπολογιστών, των τηλεπικοινωνιών και της επεξεργασίας δεδομένων. Εφαρμογές αυτών στις διάφορες επιστήμες έχουν δημιουργήσει αλλαγές στη σύγχρονη κοινωνία. Αυτή η σχέση μπορεί να γίνει αρχικά κατανοητή ως κοινωνική εξέλιξη. Υπό αυτή την έννοια, το θεμέλιο της τεχνολογίας και της γνώσης ήταν διαμορφωμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε η σύνδεση και των δύο να διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην κοινωνική ανάπτυξη και μετασχηματισμό, που οφείλεται στη ραγδαία πρόοδο και στις ευκαιρίες στην πράξη, και ο αντίκτυπός του στις ζωές των ανθρώπων είναι ένα γεγονός (Valderrama, 2012). Ο ρόλος, συνεπώς, των ΤΠΕ στη σύγχρονη κοινωνία της γνώσης αναδεικνύεται καταλυτικός.

2.2. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ορίζονται ως ένα ποικίλο σύνολο τεχνολογικών εργαλείων και πόρων που χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία και τη δημιουργία, τη διάδοση, την αποθήκευση και τη διαχείριση πληροφοριών (Watson & Watson 2011). Πρόκειται για έναν συνδυασμό τεχνολογικών εργαλείων και πόρων που χρησιμοποιούνται για τον χειρισμό και την επικοινωνία των πληροφοριών (Yang & Kwok, 2017).

Οι ΤΠΕ περιλαμβάνουν το πλήρες φάσμα του υλικού υπολογιστών, του λογισμικού υπολογιστών και τις τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις, τις υπολογιστικές συσκευές που κυμαίνονται από υπολογιστές χειρός έως υπερυπολογιστές, όλη τη γκάμα των συσκευών προβολής, τα τοπικά δίκτυα και τα δίκτυα ευρείας περιοχής που επιτρέπουν τα υπολογιστικά συστήματα και τα άτομα να επικοινωνούν μεταξύ τους, ψηφιακές κάμερες, παιχνίδια υπολογιστή, CD, DVD, κινητά τηλέφωνα, τηλεπικοινωνιακούς

δορυφόρους και οπτικές ίνες, μηχανογραφημένα μηχανήματα και ηλεκτρονικά ρομπότ (Reigeluth et al., 2008). Η δύναμη των ΤΠΕ έχει αλλάξει πολλές πτυχές του τρόπου ζωής μας. Αν συγκρίνει κανείς τομείς όπως η ιατρική, ο τουρισμός, οι εταιρίες, οι ταξιδιωτικές επιχειρήσεις, η νομική, η τραπεζική, η μηχανική και η αρχιτεκτονική, ο αντίκτυπος των ΤΠΕ τις τελευταίες διαδικασίες είναι τεράστια. Ο τρόπος που λειτουργούν αυτά τα πεδία σήμερα είναι πολύ διαφορετικός από τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε στο παρελθόν (Collis, 2002). Οι αλλαγές αυτές δεν έχουν αφήσει ανεπηρέαστη την εκπαίδευση.

2.3. ΤΠΕ και εκπαίδευση

Ο ρόλος των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση είναι αδιαμφισβήτητος παγκοσμίως. Οι ΤΠΕ αποτελούν ένα δυναμικά ισχυρό εργαλείο για την επέκταση των εκπαιδευτικών ευκαιριών και έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την πρόσβαση και τη βελτίωση της ποιότητας της Εκπαίδευσης. Οι ΤΠΕ γίνονται όλο και περισσότερο αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς έχουν αλλάξει πολλές πτυχές της ζωής. Αυτές οι αλλαγές οδήγησαν εκπαιδευτικά ιδρύματα, διοικητικούς υπαλλήλους και εκπαιδευτικούς να ξανασκεφτούν τους δικούς τους ρόλους, τη διδασκαλία και το όραμά τους για το μέλλον.

Οι στόχοι της ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι πολλαπλοί. Αυτοί μπορεί να σχετίζονται με την βελτίωση του μαθησιακού ρυθμού και των επιτευγμάτων, την αύξηση της απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για καλύτερη διαβίωση και βιώσιμη ανάπτυξη, την προώθηση και διευκόλυνση της σχέσης ανθρώπου και περιβάλλοντος. Ακόμα σχετίζονται με την υλοποίηση της Δια Βίου Μάθησης, την αύξηση της ποικιλίας εκπαιδευτικών μεθόδων και υπηρεσιών, τη διαφοροποίηση στη διδασκαλία και την αύξηση του ποσοστού αλφαριθμητισμού. Τέλος στόχος των ΤΠΕ στην εκπαίδευση μπορεί να αποτελεί η προώθηση του τεχνολογικού αλφαριθμητισμού μεταξύ των πολιτών (Aguilar, 2012).

Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση έχει γίνει μια διαδικασία της οποίας οι επιπτώσεις υπερβαίνουν κατά πολύ τα τεχνολογικά εργαλεία που καλλιεργούν το εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η μορφή διδασκαλίας και ο τρόπος που μπορεί κανείς να χτίσει και να εδραιώσει την ουσιαστική μάθηση που βασίζεται στην τεχνολογία συζητείται, όπως και η τεχνολογική χρήση της εκπαίδευσης, σε αυστηρά παιδαγωγικά όρους. Ο μετασχηματισμός των ΤΠΕ επέτρεψε σε αυτές να γίνουν εκπαιδευτικά εργαλεία που θα μπορούσαν να βελτιώσουν περαιτέρω την εκπαιδευτική ποιότητα του μαθητή και να φέρουν επανάσταση στον τρόπο λήψης, διαχείρισης και ερμηνείας των πληροφοριών. Η χρήση των ΤΠΕ σημαίνει ρήξη με τα παραδοσιακά μέσα, πίνακες, στυλό, κ.λπ., που έχουν δώσει τη θέση τους σε έναν διδακτικό ρόλο που βασίζεται στην ανάγκη για εκπαίδευση και στον εκσυγχρονισμό του διδάσκοντα όσον αφορά τις γνώσεις του για τις μεθόδους διδασκαλίας με βάση τις τρέχουσες απαιτήσεις. Η εκπαίδευση, ως σχετική πτυχή στη ζωή του ανθρώπου, έχει συνδυαστεί με τις ΤΠΕ για τη δημιουργία ενός νέου μαθησιακού περιβάλλοντος όπου οι μαθητές αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση, όπου ο χρόνος και η ευελιξία διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο, καθώς η εκπαίδευση γίνεται όλο και πιο ψηφιακή, και καθώς οι νέες τεχνολογίες συγκλίνουν σε αναδυόμενες εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά παραδείγματα (Suárez & Custodio, 2014)

Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση πρέπει να συνοδεύεται από μια σειρά κατευθυντήριων γραμμών που ορίζουν ένα πλαίσιο για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις ενέργειες που πρέπει να ληφθούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Προσδιορίζονται τρεις διαστάσεις: (1) Οι Πληροφορίες που σχετίζονται με την πρόσβαση, τη διαμόρφωση και τη μεταμόρφωση της νέας γνώσης και των πληροφοριών ψηφιακού περιβάλλοντος· (2) η Επικοινωνία, που συνδέεται με τη συνεργασία, την ομαδική εργασία και την τεχνολογική προσαρμοστικότητα· (3) η Ηθική και ο Κοινωνικός Αντίκτυπος, που συνδέονται με τις ικανότητες που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των ηθικών προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης και η άνοδος των ΤΠΕ (Taría & León, 2013),

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί πως εκπαιδευτικές πολιτικές αναφορικά με την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση πρέπει να επικεντρωθούν στα ακόλουθα κύρια σημεία (UNDP, 2004): (1) Οι εκπαιδευτικές πολιτικές πρέπει να αντικατοπτρίζουν εναλλακτικά και νέα πρότυπα διδασκαλίας που μπορούν να προσφέρουν οι ΤΠΕ όσον αφορά την παροχή ενός πιο αποτελεσματικού αλλά και ευέλικτου τρόπου μάθησης, ιδιαίτερα για τους μη προνομιούχους. (2) Οι πολιτικές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την επανεκπαίδευση των εκπαιδευτικών που ενσωματώνουν τη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Οι δάσκαλοι θα πρέπει να επανασχεδιάσουν επιδέξια τα μαθησιακά περιβάλλοντα, έτσι ώστε οι μαθητές να μπορούν να μεταφέρουν τις δεξιότητές τους στις ΤΠΕ σε άλλες εφαρμογές για χρήση σε περιβάλλον πλούσιο σε ΤΠΕ. (3) Οι περισσότερες εκπαιδευτικές πολιτικές αντικατοπτρίζουν την ανάγκη για βελτίωση των Υποδομών ΤΠΕ, αλλά θα πρέπει να στρέψουν το ενδιαφέρον και στην ανάπτυξη του κατάλληλου περιεχομένου. Η ανάπτυξη εκπαιδευτικού περιεχομένου παραμένει ένας παραμελημένος τομέας,

2.4. Οφέλη των ΤΠΕ στον τομέα της εκπαίδευσης

Τα σύγχρονα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα ευνοούν πλέον τα προγράμματα σπουδών που προωθούν την ικανότητα και την καλύτερη απόδοση, τα οποία υποστηρίζονται και ενθαρρύνονται καλά από τις αναδυόμενες εκπαιδευτικές τεχνολογίες (Stephenson, 2001). Η αυξανόμενη χρήση των ΤΠΕ ως εργαλείο της καθημερινής ζωής αυξάνει την ποιότητα της μάθησης. Οι ΤΠΕ υποστηρίζουν αλλαγές στον τρόπο μάθησης των μαθητών καθώς μετακινούνται από προγράμματα σπουδών που επικεντρώνονται στο περιεχόμενο σε προγράμματα σπουδών που βασίζονται στις ικανότητες, μία μετάβαση σχετική με εκείνη από τη παραδοσιακή μορφή διδασκαλίας σε μορφές επικεντρωμένες στον μαθητή, αφού οι ΤΠΕ βελτιώνουν την ποιότητα της διδασκαλίας, ενθαρρύνουν τη συνεργατική μάθηση και διευκολύνουν τη γρήγορη και ακριβή ανατροφοδότηση των μαθητών (Becta, 2003). Παράλληλα, προωθούν τη σε βάθος μάθηση και επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς να ανταποκρίνονται καλύτερα στις διαφορετικές ανάγκες διαφορετικών μαθητών (Lau & Sim, 2008).

Οι ΤΠΕ μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές να επιδείξουν τα επιτεύγματά τους με τρόπους που μπορεί να μην είναι δυνατοί με την παραδοσιακή μέθοδο. Μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να ικανοποιήσουν τις παρορμήσεις τους για περιέργεια, έρευνα και δημιουργία. Ακόμα συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης διευκολύνοντας νέες μορφές αλληλεπίδρασης μεταξύ μαθητών, δασκάλων, και της κοινότητας. Οι ΤΠΕ παρέχουν σε μαθητές και εκπαιδευτικούς νέα εργαλεία που επιτρέπουν τη βελτίωση της μάθησης και της διδασκαλίας και συνδράμουν στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων. Βελτιώνουν την

ποιότητα και τη δομή των αναλυτικών προγραμμάτων και παρέχουν πρόσβαση στο πρόγραμμα εκμάθησης οποιαδήποτε στιγμή μπορεί ο εκπαιδευόμενος- ο εκπαιδευόμενος μπορεί να βρίσκεται σε οποιοδήποτε μέρος για να συνδεθεί (Brush et al,2008).

Ακόμα, ο δάσκαλος λαμβάνει επαρκή βοήθεια από τις ΤΠΕ στο έργο της διδασκαλίας, αφού οι ΤΠΕ αυξάνουν την ποικιλία σε εκπαιδευτικές υπηρεσίες και μέσα και βελτιώνουν τη μαθησιακή διαδικασία μέσω της παροχής πιο διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού ,που αυξάνει τα κίνητρα των μαθητών, ενώ διευκολύνουν και την εύκολη απόκτηση βασικών δεξιοτήτων. Καθιστούν την εκπαίδευση πιο προσιτή για όλους, φέρνοντάς τη πιο κοντά σε παιδιά που ζουν σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές, μέσω της δυνατότητας για εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Παράλληλα, προσφέρουν τη δυνατότητα για πιο μαθητοκεντρική διδασκαλία και δίνουν μεγαλύτερες ευκαιρίες για επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ δασκάλου και μαθητή με μαθητή. Μπορεί, ακόμα, να προκαλέσουν μεγαλύτερο ενθουσιασμό για μάθηση στους μαθητές, προετοιμάζοντάς τους παράλληλα για τον πραγματικό κόσμο (Das, 2019; Barron, et al, 2010).

Ακόμα, παρέχουν στους εκπαιδευτικούς νέες πηγές πληροφοριών και γνώσεων, και συμβάλλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαιδευτικής διοίκησης και διαχείρισης σε κάθε επίπεδο από την τάξη, τη σχολική βιβλιοθήκη, μέσα από το σχολείο και στον κλάδο συνολικά. Παράλληλα, μέσω των ΤΠΕ υποστηρίζεται η ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών με άλλους, η οποία συντείνει στην βελτίωση των καινοτόμων δεξιοτήτων διδασκαλίας και την αποτελεσματική διδασκαλία στην τάξη. Έτσι λειτουργούν ως βοηθητικό εργαλείο για την ίδια τη διδασκαλία και τη μάθηση (Livingstone, 2012).

Συνολικά οι ΤΠΕ συμβάλλουν και στη δημιουργία πολιτών με παιδεία στις νέες τεχνολογίες και ικανών να εργαστούν και να συμμετέχουν στις νέες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που προκύπτουν από τις ΤΠΕ και τις σχετικές εξελίξεις (Means et al, 2009).

2.5. Εμπόδια ένταξης ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία

Αν και τα πλεονεκτήματα της χρήσης των ΤΠΕ στην τάξη έχουν αποδειχθεί ερευνητικά και εμπειρικά, η έρευνα εξακολουθεί και αναδεικνύει εμπόδια ή προκλήσεις που σχετίζονται με τη χρήση τους. Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση των ΤΠΕ μπορούν να χωριστούν σε εξωτερικούς και εσωτερικούς παράγοντες. Οι δύο τύποι παραγόντων σχετίζονται μεταξύ τους και με το επίπεδο χρήσης των ΤΠΕ (Tezci 2011a).

Πολλά εμπόδια συναντώνται στην ένταξη των ΤΠΕ που σχετίζονται με την εκπαιδευτική διαδικασία, τους εκπαιδευτικούς και την εξοικείωσή τους με τις νέες τεχνολογίες. Συχνά ως εμπόδιο παρεμβαίνουν οι χαμηλές προσδοκίες των εκπαιδευτικών και η έλλειψη σαφών στόχων για τη χρήση των ΤΠΕ στα σχολεία, η έλλειψη συνεργασίας και παιδαγωγικής υποστήριξης των εκπαιδευτικών, καθώς και έλλειψη εμπειρίας μεταξύ των συνεργαζόμενων δασκάλων και οι ανεπαρκείς δεξιότητες για τη διαχείριση διδακτικού υλικού (Al-Bataineh et al. 2008; Ertmer & Otterbreit-Leftwich 2010). Ακόμα, ο ανεπαρκής χρόνος για τις ΤΠΕ κατά τη διάρκεια μιας περιόδου μαθήματος, η περιορισμένη γνώση και εμπειρία των δασκάλων σε ΤΠΕ σε διδακτικά πλαίσια, η έλλειψη συγκεκριμένων γνώσεων σχετικά με την τεχνολογία

και τον τρόπο συνδυασμού της με την υπάρχουσα γνώση παιδαγωγικού περιεχομένου για την υποστήριξη της μάθησης των μαθητών (Hutchison και Reinking 2011) και η υπερβολική εστίαση στη διδασκαλία τεχνικών ή επιχειρησιακών δεξιοτήτων παρά στο περιεχόμενο των μαθημάτων (Honan, 2008; Lim, 2007). Εμπόδια αποτελούν και η έλλειψη ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ, τα τεχνικά προβλήματα στην τάξη, οι πολυπληθείς τάξεις και η έλλειψη κινήτρων και τεχνικής και οικονομικής υποστήριξης. Αποθαρρυντικά λειτουργούν και η αβεβαιότητα σχετικά με τα πιθανά οφέλη από τη χρήση των ΤΠΕ στην τάξη, και η έλλειψη συγκεκριμένων και σαφών ιδεών για το πώς θα ενσωματωθεί η τεχνολογία στη διδασκαλία για την βελτίωση της μάθησης των μαθητών (Liu και Szabo 2009; Yildirim 2007; Al-Bataineh et al. 2008).

Ακόμα, η έρευνα έχει επισημάνει εμπόδια σχετικά με τις διοικητικές δομές και τις υποδομές ΤΠΕ. Τέτοια εμπόδια περιλαμβάνουν την μεγαλύτερη εστίαση των ιθυνόντων στην ποσότητα του περιεχομένου των μαθημάτων και στις βαθμολογίες των εξετάσεων των μαθητών παρά στη χρήση των ΤΠΕ, την απουσία κατάλληλης διοικητικής υποστήριξης για την αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ, την έλλειψη κατάλληλου περιεχομένου μαθημάτων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την απουσία κατάλληλου υλικού, λογισμικού και υλικών (Yildirim 2007; Lim 2007).

2.6. Ο ρόλος των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία

Οι τεχνολογικές εξελίξεις, οι οποίες δεν έχουν αφήσει ανεπηρέαστο τον τομέα της εκπαίδευσης, έχουν αναδείξει τον καταλυτικό ρόλο των Τ.Π.Ε. στην εκπαιδευτική διοίκηση. Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διοίκηση συνιστούν μία εκ των τεσσάρων διαστάσεων της ένταξής τους στην εκπαίδευση (μαζί με την αξιοποίησή τους ως διδακτικό μέσο, ως μέσο επικοινωνίας και την αυτόνομη χρήση τους, Hooper και Rieber, 1995). Ο σημερινός εκπαιδευτικός ηγέτης αντιμετωπίζει πλήθος προκλήσεων σχετιζόμενων με την τεχνολογία. Έτσι πλέον οι αρμοδιότητές του εκτείνονται κατά πολύ πέραν του διοικητικού- ηγετικού του ρόλου, καθιστώντας τον έναν διαχειριστή-manager, με αυξημένες αρμοδιότητες και φόρτο εργασίας (Gray & Smith, 2007).

Μία επιτυχής εκπαιδευτική διοίκηση θα πρέπει να στηρίζεται στη χρήση των ΤΠΕ. Μέσω αυτών ο εκπαιδευτικός ηγέτης μπορεί με μεγαλύτερη ευκολία και επιτυχία να αναδιοργανώσει, να βελτιώσει την απόδοση και να επιτύχει τους επιθυμητούς στόχους του εκπαιδευτικού οργανισμού και να διαχειριστεί πληροφοριακά δεδομένα για την πιο επιτυχημένη γραμματειακή υποστήριξη χάρη στα κατάλληλα λογισμικά προγράμματα. Έτσι διευκολύνεται η καθημερινότητα των στελεχών της διοίκησης, αφού κανείς μπορεί να αναζητήσει γρήγορα πληροφορίες, να αποθηκεύσει και να αναπαραγάγει πληροφοριακά δεδομένα και, ταυτόχρονα, να διευκολύνει τον εμπλουτισμό της μαθησιακής διαδικασίας. Παράλληλα, επαναλαμβανόμενες εργασίες μπορούν να απλοποιηθούν μέσω των ΤΠΕ, οι οποίες συνεισφέρουν και στη διεκπεραίωση και υλοποίηση επαναλαμβανόμενων εργασιών και έτσι, μπορεί να εξοικονομηθεί πολύτιμος χρόνος αλλά και πόροι (Δημακόπουλος & Παναγιωτόπουλος, 2011). Με τον τρόπο αυτό η εκπαιδευτική διαδικασία κερδίζει σε ακρίβεια και ταχύτητα (Makewa et al., 2013).

Παράλληλα, οι ΤΠΕ συνδράμουν στον έλεγχο της πορείας των σχολικών δραστηριοτήτων και δράσεων με μεθοδικότητα, με τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει πρόσβαση σε σημαντικά δεδομένα, όπως οι απουσίες, οι βαθμοί και τα προσωπικά

στοιχεία των μαθητών (Πιτσιάβα & Βλαχοπούλου, 2015). Ακόμα, συνεισφέρουν στην επικοινωνία ανάμεσα στο σύνολο των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και ανάμεσα σε εκπαιδευτική μονάδα και έτερες εκπαιδευτικές ομάδες αλλά και άλλους εκπαιδευτικούς και μη φορείς (Μανιταρας, 2006). Τα οφέλη λοιπόν των ΤΕΠ στην εκπαιδευτική διοίκηση είναι πολλαπλά, επιτρέποντας να γίνεται λόγος για «χρυσή εποχή» των αλλαγών στην εκπαιδευτική διοίκηση (Day & Leithwood, 2007). Στο πλαίσιο αυτό και ο διευθυντής οφείλει να λειτουργεί ως πρότυπο, συμβάλλοντας στην με τον καλύτερο δυνατό τρόπο αξιοποίηση των ΤΠΕ και στην προώθηση και εμπέδωση μίας αντίστοιχης κουλτούρας στην εκπαιδευτική μονάδα (Anderson & Dexter, 2005).

Οι διευθυντές σήμερα φαίνεται πως έχουν αντιληφθεί τη συνδρομή των ΤΠΕ στην αποτελεσματικότητα της διοίκησης, Έτσι και οι ίδιοι επιδιώκουν είτε σε ατομικό και προσωπικό, είτε σε συλλογικό και επαγγελματικό επίπεδο να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες προς την κατεύθυνση του τεχνολογικού εγγραμματισμού τους (Λαζάρου et al, 2016). Βέβαια, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα χαρακτηρίζεται από έντονο συγκεντρωτισμό, γραφειοκρατία και παγιωμένες δομές και έτσι η οποία αλλαγή προς την κατεύθυνση της ψηφιοποίησης απαιτεί διαφοροποίηση των υπάρχουσών νοοτροπιών όπως και ένα νέο θεσμικό πλαίσιο. Παράλληλα απαιτείται βελτίωση των υπάρχουσών υλικοτεχνικών υποδομών, κατάλληλα εκπαιδευτικά λογισμικά και τεχνικές υποστηρικτικές δομές. Οι αλλαγές αυτές απαιτούν τεχνολογικά εγγράμματα εκπαιδευτικούς ηγέτες που να αντιλαμβάνονται και να αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις δυνατότητες που οι ΤΠΕ μπορούν να προσφέρουν στην οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης (Παπαδανιήλ, 2005).

2.7. Ψηφιακή ηγεσία στην εκπαίδευση

Η ηλεκτρονική ηγεσία επεκτείνει τον ορισμό της ηγεσίας ώστε να περιλαμβάνει τη χρήση των ΤΠΕ ως μέσο αλλαγών στις πληροφορίες, τις δεξιότητες, τις πεποιθήσεις, τη συμπεριφορά και την απόδοση (Avolio et al., 2014). Η υιοθέτηση ψηφιακών συνόλων δεξιοτήτων και η προσαρμογή των απαιτούμενων ΤΠΕ σε ρόλους ηλεκτρονικής ηγεσίας είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Van Wart et al., 2017), και δη συ καιρούς που απαιτούν αλλαγές στις συνθήκες, όπως η περίπτωση της πανδημίας. Η ψηφιακή ηγεσία είναι η στρατηγική χρήση των ψηφιακών δεδομένων ενός οργανισμού για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων. Ψηφιακή ηγεσία μπορεί να εφαρμοστεί τόσο σε οργανωτικό όσο και σε ατομικό επίπεδο. Οι οργανισμοί καλούνται να μεταμορφώσουν τις πρακτικές τους και συνεχίζουν να προσαρμόζονται προκειμένου να είναι αποτελεσματικές στην εποχή του Διαδικτύου. Υπό αυτό το πρίσμα αυτό, είναι απαραίτητο να παρουσιάσουμε τις ψηφιακές δεξιότητες που χαρακτηρίζουν έναν ηγέτη (Mango, 2018).

Ο ψηφιακός ηγέτης χαρακτηρίζεται από στρατηγική ηγεσία, που σηματοδοτεί την καθοδήγηση του διεπιστημονικού προσωπικού, από επιχειρηματική γνώση, που περιλαμβάνει καινοτόμα επιχειρηματικά και λειτουργικά μοντέλα, που προσθέτουν αξία στους Εκπαιδευτικούς οργανισμούς αλλά και από ψηφιακή γνώση, οραματισμό και εφαρμογή αλλαγών για την ενίσχυση της απόδοσης του Εκπαιδευτικού Θεσμού, αξιοποιώντας τις τεχνολογικές τάσεις ως ευκαιρίες για καινοτομία και ψηφιακές δεξιότητες (Koirala, 2019).

Η ψηφιακή ηγεσία είναι η ηγεσία που επιφέρει αλλαγές χρησιμοποιώντας ψηφιακές συσκευές στον τομέα της εκπαιδευτικής διαχείρισης. Αυτή η διαδικασία μετασχηματισμού απαιτεί από τους ηγέτες να εντείνουν τις προσπάθειές τους για κινητοποίηση, εφαρμογή και απορρόφηση της χρήσης ψηφιακών συσκευών ως μέσο διδασκαλίας και μάθησης μέσω στρατηγικού σχεδιασμού ευθυγραμμισμένου με το όραμα του σχολείου (International Society for Technology in Education- ISTE), 2021). Η ψηφιακή ηγεσία πρέπει να χαρακτηρίζεται από οραματισμό, μαθησιακή κουλτούρα ψηφιακής εποχής, αριστεία στην επαγγελματική πρακτική, συστημική βελτίωση και ψηφιακή ιδιότητα του πολίτη. Ακόμα, πρέπει να εξασφαλίζει τον κατάλληλο χρόνο και εκπαίδευση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών σε συνεχή βάση, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλότητα της υλοποίησης του οράματος για επέκταση της ψηφιακής εκπαίδευσης (Hamzah et al, 2021).

Οι ηγέτες των σχολείων σήμερα πρέπει να προσπαθήσουν να καλύψουν τυχόν κενά στις τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητές τους προκειμένου να παρέχουν την κατάλληλη κατεύθυνση για την καθοδήγηση της ψηφιακής ανάπτυξης στο σχολείο τους και τη διάδοση αυτής της πρακτικής στη μάθηση του σχολικού περιβάλλοντος (Aksal, 2015). Η αποτελεσματική διαχείριση του εκπαιδευτικού συστήματος από τους διευθυντές θα βοηθήσει στον αποτελεσματικό αντίκτυπο στη διδασκαλία των εκπαιδευτικών πρακτικών και τα ψηφιακά συστήματα μάθησης (Bernhardt, 2015).

Η ηλεκτρονική ηγεσία απαιτεί από όσους έχουν καιρίους ρόλους να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις προκλήσεις σε ένα ψηφιακό χώρο. Ο προσδιορισμός της καλής ηλεκτρονικής ηγεσίας κάνει διάκριση μεταξύ εκείνων που είναι επιτυχημένοι έναντι μη επιτυχημένων στην αποτελεσματική υιοθέτηση ψηφιακών συνόλων δεξιοτήτων και ΤΠΕ. Οι εγγύς και απομακρυσμένες προκλήσεις της επικοινωνίας, της υιοθέτησης της τεχνολογίας και της ανάπτυξης τεχνολογικών δεξιοτήτων είναι μοναδική για την ηλεκτρονική ηγεσία (Van Wart et al., 2017). Συχνά η ηλεκτρονική ηγεσία απαιτεί ένα υβρίδιο παραδοσιακών-εικονικών επιχειρησιακών δεξιοτήτων ηγεσίας που συνδυάζουν την επικοινωνία, την απόδοση και τη συμπεριφορά μέσω ΤΠΕ και πρόσωπο με πρόσωπο (Van Wart et al., 2017; Van Wart et al., 2019).

Η ψηφιακή τεχνολογία έχει αλλάξει τους οργανισμούς, ιδιαίτερα τους εκπαιδευτικούς, με μη αναστρέψιμο τρόπο. Η ψηφιακή μεταμόρφωση των οργανισμών, του εργασιακού περιβάλλοντος και των διαδικασιών δημιούργησαν νέες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν από τους ηγέτες. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός ενός οργανισμού αναφέρεται κυρίως στην υιοθέτηση ενός χαρτοφυλακίου τεχνολογιών. Σε μακροεπίπεδο, η μετάβαση στις σύγχρονες τεχνολογίες ορίζει νέους μηχανισμούς ανταγωνισμού, νέες δομές, νέα συστήματα εργασίας και αλληλεπιδράσεις. Σε μικροεπίπεδο, η ψηφιοποίηση επηρεάζει τη δυναμική των οργανισμών, τις διαδικασίες τους και τις απαιτούμενες νέες δεξιότητες των εργαζομένων τους από τα υψηλότερα έως τα χαμηλότερα επίπεδα. Με βάση τα παραπάνω, φαίνεται ότι οι ηγέτες είναι βασικοί πυλώνες στην ανάπτυξη μιας ψηφιακής κουλτούρας ενός σύγχρονου οργανισμού, συμπεριλαμβανομένου και του σχολείου (Yergler, 2010).

Κεφάλαιο 3. Πανδημία και εκπαίδευση

Ο COVID-19 έχει αλλάξει τις συνήθειες και τις ζωές των ανθρώπων (Zhang & Ma, 2020). Η ανθρωπότητα ανταποκρίθηκε αρχικά στην πανδημία COVID-19 με κοινωνική αποστασιοποίηση, απομόνωση μολυσμένων πληθυσμών, περιορισμούς και κλείσιμο

σχολείων, προκειμένου να καταστεί εφικτός ο έλεγχος της τρέχουσας παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης (Anderson et al, 2020). Καθώς τα σχολεία αποτελούν ένα χώρο όπου οι άνθρωποι συγκεντρώνονται και οι μολυσματικές ασθένειες θα μπορούσαν εύκολα να εξαπλωθούν, πολλές χώρες υιοθέτησαν την άμεση και δραστητική στρατηγική του κλεισίματος των σχολείων για τον περιορισμό της μετάδοσης του COVID-19 μέσα στην κοινωνία. Η απόφαση για το κλείσιμο των σχολείων λήφθηκε με βάση τις ενδείξεις προηγούμενων ερευνών για καταστάσεις πανδημίας, και κατέληξαν ότι το κλείσιμο των εκπαιδευτικών κέντρων μαζί με την εφαρμογή μέτρων όπως η απομόνωση ασθενών ή ύποπτων ασθενών σε νοσοκομεία ή κατοικίες, η απαγόρευση δημόσιων συγκεντρώσεων, και το κλείσιμο των δρόμων και των σιδηροδρομικών γραμμών ήταν αποτελεσματικά μέτρα για την επιβράδυνση της εξέλιξης μιας πανδημίας (Markel et al, 2015).

Έχει υπολογιστεί ότι υπολόγισε ότι 195 χώρες επέβαλαν το κλείσιμο των σχολείων. Τέτοιες εθνικές αναστολές έχουν επηρεάσει σχεδόν 91,3 τοις εκατό του παγκόσμιου μαθητικού πληθυσμού ή 1.598.099.000 μαθητές (UNESCO, 2020).

Τα μαθήματα μετατοπίστηκαν από την διαπροσωπική μάθηση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, κυρίως μέσω της χρήσης των ΤΠΕ. Η Εξ αποστάσεως εκπαίδευση λόγω του κλεισίματος των σχολείων κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 είναι σημαντικά διαφορετική από μία καλά σχεδιασμένη διαδικτυακή μάθηση. Πρόκειται για μία Επείγουσα εξ αποστάσεως διδασκαλία ή Έκτακτη εξ αποστάσεως εκπαίδευση ή Παιδαγωγική της Πανδημίας, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (Hodges et al, 2020).

Η αλλαγή έγινε ξαφνικά χωρίς προηγούμενο σχεδιασμό. Ήταν μια άμεση απάντηση σε μια κρίση που συνέβη χωρίς προειδοποίηση. Οι εκπαιδευτικοί άρχισαν να χρησιμοποιούν τα μέσα ή τις μεθόδους που τους ήταν οικείες και ήταν εύκολες και βολικές στη χρήση. Δεν ήταν καλά προετοιμασμένοι και πολλοί δεν ήξεραν τον τρόπο του πώς να μετατρέψουν την υπάρχουσα μαθησιακή διαδικασία στη μάθηση στο Διαδίκτυο. Αυτή η κατάσταση σίγουρα δεν ήταν ιδανική, αλλά όλοι προσπάθησαν για το καλύτερο. Ένας συνδυασμός συμβατικών και μη μεθόδων ή μικτή μάθηση χρησιμοποιήθηκε εξ αποστάσεως κατά τη διάρκεια της Επιδημίας COVID-19 (Rahiem, 2020). Η μικτή μάθηση είναι η εφαρμογή περισσότερων της μιας μεθόδων, στρατηγικής, τεχνικής, ή μέσων στην εκπαίδευση. Πρόκειται για έναν συνδυασμό συμβατικών διαλέξεων και διαδικτυακού περιεχόμενου, καθώς ή παραδοσιακή μάθηση πρόσωπο με πρόσωπο ενσωματώθηκε κατά κάποιον τρόπο στις ΤΠΕ (Sadeghi et al, 2014).

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας χρησιμοποιήθηκαν διάφορες πλατφόρμες προκειμένου να συνεχιστεί η μαθησιακή διαδικασία, όπως e-book/e-journals, έγγραφα pdf, βίντεο YouTube, διαδικτυακές συσκέψεις (Zoom, Google Meet ή Microsoft Teams), WhatsApp, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Facebook ή Instagram), Google Classroom, e-mail, Μηχανή Αναζήτησης Google, Podcast, εκπαιδευτικοί ιστότοποι, ηχητικές κλήσεις και παρουσιάσεις PowerPoint (Rahiem, 2020). Στη χώρα μας αξιοποιήθηκαν και οι πλατφόρμες του Υπουργείου Παιδείας e-class και e-me, καθώς και η πλατφόρμα Webex.

Η ξαφνική μεταμόρφωση της διδακτικής δραστηριότητας από κατά πρόσωπο μοντέλο στη διαδικτυακή τροπικότητα αποκαλύπτει την ύπαρξη τριών κενών: το κενό πρόσβασης (η ύπαρξη ή μη πρόσβασης σε σύνδεση και τεχνολογικές συσκευές), το κενό χρήσης (χρόνος χρήσης και η ποιότητά του) και το χάσμα στις δεξιότητες των

δασκάλων, η διαθεσιμότητα πόρων και η προσαρμογή διαδικτυακών πλατφορμών για την υποστήριξη της διδασκαλίας. Αυτό το ψηφιακό κενό κάνει τις αποστάσεις μεταξύ οικογενειών με περισσότερους και λιγότερους πόρους όλο και μεγαλύτερες, όπως συνέβη κατά τη διάρκεια της περιόδου του εγκλεισμού (Hodges et al, 2020).

3.1. Συνέπειες από το κλείσιμο των σχολείων

Το κλείσιμο των σχολείων επηρέασε σημαντικά τη μάθηση, δεδομένου ότι συνεπάγεται στέρηση του δικαιώματος στην εκπαίδευση και την προσωπική ανάπτυξη. Όσο πιο περιορισμένη είναι η πρόσβαση στην εκπαίδευση, τόσο μεγαλύτερες οι επιπτώσεις από το κλείσιμο των εκπαιδευτικών κέντρων.

Υπήρξε, ομολογουμένως, μία άνιση πρόσβαση στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών. Θα πρέπει να σημειωθεί πως η ψηφιακή ανισότητα έχει αυξηθεί με την πανδημία COVID-19. Όσοι είχαν ασφαλή πρόσβαση στο Διαδίκτυο και σε μορφές τεχνολογίας υψηλής ποιότητας μπόρεσαν να συνεχίσουν απρόσκοπτα την μαθησιακή διαδικασία- κάτι που δεν ισχύει για την πλειοψηφία του πληθυσμού (Beunoyer et al. 2020). Ακόμα, για τους μαθητές ήταν μία πρόκληση το να μελετούν μέσω διαδικτύου από το σπίτι, ενώ λίγοι ήταν εκείνοι που είχαν συσκευές που τους παρείχαν πλήρη πρόσβαση στη μάθηση. Μαθητές αντιμετώπισαν δυσκολίες πρόσβασης σε ορισμένα προγράμματα ή λογισμικά που χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες ενώ κάποιοι μαθητές μοιράζονταν τα μέσα, όπως οι υπολογιστές με άλλα μέλη της οικογένειας. Οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα ήταν εκείνες που πιθανώς ήταν λιγότερο καλά προετοιμασμένες για μία τέτοια πραγματικότητα και επίσης υποφέραν βαθύτερα τόσο από τις άμεσες και μακροπρόθεσμες οικονομικές επιπτώσεις της Κρίσης COVID-19 (van Lancker & Parolin, 2020).

Άλλες συνέπειες του κλεισίματος του σχολείου συνδέονται με την απουσία παιδικής μέριμνας, καθώς υπήρξαν αρκετοί γονείς που έπρεπε να φύγουν από το σπίτι για να αναζητήσουν τα προς το ζην της οικογένειας και έτσι τα παιδιά έμειναν μόνα στο σπίτι, με όποιες αρνητικές συνέπειες αυτό συνεπάγεται. Ακόμα, υπήρξαν οικονομικές συνέπειες και αυξημένη ανεργία (Beunoyer et al. 2020).

Εκτός από όλα αυτά τα στοιχεία, η πανδημία έχει αποκαλύψει μια σειρά από συνέπειες που πρέπει να ληφθούν υπόψη σε επίπεδο εκπαιδευτικής διοίκησης. Πρόσφατες έρευνες τονίζουν πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζει το εκπαιδευτικό σύστημα. Η πανδημία έχει αναγκάσει την άμεση μεταφορά της διδασκαλίας σε διαδικτυακές μεθόδους, χωρίς χρόνο για την πραγματοποίηση αυθεντικού σχεδιασμού και την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών ώστε να προσαρμοστεί στη διαδικτυακή μέθοδο, η οποία οδήγησε στην «εξ αποστάσεως διδασκαλία έκτακτης ανάγκης». Σε αυτό το θέμα, αυτοί οι ερευνητές τονίζουν ότι οι δάσκαλοι και οι διαχειριστές πρέπει να λάβουν υπόψη ότι οι μαθητές ενδέχεται να μην είναι σε θέση να παρακολουθήσουν την ηλεκτρονική εκπαίδευση αμέσως. Για το λόγο αυτό, θα έπρεπε να υπάρξει μέριμνα αναφορικά με τις προθεσμίες για εργασίες εντός μαθημάτων, για τις πολιτικές των μαθημάτων, και για θεσμικές πολιτικές πρέπει να ληφθούν υπόψη (UNESCO, 2019).

Δυσκολίες υπήρξαν και από πλευράς εκπαιδευτικών, αφού οι δάσκαλοι κάθε προέλευσης και ηλικίας έπρεπε να προγραμματίσουν και να παραδίδουν τα μαθήματά τους από το σπίτι, με όλες τις υλικοτεχνικές και τεχνικές δυσκολίες που αυτό συνεπάγεται, και μερικές φορές χωρίς επαρκή επαγγελματική βοήθεια (Teräs et al,

2020). 63 εκατομμύρια δάσκαλοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τον συνήθη χώρο εργασίας τους και, με λίγα θεσμικά μέσα, να χρησιμοποιούν τους δικούς τους υπολογιστές και συνδέσεις στο Διαδίκτυο, χωρίς την απαραίτητη εκπαίδευση στη χρήση των νέων τεχνολογιών. Αυτοί οι δάσκαλοι αισθάνονται υποχρεωμένοι να ανταπεξέλθουν σε αυτές τις εντελώς νέες μεθόδους εξ αποστάσεως διδασκαλίας-μάθησης (UNESCO et al, 2020).

Οι επαγγελματίες της εκπαίδευσης έπρεπε να προσαρμοστούν στο νέο παγκόσμιο πλαίσιο μέσω της διαδικτυακής μεθόδου, μία κίνηση που έχει συμβεί και συμβαίνει με ξέφρενο και απότομο τρόπο. Κατά συνέπεια, οι επαγγελματίες πραγματοποιούν μια διαδικασία αφομοίωσης σε νέες συνθήκες με λίγες δυσκολίες, προκαλώντας καταστάσεις υψηλού στρες. Μια έρευνα με περισσότερους από 10.000 δασκάλους αποκάλυψε ότι το 92,8% των εκπαιδευτικών υπέστη συναισθηματική εξάντληση, άγχος ή αγωνία λόγω του περιορισμού και της εκπαίδευση εξ αποστάσεως. Υπερβολικά γραφειοκρατικά καθήκοντα, ασαφείς οδηγίες, έλλειψη υποστήριξης στην τηλεργασία, και η έλλειψη τεχνικών μέσων ήταν τα κύρια προβλήματα που επεσήμαναν οι εκπαιδευτικοί. Πιθανές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τέτοιες πολιτικές περιλαμβάνουν κακή διαδικτυακή υποδομή διδασκαλίας, έλλειψη κατάρτισης εκπαιδευτικών, κενό ενημέρωσης και περίπλοκο οικιακό περιβάλλον (Zhang et al, 2020).

Παράλληλα, 617 εκατομμύρια μαθητές ηλικίας από 12 έως 14 ετών, στο τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσίασαν σοβαρές μαθησιακές ελλείψεις στην ανάγνωση και στα μαθηματικά (UNESCO, 2020). Παράλληλα, ένα σημαντικό ποσοστό (σχεδόν 20%) των εφήβων στα σχολεία των αναπτυγμένων χωρών στερούνται επίσης τις βασικές δεξιότητες για να προχωρήσουν, ενώ υπάρχει και το πρόσθετο πρόβλημα της κακής ποιότητας εκπαίδευσης σε ορισμένα σχολεία που αποτυγχάνουν να κρατήσουν τα παιδιά που εγγράφονται, οδηγώντας σε υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης και ανεπαρκή μάθηση. Τα παιδιά φτάνουν απροετοίμαστα να μάθουν και οι δάσκαλοι πολύ συχνά δεν διαθέτουν τις δεξιότητες ή τα κίνητρα για να το κάνουν διδάσκουν αποτελεσματικά (World Bank, 2019). Χωρίς αμφιβολία, το κλείσιμο των σχολείων επιδείνωσε περαιτέρω αυτήν την κατάσταση.

Τέλος, στην νέα αυτή εκπαιδευτική πραγματικότητα συνεχίστηκαν και εντάθηκαν οι διακρίσεις και η βία που υφίστανται εκατομμύρια γυναίκες και κορίτσια σε όλο τον κόσμο, με αποτελέσματα την προβλεπόμενη αύξηση των παιδικών γάμων τα επόμενα χρόνια, τη σωματική και σεξουαλική βία εγκλωβισμένων παιδιών που ζουν μέρα με τη μέρα με τους κακοποιούς τους χωρίς να έχουν πρόσβαση στην τροφή και την ασφάλεια που παρέχουν τα σχολεία, και επιπλέον τη παιδική εργασία και τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Με λίγα λόγια, από όλους εκείνους που επηρεάζονται, τα μικρότερα παιδιά είναι πολύ πιθανό να είναι αυτά που θα υποφέρουν περισσότερο έντονα από την επιδείνωση της ανισότητας (UNESCO et al, 2020).

Η εισαγωγή της τεχνολογίας στην εκπαίδευση με αυτή τη μορφή χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις της είναι ένας τομέας που απαιτεί περαιτέρω διερεύνηση. Η ευρεία χρήση των ψηφιακών δικτύων έχουν εγείρει ανησυχίες σχετικά με το απόρρητο και την επιτήρηση, και τις επιπτώσεις στη ζωή των μαθητών (Kumar et al, 2019).

3.2. Ηγεσία και πανδημία

Οι ηγέτες στο πλαίσιο της πανδημίας επιφορτίστηκαν με ένα περίπλοκο εγχείρημα ενώ υποστήριζαν τις ομάδες τους, επειδή δεν έχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί το ίδιο επίπεδο άνεσης ή εξειδίκευσης με την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην πρακτική τους (Fawns et al., 2020). Η εκπαιδευτική ηγεσία ήταν πάντα σημαντική για την υποστήριξη της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας σε εκπαιδευτικά πλαίσια (Leithwood et al., 2019). Έρευνες έχουν αναδείξει την ισχυρή συσχέτιση μεταξύ της ψηφιακής ηγεσίας των διευθυντών και της εφαρμογής της ψηφιακής μάθησης από τους εκπαιδευτικούς (International Society for Technology in Education (ISTE), 2021)- αν και άλλες έχουν δείξει ότι δεν υπάρχει σημαντική σχέση μεταξύ των δύο διαστάσεων (Domeny, 2017).

Υπάρχει περιορισμένη έρευνα σχετικά με την ηγεσία κατά τη διάρκεια περιόδων κρίσης στην εκπαιδευτική κοινότητα λόγω της φύσης των πανδημιών. Μερικές μελέτες περιλαμβάνουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού ηγέτη στην αντιμετώπιση της εκπαιδευτικής κοινότητας μετά μια κρίση, όπως η ανοικοδόμηση σχολικών συστημάτων μετά τον τυφώνα Κατρίνα στη Νέα Ορλεάνη (Beabout, 2010) και οι απρόβλεπτοι θάνατοι μαθητών (Sutherland, 2017). Και οι δύο αυτές μελέτες τόνισαν την ανάγκη για τον εκπαιδευτικό ηγέτη να διατηρήσει την απαιτούμενη σταθερότητα και εμπιστοσύνη στο περιβάλλον τους. Σε μια περίοδο κρίσης ο ηγέτης θα πρέπει να θεωρήσει ότι το προσωπικό ζει και την κρίση και να αναλογιστεί τρόπους, προκειμένου να βοηθήσει στην άρνηση του άγχους του προσωπικού. Κατά τη διάρκεια μιας περιόδου κρίσης, οι απότομες μεταβάσεις μπορεί να επιτρέψουν στους ηγέτες να ενσωματώσουν ένα καταναμημένο πλαίσιο ηγεσίας προκειμένου να αντιμετωπιστεί γρήγορα μια πληθώρα θεμάτων και μπορεί στη συνέχεια να ακολουθείται από ένα δημοκρατικό στυλ ηγεσίας για τη δημιουργία σταθερότητας μετά την αρχική κρίση (Beabout, 2010; Sutherland, 2017).

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια μιας κρίσης σε ένα σχολείο, η εμπιστοσύνη για την ηλεκτρονική ηγεσία μπορεί επίσης να περιλαμβάνει συνιστώσες όπως η καλοσύνη, η ειλικρίνεια, η διαφάνεια, η αξιοπιστία και η ικανότητα (Sutherland, 2017). Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης προς τον εκπαιδευτικό ηγέτη είναι σημαντική για την προώθηση της συνεργασίας και της αποτελεσματικότητας και την ελαχιστοποίηση του άγχους και της ανασφάλεια ανά πάσα στιγμή, αλλά ιδιαίτερα σημαντική σε περιόδους κρίσης (Tschannen-Moran & Hoy, 2000). Η ηγεσία μπορεί να χτίσει τα θεμέλια ενός περιβάλλοντος εμπιστοσύνης πριν από την εμφάνιση μιας κρίσης.

Η μάθηση βασισμένη στην τεχνολογία απαιτεί χρόνο για να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί, και η επικείμενη ανάγκη για εξ αποστάσεως εκπαίδευση ήταν πρόκληση για εκείνους που προηγουμένως δεν χρησιμοποιούσαν την τεχνολογία (Fawns et al., 2020). Οι ηγέτες στην εκπαίδευση έπρεπε να υποστηρίξουν την υλοποίηση παρέχοντας βοήθεια στις ομάδες τους ανθρώπων με διάφορες ικανότητες και ετοιμότητα για τεχνολογία (Breitkopf, 2018; Naidu & Laxman, 2019).

Β' Μέρος

Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία της έρευνας

4.1. Ποιοτική έρευνα

Συχνά η πραγματικότητα δεν συμφωνεί με την αντικειμενική αλήθεια η οποία είναι δεν αμφισβητείται και είναι κοινά αποδεκτή για όλους άλλα παρουσιάζεται με διαφορετικές οπτικές ανάλογα με την υποκειμενική αντίληψη του καθενός. Η υποκειμενική αντίληψη για τη πραγματικότητα σε ατομικό επίπεδο στη καθημερινή ζωή είναι αποδεκτή και αιτιολογείται από τον τρόπο λειτουργίας του ανθρώπινου εγκεφάλου (Freeman, 2000). Αν και θεωρείται σημαντικό να κατέχουμε αντικειμενικά και μετρήσιμα αποτελέσματα τα οποία θα μας υποδείξουν τις σχέσεις μεταξύ μεταβλητών και θα μας βοηθήσουν σε μελλοντική πρόβλεψη καταστάσεων είναι επίσης σημαντικό σε κάποιες περιπτώσεις να ερμηνευτούν πιο υποκειμενικά και με πιο ολιστική ματιά τα φαινόμενα με στόχο την κατανόηση και την ερμηνεία τους.

Τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται έντονο ενδιαφέρον σχετικά με την ποιοτική έρευνα και έχουν πραγματοποιηθεί πολλαπλές και ποικίλες εφαρμογές των ποιοτικών μεθόδων έρευνας σε όλους τους τομείς της Εκπαιδευτικής Διοίκησης. Όμως, μια προσεκτικότερη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας φανερώνει την ασάφεια και τη σύγχυση σχετικά με το τι σημαίνει ποιοτική έρευνα και την ύπαρξη αντικρουόμενων προσεγγίσεων σχετικά με τον χαρακτήρα της και τα γνωρίσματά της.

Η συγκεκριμένη τεχνική δύναται να δώσει ποιοτικά ερευνητικά αποτελέσματα όπου η χρήση ερωτηματολογίου είναι αδύνατη, ή πιθανώς να υστερεί έναντι άλλων μεθόδων κατ' αναλογία με το γνωστικό αντικείμενο που διερευνάται. Συνήθως, σε έρευνες επί εφαρμογών νέων τεχνολογιών στο χώρο της σχολικής διοίκησης και σε καταστάσεις κρίσεων, το ερωτηματολόγιο παρέχει περιορισμένες δυνατότητες διαμοιρασμού και αντίστοιχης εξαγωγής αποτελεσμάτων. Τα μικρά ή μη ποιοτικά δείγματα που μπορεί να προκύψουν από τον πληθυσμό των ερωτηθέντων παρέχουν μια σχεδόν υποκειμενική εικόνα των αντιλήψεων και συμπεριφορών σχετικά με τον ρόλο της σχολικής διοίκησης που εξυπηρετεί ή ενδεχομένως και δημιουργεί η εφαρμογή και υιοθέτηση νέων τεχνολογιών από μια σχολική μονάδα εντός του εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτό είναι αληθές ακόμα και αν το εκάστοτε ερωτηματολόγιο αφορά το επίπεδο χρησιμότητας και υιοθέτησης των ΤΠ από τη διοίκηση, το προσωπικό και τα μέλη της κάθε σχολικής μονάδας. Θα έλεγε κανείς, λοιπόν, πως το ερωτηματολόγιο από μόνο του, ιδιαίτερα στην εκπαίδευση στην οποία τα εμπλεκόμενα μέρη είναι εκ φύσεως εξωστρεφή και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, δίνει μια μονοδιάστατη και ίσως εσωστρεφή εικόνα, η οποία δεν είναι χρήσιμη σε μελέτες όπως η παρούσα, που αναφέρεται στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση σε περιόδους κρίσεων, όπως είναι μια πανδημία.

Ο Parker (1995) ισχυρίζεται ότι οι ποσοτικές προσεγγίσεις είναι κατάλληλες για την πραγματοποίηση ερευνών σε ελεγχόμενες, πειραματικές εργαστηριακές συνθήκες, ενώ οι ποιοτικές προσεγγίσεις ταιριάζουν για τη μελέτη των ανθρώπων στον «πραγματικό κόσμο». Όμως, είναι δυνατή η πραγματοποίηση εργαστηριακής έρευνας που εδράζεται

στη συλλογή ποιοτικών δεδομένων (Hayes, 1997). Επίσης, δεν αποκλείεται η δυνατότητα πραγματοποίησης έρευνας σε πραγματικές, μη εργαστηριακές συνθήκες, όπου χρησιμοποιούνται ποσοτικές προσεγγίσεις. Σύμφωνα με μια τρίτη προσέγγιση, ποιοτική έρευνα είναι η έρευνα που δίνει έμφαση και εστιάζεται στο νόημα και όχι στη συμπεριφορά των ανθρώπων. Οι ποιοτικοί ερευνητές, σύμφωνα με την Willing (2001), ενδιαφέρονται για το νόημα, για τον τρόπο που οι άνθρωποι βιώνουν τα γεγονότα. Όμως, υπάρχουν ποιοτικές προσεγγίσεις που εστιάζουν στην περιγραφή της συμπεριφοράς (Hayes, 1997). Επίσης, υπάρχουν ποσοτικές έρευνες που δεν εστιάζουν στη συμπεριφορά, όσο σε κάποιες εσωτερικές δομές (Lund, 2005). Σύμφωνα με μια τέταρτη προσέγγιση, χαρακτηριστικό γνώρισμα της ποιοτικής έρευνας είναι η απόρριψη της φυσικής επιστήμης ως μοντέλου έρευνας (Hayes, 1997).

Οι σημαντικότερες τεχνικές συλλογής ποιοτικών δεδομένων είναι η παρατήρηση, η συνέντευξη και οι ομάδες εστίασης. Τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί ποικίλοι τρόποι ανάλυσης των ποιοτικών δεδομένων. Ορισμένοι ερευνητές εδράζονται στη διαισθητική ανίχνευση των συσσωρευμένων δεδομένων, κάποιιοι άλλοι στη συστηματική και τυποποιημένη κωδικοποίηση και ανάλυσή τους στη βάση συγκεκριμένων τεχνικών (Strauss & Corbin, 1990).

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους ένας ερευνητής αποφασίζει να προσφύγει στην ποιοτική έρευνα. Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένους από αυτούς:

1. Ο ερευνητής επιδιώκει να διερευνήσει την ιδιαιτερότητα του φαινομένου που τον ενδιαφέρει και όχι να παραμείνει σε μια αποσπασματική, αφαιρετική και στατική του μελέτη. Η ανάγκη αυτή προκύπτει, επίσης, όταν ο ερευνητής αδυνατεί να αναγνωρίσει ή να διακρίνει συγκεκριμένες μεταβλητές για τη μελέτη του φαινομένου ή όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη θεωρία για την εξήγηση ή την κατανόησή του.
2. Ο ερευνητής επιδιώκει να εκπονήσει μια σε βάθος, λεπτομερή μελέτη και κατανόηση των επιμέρους πτυχών ή διαστάσεων του φαινομένου που τον ενδιαφέρει και όχι να παραμείνει σε μια αποστασιοποιημένη, στατιστική, αφαιρετική προσέγγισή του.
3. Ο ερευνητής επιδιώκει να διαμορφώσει μια γνήσια, αυθεντική, δυναμική, πλαίσιο-θετημένη και ολιστική προσέγγιση του φαινομένου που τον ενδιαφέρει και όχι να παραμείνει σε μια αποπλαισιωμένη μελέτη του μέσω κάποιων εργαστηριακών πειραμάτων.
4. Ο ερευνητής επιδιώκει να υιοθετήσει ένα αφηγηματικό ύφος, να περιγράψει με πιο εκφραστικούς όρους (κάνοντας χρήση εκτός του κυριολεκτικού λόγου και των ρητορικών, μεταφορικών του δυνατοτήτων του λόγου) την εμπειρία των υποκειμένων για ένα φαινόμενο και όχι να παραμείνει στην απρόσωπη, αφαιρετική γλώσσα της στατιστικής και των φορμαλιστικών μοντέλων.
5. Ο ερευνητής διαθέτει αρκετό χρόνο και μέσα για τη συλλογή πλούσιων ερευνητικών δεδομένων στο πεδίο της έρευνας, προκειμένου να προσεγγίσει καλύτερα την πολύπλοκη, δυναμική και ολιστική φύση του φαινομένου που τον ενδιαφέρει. (Camic, Rhodes & Yardley, 2003, Creswell, 2007).

Σύμφωνα και με τη βιβλιογραφία η ποιοτική έρευνα: παραθέτει μη αριθμητικά στοιχεία (κείμενα, ηχογραφήσεις κλπ), βασίζεται στην υποκειμενική κρίση και στις ατομικές ερμηνείες των γεγονότων. Η επιστημονική υπόθεση διατυπώνεται καθώς η έρευνα εξελίσσεται και η ανάλυση και συλλογή των δεδομένων γίνεται ταυτόχρονα. Στόχος είναι η λεπτομερής περιγραφή και κατανόηση του ζητήματος. Ο ερευνητής μπορεί να εμπλακεί στο υπό μελέτη αντικείμενο. Η συλλογή των δεδομένων γίνεται συμμετοχική με την παρατήρηση και τις συνεντεύξεις, τέλος υπάρχει δυνατότητα ευελιξίας κυρίως στο στάδιο του σχεδιασμού.

Αντίθετα η ποσοτική έρευνα περιέχει αριθμητικά δεδομένα, είναι αντικειμενική αφού περιέχει ακριβής μέτρηση και ανάλυση των εννοιών. Η διατύπωση της επιστημονικής υπόθεσης γίνεται στο πρώτο στάδιο της έρευνας και η ανάλυση των δεδομένων μετά από την συλλογή τους. Στόχων της έρευνας είναι η πρόβλεψη. Εδώ ο ερευνητής αποστασιοποιείται από το ερευνώμενο αντικείμενο. Η συλλογή των δεδομένων γίνεται μέσω ερωτηματολογίων, βιβλιογραφικών αναφορών και εργαλείων συγκέντρωσης αριθμητικών δεδομένων. Τέλος, υπάρχει μια τάση για πρόβλεψη των προβλημάτων πριν αυτά εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της έρευνας.

4.2. Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα

Με βάση το σχετικιστικό αντιληπτικό περίγραμμα του ερευνητή τέθηκε ως βασικός σκοπός αυτής της ερευνητικής εργασίας να διερευνήσει τις αντιλήψεις των διευθυντών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε σχέση με τον ρόλο των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας, ως υποστηρικτικό μέσο, στην οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων πριν και μετά την πανδημία COVID-19.

Για την επίτευξη του ερευνητικού σκοπού που τέθηκε στην εργασία το θέμα αναπτύχθηκε μέσα από τέσσερα ερευνητικά ερωτήματα:

- 1) Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιούνταν οι ΤΠΕ από του διευθυντές των σχολικών μονάδων, πριν την πανδημία
- 2) Κατά πόσο επηρέασε η πανδημία το κορονοϊού την χρήση ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.
- 3) Αν άλλαξε η στάση των διευθυντών (μελών της σχολικής κοινότητας) μετά την πανδημία σε σχέση με την χρήση ΤΠΕ για την σχολική διοίκηση.
- 4) Αν η πανδημία έχει αφήσει παρακαταθήκη σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα αφορά τη χρησιμότητα και το ρόλο των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων κατά την άποψη των διευθυντών. Στόχος του ερωτήματος αυτού είναι να κατανοήσουμε σε βάθος τις αντιλήψεις των διευθυντών για τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μέσα από τους θεματικούς άξονες που αφορούν τις προσωπικές απόψεις των διευθυντών σχετικά με το:

- a. Σε ποιο βαθμό οι ΤΠΕ διευκολύνουν το έργο τους.
- b. Θετικά και αρνητικά στοιχεία της χρήσης ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία;

- c. Θεωρούν την χρήση ΤΠΕ ως καινοτομία στη διοίκηση των σχολικών μονάδων
- d. Επίπεδο χρήσης των ΤΠΕ από τους διευθυντές πριν την πανδημία
- e. Εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούσαν πριν την πανδημία
- f. Βαθμός εξοικείωσης εκπαιδευτικών και γονέων σε σχέση με τη χρήση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία πριν την πανδημία.

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα αφορά την επιρροή της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ για τη σχολική διοίκηση κατά την άποψη των διευθυντών, υπό την εξέταση των θεματικών αξόνων:

- g. Προβλήματα στη χρήση ΤΠΕ στο διοικητικό έργο κατά την πανδημία.
- h. Ανάγκη προσαρμογής που δημιουργήθηκε σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στο διοικητικό έργο
- i. Άγχος σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία κατά τη περίοδο της πανδημίας.

Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα αφορά την στάση των διευθυντών για τις ΤΠΕ μετά την περίοδο της πανδημίας και τις όποιες αλλαγές προέκυψαν στην συμπεριφορά τους, υπό την εξέταση των εξής θεμάτων:

- j. Σε τι βαθμό έχει αλλάξει η χρήση ΤΠΕ τώρα, σε σχέση με την περίοδο πριν την πανδημία.
- k. Μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται μετά την πανδημία.
- l. Βαθμός βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων των μελών της σχολικής κοινότητας (καθηγητές, γονείς, μαθητές)

Το τελευταίο ερευνητικό ερώτημα αφορούσε τις αντιλήψεις των διευθυντών σχετικά με την παρακαταθήκη της περιόδου της πανδημίας στο ρόλο των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων, με τα παρακάτω θέματα:

- m. Επίδραση της πανδημίας στα μέλη της σχολικής κοινότητας
- n. Συμβολή της πανδημίας κορονοϊού στον ρόλο των ΤΠΕ στη οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων

4.3. Στρατηγική έρευνας

Η παρούσα εργασία είναι μια ποιοτική έρευνα, καθώς κρίθηκε η πλέον κατάλληλη για την διερεύνηση των ερωτημάτων. Ως μέθοδος συλλογής δεδομένων της παρούσας έρευνας, επιλέχθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη, αφού ο κύριος στόχος μας είναι η καταγραφή απόψεων και θέσεων σε βάθος. Θεωρούμε την ημιδομημένη συνέντευξη ως τη πιο ευέλικτη μορφή συνέντευξης που μας επιτρέπει να εμβαθύνουμε περισσότερο και να δώσει στα υποκείμενα την απαραίτητη ελευθερία να εκφράσουν

την προσωπική τους άποψη. Ως μέθοδος παραγωγής ποιοτικών δεδομένων επιλέχθηκε η καταγραφή συνομιλιών. Σε ότι αφορά το δείγμα της έρευνας αυτό θα βασιστεί σε μια βολική δειγματοληψία η οποία θα περιλαμβάνει 11 διευθυντές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Κοζάνης στην οποία ο ερευνητής έχει εύκολη πρόσβαση.

Θα ακολουθήσει η απομαγνητοφώνηση και ανάλυση των δεδομένων. Ειδικότερα θα πραγματοποιηθεί προσεκτική ανάγνωση του προς εξέταση υλικού και κωδικοποίηση των ποιοτικών δεδομένων που λήφθηκαν από την συνέντευξη. Οι κωδικοί θα ομαδοποιηθούν και θα παρουσιαστούν συνοπτικά σε θεματικούς άξονες. Θα ακολουθήσει παρουσίαση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

Με βάση την επιλογή ποιοτικής μεθοδολογίας και μέσα από την οπτική του σχετικιστικού αντιληπτικού περιγράμματος που επιλέχτηκε για να ερευνηθεί το θέμα καθορίστηκε και το μέγεθος και ο τρόπος επιλογής του δείγματος. Τα δυο αυτά ζητήματα δεν καθορίστηκαν από το πρώτο στάδιο του ερευνητικού σχεδίου αλλά κατά το τρίτο στάδιο όπου εκτιμήθηκαν τα δεδομένα των παρατηρήσεων που είχαν προηγηθεί από το πεδίο έρευνας.

Το δείγμα θα πρέπει να είναι το κατάλληλο για την ερμηνεία του φαινομένου και θα πρέπει να παρέχει επαρκείς ποιοτικές πληροφορίες. Στην ποιοτική έρευνα άλλωστε δεν υπάρχει πρόθεση για γενίκευση των αποτελεσμάτων σε ένα πληθυσμό αλλά μας ενδιαφέρει το πώς θα διερευνηθεί ένα φαινόμενο σε βάθος. Η δειγματοληψία που εξυπηρετεί αυτόν το σκοπό είναι η σκόπιμη δειγματοληψία. Στην σκόπιμη δειγματοληψία οι ερευνητές επιλέγουν από πρόθεση τα άτομα και την τοποθεσία για να κατανοήσουν το υπό εξέταση φαινόμενο με βασικό κριτήριο να εξασφαλίσουν «πλούτο πληροφοριών» (Creswell, 2011).

Με βάση αυτήν την θεωρητική προσέγγιση η επιλογή των σχολείων σκοπό είχε να υπάρχει ποικιλία σχολικών μονάδων. Από τα 4 γυμνάσια που επιλέχθηκαν τα δύο είναι εντός πόλης της Πτολεμαΐδας και τα δύο περιφερειακά σε χωριά. Οι συνεντεύξεις έλαβαν χώρα από Φεβρουάριο έως Ιούλιο του 2022 στις σχολικές μονάδες. Επίσης, οι διευθυντές ενημερώθηκαν για τον χαρακτήρα της έρευνας, την ανωνυμία των συμμετεχόντων και την διαδικασία των συνεντεύξεων ερωτηθήκαν εάν θέλουν να συμμετέχουν. Από τους διευθυντές που προσεγγίστηκαν (13) ένας λόγω φόρτου εργασίας δεν συνεργάστηκε και ένας δεν συνεργάστηκε γιατί δεν ήθελε να ηχογραφηθεί. Οι υπόλοιποι 11 (10 Δ.Δ.Ε Κοζάνης και ένας ΣΔΕ Φλώρινας) συνεργάστηκαν ένθερμα. Οι συνεντεύξεις που πάρθηκαν είχαν διάρκεια από δέκα έως είκοσι τέσσερα λεπτά, τεχνικές δυσκολίες δεν υπήρχαν κατά τις συνεντεύξεις. Περίοδος προ κόβιντ θεωρείται το διάστημα πριν τον Μάρτιο 2020, περίοδος λοκντάουν από Μάρτιο 2020 μέχρι Ιούνιο 2021, οπότε και τα σχολεία δούλεψαν κυρίως εξ αποστάσεως (εξαιρέση το ειδικό σχολείο), περίοδος μετά κόβιντ η έναρξη της σχολικής χρονιάς Σεπτέμβριος 2021 μέχρι την λήξη του τετράμηνου Φεβρουάριος 2022. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από την διαδικασία των συνεντεύξεων κρίθηκαν ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά ως προς την ποιότητα της γνώσης που παρείχαν και έτσι δεν κρίθηκε σκόπιμο να γίνουν επιπλέον συνεντεύξεις από άλλους εκπαιδευτικούς.

Κεφάλαιο 5: Ανάλυση δεδομένων

5.1. Θεματική ανάλυση περιεχομένου

Η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου είναι πολύ σημαντική αφού μέσω αυτής τα ποιοτικά δεδομένα που έχουν συλλεχθεί από τις συνεντεύξεις αποκτούν νόημα. Η απόδοση νοήματος περιέχει την ομαδοποίηση και κατηγοριοποίηση των δεδομένων έτσι ώστε να ληφθούν απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα που είτε είχαν τεθεί από πριν είτε προέκυψαν κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας από τα δεδομένα. Η θεματική ποιοτική ανάλυση που ακολουθήθηκε είναι μια ανάλυση τριών επιπέδων με επαγωγική προσέγγιση (Miles & Huberman, 1994).

Αρχικά έγινε η αναγωγή των δεδομένων. Μετά από την ολοκλήρωση της απομαγνητοφώνησης των συνεντεύξεων έγινε προσεκτική ανάγνωση για τη διαμόρφωση γενικής εικόνας του προς εξέταση υλικού, να αναδειχθούν οι σημαντικές πληροφορίες και η καταγραφή σημειώσεων και η αρχική κωδικοποίηση. Έπειτα, με τη δεύτερη συστηματική ανάγνωση του υλικού δημιουργήθηκε η κωδικοποίηση μέσω των σημειώσεων. Για κάθε συμμετέχοντα καταγράφηκαν τα δεδομένα από τις συνεντεύξεις, αναπτύχθηκαν οι κωδικοί του νοήματος στα δεδομένα, τα οποία και κατηγοριοποιήθηκαν. Σε όλη τη διαδικασία ακολουθήθηκε η επαγωγική μέθοδος ξεκινώντας από την δημιουργία κωδικών, την εισαγωγή τους σε κατηγορίες με εσωτερική συνέπεια και ομοιογένεια και την ομαδοποίησή τους στους ευρύτερους θεματικούς άξονες.

Στο επόμενο βήμα έγινε η έκθεση των δεδομένων. Σύμφωνα με τους κωδικούς και τις κατηγορίες που προέκυψαν στο προηγούμενο βήμα ανάλυσης, δημιουργήθηκαν οι ευρύτεροι θεματικοί άξονες, οι οποίοι και περιγράφονται σε ατομικούς πίνακες έκθεσης δεδομένων για κάθε συμμετέχοντα. Από αυτούς τους πίνακες δημιουργήθηκε ένας συγκεντρωτικός τελικός πίνακας έκθεσης των δεδομένων ο οποίος περιέχει όλους τους κωδικούς και τις κατηγορίες ανά θεματικό άξονα από όλους τους συμμετέχοντες, έτσι, μπορούν να παρουσιαστούν τα δεδομένα συνοπτικά και με ευκολία, να γίνουν κατανοητά από τον ερευνητή και τους αναγνώστες παρέχοντας ταυτόχρονα ευρεία εποπτική εικόνα για κάθε κατηγορία αλλά και για κάθε θεματικό άξονα. Τέλος, ακολουθήθηκε η παρουσίαση και η ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Στο στάδιο αυτό συνδέονται το νόημα που αποδίδει ο ερευνητής στα δεδομένα με τη βιβλιογραφία του μελετώμενου αντικειμένου. Η σύνδεση αυτή περιέχει τόσο την καταγραφή όσο και την κριτική αποτίμηση των συμπερασμάτων και θεωριών που αναπτύχθηκαν από άλλους ερευνητές με τα αποτελέσματα της παρούσης έρευνας.

5.2. Έκθεση των δεδομένων

Η έκθεση των δεδομένων θα γίνει ανά θεματικό άξονα όπου και θα παρουσιάζεται ένας συγκεντρωτικός πίνακας για κάθε θεματικό άξονα από τον οποίο θα προκύπτουν οι σχέσεις ανά κατηγορία δεδομένων και θα περιγράφονται τα αποτελέσματα κάθε κατηγορίας όπως προέκυψαν από τις απομαγνητοφωνήσεις. Στα κενά των πινάκων οι

απαντήσεις είτε δεν δόθηκαν από τους εκπαιδευτικούς είτε δεν υπήρχαν ως ερωτήσεις κατά την διάρκεια της συνέντευξης.

5.2.1. Επαγγελματικό προφίλ

Το πρώτο μέρος των συνεντεύξεων αφορούσε το επαγγελματικό προφίλ των συμμετεχόντων. Η καταγραφή του θεωρήθηκε σημαντική γιατί μας δίνει στοιχεία τα οποία μπορούν να ερμηνεύσουν στάσεις και αντιλήψεις των Σχολικών Διευθυντών που συμμετείχαν στην έρευνα. Αρχικά πρέπει να αναφέρουμε ότι οι συμμετέχοντες είναι Σχολικοί Διευθυντές, στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και καλύπτουν όλους τους τύπους σχολείων σε αυτήν (Γυμνάσιο, ΓΕΛ, ΕΠΑΛ, Μουσικό Σχολείο, ΣΔΕ και ΕΝ.Ε.Ε.Γ.Λ). Όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί έχουν σπουδές Μεταπτυχιακού Επιπέδου και προέρχονται από τον χώρο των Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών. Επίσης, δύο από τους συμμετέχοντες είναι κάτοχοι τουλάχιστον δυο πτυχίων ΑΕΙ, ενώ μόνο δύο από όλους τους συμμετέχοντες Διευθυντές/τριες δεν έχουν Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών.

Όσον αφορά τα συνολικά χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση, παρατηρείται ότι οι περισσότεροι διανύουν στην εκπαίδευση τρεις ή και τέσσερις δεκαετίες, ενώ μόνο δύο από αυτούς ανήκει στη ομάδα κάτω των 20 ετών υπηρεσίας στην εκπαίδευση. Παρά τα πολλά χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση τα χρόνια που αφορούν τη Σχολική Διοίκηση διαφέρουν, καθώς μόνο τέσσερις από αυτούς υπηρετούν ως Διευθυντές για πάνω από 10 χρόνια, μία περίπτωση έχει 27 ολόκληρα χρόνια σε αυτή την θέση. Τέλος, μόλις δύο από τους ερωτώμενους ανήλθαν στη σχολική διοίκηση σχετικά πρόσφατα, δηλαδή, το έτος που διεξήχθη η έρευνα ή είχε συμπληρώσει ένα χρόνο ως Διευθυντής. Οι υπόλοιποι έχουν εμπειρία από αυτή τη θέση για 4 με 7 έτη.

Ακόμη από το επαγγελματικό προφίλ των συμμετεχόντων πρέπει να αναφερθεί το γεγονός ότι όσον αφορά την επιμόρφωση πρώτον στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων και δεύτερον, στις ΤΠΕ, όλοι οι συμμετέχοντες έχουν συμμετάσχει σε κάποιου είδους αντίστοιχη επιμόρφωση, ενώ μόνο ένας από αυτούς δεν κατέχει επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων αλλά διαθέτει την επιμόρφωση των ΤΠΕ. Η επιμόρφωση στις ΤΠΕ αφορά το Α' και Β' Επίπεδο επιμόρφωσης που προσφέρει το Υπουργείο Παιδείας σε διάφορες χρονικές περιόδους.

Η γενική εικόνα από το εργασιακό προφίλ του δείγματος είναι ότι πρόκειται για εκπαιδευτικούς με υψηλή εμπειρία στην εκπαίδευση, αυξημένων τυπικών προσόντων με μεταπτυχιακά και δεύτερες σχολές αλλά και εμπειρία σε διοικητικές θέσεις και με επιμόρφωση τόσο στην διοίκηση της εκπαίδευσης όσο και στις ΤΠΕ.

Θεματικ οί Άξονες	Κατηγορίες	ΕΚ Π Α	ΕΚ Π Β	ΕΚΠ Γ	ΕΚ Π Δ	ΕΚΠ Ε	ΕΚ Π ΣΤ	ΕΚ Π Ζ	ΕΚ Π Η	ΕΚΠ Θ	ΕΚΠ Ι	ΕΚΠ ΙΑ	
Προφίλ	Ειδικότητα	ΠΕ 86	ΠΕ 11	ΠΕ 86	ΠΕ 04.0 5 88	ΠΕ 81 4.01	ΠΕ 02	ΠΕ 86	ΠΕ 11	ΠΕ 4.05	ΠΕ 86	ΠΕ 01	
	Επίπεδο Σπουδών	Μετ απτ υχια κό	Μετ απτ υχια κό	2ο Πτυχ ίο ΑΕΙ	2° Πτυ χίο ΑΕΙ	Μετ απτ υχια κό	Μετ απτ υχια κό	Μετ απτ υχια κό	Μετ απτ υχια κό	Πτυχί ο ΑΕΙ	Μετα πτυχι ακό	Πτυχ ίο ΑΕΙ	
	Χρόνια Υπηρεσίας (συνολικά)	25	22	26	27	22	17	22	33	36	17	37	
	Χρόνια ως Διευθυντής /τρια	15	1	7	12	7	5	4	5	15	1	27	
	Επιμόρφω ση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	Επιμόρφω ση ΤΠΕ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

Πίνακας 1 Επαγγελματικό Προφίλ

5.2.2. Θεματικός Άξονας: ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση

Ο θεματικός άξονας αυτός ομαδοποιεί τρεις κατηγορίες ερωτήσεων οι οποίες είχαν σαν σκοπό να διερευνήσουν τις αντιλήψεις των Διευθυντών για την ένταξη και αξιοποίηση των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση. Η πρώτη κατηγορία αφορούσε τις απόψεις των Διευθυντών για το βαθμό στον οποίο οι ΤΠΕ διευκολύνουν το έργο τους. Όλοι οι συμμετέχοντες Διευθυντές συμφώνησαν ότι οι η χρήση των ΤΠΕ τους βοηθά στο έργο τους. Χαρακτηριστικά μπορούμε αναφέρουμε τον Β:

«Ναι, εγώ πιστεύω συμβάλλει γιατί απλοποιεί πάρα πολύ τις διαδικασίες όλες των σχολείων, όσον αφορά και με το... τους μαθητές, με το ωρολόγιο πρόγραμμα, με τους συναδέλφους για ενημερώσεις μέσω email, για προγράμματα. Εγώ είμαι της άποψης ότι βοηθάνε...».

Ενώ κάποιοι άλλοι σχολίασαν ότι οι ΤΠΕ και οι υπολογιστές γενικότερα κυριαρχούν στη καθημερινότητα μας αφού βρισκόμαστε στη ψηφιακή εποχή, χαρακτηριστικά

αναφέρουμε τον Γ: *«Συμβάλλει σε... στο μέγιστο βαθμό, πλέον δεν χρειάζεται να το αναλύσω. Είναι στη ζωή μας υπολογιστές και βρισκόμαστε σε μία ψηφιακή εποχή και χρειάζονται όλα αυτά».* Και ο ΙΑ: *«Ασφαλώς, δεν το συζητάμε. Σήμερα στην εποχή που βρισκόμαστε, αν ένας εκπαιδευτικός δεν ξέρει να χειριστεί υπολογιστή και να δουλέψει με τον υπολογιστή είναι αδύνατο».*

Η δεύτερη κατηγορία ερωτήσεων αφορούσε τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία της χρήσης ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα μελετήθηκαν τα οφέλη της χρήσης των ΤΠΕ, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στα σχολεία που διοικούν και τέλος σχετικά με την κατάσταση της καταλληλότητας της υποδομής του σχολείου για την υποστήριξη των ΤΠΕ στο διοικητικό έργο. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία είναι τα παρακάτω: 1. βοηθά στην οργάνωση και τη διευκόλυνση του έργου τους, 2. στην διεκπεραίωση του διοικητικού έργου, 3. παρέχει άμεση και γρήγορη επικοινωνία, 4. μειώνει τη γραφειοκρατία, 5. βοηθά στη διαχείριση του χρόνου, των δεδομένων, του ανθρώπινου παράγοντα και στον έλεγχο, 6. παρέχει εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία και τέλος 7. μπορεί να τους παρέχει επαγγελματική εξέλιξη.

Σχεδόν όλοι οι Διευθυντές (Α, Β, Γ, Δ, Ε, Στ, Η, Ι, Ια) εστιάζουν στην γρήγορη και άμεση επικοινωνία που παρέχουν οι ΤΠΕ: *«Προσφέρει... Πάρα πολλά είναι τα οφέλη, από την καθημερινότητα, από την επικοινωνία, απλή επικοινωνία, από τα email»* (Γ). άλλη απάντηση, του Δ: *«Είναι πάρα πολλά. Καταρχάς μπορείς να επικοινωνείς άμεσα, πρώτον. Δεύτερον, σημαντικό όταν λείπουν συνάδελφοι καθηγητές, οι μαθητές μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί τους άμεσα και επίσης μπορείς και εσύ, μέσα από αυτή τη διαδικασία, να γίνεις καλύτερος».*

Σχετικά με την διευκόλυνση στη διεκπεραίωση του διοικητικού έργου αναφέρεται ως το δεύτερο πιο σημαντικό πλεονέκτημα της χρήσης των ΤΠΕ, όπως αναφέρει ο Ζ, *«...γιατί πλέον όλες οι... πολλές απ' τις δουλειές απαιτούν καλή χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Πλέον... πλέον οι διευθυντές είναι υποχρεωμένοι να έχουν ψηφιακή υπογραφή ώστε να στέλνουν πλέον τα έγγραφα όλα εντελώς ψηφιακά, ηλεκτρονικά και όχι πλέον με διαβιβαστικό».*

Επίσης πρέπει να αναφέρουμε ότι γίνονται αναφορές στην άμεση και γρήγορη διεκπεραίωση του διοικητικού έργου, μέσω της ηλεκτρονικής επικοινωνίας της ηλεκτρονικής υπογραφής, της πρόσβασης σε νομοθεσία. Έτσι, ο Ια αναφέρει: *«...μπορείς πολύ, πάρα πολύ εύκολα να βρεις αυτό που σου χρειάζεται, μπορείς να βρεις τη νομοθεσία, μπορείς να βρεις κατευθείαν... δεν χρειάζεται να ψάχνεις δηλαδή στην εξαγωγή των αποτελεσμάτων, της βαθμολογίας, στην επικοινωνία πλέον. Τώρα πλέον δεν μου χρειάζεται να πάω ένα φάκελο στο... στην Δευτεροβάθμια, θα το σκανάρω και θα το υπογράψω και θα το στείλω».*

Τέλος, δύο από τους Διευθυντές (Ε και Η) ανέφεραν τη συμβολή των ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας μέσω της εξ αποστάσεως επικοινωνίας και μέσων. Ο πρώτος σημειώνει: *«...Δοθείσης της ευκαιρίας που μας δόθηκε ένεκα της πανδημίας να λειτουργήσουμε εξ' αποστάσεως και μάλιστα να επικοινωνήσουμε για πρώτη φορά με συναδέλφους. Αν θυμόμαστε καλά, τα σχολεία κλείσανε βιαίως και χωρίς προειδοποίηση, οπότε η επικοινωνία έγινε ακαριαία την άλλη στιγμή, μέσα από τις νέες τεχνολογίες».*

Ενώ, ο δεύτερος: *«...Το πρακτικό για μένα, το πιο σημαντικό ότι δεν αποκόπτεσαι, δηλαδή ότι κλείνει το σχολείο λόγω μιας πανδημίας, αυτό που ζήσαμε ειδικά πέρυσι που*

ήταν πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα κλειστά τα σχολεία, δεν αποκόπτεσαι από τους... από το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας, έχεις έναν δίαυλο επικοινωνίας».

Στην ίδια κατηγορία ερωτήσεων περιλαμβάνεται και η ερώτηση για το αν αντιμετωπίζουν προβλήματα ή δυσκολίες από τη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική μονάδα. Γενικότερα οι εκπαιδευτικοί είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση των υπολογιστών και των ΤΠΕ στην καθημερινότητά τους. Αναφορικά, τα προβλήματα που αναφέρουν οι Διευθυντές, διακρίνονται στα εξής: ως λίγα και διαχειρίσιμα τεχνικά ζητήματα του εξοπλισμού και με την προσβασιμότητα στο διαδίκτυο (Α,Β, Ε, Η, Θ).

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε τον Ε: *«...Τεχνικές δυσκολίες πάντοτε υπάρχουν, πάντοτε υπάρχουν διότι, καθόσον τεχνολογικά προϊόντα και στηρίζονται κυρίως στα δίκτυα τα οποία δεν λειτουργούν πάντοτε με τον ίδιο... στον ίδιο βαθμό. Υπάρχουν κάποιες δυσκολίες προσβασιμότητας».*

Ενώ μια διευθύντρια (Η) ανέφερε ότι έγινε «εσωτερική επιμόρφωση» στο σχολείο για τη χρήση των μέσων στο σχολείο από όλους τους εκπαιδευτικούς: *«...Προβλήματα υπάρχουν, μπορεί να υπάρχουν τεχνικά προβλήματα που παρουσιάστηκαν, έτσι κι αλλιώς, αρκετά σ' αυτό το επίπεδο, τουλάχιστον στην αρχή. Και με το internet και με το... τη χρήση των μέσων, δηλαδή laptop, tablet και τα λοιπά και με το ότι δεν έχουμε επιμορφωθεί πάνω σ' αυτό το συγκεκριμένο κομμάτι, που είναι επίσης πολύ σημαντικό για μένα. Βέβαια κάναμε εκ των έσω επιμόρφωση, δηλαδή ο καθηγητής πληροφορικής... Ο καθηγητής πληροφορικής φρόντισε να κάνουμε μία διαδικτυακή επιμόρφωση, να μας δείξει πέντε βασικά πράγματα».*

Ακόμη μια δυσκολία είναι η έλλειψη ή η χαμηλή γνώση των εκπαιδευτικών για τη χρήση των ΤΠΕ (Στ, Ζ, Ι). Ο Στ αναφέρει: *«...Οι δυσκολίες έχουν να κάνουν με το... με τις... με την έλλειψη γνώσεων που καμιά φορά έχουν κάποιοι συνάδελφοι, δεν έχουν όλοι το ίδιο επίπεδο... Ή μπορεί να έχουν κάποια... κάποιες γνώσεις αλλά σε πιο αρχικό στάδιο... Ναι, θα 'λεγα περισσότερο στ... περισσότερο ναι, στον ανθρώπινο παράγοντα».*

Επίσης, ένας από του συμμετέχοντες (Γ) σημειώνει ως δυσκολία τη δυσπιστία των μεγαλύτερων σε ηλικία εκπαιδευτικών ως προς την χρήση των ΤΠΕ: *«...Η αλήθεια είναι ότι κάποιοι εκπαιδευτικοί, ίσως παλαιότερων χρόνων, δυσκολεύονται να προσαρμοστούν και να χρησιμοποιήσουν τα... την πληροφορ... τα μέσα αυτά. Ενώ νεότερες γενιές που δουλεύουν με μεγαλύτερη ευκολία και... Άρα λοιπόν υπάρχει δυσκολία αυτών των παλαιότερων...».*

Τέλος, υπάρχει και μια αναφορά (Ια) για προβλήματα σχετικά με γραφειοκρατικά ζητήματα και ότι έχουν πλέον μεγαλύτερο φόρτο εργασίας στη διαχείριση των ΤΠΕ στα σχολεία: *«...Δηλαδή, ξέραμε ότι θα κάνουμε το τρίμηνο, θα βγάλουμε τα αποτελέσματα, θα καθίσουμε ίσως και παραπάνω, θα 'ρθουμε και ένα απόγευμα. Τώρα έχουμε δουλειά κάθε μέρα με τον υπολογιστή, διότι ο καθένας, ο κάθε φορέας μας ζητάει συνέχεια πράγματα τα οποία δεν έχουνε... έπρεπε να είχανε... ο ένας να τα ζητάει απ' τον άλλον. Δηλαδή, εμείς τα στείλαμε στη Δευτεροβάθμια, εμάς μας τα ζητάει μετά και το Υπουργείο, μας τα ζητάει μετά, ξέρω 'γω και κάποιος άλλος φορέας... Δηλαδή, είσαι υποχρεωμένος όλη τη μέρα να απαντάς σ' ένα email... η γραφειοκρατία έχει ενισχυθεί...».*

Επιπρόσθετα στην ερώτηση για την καταλληλότητα των υποδομών για την υποστήριξη των ΤΠΕ στο διοικητικό έργο. Σχεδόν όλοι οι Διευθυντές ανέφεραν ότι οι υποδομές και ο εξοπλισμός είναι κατάλληλος και σύγχρονος αφού πολλά σχολεία έχουν εξοπλιστεί ή αναβαθμιστεί στα προηγούμενα χρόνια. Ενώ ένας ανέφερε ότι οι

υποδομές δεν είναι κατάλληλες (Z) και μια περίπτωση παρά την ύπαρξη των υποδομών και του εξοπλισμού η έλλειψη οπτικών ινών στο σχολείο για πιο γρήγορο ίντερνετ στο σχολείο.

Η τρίτη κατηγορία ερωτήσεων αφορούσε την άποψη των Διευθυντών για το αν η χρήση των ΤΠΕ στη διοίκηση των σχολικών μονάδων στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία. Οι απόψεις των Διευθυντών χωρίζονται σε τρεις διαστάσεις: σε εκείνους που θεωρούν ότι η ένταξη και η χρήση των ΤΠΕ στη Διοίκηση των Σχολείων δεν είναι κάτι νέο αλλά προϋπήρχε και παλαιότερα (Α, Η, Ι). Χαρακτηριστικά αναφέρουμε τον Η: «...Είναι κάτι που γίνεται σε παγκόσμιο... σε παγκόσμια κλίμακα εδώ και πάρα πάρα πολλά χρόνια. Δεν θα το θεωρήσω εγώ καινοτομία, θα το θεωρήσω ότι αργήσαμε να το χρησιμοποιήσουμε...».

Και ο Ι συμπληρώνει: «...Καινοτομία δεν θα το 'λεγα πλέον, δηλαδή εντάξει έχει χρόνια που... ναι, έχει χρόνια που έχει μπει στη διοίκηση των σχολείων. Αλλά σχολεία είναι πιο καλά οργανωμένα σ' αυτό το κομμάτι κι άλλα όχι. Είναι ανάλογα και ποιος είναι διευθυντής, ποιός είναι υποδιευθυντής, πώς θα στηρίζεις τη λειτουργία του...».

Η δεύτερη ομάδα θεωρεί ότι οι ΤΠΕ είναι μια νέα καινοτομία στη Διοίκηση των Σχολείων (Β, Γ, Στ, Θ, Ια): Ο Θ λέει ότι: «...Ναι, στις μέρες μας αποτελεί καινοτομία. Παλιότερα δουλεύαμε χειρόγραφα, ας πούμε, και ενώ τώρα σήμερα...». Ενώ ο Β, «...Μπορούμε να το πούμε ότι είναι και καινοτομία, αλλά ήταν ένα κίνητρο και με το... και λόγω του Covid, να τρέζονε πάρα πολύ γρήγορα όλα αυτά τα προγράμματα, όπως σας ανέφερα και προηγουμένως, με τις ψηφιακές τάξεις και γενικά με όλα τα... τις ενημερώσεις και απ' το Υπουργείο, αλλά και απ' τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, αλλά και για τους καθηγητές και για τους μαθητές, τώρα όλα γίνονται διαδικτυακά».

Τέλος, υπάρχουν και εκείνοι που θεωρούν ότι οι ΤΠΕ θα έπρεπε να θεωρούνται ως δεδομένο και αυτονόητο εργαλείο για τη Σχολική Διοίκηση (Ε, Ζ, Δ): Χαρακτηριστικά αναφέρει ο Ε: «...όπως εξελίσσεται η τεχνολογία σήμερα τίποτα δεν μας φαίνεται καινοτομία, τα περιμένουμε όλα να 'ρθουν και έρχονται, με γοργ... με ταχύτατους ρυθμούς».

5.2.3. Θεματικός Άξονας: Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν την πανδημία του Covid19

Ο θεματικός άξονας αυτός ομαδοποιεί τρεις κατηγορίες ερωτήσεων οι οποίες είχαν σαν στόχο να διερευνήσουν τις αντιλήψεις των Διευθυντών για τον βαθμό χρήσης των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία της σχολικής μονάδας πριν την έναρξη της πανδημίας του Covid19, τον Φεβρουάριο του 2020. Η πρώτη κατηγορία ερωτήσεων αφορά το επίπεδο εξοικείωσης και χρήσης των ΤΠΕ των ίδιων των Διευθυντών. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι οι Διευθυντές ήταν αρκετά εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ, με μ.ο. 3,36 και τις χρησιμοποιούσαν επίσης αρκετά, πριν την πανδημία στο έργο τους, μ.ο. 3.72, ενώ ο μ.ο όρος των δύο κυμαίνεται στο 3,54.

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι μόνο ένας από τους διευθυντές δήλωσε πάρα πολύ εξοικειωμένος με τις ΤΠΕ πριν την πανδημία και τις χρησιμοποιούσε συνέχεια στο έργο του, αυτό οφείλεται στην ειδικότητά του, όντας ΠΕ86 (Πτυχιούχος Πληροφορικής). Από αυτούς που δήλωσαν ότι ήταν πάρα πολύ εξοικειωμένοι (5), πριν την πανδημία, οι δύο χρησιμοποιούσαν τις ΤΠΕ πολύ στο έργο τους, ο ένας λόγω

σχετικής ειδικότητας (ΠΕ86) και η δεύτερη περίπτωση αναφέρει ότι: «...*Πάντα χρησιμοποιούσα. Θα 'λεγα, άντε ας μη πούμε πάρα πολύ, πολύ*» (I).

Ένας Διευθυντής (Ε) δήλωσε ότι ήταν πάρα πολύ εξοικειωμένος με τις ΤΠΕ, ωστόσο τις χρησιμοποιούσε πολύ λιγότερο στο διοικητικό του έργο πριν την πανδημία.

Υπάρχουν δύο περιπτώσεις όπου δόθηκε η απάντηση ότι ήταν λίγο εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ πριν την πανδημία. Στην πρώτη περίπτωση (Β) η χρήση των ΤΠΕ ήταν αρκετή: «...*Εγώ, επειδή είναι και ο... και το αντικείμενό μου τέτοιο, δεν ήτανε τόσο... δεν είχα πολύ άμεση σχέση με αυτό το αντικείμενο, γενικά με τις ΤΠΕ, αλλά τα τελευταία χρόνια είχε γίνει μία προσπάθεια και μέσα στα σχολεία να... και το... οι βαθμολογίες, αλλά και οι ενημερώσεις των καθηγητών, είχαν αρχίσει δειλά-δειλά να μπαίνουνε μέσα απ' το διαδίκτυο, μέσα... μέσω των email και... Του διαδικτύου του σχολείου*».

Ενώ στη δεύτερη περίπτωση (Δ) παρέμενε χαμηλά και χρησιμοποιούνταν λιγότερο.

Στο ερώτημα για τα εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούσαν πριν την πανδημία σχεδόν όλοι συμφωνούν στα παρακάτω εργαλεία:

- i. Email
- ii. Στα βασικά εργαλεία του Η/Υ (Microsoft Office)
- iii. Το MySchool

Κάποιοι ανέφεραν τα εργαλεία, του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, τη βάση δεδομένων για άδειες εκπαιδευτικών η οποία αναπτύχθηκε από το ίδιο το σχολείο, καθώς και την ψηφιακή υπογραφή. Εντύπωσε έκανε στον ερευνητή η αναφορά του εργαλείου ΕΠΑΦΟ από δύο εκπαιδευτικούς με πολλά χρόνια εμπειρίας και προϋπηρεσίας στην Σχολική Διεύθυνση. Χαρακτηριστικά ο ένας ανέφερε (Δ): «...*Ε, παλιά είχαμε τον ΕΠΑΦΟ, θα πάω λίγο πιο παλιά. Ε: Πώς το είπατε αυτό; Α: Τον ΕΠΑΦΟ. Ε: ΕΠΑΦΟ*».

Η τρίτη κατηγορία ερωτήσεων ήταν σχετική με τον βαθμό εξοικείωσης τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των γονέων για τη χρήση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία πριν την πανδημία. Εδώ σε αντίθεση με την εξοικείωση που είχαν οι Διευθυντές στις ΤΠΕ για το διοικητικό έργο, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς δεν ήταν εξοικειωμένοι. Πιο συγκεκριμένα ο μ.ο. των εκπαιδευτικών είναι κάτω από το 3, στο 2,90, ενώ αυτός των γονέων πολύ πιο κάτω στο 1,54. Επίσης, μόνο δύο Διευθυντές δήλωσαν ότι οι εκπαιδευτικοί ήταν πολύ εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ στη διοίκηση. Ειδικότερα, ο (Β) είπε: «...*Ήταν, ήταν, ήταν βέβαια και πιο μπροστά ήτανε σε μεγάλο βαθμό και πιστεύω ότι και οι συνάδελφοι όλοι που κατέχουν κάποιες θέσεις που έχουνε σχέση με την διοίκηση, όλοι ήταν εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ*».

Ενώ άλλοι Διευθυντές είναι μοιρασμένοι στις απόψεις τους όπως, ο ΣΤ: «...*Εδώ είπαμε υπάρχουν διαβαθμίσεις. Άλλοι ήταν αρκετ... άλλοι ήταν πολύ, μερικοί μάλλον ήταν πολύ, οι περισσότεροι ήταν σ' ένα μέσο επίπεδο, υπήρχαν και κάποιοι λίγοι που δεν... Ε, είναι πολυπαραγοντικό το ζήτημα. Σίγουρα παίζει ρόλο και η ειδικότητα, σίγουρα παίζει ρόλο και το φύλλο πολλές φορές*».

Όσον αφορά την εξοικείωση των γονέων στις ΤΠΕ για τη διοικητική διαδικασία οι Διευθυντές απάντησαν ότι δεν ήταν εξοικειωμένοι με αυτές, και μάλιστα χρειάστηκε

να βρουν κι άλλους τρόπους έτσι ώστε να βοηθήσουν τους γονείς σε αυτό το κομμάτι. Ο Στ, λέει: «...Και εκεί... και εδώ υπήρχαν διαβαθμίσεις. Οι περισσότεροι πάντως δεν ήταν εξοικειωμένοι, όντως».

(I): «...και αυτό είναι ανάλογα. Ήταν κάποιοι που ήταν αρκετά και ήταν κάποιοι που είναι καθόλου...Δηλαδή ούτε... Έχω για παράδειγμα, να δώσω ένα παράδειγμα. Έχω γονείς οι οποίοι δεν μου έχουν δώσει email ποτέ γιατί δεν ξέρουν να το χειριστούν».

Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι υπήρχαν δύο περιπτώσεις όπου η σχετική ερώτηση για την εξοικείωση των γονέων τροποποιήθηκε, καθώς ρωτήθηκαν Διευθυντές από Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, οπότε ενήλικους εκπαιδευόμενους, έτσι οι απαντήσεις αφορούσαν τους ίδιους τους μαθητές, όπου και εδώ ο βαθμός εξοικείωσης είναι πολύ χαμηλός, από καθόλου έως λίγο. Για παράδειγμα ο (E) απάντησε ότι: «..Οι μαθητές και εδώ έχουμε μια ποικιλία από ανθρώπους οι οποίοι, άλλοι μεν είναι εξοικειωμένοι λόγω των smart phone και της... των υπολογιστικών συστημάτων που κυκλοφορούν στην αγορά και άλλοι είχανε μια δυσκολία στο να χειριστούν αυτά τα μηχανήματα, διότι τα χρησιμοποιούσαν μόνο ως τηλεφωνική επικοινωνία. Τίποτ' άλλο».

5.2.4. Θεματικός Άξονας: Ο ρόλος των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της πανδημίας του Covid19

Το επόμενο θέμα αφορά τις απόψεις των Διευθυντών των σχολικών μονάδων για τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της πανδημίας του Covid19 και τις περιόδους της καραντίνας που επέφερε το κλείσιμο των σχολικών μονάδων και την εισαγωγή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της τηλεεκπαίδευσης. Η πρώτη ερώτηση αφορούσε τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Διευθυντές στην χρήση των ΤΠΕ και στο διοικητικό τους έργο εκείνη την περίοδο.

Στην πλειοψηφία οι Διευθυντές δήλωσαν ότι δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερα προβλήματα όσον αφορά τις ΤΠΕ και την εκτέλεση των διοικητικών τους καθηκόντων. Αντίθετα, προβλήματα υπήρχαν κυρίως στο εκπαιδευτικό και λειτουργικό επίπεδο στις σχολικές μονάδες ή με την ηλεκτρονική επικοινωνία με τους γονείς. Ειδικότερα, στα εκπαιδευτικά προβλήματα αναφέρεται η μη εξοικείωση με την πλατφόρμα του Webex, για παράδειγμα η Α, μας είπε:

«..Η εισαγωγή του Webex ήταν κάπως βίαιη...Γιατί έπρεπε να ξεκινήσουμε άμεσα ένα αντικείμενο το οποίο δεν το είχαμε υπόψιν, αν και φαντάζομαι ότι κάποιοι μέσω Zoom ή μέσω Skype ή μέσω Messenger είχανε ένα είδος επικοινωνίας ή μέσω Viber, δεν ήταν άγνωστο δηλαδή. Αν χρησιμοποιούσαμε κάποιες από αυτές τις εφαρμογές θα είχαμε, ας το πω, μεγαλύτερη εμπειρία, εξοικείωση, το Webex όμως λόγω της Αγγλικής γλώσσας, λόγω της δομής...Λόγω της επαγγελματικής, ας το πω έτσι, μορφής του, σε πρώτη επαφή ήτανε δύσκολο, χρειάστηκε σεμινάρια, αλλά ξεκίνησε ικανοποιητικά μετά τα σεμινάρια».

Επίσης λειτουργικά και τεχνικά προβλήματα όπως με την έλλειψη εξοπλισμού, υπολογιστή, ταμπλέτας, από τις οικογένειες των παιδιών, η ταχύτητα σύνδεσης στο διαδίκτυο κυρίως τις ώρες αιχμής. Ενώ, κάποιοι ανέφεραν ως σημαντικό πρόβλημα την ηλεκτρονική επικοινωνία με τους γονείς, οι οποίοι δεν ήταν εξοικειωμένοι με αυτόν τον τρόπο επικοινωνίας και τους εκπαιδευτικούς αφού πολλές φορές δηλώνονταν στοιχεία τα οποία δεν ήταν σωστά. Ενώ για μια περίπτωση σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας όπου οι μαθητές είναι ενήλικοι, οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν λάθος στοιχεία

email και υπήρχε το αίσθημα απαξίωσης ως προς αυτόν τον τρόπο επικοινωνίας. Χαρακτηριστικά ο διευθυντής (Ε) αναφέρει:

«..Το πρόβλημα ποιο είναι; Ότι οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί που μας δίνουν τα email, μας δίνουν λάθος...Λάθος email. Δηλαδή δεν μπορούσε ο άλλος να αντιληφθεί, ας πούμε, τη χρησιμότητα αυτού, διότι είναι ένα εργαλείο, είναι μια διεύθυνση επικοινωνίας, ας πούμε. Δεν μπορούσε να το καταλάβει. Είναι σαν να σε δίνω ένα λάθος αριθμό τηλεφώνου. Μπορείς να επικοινωνήσεις; Όχι».

Τέλος, σχετικά με τα email κάποιοι είπαν ότι ένιωσαν άγχος στη διαχείριση του έργου κυρίως για το αν λαμβάνουν όλοι τα email που αποστέλλονται, όπως για να μην ξεχάσουν να δουν αυτά που λάμβαναν οι ίδιοι, ειδικά όταν αυτά αφορούσαν σημαντικά θέματα όπως η υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων για τις πανελλήνιες εξετάσεις, τα πιστοποιητικά εμβολιασμού ή rapid test κλπ.

Η δεύτερη ερώτηση αφορούσε την ανάγκη προσαρμογής που δημιουργήθηκε σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στο διοικητικό έργο. Πιο συγκεκριμένα με το αν ήταν προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας. Οι απαντήσεις όπως ήταν αναμενόμενο αρκέστηκαν, στο ότι δεν ήταν προετοιμασμένοι ούτε οι ίδιοι αλλά ούτε και το εκπαιδευτικό σύστημα γενικότερα. Οι λόγοι που επικαλέστηκαν ήταν η αιφνίδια εμφάνιση της πανδημίας και η μη εκπαίδευσή τους για εργασία σε τέτοιες συνθήκες.

Όστόσο εντύπωση προκάλεσε η απάντηση ενός συμμετέχοντα (Ζ) ο οποίος δήλωσε πως ήταν προετοιμασμένος και ότι οι ΤΠΕ έπρεπε να μουν νωρίτερα στο διοικητικό έργο: *«..Ναι. Και να μην ήμουν, αναγκα... έπρεπε να γίνουν».*

Η τρίτη ερώτηση ήταν σχετική με την ικανότητα προσαρμογής όλων των εμπλεκόμενων (καθηγητές, γονείς, μαθητές) στη χρήση ΤΠΕ στις νέες συνθήκες της πανδημίας. Με βάση τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων φαίνεται ότι τα αποτελέσματα μοιάζουν με εκείνα της ερώτησης με το πόσο εξοικειωμένοι ήταν η κάθε ομάδα στη χρήση των ΤΠΕ. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές που θεωρούνταν εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ προσαρμόστηκαν πιο εύκολα και πιο γρήγορα στη χρήση τους στην περίοδο της πανδημίας, αντίθετα όσοι δεν ήταν εξοικειωμένοι ή δεν τις χρησιμοποιούσαν πριν την πανδημία δυσκολεύονταν στην προσαρμογή σε αυτές τις συνθήκες. Μπορούμε να αναφέρουμε την εξής απάντηση του (Στ): *«..Και εδώ υπάρχει διαβάθμιση. Υπήρξαν... γενικά δύσκολες υπήρξαν σίγουρα από όλους. Υπήρξαν κάποιοι συνάδελφοι, μαθητές και γονείς που ανταποκρίθηκαν γρήγορα και άμεσα, άλλα η πλειονότητα ναι, θέλησε χρόνο και το πράγμα λίγο καθυστέρησε».*

Αντίθετα οι γονείς φαίνεται ότι χρειάστηκε να προσαρμοστούν δυσκολότερα και σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε αυτές τις συνθήκες. Ακόμη, λόγω της φύσης δύο σχολείων υπήρξε μεγαλύτερη δυσκολία και χρόνος προσαρμογής όλων των εμπλεκόμενων στις νέες συνθήκες, αφού το πρώτο σχολείο ήταν το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας με ενήλικες εκπαιδευόμενους και το δεύτερο ήταν ΕΝ.Ε.Ε.Γ.Υ.Λ. Πρέπει να αναφέρουμε ότι ένας διευθυντής ανέφερε την βοήθεια που έλαβε το σχολείο σε τεχνικό εξοπλισμό το οποίο προσέφερε στα σχολεία ο τοπικός Δήμος και το Υπουργείο Παιδείας.

Τέλος, εξετάστηκε ο βαθμός του πρόσθετου άγχους σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία κατά τη περίοδο της πανδημίας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πλειοψηφία των Διευθυντών δεν ένιωσε πρόσθετο άγχος από τη χρήση των ΤΠΕ στο

έργο τους. Το αίσθημα που κυριάρχησε ήταν άγχος για το αποτέλεσμα και το πως θα λειτουργήσει το σύστημα και την πρόσβαση και σύνδεση των μαθητών. Μερικά παραδείγματα (Α): «..Το άγχος προερχόταν, όχι τόσο από την διαδικασία, όσο από την αποτελεσματικότητα. Αν δηλαδή τα email φτάνανε στους παραλήπτες, αν υπήρχε άμεση ενημέρωση με τους γονείς, γιατί δεν είχαμε την δυνατότητα να ελέγχουμε αν όντως τα έχουνε λάβει».

Άλλοι δήλωσαν ότι ένιωσαν πίεση χρόνου, όπως ο (Στ): «..Πίεση χρόνου περισσότερο θα το χαρακτήριζα...Όχι στρες, όχι άγχος δεν θα το 'λεγα». Από αίσθημα ευθύνης καθώς απέκτησαν μεγαλύτερο φόρτο εργασίας, (Δ): «..Άγχος, άγχος, άγχος δεν προστέθηκε, πολλή δουλειά προστέθηκε...Και ειδικά στους Διευθυντές και στους Υποδιευθυντές, δηλαδή στη Διοίκηση. Ατελείωτη δουλειά, ατελείωτες ώρες».

Ωστόσο, μερικοί δήλωσαν ότι ένιωσαν πρόσθετο άγχος ως προς την οργάνωση του εγχειρήματος ή στην έλλειψη σχετικής επιμόρφωσης στη χρήση των εργαλείων του συστήματος.

5.2.5. Θεματικός Άξονας: Αλλαγές που προέκυψαν στο ρόλο των ΤΠΕ μετά την πανδημία

Όσον αφορά τις απόψεις των Διευθυντών, των σχολικών μονάδων για τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία του Covid19, η πρώτη ερώτηση αφορούσε τον βαθμό που έχει αλλάξει η χρήση ΤΠΕ τώρα, σε σχέση με την περίοδο πριν την πανδημία. Στην πλειοψηφία τους οι Διευθυντές απάντησαν ότι έχουν βελτιωθεί στη χρήση των ΤΠΕ μετά την πανδημία, (Β, Γ, Δ, Στ, Η και Ια) κυρίως στα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και των πλατφορμών τηλεκπαίδευσης. Για παράδειγμα ο Γ λέει: «..υπήρχε μια διαφορά στην εξοικείωση με το εξ' αποστάσεως και τα τηλεκπαίδευσης και τα λοιπά». Χαρακτηριστική είναι και η απάντηση της Η: «..Πολύ πιο άνετα, πολύ... Δηλαδή αύριο να μπούμε σε σκληρό lock down, νομίζω θα έχω καλύτερο χειρισμό σε όλα αυτά».

Ενώ, σημαντικός αριθμός δήλωσε ότι βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο ευχέρειας στη χρήση των ΤΠΕ (Ε, Ζ, Θ, Ι). Αυτό μπορεί να οφείλεται, πρώτον στη φύση της ειδικότητάς τους (ΠΕ86 Πληροφορικής), είτε στο γεγονός ότι υπήρχε από πριν κάποια εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία. Για παράδειγμα ο Θ είπε: «.. Όχι δεν... Απλώς θα... μπήκαμε στα πιο βαθιά ας πούμε και αντιμετωπίστηκαν όλα τα προβλήματα τα οποία είχαν».

Τέλος, υπήρχαν και απαντήσεις για μια αυτοματοποιημένη διαδικασία στη χρήση και διαχείριση των ΤΠΕ (Α): «..Έχει πλέον αυτοματοποιηθεί η διαδικασία...Δηλαδή, ήδη ας πούμε, εγώ τα έχω επάνω στις γραμμές εργαλείων...Είναι όλα έτοιμα, οπότε τα βλέπω μπροστά μου ουσιαστικά... Στην οθόνη δηλαδή βλέπω μπροστά μου όλες τις θυρίδες».

Η επόμενη ερώτηση αφορούσε τα μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται από τη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία. Οι περισσότερες απαντήσεις ήταν η ψηφιοποίηση του διοικητικού έργου με την χρήση πιο εξειδικευμένων εργαλείων διοίκησης, όπως ψηφιοποίηση καρτελών μαθητών, εργαλεία επικοινωνίας και τηλεδιασκέψεων, email, forum, Viber, Zoom, Skype, οι πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης, κάποιοι τις χρησιμοποιούσαν και πριν την πανδημία όπως και τη ψηφιακή υπογραφή. Άλλοι, ανέφεραν, όπως θα δούμε και παρακάτω, τον έλεγχο και την ιχνηλάτηση κρουσμάτων

κορονοϊού μέσω της εφαρμογής του edupass. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την Η: «..Καταρχάς πέρα από το email που έτσι κι αλλιώς υπήρχε, έχουμε διαδικτυακή... μπορούν να κάνουν διαδικτυακές συνελεύσεις μέσω διαφόρων πλατφορμών..». Και ο Θ: «..Ας πούμε τα πιστοποιητικά που συνήθως λένε όλοι, ο έλεγχος... Αυτό φαντάζομαι είναι κάτι καινούργιο. Έτσι; Δεν υπήρχε στην... ο έλεγχος των test, η πλατφόρμα».

Έτσι, στο ερώτημα υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε με τη χρήση ΤΠΕ στην προ κορονοϊού εποχή, οι απαντήσεις είναι οι εξής: έλεγχος και ιχνηλάτηση κρουσμάτων κορονοϊού μέσω της εφαρμογής του edupass, η ψηφιοποίηση και αποστολή της βαθμολογίας ηλεκτρονικά μέσω email στους γονείς και τους μαθητές. Υπήρχαν και απαντήσεις όπως, η συχνότερη ηλεκτρονική, διαδικτυακή επικοινωνία με τους γονείς για ενημέρωσή τους σχετικά με ζητήματα του σχολείου. Ενώ, δόθηκε μια απάντηση σχετικά με την παρακολούθηση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τις ΤΠΕ και μια απάντηση ότι δεν άλλαξε καμία εργασία σε σχέση με πριν την πανδημία, από Διευθυντή Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας. Χαρακτηριστικά, αναφέρουμε τον Γ, ο οποίος λέει: «..Ναι, η αλήθεια είναι ότι κάθε... κάθε μέρα το λέω έτσι σαν υπερβολή, εμφανιζόταν και κάτι καινούργιο που έπρεπε να γίνει στη... στα θέματα διοίκησης, να συμπληρώνουμε αρχεία, πλατφόρμες και δεν ξέρω τι άλλο, αλλαγές σε άδειες και τέτοια».

Και ο Στ: «..Ναι, ναι αυτό, εκεί το Edupass, το μυαλό μου στο Edupass πήγε και εμένα. Να, αυτό είναι ένα... ένα... μια διαδικασία η οποία δεν γινόταν καν, δεν υπήρχε καν».

Τέλος, όσον αφορά την ερώτηση για το αν υπήρξε βελτίωση των δεξιοτήτων στις ΤΠΕ από όλους τους εμπλεκόμενους, φαίνεται ότι υπήρξε στα περισσότερα σχολεία σημαντικής βελτίωση όχι μόνο στις δεξιότητες άλλα και στα μέσα των ΤΠΕ, αφού πλέον είναι στην καθημερινότητά τους, (Γ) «..Ναι σαφώς, γιατί όλοι έχουνε μάθει να ζούνε τώρα με την... με τις ΤΠΕ».

Μερικοί ωστόσο ανέφεραν ότι οι γονείς σημείωσαν μικρότερη ή ελάχιστη βελτίωση σε σχέση με πριν την πανδημία και τους εκπαιδευτικούς και τα παιδιά, όπως ανέφερε ο (Δ) «...Των μαθητών σε πολύ μεγάλο βαθμό, των καθηγητών σε μικρότερο βαθμό και των... και των γονέων σε πολύ πολύ μικρό βαθμό».

5.2.6. Θεματικός Άξονας: Παρακαταθήκη της περιόδου της πανδημίας για τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση

Στην τελευταία θεματική ενότητα εξετάστηκε η παρακαταθήκη της περιόδου της πανδημίας στο ρόλο των ΤΠΕ για την οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων. Ειδικότερα, διερευνήθηκαν, η επίδραση της πανδημίας στα μέλη της σχολικής κοινότητας και η συμβολή της πανδημίας του κορονοϊού στον ρόλο των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων. Από τα αποτελέσματα της έρευνας και στην ερώτηση για το αν η σχολική κοινότητα είναι αποφασισμένη να συνεχίσει να χρησιμοποιεί μέσα ΤΠΕ ή θα επανέλθει σε πιο παραδοσιακές πρακτικές στο μέλλον, φαίνεται ότι η πλειοψηφία των διευθυντών να δηλώνει ότι τα μέλη τείνουν να επιθυμούν όχι μόνο να παραμείνουν τα μέσα ΤΠΕ για την οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων, αλλά και να εξελιχθούν ακόμα περισσότερο στο μέλλον. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την απάντηση του Α, οποίος σημειώνει ότι θα θεσμοθετεί επίσημα το Webex από το Υπουργείο Παιδείας:

«...Θα το κρατήσουνε, ήδη υπάρχει οργάνωση με... από το Υπουργείο να θεσμοθετεί, δηλαδή πλέον όταν κλείνει το σχολείο γυρνάμε στη Webex αυτόματα, με απουσίες. Δηλαδή θεωρείται πλέον κανονική... εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας κανονικός, επίσημος».

Άλλοι διευθυντές απάντησαν ότι οι ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση θα παραμείνουν αφού υπάρχει πλέον εξοικείωση με αυτές, για παράδειγμα ο Β αναφέρει: *«... η παραδοσιακή μέθοδος έχει και χρόνο, έχει και πολλή περισσότερη κουρ... πολύ περισσότερο κόπο, αλλά βλέποντας το ότι οι συνάδελφοι και γενικά και οι μαθητές, αλλά και όλος ο κόσμος μπήκε μέσα στην...εξοικειώθηκαν με τις ΤΠΕ δεν πρόκειται να το αφήσουν αυτό».*

Μερικοί διευθυντές θεωρούν ότι θα υπάρξει κάποια εξισορρόπηση στη χρήση των ΤΠΕ και των παραδοσιακών μεθόδων για τη σχολική διοίκηση.

Στ: *«...Θεωρώ ότι θα υπάρξει μία ισορρόπηση, ότι δηλαδή...Να επανέλθουμε όχι ίσως έτσι όπως ήταν. Αλλά ναι, ότι δεν θα είναι τόσο μονοκόματο πλέον και τόσο μονόπλευρη η πορεία προς τα ΤΠΕ».*

Ενώ η Η θεωρεί σημαντική και την διαπροσωπική επαφή για τα μέλη της σχολικής κοινότητας: *«...Εγώ πιστεύω ότι πάμε σε συνδυασμό τώρα. Δηλαδή, σίγουρα ακόμα και οι πιο δύσπιστοι διαπίστωσαν πόσο πιο απλά γίνονται κάποια πράγματα χρησιμοποιώντας τις ΤΠΕ, από την άλλη όμως εκείνο το κομμάτι που λέμε διαπροσωπική επαφή και δια ζώσης επαφή, δεν πρέπει να χαθεί γιατί εκεί υπάρχει η ανθρώπινη επαφή, η οποία χάνεται μέσα από ένα ηλεκτρονικό πράγμα που στέλνεις με μια ψηφιακή υπογραφή, δεν ξέρεις πια με ποιον μιλάς, δεν ξέρεις... Χάνουμε το ανθρώπινο κομμάτι που εγώ δεν μπορώ να το στερηθώ αυτό το κομμάτι».*

Τέλος υπήρξε και μια απάντηση αυτή του Ε, ότι η συνέχιση της χρήσης των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση θα εξαρτάται από την απόφαση του ίδιου του διευθυντή των σχολείων: *«...Νομίζω ότι αυτό είναι θέμα της Διεύθυνσης. Αν η Διεύθυνση επιβάλει τους κανόνες όπως αυτή κρίνει καλύτερα; όπως είναι κάποιοι παραδοσιακοί ναι».*

Τέλος, όσον αφορά τις προτάσεις των Διευθυντών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ για την επέκταση και εξέλιξή τους στην οργάνωση και τη διοίκηση των σχολικών μονάδων επικεντρώνεται σε δυο σημεία α) στη λήψη μέτρων για την ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης, ψηφιακών επαφών των διοικητικών διαδικασιών και β) στην ενίσχυση της σχετικής επιμόρφωσης στις ΤΠΕ, του εξοπλισμού όπου χρειάζεται καθώς και της οικονομικής χρηματοδότησης για την προμήθεια, αγορά και συντήρηση του εξοπλισμού, των Η/Υ, των κινητών τηλεφώνων των ταμπλετών που υπάρχουν στα σχολεία.

Προσδιορισμός του ρόλου των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	1	Συμβάλλει η αξιοποίηση ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	2	Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία	ΟΕΕ	ΟΔΕΜΓ	ΕΔΔΠΑ ΔΜΓ	ΕΕΕ	ΕΕΕξασΕΕ Θ	ΔΟΕΔΔ Α	ΟΔΕΕ	ΔΘΕΕξ Ε	ΓΔ	ΔΧΕΠΣ Δ	ΠΑΓΘΕΕ ΗΥ
	3	Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΛΔΣΕ	ΟΠΕΕ ΤΠΕ	ΜΗΕΔ ΧΤΠΕ	ΥΔ	ΤΔΠ	ΕΧΓΕΤΠ Ε	ΕΓΣ	ΤΠΕΕ	ΤΔ	ΕΕΕ	ΓΠΦΕ
	4	Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση	ΥΕ	Υ	ΥΝ	ΥΑΥ	Υ	ΕΚΕ	ΔΕΚΤ Υ	ΕΣΚ	ΥΠΑ	ΥΝ	ΥΝΕΟΙΣχ
	5	Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΥΣWK	ΚΚΛC1 9	ΕΝΔΣΔ	ΔΕΚΕΑ	ΕΔΠ	ΔΕΑΑ	Δ	ΔΕΚΕΓΠ Π	ΕΚ	ΔΕΚΝ	ΕΚ
Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	6	Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	4	3	4	2	2	3	5	2	4	4	4
	7	Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	3	2	5	2	5	4	5	3	4	5	3
	8	Εργαλεία ΤΠΕ	EMySch hΨΥΗ Π	ΕΗΑ	MySch Ε	ΕΠΑΦΟ MySch	ΕΨΥ	EMySch	EMcOf f	EMySch	EMyS ch	EMySch ExclHE	Emai Myschool

		Διοικητικές Διεργασίες									ΕΠΑΦ Ο	ΔΒ	
	9	Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3	4	3	4	3	3	2	3	3	3	3
	10	Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	1	1	2	2	3	2	1	1	2	2	1
Ρόλος ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την Πανδημία	11	Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	WEΛΠ	ΠΤΔ	ΓΔΜΥ ΜΠΕ	ΕΕΜΠΣΩ Α	ΕΜΕΛΣ	ΕΠΣΕ	WBΧΕ Δ	ΑΔΕ	ΟΙ	ΕΠΓ	ΛΠ
	12	Προετοιμασμένος /η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	ΟΘΠ	ΟΚΠ	ΟΠΕΤ ΠΕ	Ο	Ο	Ο	Ν	Ο	Ο	Ο	Ο
	13	Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΓΠΣΕ ΔΕΔΥ	ΜΓΣΚ ΠΑΔΚ	ΣΕΠ	ΕΠΜΔΕΓ ΜΗ	ΔΠΒΧΑΧ Α ΤΠΕ	ΣΔΠΑΧ ΓΕ	ΔΠΑΟ	ΔΔΕΠΟ Μ	ΕΕΜΔ Γ	ΔΠΛΦΣ χ	ΠΕΕΔΜ

	14	Νιώσατε πρόσθετο άγχος, η ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία	ΑΑΟΔ	ΑΠΛΟ Π	Ν	ΚΑΠΦΕ	Ο	ΠΧΟΑ	Ν	ΑΑΕ	ΟΛΑ	ΝΟ	ΑΛΕΕΧΕ Σ
Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	15	Χρησιμοποιείτε τις ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή	ΑΔ	ΒΒ	ΒΕαΕ ΤηλΕ	ΝΥΒ	ΜΙΕ	ΝΜΒ	ΙΕ	ΝΜ	ΙΕ	ΙΕ	ΙΕ
	16	ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΕΑΕ	ΔΗΕ	ΠΔΕ	ΨΚ	ΤηλΔ	ΔΥΑΜ e-class	ΧΙΤΠΕ	ΤηλΔ	ΤηλΔ	ΤηλΕΔΗ ΦΕδρ	ΙΕΚ
	17	Εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία	ΙΑΚΕΓ Τ	ΒΨΚ	ΨΔΕ	ΕΚΑΒΗ	ΠΕΣΤΠΕΗ Β	Εεδρ	ΙΕ	ΨΕΕδρ	ΗΒ	ΗΒ	ΗΒ
	18	Παρατηρήσατε βελτίωση των ψηφιακών	ΒΔΜ	ΝΜΖ ΤΠΕ	ΝΑΣ	ΜΠΒΚΜΒ ΓΠΠΜΒ	ΥΒ	ΝΟΕΒ	ΜΚ	ΝΥΒ	ΟΙΒΓ	ΥΜΒ	ΝΥ

		δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία											
Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	19	Τα μέλη της σχολικής κοινότητας θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψουν στα παραδοσιακά μέσα	ΘΠΕΘ Υ	ΥΕΠΤΠ Ε	ΘΠΑΔΕ	ΘΣΤΠΕ	ΕΘΔ	ΘΥΕ	ΕΜΘΧ	Σ	ΘΜΘΕ	ΘΠ	ΘΠ
	20	Με ποιόν τρόπο θα μπορούσαν οι ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση να διατηρηθούν και να ενισχυθούν	ΟΨΔΔ ΕΕΜΕ Δ	ΕΕΔΕ	ΣΕΕΕ	ΕΕΣΕ	ΗΜΠΕΗΕ Π	ΕΥΟΕΕΕ	ΕΕΠΩ	ΕΕΚΕ	ΕΕΕ	ΕΕΕ	ΕΕΕ

5.3. Συμπεράσματα

Στην έρευνα της παρούσης εργασίας έγινε προσπάθεια να διερευνηθούν οι απόψεις των διευθυντών των σχολικών μονάδων για τον ρόλο των ΤΠΕ ως υποστηρικτικό μέσο, στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων πριν και μετά την πανδημία COVID-19. Η χρήση των ΤΠΕ είναι πλέον σημαντική για την λειτουργία στη διοίκηση των σχολικών μονάδων ειδικά όταν αυτό συμβαίνει σε δύσκολες συνθήκες. Όπως του μαζικού αποκλεισμού και το κλείσιμο των σχολείων και τη λειτουργία τους από απόσταση. Η ανάπτυξη του θέματος έγινε μέσα από πέντε θεματικούς άξονες, μέσω των οποίων έγινε μια προσπάθεια να προσεγγιστεί σφαιρικά ο ρόλος των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση πριν, κατά τη διάρκεια άλλα και μετά την πανδημία του Covid-19. Η προσέγγιση αυτή αφορούσε πρώτα τη στάση των διευθυντών για τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση, το επίπεδο χρήσης τους πριν την πανδημία, έπειτα εξετάστηκε ο ρόλος των ΤΠΕ τόσο κατά την περίοδο της πανδημίας όσο και μετά και την επιστροφή στα σχολεία. Τέλος, ζητήθηκε η άποψη των διευθυντών για την παρακαταθήκη της περιόδου της πανδημίας στον ρόλο των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.

Ο πρώτος θεματικός άξονας αφορούσε τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκησης, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και τα οφέλη που παρέχουν οι ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση. Γενικότερα υπήρχε μια ομοφωνία στο γεγονός ότι η χρήση των ΤΠΕ είναι ένα ισχυρό βοηθητικό και διευκολυντικό εργαλείο για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Πλέον, η καθημερινότητα απαιτεί τη χρήση ψηφιακών μέσων και εργαλείων σχεδόν σε όλους τους τομείς και περιβάλλοντα (Λαζάρου et al, 2016). Ακόμη οι διευθυντές σημειώνουν τα σημαντικά οφέλη που παρέχουν οι ΤΠΕ στη διοίκηση, όπως η διευκόλυνση στην οργάνωση, διαχείριση και διεκπεραίωση του έργου τους, τη μείωση της γραφειοκρατίας καθώς και την εξ αποστάσεων άμεση και έμμεση επικοινωνία και πρόσβαση σε υλικό και δεδομένα μέσω του διαδικτύου τα οποία μπορεί να οδηγήσουν στην επαγγελματική τους ανάπτυξη. Τα οφέλη λοιπόν των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διοίκηση είναι πολλαπλά, επιτρέποντας να γίνεται λόγος για «χρυσή εποχή» των αλλαγών στην εκπαιδευτική διοίκηση (Day & Leithwood, 2007).

Αν και σύμφωνα με τις απαντήσεις των διευθυντών υπάρχει μεγάλη εξοικείωση με τις ΤΠΕ παρουσιάζονται και πολλά προβλήματα, αν και αυτά φαίνεται ότι είναι διαχειρίσιμα και σχετίζονται με τον τεχνικό εξοπλισμό και την πρόσβαση στο διαδίκτυο. Επίσης, αναφέρονται στην έλλειψη γνώσεων των εκπαιδευτικών ως προς την χρήση των ΤΠΕ. Καθώς, παρατηρείται ότι η έλλειψη συγκεκριμένων γνώσεων σχετικά με την τεχνολογία και τον τρόπο συνδυασμού της με την υπάρχουσα γνώση παιδαγωγικού περιεχομένου για την υποστήριξη της μάθησης των μαθητών (Hutchison και Reinking 2011) και η υπερβολική εστίαση στη διδασκαλία τεχνικών ή επιχειρησιακών δεξιοτήτων παρά στο περιεχόμενο των μαθημάτων δυσκολεύει τη χρήση των ΤΠΕ (Honan, 2008; Lim, 2007). Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι διευθυντές αναφέρουν πως οι σχολικές μονάδες είναι άρτια εξοπλισμένες με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα αφού έχει προηγηθεί αναβάθμιση του εξοπλισμούς σε μεγάλο μέρος των ελληνικών σχολείων τα προηγούμενα χρόνια.

Τέλος, στην ερώτηση για τον αν οι ΤΠΕ αποτελούν καινοτομία στον χώρο της σχολικής διοίκησης καταγράφονται τρεις κατηγορίες: α) οι ΤΠΕ προϋπήρχαν στην εκπαίδευση

δεν είναι κάτι νέο, β) οι ΤΠΕ αποτελούν καινοτομία για τη σχολική διοίκηση και γ) η άποψη ότι η χρήση των ΤΠΕ θα έπρεπε να θεωρείται αυτονόητη και δεδομένη ως εργαλείο της σχολικής διοίκησης. Η πλειοψηφία αναφέρεται στην πρώτη περίπτωση, και τις αλλαγές που γίνονται στο σύγχρονο σχολείο οι οποίες απαιτούν τεχνολογικά εγγράμματος εκπαιδευτικούς ηγέτες που να αντιλαμβάνονται και να αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις δυνατότητες που οι ΤΠΕ μπορούν να προσφέρουν στην οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης (Παπαδανιήλ, 2005).

Στον επόμενο θεματικό άξονα έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί το επίπεδο χρήσης όλων των εμπλεκόμενων στις ΤΠΕ πριν την πανδημία, όπως και τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι διευθυντές στο διοικητικό τους έργο. Αρχικά, εξετάστηκε η εξοικείωση των διευθυντών με τις ΤΠΕ, εδώ φαίνεται ότι οι διευθυντές είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ και τις χρησιμοποιούσαν συχνά στο έργο τους. Η συχνότερη χρήση οφείλεται στο γεγονός ότι αρκετοί συμμετέχοντες διευθυντές είχαν ειδικότητα ΠΕ86 Πληροφορικής, συνεπώς ήταν φυσικό να τις χρησιμοποιούν.

Αντίθετα αποτελέσματα καταγράφονται για τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς. Οι πρώτοι θεωρούνται μερικώς εξοικειωμένοι στις ΤΠΕ, ενώ οι γονείς καθόλου. Ακόμη οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς τοποθετούνται σχετικά με το επίπεδο χρήσης στις ΤΠΕ ανάλογα με την ηλικία, την ειδικότητα, τις αντιλήψεις καθώς και την χρήση τους στην καθημερινή ζωή. Επίσης, σε μερικές περιπτώσεις οι διευθυντές προσπαθούσαν να βρουν άλλους τρόπους επικοινωνίας με τους γονείς. Τέλος, δύο περιπτώσεις δεν περιλαμβάνουν τους γονείς καθώς αφορά σε ΣΔΕ, έτσι, καταγράφονται η διαβάθμιση των μαθητών η οποία είναι ίδια με την προηγούμενη περιγραφή της κλιμακωτής διαβάθμισης στη χρήση των ΤΠΕ.

Όσον αφορά τα εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούσαν οι διευθυντές για τη σχολική διοίκηση πριν την πανδημία, αυτά είναι το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email), τα βασικά εργαλεία του H/Y (Microsoft Office), το MySchool και την ηλεκτρονική/ψηφιακή υπογραφή. Ενώ σε δύο περιπτώσεις έγινε αναφορά στο πληροφοριακό σύστημα ΕΠΑΦΟ.

Όσον αφορά τα συμπεράσματα για τον τρίτο θεματικό άξονα και την χρήση των ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας φαίνεται ότι οι διευθυντές δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερα προβλήματα στα σχολεία. Υπήρχαν όμως δυσκολίες που οφείλονταν στην έλλειψη γνώσεων για τη χρήση της πλατφόρμας του webex. Ενώ οι γονείς αντιμετώπισαν προβλήματα εξοπλισμού, ταχύτητας σύνδεσης και πρόσβασης στο διαδίκτυο. Ακόμη, η επικοινωνία με τους γονείς ήταν σχετικά δύσκολη για διάφορους λόγους.

Όπως ήταν αναμενόμενο σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες διευθυντές δήλωσαν απροετοίμαστοι να εργαστούν σε συνθήκες καθολικού αποκλεισμού και κλεισίματος των σχολείων όπως έγινε στην πανδημία του Covid-19. Για αυτό και στη σχετική ερώτηση για την προσαρμογή των εμπλεκόμενων και των ίδιων, οι απαντήσεις μοιάζουν με εκείνες που δόθηκαν για την εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία. Γενικότερα, η προσαρμογή ήταν σχετικά εύκολη για όλους της σχολικής κοινότητας εκτός από τους γονείς οι οποίοι χρειάστηκαν περισσότερο χρόνο προσαρμογής στις νέες συνθήκες.

Τέλος, δεν παρατηρήθηκε πρόσθετο άγχος στους διευθυντές εξ αιτίας των συνθηκών της πανδημίας στο έργο τους και τη χρήση των ΤΠΕ. Ωστόσο, το άγχος που υπήρχε ήταν για την αποτελεσματικότητα των δράσεων, την ευθύνη που ένιωθαν για το έργο που επιτελούσαν η πίεση χρόνου και ο μεγαλύτερος φόρτος εργασίας.

Ο επόμενος θεματικός άξονες αφορούσε τις αλλαγές που παρατηρήθηκαν στη χρήση των ΤΠΕ μετά την πανδημία. Όσον αφορά τους διευθυντές σημειώθηκε βελτίωση στις δεξιότητες ως προς την χρήση των ΤΠΕ για την διοίκηση σε σχέση με πριν την πανδημία. Ενώ, κάποιιοι δήλωσαν ότι βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο με πριν, λόγω της προηγούμενης εξοικείωσης που είχαν. Τα μέσα που επέκτειναν το διοικητικό έργο κατά την διάρκεια της πανδημίας και χρησιμοποιούνται είναι η ψηφιοποίηση του διοικητικού έργου με εξειδικευμένα εργαλεία διοίκησης, εργαλεία επικοινωνίας καθώς και τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία του κορονοϊού. Έτσι, οι εργασίες που γίνονται τώρα και δεν υπήρχε ανάγκη πριν την πανδημία είναι η ιχνηλάτηση κρουσμάτων κορονοϊού και η ψηφιοποίηση και αποστολή της βαθμολογίας των μαθητών ηλεκτρονικά. Συνεπώς, παρατηρήθηκε μια σημαντικής βελτίωση από όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας όχι μόνο στις δεξιότητες άλλα και στα μέσα των ΤΠΕ στα σχολεία. Οι γονείς, όμως έχουν τη μικρότερη σχετική βελτίωση.

Στην τελευταία θεματική ενότητα εξετάστηκε η παρακαταθήκη της περιόδου της πανδημίας στο ρόλο των ΤΠΕ για την οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων. Ειδικότερα, διερευνήθηκαν, η επίδραση της πανδημίας στα μέλη της σχολικής κοινότητας και η συμβολή της πανδημίας του κορονοϊού στον ρόλο των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων. Από τα αποτελέσματα της έρευνας και στην ερώτηση για το αν η σχολική κοινότητα είναι αποφασισμένη να συνεχίσει να χρησιμοποιεί μέσα ΤΠΕ ή θα επανέλθει σε πιο παραδοσιακές πρακτικές στο μέλλον, φαίνεται ότι η πλειοψηφία των διευθυντών να δηλώνει ότι τα μέλη τείνουν να επιθυμούν όχι μόνο να παραμείνουν τα μέσα ΤΠΕ για την οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων, αλλά και να εξελιχθούν ακόμα περισσότερο στο μέλλον.

Μερικοί διευθυντές θεωρούν ότι θα υπάρξει κάποια εξισσορόπηση στη χρήση των ΤΠΕ και των παραδοσιακών μεθόδων για τη σχολική διοίκηση. Ενώ θεωρείται σημαντική και η διαπροσωπική επαφή για τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Τέλος υπήρξε και μια απάντηση, ότι η συνέχιση της χρήσης των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση θα εξαρτάται από την απόφαση του ίδιου του διευθυντή των σχολείων.

Τέλος, όσον αφορά τις προτάσεις των Διευθυντών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ για την επέκταση και εξέλιξη τους στην οργάνωση και τη διοίκηση των σχολικών μονάδων επικεντρώνεται σε δυο σημεία α) στη λήψη μέτρων για την ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης, ψηφιακών επαφών των διοικητικών διαδικασιών και β) στην ενίσχυση της σχετικής επιμόρφωσης στις ΤΠΕ, του εξοπλισμού όπου χρειάζεται καθώς και της οικονομικής χρηματοδότησης για την προμήθεια, αγορά και συντήρηση του εξοπλισμού, των Η/Υ, των κινητών τηλεφώνων των ταμπλετών που υπάρχουν στα σχολεία.

Παρατηρήσεις - Συζήτηση

Το ζήτημα της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι σύνθετο, καθώς οι επιπτώσεις του ξεπερνούν τα τεχνολογικά εργαλεία που καλλιεργούν το εκπαιδευτικό περιβάλλον. Επίσης, η είσοδος των ΤΠΕ στην εκπαίδευση πρέπει να συνδυάζεται με το πλαίσιο της λήψης αποφάσεων και τις ενέργειες που λαμβάνονται κατά την εφαρμογή τους. Έτσι, τα τελευταία χρόνια οι εκπαιδευτικές πολιτικές στράφηκαν στην ανάπτυξη των ΤΠΕ για την εκπαίδευση, αναβαθμίζοντας ταυτόχρονα και τον ρόλο της

Σχολικής Διοίκησης, η οποία θα πρέπει να επιβλέπει, να συντονίζει και να διαχειρίζεται την εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων.

Στη βιβλιογραφική ανασκόπηση τονίζονται τόσο τα οφέλη όσο και οι δυσκολίες ή προβλήματα που υπάρχουν για την ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αυτό σημαίνει ότι οι σχολικοί ηγέτες θα πρέπει να έχει τα χαρακτηριστικά που απαιτεί η ηλεκτρονική/ψηφιακή ηγεσία, όπως στρατηγική ηγεσία, ψηφιακές γνώσεις, όραμα, καινοτόμες μεθόδους, μοντέλα και μέσα (Koirala, 2019). Η ηλεκτρονική σχολική ηγεσία αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που προκύπτουν στον ψηφιακό χώρο, ενώ μπορεί να συνδυαστεί με παραδοσιακές και νέες μεθόδους, δεξιότητες ηγεσίας για την επικοινωνία, την απόδοση και την συμπεριφορά μέσω των ΤΠΕ και πρόσωπο με πρόσωπο (Van Wart et al., 2017; Van Wart et al., 2019).

Η ηλεκτρονική ηγεσία χρειάζεται όχι μόνο κατάλληλους και ικανούς ηγέτες άλλα και το απαιτούμενο περιβάλλον έτσι ώστε να είναι αποτελεσματική. Οπότε, οι σχολικοί ηγέτες θα μπορούν να επικεντρώνονται στο έργο τους μέσα από τις ευνοϊκές συνθήκες εργασίας σε μια προοπτική ενός σύγχρονου ανοικτού σχολείου.

Η κύρια πρόκληση που είχε να αντιμετωπίσει η ηλεκτρονική σχολική ηγεσία ως ήταν η αιφνίδια εμφάνιση της πανδημίας του Covid-19 τον Φεβρουάριο του 2020. Για την αντιμετώπιση του καθολικού απαγορευτικού και το κλείσιμο των σχολείων χρειάστηκε να ενταχθούν αρκετά μέσα και εργαλεία ΤΠΕ για την οργάνωση και διαχείριση του διοικητικού έργου των σχολικών μονάδων σε παγκόσμια κλίμακα.

Οι ηγέτες στο πλαίσιο της πανδημίας επιφορτίστηκαν με ένα περίπλοκο εγχείρημα ενώ υποστήριζαν τις ομάδες τους, επειδή δεν έχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί το ίδιο επίπεδο άνεσης ή εξειδίκευσης με την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην πρακτική τους (Fawns et al., 2020). Κατά τη διάρκεια μιας κρίσης σε ένα σχολείο, η εμπιστοσύνη για την ηλεκτρονική ηγεσία μπορεί επίσης να περιλαμβάνει συνιστώσες όπως η καλοσύνη, η ειλικρίνεια, η διαφάνεια, η αξιοπιστία και η ικανότητα (Sutherland, 2017).

Σε μια περίοδο κρίσης ο ηγέτης θα πρέπει να θεωρήσει ότι το προσωπικό ζει και την κρίση και να αναλογιστεί τρόπους, προκειμένου να βοηθήσει στην άρνηση του άγχους του προσωπικού. Η έρευνα είναι περιορισμένη σχετικά με την ηλεκτρονική ηγεσία και τον ρόλο των ΤΠΕ κατά τη διάρκεια περιόδων κρίσης στην εκπαιδευτική κοινότητα λόγω της φύσης των πανδημιών. Συνεπώς, τα βασικά ζητήματα που αποτέλεσαν το έναυσμα για την εκπόνηση αυτής της εργασίας τα οποία θα μπορούσαν να αποδώσουν και μια χρησιμότητα σε ερευνητικές εργασίες με την μεθοδολογία και την έκταση της παρούσης ήταν δυο.

Εδώ πρέπει να διευκρινιστούν κάποιοι όροι σχετικά με το τι περιγράφεται ως περίοδος πανδημίας: α) Περίοδος προ Covid-19 θεωρείται το διάστημα πριν τον Μάρτιο 2020, β) περίοδος καθολικού απαγορευτικού (λοκντάουν) από Μάρτιο 2020 μέχρι Ιούνιο 2021, οπότε και τα σχολεία δούλεψαν κυρίως εξ αποστάσεως (εξαιρέση το ειδικό σχολείο), τέλος, γ) περίοδος μετά Covid-19, θεωρείται η έναρξη της σχολικής χρονιάς 2021-2022, Σεπτέμβριος 2021 μέχρι την λήξη του τετράμηνου Φεβρουάριος 2022, όπου και έγινε η παρούσα έρευνα.

Το πρώτο ζήτημα που εξετάστηκε στην παρούσα εργασία ήταν το πως αντιλαμβάνονται οι Σχολικοί Διευθυντές της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης την έννοια και τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση με έμφαση στην οργάνωση και διαχείρισή τους, ενώ ο ρόλος των ΤΠΕ, όπως αναφέρθηκε και στη βιβλιογραφική ανασκόπηση είναι

πολυδιάστατος και τους αφορά άμεσα καθώς καλούνται πλέον να χρησιμοποιούν ψηφιακά μέσα και εργαλεία σε διάφορες μορφές ΤΠΕ στο διοικητικό τους έργο.

Οι αντιλήψεις που έχουν οι Διευθυντές, οι οποίες θα καθορίζουν και την συμπεριφορά τους, είναι πολύ σημαντικές για την ομαλή λειτουργία των σχολικών μονάδων. Η διερεύνηση των αντιλήψεων των σχολικών διευθυντών έγινε κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2021-2022, μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων. Θετικό στοιχείο της έρευνας ήταν το γεγονός ότι πριν την κύρια συνέντευξη προηγούνταν μια μικρή συζήτηση σχετικά με το θέμα της έρευνας, ενώ το ίδιο συνέβαινε και μετά το πέρας των συνεντεύξεων. Με αυτόν τον τρόπο λήφθηκαν πιο ολοκληρωμένες και αιτιολογημένες απαντήσεις των ερωτώμενων.

Παρόλο που τα δεδομένα ήταν πολύ ικανοποιητικά, ο κάθε διευθυντής δεν ήταν δυνατό να καλύψει όλες τις διαστάσεις γύρω από το ζήτημα του ρόλου των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση, έτσι, το σύνολο των απαντήσεων που λήφθηκαν κάλυψε το μεγαλύτερο εύρος της συζήτησης για τον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση, όπως αναφέρεται στη βιβλιογραφία. Οι διευθυντές προσδιόρισαν τον ρόλο που κατέχουν οι ΤΠΕ για την οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων και αναφέρθηκαν στις ΤΠΕ που αφορούν τις διαδικασίες και τα μέσα που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα των ΤΠΕ. Τέλος, εντόπισαν κατά την διάρκεια της συζήτησης τα θετικά στοιχεία των ΤΠΕ και του παράγοντες που επηρεάζουν την χρήση τους και πως μπορεί να βελτιωθεί η κατάσταση.

Το δεύτερο ζήτημα, που ήταν η αφορμή για την εκπόνηση της παρούσης εργασίας, είναι κατά πόσο οι Σχολικοί Διευθυντές έχουν κοινές αντιλήψεις για ένα θέμα που σχετίζεται με τη σχολική διοίκηση. Το θέμα της διαχείρισης των ΤΠΕ περιέχει στόχους οι οποίοι έχουν τεθεί και χρειάζεται κοινή συμπεριφορά και προσανατολισμό από τα μέλη της σχολικής διοίκησης για το πως οραματίζονται μια ψηφιακά σχολική διοίκηση. Επίσης, σημαντικό υπήρξε το γεγονός της εξέτασης του θέματος του ρόλου των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση σε περίοδο κρίσης, όπως μια ξαφνική πανδημία ενός ιού, με συνέπειες μαζικού κλεισίματος των σχολείων. Η συνέχιση της λειτουργίας των σχολείων σε μια τέτοια κρίση απαιτεί τρόπους αντιμετώπισης που σχετίζονται με τη εξ αποστάσεως λειτουργία των σχολικών μονάδων και τις ΤΠΕ που την υποστηρίζουν. Έτσι, πρέπει να εξεταστεί αν υπάρχουν διαφορετικές συνιστώσες και αποκλίνουσες απόψεις για το ποιοι είναι οι στόχοι και πως θα επιτευχθούν, τον ρόλο και την διαχείριση των ΤΠΕ για τη σχολική διοίκηση, τότε δημιουργείται μια δυσλειτουργική κατάσταση για τη λειτουργία του σχολείου. Εξετάζοντας τις απαντήσεις που δόθηκαν φάνηκε πως δεν υπήρχαν ιδιαίτερες αποκλίσεις και αυτό είναι σημαντικό για έναν οργανισμό, καθώς όταν υπάρχουν κοινοί στόχοι τότε μεγιστοποιείτε η απόδοση του.

Στο μεγαλύτερο μέρος τους οι διευθυντές θεωρούν ότι οι ΤΠΕ είναι σημαντικές πλέον για την εκτέλεση του διοικητικού έργου, ειδικά σε περιόδους κρίσεις και με λειτουργώντας εξ αποστάσεως. Επίσης, η χρήση των ΤΠΕ διευκολύνει τις διαδικασίες και την επικοινωνία συντελώντας στην αποτελεσματικότητα του σχολείου. Πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν και διαφοροποιήσεις όσον αφορά τη σημασία των ΤΠΕ σε περιόδους κρίσης, αλλά αυτές επικεντρώνονται κυρίως σε διαδικαστικά και λειτουργικά προβλήματα που προκύπτουν σε αυτές τις περιόδους, ή σε έλλειψη γνώσεων χρήσης ΤΠΕ των μελών της σχολικής κοινότητας. Ενώ, οι διευθυντές θα πρέπει να πείσουν τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς ότι τα εργαλεία ΤΠΕ θα είναι αποτελεσματικά για τη σχολική μονάδα και το έργο που καλούνται να επιτελέσουν ακόμη και σε περιόδους κρίσεων.

Το σημείο που δε θίχτηκε κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, είναι η επιρροή που ασκούν εξωτερικοί παράγοντες όπως η ευρωπαϊκή ένωση και άλλοι διεθνείς εκπαιδευτικοί οργανισμοί ή οργανισμοί που σχετίζονταν με την διαχείριση και προστασία από το κορονοϊό. Όπως, επίσης, δεν έγινε αναφορά στο πως ανταποκρίθηκαν όλα τα μέλη της σχολικής μονάδας (διευθυντές, εκπαιδευτικοί, μαθητές) στον παράγοντα της νοσηλείας ή αυτοπεριορισμού μετά από θετική εξέταση για τον υιό και στον παράγοντα της συναισθηματικής τους κατάστασης, σε όλη αυτή την περίοδο. Λόγω της ευρύτητας και της πολυμορφίας του όρου ΤΠΕ και των περιόδων κρίσεων όπως είναι μια πανδημία, αναγνωρίζεται ως αδυναμία από την πλευρά του ερευνητή να αναπτύξει μια συζήτηση γύρω από τα παραπάνω θέματα όπου και θα μπορούσαν να αναδειχτούν οι απόψεις των διευθυντών.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Aguilar, M. (2012). Aprendizaje y Tecnologías de Información y Comunicación: Hacia nuevos escenarios educativos. *Revista Latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y Juventud*, 10 (2), 801- 811.
- Aksal, F. A. (2015). Are headmasters digital leaders in school culture? *Education and Science*, 40(182), 77–86.
- Al-bataineh, A., Anderson, S., Toledo, C. and Wellinski, S., (2008). A study of technology integration in the classroom. *Int'l Journal of Instructional Media*, 35, 381-387.
- Anderson, R. M. , Heesterbeek, H. Klinkenberg, D. & Hollingsworth, T. D. (2020). How will country-based mitigation measures influence the course of the COVID-19 epidemic?, *The Lancet*, 395, 10228, 931–934.
- Anderson, R. E. & Dexter, S. (2005). School Technology Leadership: An Empirical Investigation of Prevalence and Effect. *Educational Administration Quarterly*, 41(1), 49-82.
- Avolio, B. J., Sosik, J. J., Kahai, S. S., & Baker, B. (2014). E-leadership: Re-examining transformations in leadership source and transmission. *The Leadership Quarterly*, 25(1), 105-131.
- Barnat, R. (2014). *Strategic Management : Formulation and Implementation*. Διαθέσιμο στο <http://www.introduction-to-management.24xls.com/en202>
- Barron, B., Walter, S. E., Martin, C. K., & Schatz, C. (2010) Predictors of creative computing participation and profiles of experience in two Silicon Valley middle schools, *Computers & Education*, 54, 178-89.
- Beabout, B. R. (2010). Leadership for change in the educational wild west of post-Katrina New Orleans. *Journal of Educational Change*, 11(4), 403–424.
- Beaunoyer, E., Dupéré, S. & Guitton, M. J. (2020). COVID-19 and digital inequalities: Reciprocal impacts and mitigation strategies. *Computers in Human Behavior*, 111, 106-42.
- Becta, (2003). *A review of the research literature on barriers to the uptake of ICT by teachers*. Διαθέσιμο στο https://dera.ioe.ac.uk/1603/1/becta_2004_barrier-stouptake_litrev.pdf
- Bernhardt, V. L. (2015). Toward systemwide change - educational leadership. *Educational Leadership*, 73(3), 56–61.
- Bosley, C., Krechowicka, I., & Moon, S. (2005). Review of Literature on the Use of Information and Communication Technology in the Context of Careers Education and Guidance. Centre for Guidance Studies, University of Derby. Retrieved May 10, 2019, from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.453.1959&rep=rep1&type=pdf>

Brush, T., Glazewski, K. D. & Hew, K. F. (2008). Development of an instrument to measure preservice teachers' technology skills, technology beliefs, and technology barriers. *Computers in the Schools*, 25,112-125.

Breitkopf, M. (2018). But this is how we have always done it: Overcoming resistance to change in the quest to support distance learners. *Journal of Library & Information Services in Distance Learning*, 12(3-4), 148–164.

Βαλσάμη, Ε., (2021) Ο Ρόλος των ΤΠΕ στην Παροχή Διοικητικού και Εκπαιδευτικού έργου στην Μετά Πανδημία Εποχή. Διπλωματική εργασία. Πειραιάς. Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Βρόικος, Δ., (2017). Αντιλήψεις εκπαιδευτικών για την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στην τεχνική εκπαίδευση: Μελέτη περίπτωσης. Διπλωματική Εργασία. Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Camic, P. M., Rhodes, J.E., & Yardley, L. . (2013). Doing Qualitative Analysis In Psychology. In: Psychology Press.

Cascio, W. F.,& Ramiro, M. (2016). How Technology Is Changing Work and Organizations. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 3, 1, 349–375.

Chaparro, F. (2001). Conocimiento, aprendizaje y capital social como motor de desarrollo. *Ciência da Informação*, 30(1), 19-31.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Collis, B. (2002). Information Technologies for Education and Training. Στο: Adelsberger, H.H., Collis, B., Pawlowski, J.M. (επιμ) *Handbook on Information Technologies for Education and Training*. International Handbooks on Information Systems. Springer, Berlin, Heidelberg.

Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας* (Επιμέλεια Χ. Τζορμπατζούδης). Αθήνα: Ίων

Das , K. (2019) The Role and Impact of ICT in Improving the Quality of Education: An Overview. *International Journal of Innovative Studies in Sociology and Humanities (IJISSH)*, 4, 6, 97- 103

Day, C., & Leithwood, K. (2007). *Successful Principal Leadership in Times of Change: An International Perspective*. Dordrecht: Springer.

Δημακόπουλος, Δ. & Παναγιωτόπουλος, Χ. (2011). ΤΠΕ & Οργάνωση - Διοίκηση Σχολικών Μονάδων: Αποτελέσματα μιας εμπειρικής έρευνας εστιασμένης στις απόψεις των Διευθυντών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Αχαΐας, *i-teacher*, 3, 29 - 42.

Δαράκη Ε., (2007). *Εκπαιδευτική ηγεσία και φύλο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Δήμου, Ν. (1999). *Διοίκηση Προσωπικού*. Αθήνα: εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ».

Domeny, J. V. (2017). *The relationship between digital leadership and digital implementation in elementary schools*. Διδακτορική διατριβή. Southwest Baptist University.

Ertmer, P. A. & Otterbreit-Leftwich, A. T. (2010). Teacher technology change: How knowledge, confidence, beliefs, and culture intersect, *Journal of Research on Technology in Education*, 42, 255-284.

Φασουλής, Κ. (2001). Η ποιότητα στη διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού στην εκπαίδευση. *Επιθεώρηση Επιστημονικών και Εκπαιδευτικών Θεμάτων*. Π.Ι., 4, 168-198.

Fawns, T., Jones, D., & Aitken, G. (2020). Challenging assumptions about “moving online” in response to COVID-19, and some practical advice. *MedEdPublish*, 9(1).

Freeman, W. (2000). *How brains make up their minds*. New York: Columbia University Press

Fullan, M. (2001). *Leading in a Culture of Change*. San Francisco: Jossey-Bass.

Gray, D. L. & Smith, A. E. (2007). *Case studies in 21st century school administration: Addressing challenges for educational leadership*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.

Hallinger, P. & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behaviour of principals. *Elementary School Journal*, 86 (2), 217-247.

Hamzah, H., Khalid, M., Nasir, M., Jamalullail, A.W. (2021). The Effects of Principals' Digital Leadership on Teachers' Digital Teaching during the Covid-19 Pandemic in Malaysia. *Journal of Education and e-Learning Research*,. 8, No. 2, 216-221.

Hoy, W. & Miskel, C. (2012). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. New York: McGraw-Hill.

Honan, E. (2008). Barriers to teachers using digital texts in literacy classrooms. *Literacy*, 42,36-43.

Hooper, S. & Rieber, L. P. (1995). Teaching with technology. Στο A.C. Ornstein (Ed.), *Teaching: Theory into practice* (154 – 170). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.

Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., Bond, A. (2020). The Difference Between Emergency Remote Teaching and Online Learning, *Educause Review*, 2020, διαθέσιμο στο <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>

Ingvarson, L., Anderson, M., Gronn, P., & Jackson, A. (2006). Standards for School Leadership: a critical review of literature. *Australian Institute for Teaching and School Leadership*, διαθέσιμο στο https://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=teaching_standards

International Society for Technology in Education (ISTE). (2021). *International technology standards for administrators*. Διαθέσιμο στο <https://my.iste.org/s/login/?ec=302&inst=1U&startURL=%2Fidp%2Flogin%3Fapp%3D0sp1U000000KzRe%26RelayState%3D>

Koirala, K.P. (2019). Successful Leadership Practice in School. *Education and Development* 29, 119- 131.

- Koontz, H., & Wehrich, H. (2012). *Essential of management: An international leadership perspective*. New Delhi: Tata McGraw Hill Private Education Limited.
- Κουτούζης, Μ. (1999α). Διοίκηση ενός οργανισμού. Στο Α. Τσάρτας (Επιμ.) *Γενικές Αρχές Μάνατζμεντ, Τουριστική Νομοθεσία και Οργάνωση Εργοδοτικών και Συλλογικών Φορέων* (Τόμος Α), (σελ. 11 – 40) Πάτρα: ΕΑΠ.
- Kumar, P. C. Chetty, M., Clegg, T. L. & Vitak, J. (2019). «Privacy and Security Considerations for Digital Technology Use in Elementary Schools», στο *Proceedings of the 2019 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems - CHI '19*, 2019, 1–13.
- Κωτσίκη, Β. (1998). *Εκπαιδευτικά Συστήματα: Οργάνωση και διοίκηση: συστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Έλλην.
- Κωτσίκη, Β. (2007). *Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική*. Αθήνα: Έλλην.
- Κωτσίκη, Β. (2003). *Εκπαιδευτική Διοίκηση & Πολιτική, Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Συστημάτων & Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης*. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην.
- Λαζάρου, Μ., Παπαγεωργάκης, Π. & Φούζας, Γ. (2016). *Η εισαγωγή και εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών ως παράγοντας διοικητικής αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση*. Πρακτικά 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή. Αθήνα: ΕΙΟΕ&ΔΒΜ, 503-516.
- Lau B., & Sim, C. (2008). Exploring the Extent of ICT adoption among Secondary School Teachers in Malaysia. *International journal of Computing and ICT research*, 2,2, 19-36.
- Liu, Y. & Szabo, Z., (2009). Teachers' attitudes toward technology integration in schools: A four year study, *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 15,5-23.
- Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2019). Seven strong claims about successful school leadership revisited. *School Leadership & Management*, 40(1), 5–22.
- Lim, C. P. (2007). Effective integration of ICT in Singapore schools: Pedagogical and policy implications, *Education Technology Research Development*, 55,83-116.
- Livingstone, S. (2012) Critical reflections on the benefits of ICT in education. *Oxford review of education*, 38 (1), 9-24.
- Lorente, L., Arrabal, A., & Pulido-Montes, C. (2020). The Right to Education and ICT during COVID-19: An International Perspective. *Sustainability*, 12(21), 9091. doi: 10.3390/su12219091
- Makewa, L., Meremo, J., Role, E. & Role, J. (2013). ICT in Secondary school administration in rural southern Kenya: An educator's eye on its importance and use. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*, 9 (2), 48 - 63.
- Mango, E. (2018). Rethinking Leadership Theories. *Open Journal of Leadership* 07, 01, 57–88.

Markel, H., Lipman, H.B., Navarro, J.A., Sloan, A., Michalsen, J.R., Stern, A.M., Cetron, M.S. (2015). Non Pharmaceutical Interventions Implemented by US Cities During the 1918-1919 Influenza Pandemic. *AMA* 2015, 298, 7–27.

Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., Bakia, M., & Jones, K. (2009). *Evaluation of evidence-based practices in online learning: a meta-analysis and review of online learning studies*. Washington, DC, U.S. Department of Education, Office of Planning, Evaluation, and Policy Development.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. sage.

Μανιταράς, Κ. (2006). Οι Νέες Τεχνολογίες στη Διοίκηση της Εκπαίδευσης. Στο Π. Γεωργογιάννης, *1^ο Διεθνές Συνέδριο με κριτές: Διοίκηση Α/βάθμιας και Β/βάθμιας εκπαίδευσης*, τόμος 1 (173-184). Πάτρα: ΕΛ.Π.ΠΟ

Μαρκαντώνης, Χ., και Σαραφίδου Γ., (2009). Ο ρόλος των στάσεων και της υποστήριξης των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας. *5ο Συνέδριο στη Σύρο, Τ.Π.Ε στην Εκπαίδευση*.

Μπουραντάς, Δ., (2002), *Μάνατζμεντ*. Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.

Μπουραντάς, Δ. (2005). *Ηγεσία: Ο δρόμος της Διαρκούς Επιτυχίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Naidu, S. S., & Laxman, K. K. (2019). Factors inhibiting teachers' embracing e-learning in secondary education: a literature review. *Asian Journal of Distance Education*, 14(2), 124–143.

Παπαδανήλ, Ι. (2005). *Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση των νέων τεχνολογιών, το παράδειγμα των Κέντρων Στήριξης Επιμόρφωσης. Θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Πασιαρδής, Π. (2012). *Επιτυχημένοι Διευθυντές Σχολείων: Διεθνείς Ερευνητικές Τάσεις και η Ελληνική Πραγματικότητα*. Αθήνα: Ίων.

Πιτσιάβας, Δ. & Βλαχόπουλος, Δ. (2015). Ο ρόλος των ΤΠΕ και του νέου πληροφοριακού συστήματος Myschool στη διοικητική διοίκηση των Δημοτικών Σχολείων: η Περίπτωση των Διευθυντών της Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας. *Πρακτικά Συνεδρίου «8^ο Συνέδριο για την Ανοικτή και ΕΞ αποστάσεως Εκπαίδευση «Καινοτομία και Έρευνα»*. Αθήνα: Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής και Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Πουλόπουλος, Χ. & Τσιμπουκλή, Α. (1995). Ομαδικά Εστιασμένη Συνέντευξη. Ένα νέο μεθοδολογικό εργαλείο έρευνας στο τομέα των κοινωνικών επιστημών. *Κοινωνική Εργασία*, 39, 158-164.

Rahiem, M. D. H. (2020). The Emergency Remote Learning Experience of University Students in Indonesia amidst the COVID-19 Crisis. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 19, 6, 1–26.

- Reigeluth, C. M., Watson, W. R., Watson, S. L., Dutta, P., Chen, Z., & Powell, N. (2008). Roles for technology in the information-age paradigm of education: Learning management systems. *Educational Technology*, 48(6), 32–39.
- Sadeghi, R. & Sadaghat, M. M. & Ahmadi, F. S. (2014). Comparison of the Effect of Lecture and Blended Teaching Methods on Students' Learning and Satisfaction. *J. Adv Med Ed Prof*, 2, 4, 146–150.
- Σαϊτης Χ., (2008), *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης- Θεωρία και Πράξη*, Αυτοέκδοση, Αθήνα.
- Σαϊτης, Χ. (2007). *Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών Μονάδων*. Αθήνα: Αυτοέκδοση
- Σαϊτης Χ., (1992). *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης-Θεωρία και Πράξη*, Αυτοέκδοση, Αθήνα.
- Σαϊτη, Α. & Σαϊτης, Χ., (2012). *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Αυτοέκδοση
- Southworth, G. (2002). School leadership in English schools: Portraits, Puzzles and Identity. Στο A. Walker & C. Dimmock (Επ), *School Leadership and Administration: Adopting a cultural Perspective*. New York and London: Routledge Falmer.
- Stephenson, J. (2001). *Learner- managed learning an Emerging Pedagogy for online learning. Teaching and learning online: pedagogies for new technologies*. London, Kogan page.
- Suárez, N. & Custodio, J. (2014). Evolución de las tecnologías de información y comunicación en el proceso de enseñanza-aprendizaje. *Revista Vínculos*, 11(1), 209-220.
- Sutherland, I.E. (2017), Learning and growing: Trust, leadership, and response to crisis. *Journal of Educational Administration*, 55(1), 2-17.
- Tapia, E. & León, J. (2013). Educación con TIC para la sociedad del conocimiento. *Revista Digital Universitaria*, 14(2), 125-140.
- Teräs, M. Suoranta, J. Teräs, H. & Curcher, M. (2020). Post-Covid-19 Education and Education Technology 'Solutionism': A Seller's Market. *Postdigital Science and Education*, Jul. 2020.
- Tezci, E. (2011). Factors that influence preservice teachers' ICT usage in education. *European Journal of Teacher Education*, vol. 34, pp.483-499.
- Tschannen-Moran, M., & Hoy, W. K. (2000). A multidisciplinary analysis of the nature, meaning, and measurement of trust. *Review of Educational Research*, 70(4), 547–593.
- UNESCO (2020). *COVID-19 Impact on Education*. Διαθέσιμο στο <https://en.unesco.org/covid19>
- UNESCO (2020). *Adverse Consequences of School Closures*. Διαθέσιμο στο <https://en.unesco.org/covid19>
- UNESCO. (2019). *Migration, Displacement & Education: Building Bridges, Not Walls*. Διαθέσιμο στο <https://en.unesco.org/gem-report/report/2019/migration>

UNDP. (2004). *Promoting ICT for Human Development. A Pioneering Regional Human Development*. Διαθέσιμο στο <file:///C:/Users/drogo/Downloads/RBAP-HDR-2004-APHDR-Promoting-ICT-for-HD-Summary.pdf>

Valderrama, C. (2012). Sociedad de la información: hegemonía, reduccionismo tecnológico y resistencias. *Nómadas*, 36, 13-25.

Van Wart, M., Roman, A., Wang, X., & Liu, C. (2017). Integrating ICT adoption issues into (e-)leadership theory. *Telematics & Informatics*, 34(5), 527–537.

Van Wart, M., Roman, A., Wang, X., & Liu, C. (2019). Operationalizing the definition of eleadership: Identifying the elements of e-leadership. *International Review of Administrative Sciences*, 85, 80-97.

Van Lancker, W. & Parolin, Z. (2020). COVID-19, school closures, and child poverty: a social crisis in the making. *The Lancet Public Health*, 5, 5, 243–244.

World Bank. (2019). *Ending Learning Poverty: What will It Take; The World Bank: Washington*, DC, USA, 2019. Διαθέσιμο στο <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/32553>

Watson, S. L. & Watson, W. R. (2011). The Role of Technology and ComputerBased Instruction in a Disadvantaged Alternative School's Culture of Learning. *Computers in the Schools*, 28(1): 39-55.

Weeden, K., & Cornwell, B. (2020). The Small-World Network of College Classes: implications for Epidemic Spread on a University Campus. *Sociological Science*, 7, 222-241. doi: 10.15195/v7.a9

Yang, S. & Kwok, D. (2017). A study of students' attitudes towards using ICT in a social constructivist environment. *International. Australasian Journal of Educational Technology*, 33(5), 50-64.

Yildirim, S., (2007). Current utilization of ICT in Turkish basic education schools: A review of teachers' ICT use and barriers to integration, *International Journal of Instructional Media*, 34,171-186.

Yergler, J.D. (2010). *Organizational Culture and Leadership*, San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Ζαβλανός, Μ. (1998). *Μάνατζμεντ*. Αθήνα: Έλλην

Ζαβλανός, Μ., (2003). *Η ολική ποιότητα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη.

Zhang, Y. & Ma, Z. F. (2020). Impact of the COVID-19 Pandemic on Mental Health and Quality of Life among Local Residents in Liaoning Province, China: A Cross-Sectional Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17, 7, p. 2381.

Zhang, W., Wang, Y., Yang, L. & Wang, C. (2020). Suspending Classes Without Stopping Learning: China's Education Emergency Management Policy in the COVID-19 Outbreak. *J. Risk Financ. Manag.*, 13, 55.

Παράρτημα 1: Πρωτόκολλο συνέντευξης

Αντιλήψεις διευθυντών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τον ρόλο των ΤΠΕ, ως υποστηρικτικό μέσο, στην οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων πριν και μετά την πανδημία COVID-19			
Πρωτόκολλο συνέντευξης			
Ερευνητικά ερωτήματα	Στόχοι Ερωτήσεων	Θεματικοί άξονες	Ερωτήσεις συνέντευξης
Γενικές ερωτήσεις			<ul style="list-style-type: none"> • Ποια είναι η ειδικότητά σας; • Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας; • Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση; • Πόσα χρόνια είστε διευθυντής/ρια; • Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση στη διοίκηση σχολικών μονάδων; • Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα χρήσης ΤΠΕ;
Α. Ποιες οι στάσεις των διευθυντών για το ρόλο των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	Να διερευνηθεί η χρησιμότητα και ο ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων κατά την άποψη των διευθυντών.	<ul style="list-style-type: none"> • Σε ποιο βαθμό οι ΤΠΕ διευκολύνουν το έργο τους. • Θετικά και αρνητικά στοιχεία της χρήσης ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία; • Θεωρούν την χρήση ΤΠΕ ως καινοτομία στη διοίκηση των σχολικών μονάδων. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από τους διευθυντές συμβάλει στη λειτουργία του σχολείου; 2. Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία; 3. Αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που

			<p>προκύπτουν από τη χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας;</p> <p>4. Υπάρχει η κατάλληλη υποδομή για την υποστήριξη ΤΠΕ στο διοικητικό έργο;</p> <p>5. Πιστεύετε ότι η χρήση των ΤΠΕ στην διοίκηση των σχολικών μονάδων στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία;</p>
<p>Β. Ποιο κατά τη γνώμη των διευθυντών ήταν το επίπεδο χρήσης ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία της σχολικής μονάδας <u>πριν την πανδημία</u></p>	<p>Να διερευνηθεί το επίπεδο χρήσης ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία πριν την πανδημία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Επίπεδο χρήσης των ΤΠΕ από τους διευθυντές πριν την πανδημία • Εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούσαν πριν την πανδημία • Βαθμός εξοικείωσης εκπαιδευτικών και γονέων σε σχέση με τη χρήση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία πριν την πανδημία. 	<p>6. Σε μια κλίμακα από το 1 έως το 5, (όπου 1 καθόλου και 5 πάρα πολύ, σε τι βαθμό θα λέγατε, ότι χρησιμοποιούσατε τις ΤΠΕ πριν την πανδημία προς διευκόλυνση του έργου σας;</p> <p>7. Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία;</p> <p>8. Μπορείτε να μου αναφέρεται κάποια από τα εργαλεία ΤΠΕ, και τις διοικητικές εργασίες που τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία;</p> <p>9. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ,</p>

			<p>σε σχέση με τη διοικητική διαδικασία;</p> <p>10. Σε ποιο βαθμό είναι οι γονείς εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ, σε σχέση με τη διοικητική διαδικασία;</p>
<p>Γ. Πώς κατά τη γνώμη των διευθυντών επηρεάστηκε ο ρόλος των ΤΠΕ, στην διοίκηση και οργάνωση της σχολικής μονάδας, <u>κατά τη διάρκεια της πανδημίας</u></p>	<p>Πώς επηρεάστηκε ο ρόλος των ΤΠΕ στην διοίκηση και οργάνωση της σχολικής μονάδας κατά τη διάρκεια της πανδημίας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα στη χρήση ΤΠΕ στο διοικητικό έργο κατά την πανδημία. • Ανάγκη προσαρμογής που δημιουργήθηκε σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στο διοικητικό έργο • Άγχος σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία κατά τη περίοδο της πανδημίας. 	<p>11. Αντιμετωπίσατε προβλήματα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας;</p> <p>12. Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένο/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας;</p> <p>13. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές, οι γονείς και οι μαθητές στις καινούριες συνθήκες σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ;</p> <p>14. Σας προκάλεσε προσθετό άγχος η ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά τη διάρκεια της πανδημίας;</p>
<p>Δ. Ποια είναι η γνώμη των διευθυντών για τις αλλαγές στο</p>	<p>Διερεύνηση των αλλαγών που προέκυψαν στο ρόλο των</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σε τι βαθμό έχει αλλάξει η χρήση ΤΠΕ τώρα, σε σχέση με την περίοδο 	<p>15. Θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη</p>

<p>ρόλο των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων <u>μετά την πανδημία</u></p>	<p>ΤΠΕ μετά την πανδημία.</p>	<p>πριν την πανδημία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται μετά την πανδημία. • Βαθμός βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων των μελών της σχολικής κοινότητας (καθηγητές, γονείς, μαθητές) 	<p>ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή;</p> <p>16. Μπορείτε να μου αναφέρεται μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και που δεν χρησιμοποιούσατε στην προ κορονοϊού εποχή;</p> <p>17. Υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε με τη χρήση ΤΠΕ στην προ κορονοϊού εποχή;</p> <p>18. Παρατηρήσατε βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία;</p>
<p>Ε. Ποια θεωρούν οι διευθυντές ότι είναι η παρακαταθήκη της περιόδου της πανδημίας στον ρόλο των ΤΠΕ στην</p>	<p>Εξέταση της παρακαταθήκης της περιόδου της πανδημίας στο ρόλο των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Επίδραση της πανδημίας στα μέλη της σχολικής κοινότητας • Συμβολή της πανδημίας κορονοϊού στον ρόλο των ΤΠΕ 	<p>19. Θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν μέσα ΤΠΕ ή θα επανέλθουν πιο παραδοσιακές</p>

<p>οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.</p>		<p>στη οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων</p>	<p>πρακτικές στο μέλλον;</p> <p>20. Πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορονοϊού, στη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων, να παραμείνουν και να ενισχυθούν;</p>
--	--	---	---

Παράρτημα 2: Κωδικοί και λειτουργικοί ορισμοί ανά συμμετέχοντα.

Διευθυντής Α

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Α <u>Ειδικότητα:</u> ΠΕ86 Πληροφορικής <u>Επίπεδο Σπουδών:</u> Μεταπτυχιακό <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση:</u> 25 <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας:</u> 15 <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων:</u> ΝΑΙ <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ:</u> ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
1. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
2. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΟΕΕ = Οργάνωση, άμεση και γρήγορη επικοινωνία, άμεσος έλεγχος
3. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΛΔΣΕ = Λίγα και διαχειρίσιμα δεν σχετίζονται με τον εξοπλισμό
4. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΥΕ = Υπάρχει και αρκετά Εξελιγμένη
5. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΥΣWK = Προϋπήρχε στα σχολεία (Webex) καινοτομία
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
6. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	4 = Πολύ
7. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	3 = Αρκετά
8. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	EMySchΨΥΗΠ = Email, MySchool, Ψηφιακές Υπογραφές, ηλεκτρονικά παρουσιολόγια μόνιμων-αναπληρωτών
9. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3 = Αρκετά
10. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	1 = Καθόλου
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
11. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	WEΛΠ = Εισαγωγή Webex, email, λειτουργικά προβλήματα
12. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	ΟΘΠ = Όχι δεν υπήρχε κάποια θεωρητική προετοιμασία

13. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΓΠΣΕ =Γρήγορη προσαρμογή, σχετικά εύκολη ΔΕΔΥ= Δωρεά εξοπλισμού από Δήμο και υπουργείο
14. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	ΑΑΟΔ = Άγχος για το αποτέλεσμα και όχι για τη διαδικασία
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
15. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΑΔ = Αυτοματοποιημένη Διαδικασία
16. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΕΑΕ = Εξειδικευμένες Αυτοματοποιημένες Εφαρμογές
17. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΙΑΚΕΓΤ = Ιχνηλάτηση, αναφορά κρουσμάτων συχνή Ενημέρωση γονέων τηλεκαίδευση
18. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΒΔΜ = Βελτίωση τόσο στις δεξιότητες όσο και στα μέσα ΤΠΕ
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
19. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΘΠΕΘΥ = Θα παραμείνουν, και θα εξελιχθούν θεσμοθέτηση από το Υπουργείο
20. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΟΨΔΔΕΕΜΕΔ = Ολοκλήρωση ψηφιακών διοικητικών διαδικασιών και προγραμμάτων ενίσχυση εξοπλισμού μερική εκπαίδευση διευθυντών

Διευθυντής Β

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Β <u>Ειδικότητα:</u> ΠΕ11 ΤΕΦΑΑ <u>Επίπεδο Σπουδών:</u> Μεταπτυχιακό <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση:</u> 22 <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας:</u> 1 <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων:</u> ΝΑΙ <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ:</u> ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
21. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ

22. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΟΔΕΜΓ = Οργάνωση, Διευκόλυνση, άμεση και γρήγορη επικοινωνία, μείωση γραφειοκρατίας
23. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΟΠΕΕΤΠΕ = Δεν υπάρχουν προβλήματα, οι εκπαιδευτικοί εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ
24. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	Υ= Υπάρχει
25. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΚΚΑC19 = καινοτομία , κίνητρο λόγω του Covid19
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
26. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	3 = Αρκετά
27. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	2 = Λίγο
28. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	ΕΗΑ= Email, ηλεκτρονικό αρχείο
29. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	4 = Πολύ
30. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	1 = Καθόλου
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
31. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	ΠΤΑ = Πρόσβαση ταχύτητα διαδικτύου
32. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	ΟΚΠ = Όχι καμία προετοιμασία
33. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΜΓΣΚΠΑΔΚ = Οι μαθητές γρηγορότερα σχετικά καλή προσαρμογή ανάλογα με τις δυνατότητες του καθενός
34. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	ΑΠΛΟΠ = Άγχος για το πως θα λειτουργήσει, αν θα έχουν όλοι πρόσβαση
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
35. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΒΒ = Βέβαια βελτιώθηκαν
36. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΔΗΕ = Διαδικτυακές ηλεκτρονικές εφαρμογές
37. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΒΨΚ = Βαθμολογίες ψηφιοποίηση καρτέλων
38. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των	ΝΜΖΤΠΕ = Ναι έχουμε μάθει να ζουμε με τις ΤΠΕ

γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
39. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΥΕΠΤΠΕ = Υπάρχει εξοικείωση πλέον με τις ΤΠΕ,
40. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΕΕΔΕ = Ενίσχυση και επιμόρφωση στα διοικητικά εργαλεία

Διευθυντής Γ

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Γ <u>Ειδικότητα:</u> ΠΕ86 Πληροφορικής, ΠΕ04.04 Βιολόγων <u>Επίπεδο Σπουδών:</u> Πτυχίο ΑΕΙ, 2ο Πτυχίο <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση:</u> 26 <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας:</u> 7 <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων:</u> ΟΧΙ <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ:</u> ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
41. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
42. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΕΔΔΠΑΔΜΓ = Επικοινωνία, Διεκπεραίωση διοικητικών πράξεων και εγγράφων, άλλες δραστηριότητες, μείωση γραφειοκρατίας
43. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΜΗΕΔΧΤΠΕ = Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία εκπαιδευτικοί είναι πιο δύσπιστοι στη χρήση των ΤΠΕ
44. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΥΝ = Υπάρχει Ναι
45. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΕΝΔΣΔ = Είναι νέο και διαφορετικό στη Σχολική Διοίκηση
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
46. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	4 = Πολύ
47. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	5 = Πάρα Πολύ
48. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	MySchE = MySchool, email
49. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3 = Αρκετά

50. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	2 = Λίγο
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
51. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	ΓΔΜΥΜΠΕ = Οι γονείς δεν μπορούσαν να το υποστηρίξουν με τα μέσα που είχαν
52. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	ΟΠΕΤΠΕ = Δεν υπήρχε προετοιμασία ή εκπαίδευση στις ΤΠΕ
53. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΣΕΠ = Σχετικά εύκολα η προσαρμογή
54. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	N = Ναι
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
55. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΒΕαΕΤηλΕ = Βελτίωση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τηλεεκπαίδευση
56. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΠΔΕ = Πλατφόρμες που βοηθούν στο διοικητικό έργο
57. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΨΔΕ = Ψηφιοποίηση διοικητικού έργου
58. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΝΑΣ = Ναι αναγκαστικά από τις συνθήκες
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
59. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΘΠΔΕ = Θα παραμείνουν διευκολύνει το εργο
60. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΣΕΕΕ = Συνεχείς επιμορφώσεις ενίσχυση εξοπλισμού

Διευθυντής Δ

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Δ <u>Ειδικότητα:</u> ΠΕ 87.08 Γεωλογία, ΠΕ88.01 Μηχανικός Περιβάλλοντος, ΠΕ88.05 Φυσικοθεραπεία <u>Επίπεδο Σπουδών:</u> Πτυχίο ΑΕΙ, 2ο Πτυχίο <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση:</u> 27 <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας:</u> 12 <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων:</u> ΝΑΙ <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ:</u> ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
61. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
62. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΕΕΕ = Άμεση επικοινωνία Επαγγελματική εξέλιξη
63. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΥΔ = Υπάρχουν δυσκολίες
64. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΥΑΥ = Υπάρχει άρτια υποδομή
65. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΔΕΚΕΑ = Δεν είναι καινοτομία, είναι αυτονόητο
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
66. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	2 = Λίγο
67. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	2 = Λίγο
68. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	ΕΠΑΦΟMySch = ΕΠΑΦΟ, MySchool
69. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	4 = Πολύ
70. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	2 = Λίγο
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
71. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	ΕΕΜΠΣΩΑ = Έλλειψη εξοπλισμού από μαθητές, πρόβλημα στο σύστημα στις ώρες αιχμής
72. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	Ο = Όχι
73. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΕΠΜΔΕΓΜΗ = Εύκολη προσαρμογή για τους μαθητές, πιο δύσκολη για εκπαιδευτικούς και γονείς μεγάλης ηλικίας

74. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	ΚΑΠΦΕ = Καθόλου άγχος, περισσότερος φόρτος εργασίας
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
75. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΝΥΒ = Ναι υπάρχει βελτίωση
76. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΨΚ = Ψηφιοποίηση καρτελών
77. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΕΚΑΒΗ = Έλεγχος για κρούσματα, Αποστολή βαθμολογιών ηλεκτρονικά
78. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΜΠΒΚΜΒΓΠΠΜΒ = μαθητών σε πολύ μεγάλο βαθμό, καθηγητών σε μικρότερο βαθμό και των γονέων σε πολύ πολύ μικρό βαθμό.
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
79. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΘΣΤΠΕ =Θα συνεχίσουν με τις ΤΠΕ
80. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΕΕΣΕ = Ενίσχυση εξοπλισμού και συνεχείς επιμορφώσεις

Διευθυντής Ε

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Ε <u>Ειδικότητα:</u> ΠΕ81 Πολιτικών Μηχανικών Αρχιτεκτόνων, ΠΕ04.01 Φυσικών <u>Επίπεδο Σπουδών:</u> Μεταπτυχιακό <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση:</u> 22 <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας:</u> 7 <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων:</u> ΝΑΙ <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ:</u> ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί

81. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
82. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΕΕΕαΣΕΕΘ = Επικοινωνία Ενημέρωση Εξ' αποστάσεως συνεργασία, ενημέρωση για εκπαιδευτικά θέματα
83. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΤΔΠ = Τεχνικές δυσκολίες προσβασιμότητα
84. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	Υ = Υπάρχει
85. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΕΔΠ = Είναι δεδομένο πλέον
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
86. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	2 = Λίγο
87. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	5 = Πάρα Πολύ
88. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	ΕΨΥ = Email, Ψηφιακή υπογραφή
89. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3 = Αρκετά
90. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	3 =Αρκετά
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
91. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	ΕΜΕΛΣ = Στην επικοινωνία μέσω email, Λάθος στοιχεία
92. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	Ο = Όχι
93. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΔΠΒΧΑΧΑΤΠΕ = Δύσκολη προσαρμογή σε βάθος χρόνου, Απαξίωση για την χρήση και τη αποτελεσματικότητα των ΤΠΕ
94. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	Ο = Όχι
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
95. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΜΙΕ = Με την ίδια ευχέρεια
96. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΤηλΔ =Τηλεδιασκέψεις

97. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΠΕΣΤΠΕΗΒ = Παρακολούθηση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τις ΤΠΕ, Ηλεκτρονικές βαθμολογίες
98. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΥΒ = υπήρξε μια βελτίωση
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
99. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΕΘΔ = Είναι θέμα της διεύθυνσης
100. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΗΜΠΕΗΕΠ = Ηλεκτρονικά μέσα πιστοποίησης εγγράφων, ηλεκτρονική έκδοση πτυχίου

Διευθυντής Στ

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Στ <u>Ειδικότητα: ΠΕ02</u> <u>Επίπεδο Σπουδών: Μεταπτυχιακό</u> <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση: 17</u> <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας: 5</u> <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων: ΝΑΙ</u> <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ: ΝΑΙ</u>
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
101. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
102. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΔΟΕΔΔΑ = Διευκόλυνση στην οργάνωση και επικοινωνία, διεκπεραίωση, διαμοιρασμός αρμοδιοτήτων
103. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΕΧΓΕΤΠΕ = Έλλειψη ή χαμηλή γνώση εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ
104. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΕΚΕ = Είναι σε καλό επίπεδο
105. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΔΕΑΑ = Δεν είναι ακόμη αυτονόητο
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
106. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	3 = Αρκετά

107. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	4 = Πολύ
108. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	EMySch = Email, Myschool
109. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3 = Αρκετά
110. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	2 = Λίγο
Θεματικός άξονας 3ος	
Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
111. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	ΕΠΣΕ = Έλλειψη προετοιμασία και σχετικής εκπαίδευσης
112. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	Ο = Όχι
113. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΣΔΠΑΧΓΕ = Σχετικά δύσκολη προσαρμογή, αρκετός χρόνος για εξοικείωση
114. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	ΠΧΟΑ = Πίεση χρόνου όχι άγχος
Θεματικός άξονας 4ος	
Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
115. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	NMB = Ναι σε μεγαλύτερο βαθμό
116. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΔΥΑΜε-class = Δεν υπάρχουν αλλαγές, Μόνο το e-class
117. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	Eedp = Έλεγχος edupass
118. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	NOEB = Ναι όλοι έχουν βελτιωθεί
Θεματικός άξονας 5ος	
Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
119. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΘΥΕ = Θα υπάρξει εξισορρόπηση
120. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΕΥΟΕΕΕ = Ενίσχυση υποδομών, οικονομική επιχορήγηση και ενίσχυση επιμόρφωσης

Διευθυντής Ζ

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Ζ <u>Ειδικότητα:</u> ΠΕ86 Πληροφορικής <u>Επίπεδο Σπουδών:</u> Μεταπτυχιακό <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση:</u> 22 <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας:</u> 4 <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων:</u> ΝΑΙ <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ:</u> ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
121. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
122. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΟΔΕΕ = Οργάνωση, γρήγορη διεκπεραίωση, άμεση επικοινωνία, ενημέρωση
123. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΕΓΣ = Έλλειψη γνώσεων από τους Συναδέλφους
124. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΔΕΚΤΥ = Δεν είναι καλές οι τεχνικές υποδομές
125. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	Δ = Δεδομένο
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
126. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	5 = Πάρα Πολύ
127. Εξοκείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	5 = Πάρα Πολύ
128. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	EMcOff =Email, Microsoft office
129. Εξοκείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	2 = Λίγο
130. Εξοκείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	1 = Καθόλου
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
131. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	WBXEΔ = Με το webex και εκπαιδευτική διαδικασία
132. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	N = Ναι

133. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΔΠΑΟ = Δύσκολη, προσαρμογή από όλους
134. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	N = Ναι
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
135. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΙΕ = Ίδια ευχέρεια
136. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΧΙΤΠΕ = Τις ίδιες χρησιμοποιούμε
137. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΙΕ = Ίδιες εργασίες
138. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΜΚ =Μικρή ως καθόλου
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
139. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΕΜΘΧ = Εν μέρει θα τη χρησιμοποιούν
140. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΕΕΠΩ = Ενίσχυση επιμόρφωσης με πρακτική ωφέλεια

Διευθυντής Η

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Η <u>Ειδικότητα:</u> ΠΕ11 Φυσικής Αγωγής <u>Επίπεδο Σπουδών:</u> Μεταπτυχιακό <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση:</u> 33 <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας:</u> 5 <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων:</u> ΝΑΙ <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ:</u> ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί

141. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
142. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΔΘΕΕΞαΕ = Διοικητικά θέματα, επικοινωνία Εξ' αποστάσεως εκπαίδευση
143. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΤΠΕΕ = Τεχνικά προβλήματα, έλλειψη επιμόρφωσης
144. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΕΣΚ = Είναι σχετικά καλή
145. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΔΕΚΕΓΠΠ = Δεν είναι καινοτομία έπρεπε να γίνει πιο πριν
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
146. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	2 = Λίγο
147. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	3 = Αρκετά
148. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	EMySch = Email, Myschool
149. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3 = Αρκετά
150. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	1 = Καθόλου
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
151. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	ΑΔΕ = Άγχος στη διαχείριση του έργου
152. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	Ο = Όχι
153. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΔΔΕΠΟΜ = Δύσκολη, δεν είχαν πρόσβαση στα μέσα όλοι,
154. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	ΑΑΕ = Άγχος και αίσθημα ευθύνης
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
155. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	NM = Ναι μεγαλύτερη
156. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα	ΤηλΔ = Τηλεδιασκέψεις

χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	
157. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΨΕΕδρ = Ψηφιοποίηση έργου στο edupass
158. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΝΥΒ = Ναι υπάρχει βελτίωση
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
159. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	Σ = Συνδυασμός
160. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΕΕΚΕ = Ενίσχυση επιμόρφωσης, κατάλληλοι επιμορφωτές

Διευθυντής Θ

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Θ Ειδικότητα: ΠΕ405, Γεωλόγος Επίπεδο Σπουδών: Πτυχιο ΑΕΙ Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση: 36 Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας: 15 Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων: ΝΑΙ Επιμόρφωση ΤΠΕ: ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
161. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	Ν = ΝΑΙ
162. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΓΔ = Γρήγορη διεκπεραίωση,
163. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΤΔ = Ταχύτητα Διαδικτύου
164. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΥΠΑ = Υπάρχει, πρόσφατη αναβάθμιση
165. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΕΚ = Είναι καινοτομία
Θεματικός άξονας 2ος	

Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
166. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	4 = Πολύ
167. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	4 = Πολύ
168. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	EMySch ΕΠΑΦΟ = Email, MySchool, ΕΠΑΦΟ
169. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3 = Αρκετά
170. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	2 = Λίγο
Θεματικός άξονας 3ος	
Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
171. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	ΟΙ = Όχι ιδιαίτερα
172. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	Ο = Όχι
173. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΕΕΜΔΓ = Εύκολη για εκπαιδευτικούς και μαθητές, δύσκολη για γονείς
174. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	ΟΛΑ = Όχι, λειτουργικό κυρίως άγχος
Θεματικός άξονας 4ος	
Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
175. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΙΕ = ίδια ευχέρεια
176. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΤηλΔ = Τηλεδιασκέψεις
177. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΗΒ = Ηλεκτρονικές βαθμολογίες
178. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΟΙΒΓ = Όχι ιδιαίτερη βελτίωση των γονέων
Θεματικός άξονας 5ος	
Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
179. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΘΜΘΕ = Θα μείνουν κι θα εξελιχθούν

180. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	EEE = Ενίσχυση επιδοτήσεων και επιμορφώσεων
---	---

Διευθυντής Ι

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Ι Ειδικότητα: ΠΕ86 Πληροφορικής Επίπεδο Σπουδών: Μεταπτυχιακό Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση: 17 Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας: 1 Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων: ΝΑΙ Επιμόρφωση ΤΠΕ: ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
181. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
182. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΔΧΕΠΣΔ = Διαχείριση χρόνου, έγκυρες πληροφορίες και συλλογή δεδομένων
183. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	EEE = Έλλειψη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών
184. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΥΝ = Υπάρχει Ναι
185. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΔΕΚΝ = Δεν είναι κάτι νέο
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
186. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	4 = Πολύ
187. Εξοκείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	5 = Πάρα Πολύ
188. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	EMySchExclHEΔBA = Email, Myschool, Excel, Ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια, βάση δεδομένων για άδειες
189. Εξοκείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3 = Αρκετά
190. Εξοκείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	2 = Λίγο
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
191. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	= Επικοινωνία και πρόσβαση των γονέων

192. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	Ο = Όχι
193. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΔΠΛΦΣχ = Δύσκολη προσαρμογή λόγω φύσης του σχολείου
194. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	ΝΟ = Ναι, ως προς την οργάνωση
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
195. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΙΕ = ίδια ευχέρεια
196. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΤηΛΕΔΗΦΕδρ= Τηλεκπαίδευση τηλεδιασκέψεις, ηλεκτρονικά φόρουμ επικοινωνίας, edupass
197. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΗΒ = Ηλεκτρονικές βαθμολογίες
198. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΥΜΒ = Υπάρχει μικρή βελτίωση
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
199. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΘΠ = Θα παραμείνουν
200. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΕΕΕ = Ενίσχυση επιδοτήσεων και επιμορφώσεων

Διευθυντής Ια

Προφίλ	Κωδικός = Εκπ: Ια <u>Ειδικότητα:</u> ΠΕ01 Θεολόγος <u>Επίπεδο Σπουδών:</u> Πτυχίο ΑΕΙ <u>Χρόνια υπηρεσίας στην εκπαίδευση:</u> 37 <u>Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής/τριας:</u> 27 <u>Επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων:</u> ΝΑΙ <u>Επιμόρφωση ΤΠΕ:</u> ΝΑΙ
Θεματικός άξονας 1ος	

Ρόλος των ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων.	
Κατηγορίες	Κωδικοί-Λειτουργικοί ορισμοί
201. Συμβολή της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη λειτουργία του Σχολείου	N = ΝΑΙ
202. Οφέλη ΤΠΕ στη διοικητική Λειτουργία της σχολικής μονάδας	ΠΑΓΘΕΕΗΥ = Πρόσβαση σε διοικητικά, γραφειοκρατικά θέματα, επικοινωνία, γρήγορη εξυπηρέτηση, ηλεκτρονική υπογραφή
203. Προβλήματα/Δυσκολίες στη Χρήση ΤΠΕ	ΓΠΦΕ = Γραφειοκρατία, περισσότερος φόρτος εργασία
204. Υποδομή για υποστήριξη των ΤΠΕ για τη διοίκηση των σχολείων	ΥΝΕΟΙΣχ = Υπάρχει Ναι, έλλειψη οπτικών ινών στο σχολείο
205. Η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση των Ελληνικών σχολείων είναι μια καινοτομία;	ΕΚ = Είναι ακόμα καινοτομία
Θεματικός άξονας 2ος Επίπεδο χρήσης ΤΠΕ πριν τη Covid19	
206. Χρήση ΤΠΕ πριν την Πανδημία	4 = Πολύ
207. Εξοικείωση στις ΤΠΕ πριν την πανδημία	3 = Αρκετά
208. Εργαλεία ΤΠΕ για Διοικητικές Διεργασίες	ΕΜySch = Email, Myschool
209. Εξοικείωση εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία	3 = Αρκετά
210. Εξοικείωση γονέων στις ΤΠΕ, στη διοικητική Διαδικασία	1 = Καθόλου
Θεματικός άξονας 3ος Ρόλος των ΤΠΕ στη Σχολική διοίκηση κατά την διάρκεια της Πανδημίας	
211. Προβλήματα στο διοικητικό έργο στη χρήση των ΤΠΕ κατά την πανδημία	ΛΠ = Λειτουργικά προβλήματα
212. Προετοιμασμένος/η για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας	Ο = Όχι
213. Προσαρμογή καθηγητών, μαθητών και γονέων στις συνθήκες με τις ΤΠΕ	ΠΕΕΔΜ = Πιο εύκολα οι εκπαιδευτικοί, δυσκολότερα οι μαθητές
214. Νιώσατε πρόσθετο άγχος, ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την Πανδημία;	ΑΛΕΕΧΕΣ = Άγχος λόγω έλλειψης επιμόρφωσης στη χρήση των εργαλείων του συστήματος
Θεματικός άξονας 4ος Αλλαγές στον ρόλο των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση μετά την πανδημία	
215. Χρήση των ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή.	ΙΕ = ίδια ευχέρεια

216. ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν τα χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία	ΙΕΚ = Ιχνηλάτηση έλεγχος κρουσμάτων
217. Εργασίες που κάνετε σήμερα με τη χρήση ΤΠΕ και δεν κάνατε πριν την πανδημία.	ΗΒ = Ηλεκτρονικές βαθμολογίες
218. Βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία.	ΝΥ = Ναι υπάρχει
Θεματικός άξονας 5ος Παρακαταθήκη της πανδημίας στη χρήση των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση	
219. Η Σχολική Κοινότητα θα χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στο μέλλον ή θα επιστρέψει στα παραδοσιακά μέσα;	ΘΠ = Θα παραμείνουν
220. Τρόποι διατήρησης και ενίσχυσης των ΤΠΕ στη Σχολική Διοίκηση	ΕΕΕ = Ενίσχυση επιδοτήσεων και επιμορφώσεων

Παράρτημα 3: Συνεντεύξεις

Διευθυντής Α

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: Πληροφορικής.

E: Σε πρώτη φάση. Ποιο είναι το επίπεδο των σπουδών σας;

A: Εεε...

E: Μεταπτυχιακό, Διδακτορικό;

A: Μεταπτυχιακό.

E: Μεταπτυχιακό. Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: 25

E: 25. Και πόσα χρόνια είστε Διευθυντής;

A: Εεε... Πόσα...

E: Συνολικά, ακόμη και σπαστά να είναι.

A: 15

E: 15. Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν τη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων;

A: Ναι.

E: Κάποια επιμόρφωση σε θέματα ΤΠΕ; Τεχνολογιών Πληροφορίας Επικοινωνίας;

A: Ναι και Τεχνολ... και ΤΠΕ.

E: Ωραία. Πάμε λίγο τώρα στις ερωτήσεις τις λίγο ποιο τεχνικές που αφορούν.

A: Ναι.

E: Το βασικό μας θέμα έχει να κάνει με τον Covid κυρίως. Δηλαδή πώς ήταν τα πράγματα προ Covid, κατά τη διάρκεια της πανδημίας και μετά. Να δούμε πώς αυτό το πράγμα... Οπότε πείτε μου. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία των σχολείων;

A: Τον τελευταίο καιρό έχει γίνει υποχρεωτικό και μάλιστα στις τελευταίες δύο επιλογές διευθυντών ήταν απαραίτητη η προϋπόθεση να υπάρχει η επιμόρφωση στους...

E: Μάλιστα.

A: Στις ΤΠΕ. Απαραίτητο προσόν για να μπορεί να κάνει κανείς αίτηση.

E: Μάλιστα.

A: Δίνει μεγάλη σημασία το Υπουργείο και η Διεύθυνση στην ηλεκτρονική πλέον επικοινωνία, μια και έχει καθιερώσει εδώ και αρκετό καιρό το MySchool το οποίο συνεχώς εξελίσσει και ζητάει από τους διευθυντές κάθε 1η και 15 του μήνα να κάνουν επιβεβαίωση των στοιχείων με...

E: Ωραία.

A: Με ευθύνη, αναλαμβάνοντας την ευθύνη ότι τα στοιχεία είναι ακριβή και σε περίπτωση που δεν συμβαίνει αυτό, υπάρχουν κυρώσεις. Αποτύπωση δηλαδή πλήρη του σχολικού περιβάλλοντος, ωρολόγια, καθηγητές, τα πάντα, ώρες. Όπως επίσης και πλέον η ηλεκτρονική αλληλογραφία είναι απαραίτητη...

E: Εντάξει.

A: Στην επικοινωνία.

E: Άρα συμβάλει.

A: Συμβάλει, ναι.

E: Η ΤΠΕ είναι... οπωσδήποτε συμβάλει.

A: Και με...

E: Ποικιλοτρόπως. Και θα το...

A: Μάλιστα είναι και υποχρεωτική.

E: Είναι και υποχρεωτική. Αυτό.

A: Έχει καταργηθεί το fax.

E: Αυτό κρατάω από δω.

A: Και μόνο μέσω email επικοινωνία, τουλάχιστον δυο φορές την ημέρα...

E: Εντάξει.

A: Θέλει επικοινωνία.

E: Οπότε ερχόμαστε στην επόμενη ερώτηση που λέει ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία;

A: Εεε... Οργάνωση.

E: Πρακτικά δηλαδή.

A: Μηχανοργάνωση.

E: Οργάνωση.

A: Άμεση επικοινωνία. Έτσι; Αξιόπιστη πληροφορία.

E: Ως προς τους χρόνους, ίσως είναι πιο γρήγορα σε σχέση με το παρελθόν, ας πούμε.

A: Άμεση, άμεση. Το σύστημα ενημερώνει τη... η βάση δεδομένων είναι στο Υπουργείο, οπότε είναι on line η κάθε ενημέρωση εκεί.

E: Μάλιστα.

A: Υπάρχει πλέον ψηφιακή υπογραφή με την έννοια ότι και το MySchool ενημερώνεται άμεσα με ευθύνη, χωρίς να υπάρχουνε αμφισβητήσεις. Λιγότερα λάθη, γιατί έχει αρκετές δικλίδες ασφαλείας. Έλεγχος άμεσος.

E: Μάλιστα.

A: Του τι κενά υπάρχουν, που υπάρχουνε. Ενημέρωση με... μέσω email, εφόσον υπάρχει άμεση επικοινωνία μπορεί να γίνουν, ξέρω 'γω, οτιδήποτε επικοινωνία σχεδόν ταυτόχρονα, on line δηλαδή, με διαφορά μίας, δύο ώρες θα ενημερωθούνε όλοι.

E: Θα το δούμε ποια εργαλεία χρησιμοποιείτε λίγο παρακάτω. Έτσι;

A: Ναι.

E: Για ως προς το email. Εδώ θέλω να μου πείτε τώρα αν αντιμετωπίσατε προβλήματα, αν αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που προκύπτουν από τη χρήση ΤΠΕ εδώ στο σχολείο σας ας πούμε, από άποψη τεχνολογικής υποστήριξης.

A: Τα προβλήματα... προβλήματα ουσιαστικά δεν υπάρχουν. Τώρα ήδη εγώ στήνω ξανά γιατί είχε πρόβλημα ο υπολογιστής ο παλιός και πρέπει να ξανά... έκανα μία αλλαγή και πρέπει να στήσω απ' την αρχή τα email...

E: Ναι.

A: Τις θυρίδες, τις σελίδες εκεί. Αυτά όμως είναι όμως μέσα στο πρόγραμμα και κάποια στιγμή θα χρειαστεί.

E: Διαχειρίσιμα.

A: Διαχειρίσιμα.

E: Διαχειρίσιμα προβλήματα.

A: Προβλήματα τώρα του τύπου εξοπλισμού, σύνδεσης και λοιπά, εδώ και αρκετά χρόνια έχουν λυθεί σε όλα τα σχολεία.

E: Πολύ ωραία.

A: Έτσι;

E: Εντάξει.

A: Με οπτικές ίνες τα περισσότερα, όπου πλέον έχει... η αναβάθμιση είναι...

E: Ωραία. Άρα στην επόμενη ερώτηση τύπου, υπάρχει κατάλληλη υποδομή για την υποστήριξη ΤΠΕ στο Διοικητικό έργο φαίνεται ότι...

A: Είναι...

E: Υπάρχει.

A: Ναι υπάρχει και μάλιστα είναι και αρκετά εξελιγμένη.

E: Και αρκετά εξελιγμένη. Πιστεύετε ότι η χρήση των ΤΠΕ στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων στην Ελλάδα συγκεκριμένα τώρα, αποτελεί καινοτομία;

A: Όχι άμεσα, γιατί αυτά... αυτά υπήρχανε...

E: Πόσο καιρό;

A: Ναι, υπήρχανε. Η καινοτομία είναι στο Webex. Εάν μπορεί δηλαδή το Webex...

E: Σε θέματα εκπαίδευσης δηλαδή.

E: Τηλεκπαίδευση, να υποστηρίζει αυτήν την αυξημένη απαίτηση, ένα σχολείο. Δηλαδή να μπορούσε ένα σχολείο, εφόσον έχει οπτικές ίνες και ένα εργαστήριο, θα μπορούσε να υποστηρίξει άνετα την τηλεκπαίδευση από το σχολείο. Όπως ζητά και η ΟΛΜΕ, για να συμφωνήσει με την τηλεκπαίδευση, ας το πούμε έτσι, αλλά αυτό είναι ένα στοίχημα. Δηλαδή να μπορεί το σχολείο να έχει τέτοιο επίπεδο που να υποστηρίζει όχι μόνο τις λειτουργίες της τυπικές, αλλά και...

E: Και την εκπαίδευση, όχι μόνο τη διοίκηση δηλαδή.

A: Και τηλεκπαίδευση.

E: Σωστά.

A: Ναι, δηλαδή 10-15-20-30 καθηγητές να μπορεί να τους...

E: Ταυτόχρονα από 'δω.

A: Να προσφέρει τηλεκπαίδευση.

E: Ωραία. Για πείτε μου, σε κλίμακα από 1 έως 5. Δηλαδή, καθόλου έως πάρα πολύ, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε τις ΤΠΕ πριν την πανδημία για την διευκόλυνση του έργου σας. Και όταν λέμε πριν την πανδημία, η περίοδος πριν τον Μάρτιο του '20, δηλαδή πριν ξεκινήσουν όλα αυτά τα... Σε τι βαθμό χρησιμοποιήσατε τότε;

A: Εεε... Πολύ. Απλά να πούμε το... απλώς να προσθέσουμε για μετά την πανδημία ότι υπάρχει και μία εξέλιξη, να αφήσουμε δηλαδή ένα περιθώριο εξέλιξης.

E: Θα φτάσουμε.

A: Υπήρχε δηλαδή πολύ μεγάλη χρήση.

E: Και πριν δηλαδή.

A: Και πριν.

E: Από το 1 στο 5 πολύ, στο 4 ας πούμε είμαστε;

A: Ναι, τα τελευταία... Στο 5, στο 5.

E: Ωραία. Τώρα μιλάμε είμαστε στην περίοδο πριν την πανδημία.

A: Ναι.

E: Θα 'ρθούμε στο τι έγινε μετά. Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία.

A: Αρκετά, πολύ δηλαδή.

E: Αρκετά έτσι; Γιατί θεωρούμε δεδομένο ότι η πανδημία άλλαξε κάποια πράγματα, οπότε...

A: Ναι. Πρόσθεσε κάποια πράγματα, ναι.

E: Εννοείται. Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια από τα εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε για διοικητικές εργασίες, που χρησιμοποιούσατε, ας πούμε, πριν την πανδημία;

A: Το email, MySchool... εεε...

E: Αυτά ήταν και πριν.

A: Αυτά ήταν και πριν.

E: Δεν ήταν κάτι καινούργιο;

A: Το πληροφοριακό σύστημα για την οικονομία, το "Ψηφιακές Υπογραφές"...

E: Α, και αυτό.

A: Ανάρτηση παρουσιολογίων, αναπληρωτών και μονίμων ηλεκτρονικά.

E: Αυτά πάνω-κάτω. Έτσι;

A: Ναι.

E: Λοιπόν, ωραία. Fora τέτοια, όχι έτσι; Webex τότε το είχατε επιχειρήσει; Το e-school αυτά...

A: Όχι.

E: Τότε τα δουλεύατε; Γιατί...

A: Όχι.

E: Όχι.

A: Αυτά είναι μετά την πανδημία.

E: Προέκυψαν μετά. Άρα, αυτά όχι. Λοιπόν, οι εκπαιδευτικοί του σχολείου ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ προ πανδημίας; Σε τι βαθμό δηλαδή ήτανε;

A: Σ' έναν ικανοποιητικό βαθμό.

E: Σε θέματα που αφορούσαν τη διοίκηση, το να στείλουν βαθμολογία, στο να διευκολύνουν δηλαδή την οργάνωση του...

A: Ούτως ή άλλως το MySchool δεν είχε επεκταθεί σε όλους, Υπήρχε ένας χειριστής που... Αν και εδώ είχαμε φτάσει στο σημείο να περνάνε τους βαθμούς ο καθένας.

E: Το κάνανε.

A: Είχανε κωδικούς MySchool για να διαχειρίζονται το τμήμα τους που ήταν υπεύθυνοι.

E: Ναι.

A: Και υπήρχε μια, μια πολιτική ότι ο κάθε υπεύθυνος περνούσε τους βαθμούς.

E: Εντάξει. Άρα σ' ένα βαθμό υπήρχε.

A: Αλλά για σ' ένα βαθμό υπήρχε.

E: Οι γονείς; Σε τι βαθμό οι γονείς ήταν εξοικειωμένοι;

A: Οι γονείς δεν ήταν εξοικειωμένοι, δε ήτανε... δεν ξέραμε το βαθμό, αλλά εικάζουμε δηλαδή, δεν το 'χαμε επιχειρήσει, ότι δεν ήταν εξοικειωμένοι σε μεγάλο βαθμό, λόγω και της συγκεκριμένης περιοχής.

E: Λόγω της περιοχής, η οποία είναι αγροτική ας πούμε.

A: Ε, ναι.

E: Και τα λοιπά. Αντιμετωπίσατε κάποια προβλήματα στα διοικητικά καθήκοντα σε σχέση με τις ΤΠΕ πάντα κατά τη διάρκεια της πανδημίας; Δηλαδή από την περίοδο του Μαρτίου που ξεκίνησε όλο αυτό το...

A: Ναι. Η εισαγωγή του Webex ήταν κάπως βίαιη.

E: Βίαιη. Ναι.

A: Έτσι; Γιατί έπρεπε να ξεκινήσουμε άμεσα ένα αντικείμενο το οποίο δεν το είχαμε υπόψιν, αν και φαντάζομαι ότι κάποιοι μέσω Zoom ή μέσω Skype ή μέσω Messenger είχανε ένα είδος επικοινωνίας ή μέσω Viber, δεν ήταν άγνωστο δηλαδή. Αν χρησιμοποιούσαμε κάποιες από αυτές τις εφαρμογές θα είχαμε, ας το πω, μεγαλύτερη εμπειρία, εξοικείωση, το Webex όμως λόγω της Αγγλικής γλώσσας, λόγω της δομής...

E: Ναι.

A: Λόγω της επαγγελματικής, ας το πω έτσι, μορφής του, σε πρώτη επαφή ήτανε δύσκολο, χρειάστηκε σεμινάρια, αλλά ξεκίνησε ικανοποιητικά μετά τα σεμινάρια.

E: Αλλά κυρίως στην εκπαίδευση. Σε θέματα διοίκησης δεν άλλαξε κάτι τραγικά ας πούμε.

A: Σε θέματα διοίκησης... εεε...

E: Η επικοινωνία με τους γονείς, τα email που μπήκανε στο...

A: Τα...

E: Είχατε δυσκολία στην...

A: Είχαμε δυσκολία στο... γιατί έγινε μέσω πανδημίας.

E: Ναι.

A: Να στείλουμε απ' όσα email είχαμε καταχωρημένα και εκεί δεν υπήρχε τόσο μεγάλη... γιατί δεν χρειαζόντουσαν κιόλας, τόσο μεγάλη έρευνα στα email... σήμερα για παράδειγμα, τώρα ακόμα περνάω email.

E: Ναι.

A: Που δεν έχουνε πάρει βαθμούς.

E: Δεν είχαν όλοι.

A: Σήμερα είμαστε απόλυτοι.

E: Δεν είχαν όλοι ας πούμε.

A: Δεν είχανε γιατί είχανε δηλώσει email, κάποια όμως δεν ήτανε ελεγμένα, κάποια δεν ήτανε σε λειτουργία.

E: Κατάλαβα.

A: Είχαμε δηλώσει email, αλλά δεν είχαμε ποτέ αποστείλει για να τσεκάρουμε ότι όντως αυτά είναι τα στοιχεία. Εκεί λοιπόν, την πρώτη φορά που στείλαμε στα email των γονιών τις πληροφορίες για τηλεκπαίδευση...

E: Ναι.

A: Το πρόγραμμα και λοιπά, εκεί υπήρχε ένα πρόβλημα αλλά θα το πούμε πρόβλημα, υπήρχε δηλαδή η καταχώρηση των email, στείλαμε τα email, δεν πήγανε σε όλους και χρειάστηκε μία παρέμβαση για να ενημερωθούν όλοι.

E: Κατάλαβα.

A: Λειτουργικά προβλήματα δηλαδή, όχι δομικά όμως. Υπήρχαν τα e mail καταχωρημένα μέσα στο σύστημα.

E: Ωραία. Εσείς ας πούμε προσωπικά, ήσασταν προετοιμασμένος για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας;

A: Όχι. Όχι.

E: Όχι.

A: Γιατί δεν είχαμε κάνει ασκήσεις, ούτε είχαμε προετοιμαστεί για θεωρητικά τέτοια μοντέλα

σε ανύποπτο χρόνο και το μόνο που... ούτε το σύστημα ήταν προετοιμασμένο και τα email τα είχαμε καθαρά σαν στοιχεία επικοινωνίας.

E: Μάλιστα.

A: Χωρίς όμως να είναι ενεργά. Ζητούσαμε δηλαδή το τηλέφωνο, αλλά πιο πολύ... και το email, αλλά το χρησιμοποιούσαμε για άλλους λόγους, το πήραμε στην αρχή για άλλους λόγους.

E: Ωραία. Άρα δεν ήσασταν προετοιμασμένος, σαν να σας ξάφνιασε αυτή η ανάγκη ας πούμε...

A: Ναι, δεν είχαμε προσδιορίσει επικοινωνία μέσω email με τους γονείς.

E: Ένα παράδειγμα. Ναι, ναι κατάλαβα.

A: Δεν το είχαμε δηλαδή σαν προτεραιότητα.

E: Πόσο εύκολα ή δύσκολα, μια και μιλάμε τώρα για την προσαρμογή, οι καθηγητές, οι γονείς και οι μαθητές ακόμα προσαρμόστηκαν στις καινούργιες συνθήκες.

A: Λόγω της πίεσης...

E: Ναι.

A: Προσαρμόστηκαν γιατί δεν υπήρχε άλλη...

E: Από ανάγκη.

A: Επιλογή. Από ανάγκη.

E: Αλλά προσαρμόστηκαν γρήγορα.

A: Πολύ γρήγορα.

E: Ήταν εύκολη η προσαρμογή ή υπήρχε...

A: Σχετικά εύκολη.

E: Σχετικά εύκολη.

A: Σχετικά εύκολη, γιατί υπήρχε ο εξοπλισμός, πάντα υπάρχουν κάποιες μικρές εξαιρέσεις, υπήρχε ο εξοπλισμός σε ένα μεγάλο βαθμό, δεν ήτανε λειτουργικός, αλλά σιγά-σιγά προσαρμόστηκαν.

E: Ωραία.

A: Και υπήρχε και πολύ μεγάλη βοήθεια από Δήμο και από το Υπουργείο στο να διατεθεί εξοπλισμός από το σχολείο, όπου υπήρξε πρόβλημα.

E: Προς τους μαθητές.

A: Υπήρξαν δωρεές σε tablet.

E: Σωστά.

A: Υπήρχανε επενδύσεις σε ακουστικά...

E: Κατάλαβα.

A: Σε υπολογιστές και λοιπά, με εντολή να διατεθούν όπου υπήρχε ανάγκη.

E: Ωραία. Εσάς σας προκάλεσε κάποιο πρόσθετο άγχος η ανάγκη προσαρμογής στη λειτουργία του σχολείου κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

A: Το άγχος προερχόταν, όχι τόσο από την διαδικασία, όσο από την αποτελεσματικότητα. Αν δηλαδή τα email φτάναν στους παραλήπτες, αν υπήρχε άμεση ενημέρωση με τους γονείς, γιατί δεν είχαμε την δυνατότητα να ελέγχουμε αν όντως τα έχουνε λάβει.

E: Ναι.

A: Με το Webex βέβαια μετά, μπαίνοντας στο Webex βλέπαμε τα παιδιά και ρωτούσαμε τι και πώς, που υπάρχουν προβλήματα, υπήρχε μια δυνατότητα. Αλλά κάποιοι που δεν μπορούσαν να συνδεθούν έπρεπε να γίνει με τηλέφωνα...

E: Κατάλαβα.

A: Η διαδικασία να ελέγξουμε δηλαδή ότι όλοι έχουν τον εξοπλισμό και τη δυνατότητα.

E: Ωραία.

A: Το άγχος ήταν αυτό.

E: Σήμερα θεωρείτε ότι χρησιμοποιείτε τα μέσα ΤΠΕ σε... με μεγαλύτερη ευχέρεια εσείς, σε σχέση με την προ κορωνοϊού εποχή;

A: Εεε... Έχει πλέον...

E: Ως προς την εξοικείωση;

A: Έχει πλέον αυτοματοποιηθεί η διαδικασία.

E: Έχει αυτοματοποιηθεί.

A: Δηλαδή, ήδη ας πούμε, εγώ τα έχω επάνω στις γραμμές εργαλείων.

E: Πολύ ωραία.

A: Είναι όλα έτοιμα, οπότε τα βλέπω μπροστά μου ουσιαστικά.

E: Κατάλαβα.

A: Στην οθόνη δηλαδή βλέπω μπροστά μου όλες τις θυρίδες, όλες... τα...

E: Έχει αυτοματοποιηθεί. Αυτό κρατάω.

A: Έχει αυτοματοποιηθεί.

E: Πολύ ωραία η... Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που δεν χρησιμοποιούσατε και χρησιμοποιείτε τώρα μετά την πανδημία; Υπάρχουν κάποια;

A: Εεε...

E: Το Webex αναφέραμε ως μέσο εκπαίδευσης. Στη διοικητική διαδικασία ίσως;

A: Στη διοικητική διαδικασία πλέον, έχει αυτοματοποιηθεί τον τελευταίο καιρό, ενδεχομένως να είναι στη Διεύθυνση εδώ, αλλά δεν ξέρω αν να είναι κεντρική επιλογή. Έχει αυτοματοποιηθεί η διαδικασία για τα κενά πλεονάσματα.

E: Μάλιστα.

A: Πλέον δεν είναι με email, αλλά υπάρχει στο Google Drive εφαρμογή όπου τα κενά μπαίνουν όποια στιγμή εμφανιστούνε και διαχειρίζονται ηλεκτρονικά. Τα κρούσματα επίσης, υπάρχει αντίστοιχη σελίδα, κάθε μέρα κοινοποιούνται τα κρούσματα στην... σε ιστοσελίδα και τα λαμβάνει on line η Διεύθυνση, όπως επίσης και τα test των μαθητών και των εκπαιδευτικών έρχονται σε θυρίδα ηλεκτρονική.

E: Μάλιστα.

A: Όπου υπάρχει...

E: Άρα υπάρχουν ειδικές, εξειδικευμένες εφαρμογές ας πούμε.

A: Εξειδικευμένες ναι, εφαρμογές που βοηθάνε πλέον αυτοματοποιημένες...

E: Εκ των πραγμάτων χρησιμοποιούνται που δεν χρησιμοποιούνταν. Έτσι;

A: Ναι. Υπάρχει πλέον η ψηφιακή υπογραφή σε αρκετά έγγραφα...

E: Ωραία.

A: Πλέον που χρειάζεται. Και τα υπόλοιπα που υπήρχαν και πριν την πανδημία, δεν έχουμε...

E: Στη συνέχεια της προηγούμενης, πέρα από τα μέσα, κάποιες εφαρμογές δηλαδή.

A: Ναι.

E: Υπήρχαν εργασίες που κάνατε, που κάνετε σήμερα μάλλον, που δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε προ κορωνοϊού;

A: Ε, η ιχνηλάτηση.

E: Ιχνηλάτηση. Δηλαδή κατά κύριο λόγο έχει να κάνει με θέματα πανδημίας. Έτσι;

A: Η ιχνηλάτηση κρουσμάτων. Ναι. Και η αναφορά των κρουσμάτων και στη Διεύθυνση και στον ΕΟΔΥ και ιχνηλάτηση τα rapid των μαθητών.

E: Ναι.

A: Και γενικά η ηλεκτρονική αυτή δήλωση της... των κρουσμάτων της πανδημίας. Η διαχείριση των κρουσμάτων της πανδημίας που γίνεται από το σχολείο.

E: Ωραία. Παρατηρείται...

A: Και η επικοινωνία των γονέων βέβαια. Έτσι;

E: Επικοινωνία. Έτσι; Επικοινωνία.

A: Για να ενημερώσουμε για το τι ισχύει, πάλι ηλεκτρονικά, τώρα είναι πιο αυτοματοποιημένη.

E: Τους ενημερώνετε πιο συχνά ίσως; Μας βοηθάει;

A: Εεε... Όταν υπάρχουν αλλαγές στις διαταγές, δηλαδή φέτος τα Χριστούγεννα που άλλαξε...

E: Γίνεται πιο άμεσα.

A: Στείλαμε ενημερωτικό, στην αρχή της χρονιάς στείλαμε ενημερωτικό τι ισχύει, τι πρέπει να κάνουμε σε περίπτωση κρούσματος, πώς να μας ενημερώνουν για τις απουσίες και ειδικά για τα κρούσματα.

E: Άρα η ενημέρωση των γονέων.

A: Και της τηλεκπαίδευσης.

E: Μάλιστα.

A: Η ενημέρωση των γονέων έχει γίνει πλέον καθημερινή και ανταποκρίνονται θετικά, είναι πολύ πιο συχνή.

E: Παρατηρήσατε τώρα κάποια βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων, των μαθητών, μετά την πανδημία;

A: Ναι, έχει... υπάρχει πλέον και εναλλακτική στους γονείς. Υπάρχουν ήδη περισσότερα από ένα email, δώσαμε και τα email του school.gr στους μαθητές να υπάρχει σαν εναλλακτική εφόσον τα προσφέρει, πέρα από τα προσωπικά τους. Υπάρχουν καταχωρημένα τα email γονιών, μαθητών και του σχολικού δικτύου. Υπάρχει δηλαδή μεγαλύτερη δυνατότητα.

E: Αυτά υπάρχουν. Τα χρησιμοποιούν άνετα; Ή...

A: Τα χρησιμοποιούν σε ένα μεγάλο βαθμό, απλώς για λόγους τακτικής δεν τα μπερδεύουμε, αλλά τα έχουμε σαν... σαν εργαλεία.

E: Ωραία.

A: Από ένα email, όπως επίσης και υπάρχει και η δυνατότητα πλέον του εξοπλισμού που έχει χορηγηθεί ως δωρεά με κάποιες επιδοτήσεις και η δυνατότητα του τηλεφώνου πλέον, που είναι ένα εργαλείο, τα περισσότερα τηλέφωνα είναι αρκετά δυνατές

υπολογιστικές συσκευές και υπάρχει και η δυνατότητα να χρησιμοποιείται και το τηλέφωνο σαν εργαλείο στο Webex και πολλοί υπολογιστές.

E: Άρα και τα μέσα βελτιώθηκαν, όχι μόνο οι δεξιότητες.

A: Και τα μέσα βελτιώθηκαν και μάλιστα υπάρχουν και εναλλακτικές, ας πούμε, διαδικασίες αν κάτι πάει στραβά να μπορεί να συνδεθεί είτε μέσω τηλεφώνου, είτε μέσω δεδομένων.

E: Κατάλαβα, ναι, ναι.

A: Έτσι, για να υπάρξει αυτή η επικοινωνία.

E: Και τέλος, θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας από καθηγητές και λοιπά, είναι αποφασισμένοι να συνεχίσουν την χρήση των ΤΠΕ ή πιστεύετε ότι όταν περάσει όλο αυτό θα επανέλθουμε σε πιο παραδοσιακές πρακτικές στο μέλλον.

A: Η αλήθεια είναι ότι...

E: Περιλαμβανομένων των διευθυντών.

A: Ναι, σε προηγούμενη ερώτηση για... είχανε γίνει σεμινάρια για του... και πρώτου επιπέδου, επομένως υπήρχε η βασική εκπαίδευση, αρκετοί συνάδελφοι κάνανε και β' επίπεδο, αλλά προσανατολισμένο σε εργαλεία διδασκαλίας περισσότερο, αλλά προφανώς υπήρχε και η εμπειρία πώς επικοινωνούμε. Απλώς στο β' επίπεδο τότε δεν προβλέφθηκε να μπει πρόγραμμα τηλεδιάσκεψης.

E: Ναι.

A: Όμως έγιναν εκ των υστέρων και αρκετές προσπάθειες ενημέρωσης των εκπαιδευτικών για το Webex, δόθηκε και τώρα τελευταία και ο εξοπλισμός, επιδότηση για τον εξοπλισμό να ολοκληρωθεί.

E: Αυτό θα το κρατήσουνε; Τώρα Webex κάνουν και λόγω ανάγκης.

A: Θα το κρατήσουνε, ήδη υπάρχει οργάνωση με... από το Υπουργείο να θεσμοθετεί, δηλαδή πλέον όταν κλείνει το σχολείο γυρνάμε στη Webex αυτόματα, με απουσίες. Δηλαδή θεωρείται πλέον κανονική... εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας κανονικός, επίσημος.

E: Κατάλαβα.

A: Μετά την αρχική που έγινε εσωτερική επιμόρφωση εδώ στο σχολείο, τα πρώτα βήματα από κάποιους που είχανε μια εμπειρία και επιμορφώσανε τους υπόλοιπους, γίνανε κάποια σεμινάρια Webex, γίνανε κάποιες επιμορφώσεις αργότερα, οπότε πλέον...

E: Σ' ένα βαθμό και αναγκαστικά δηλαδή θα παραμείνει.

A: Ναι, και κάποιοι καθηγητές πλέον από συνεχείς επιμορφώσεις, εξέλιξαν το Webex τόσο, ώστε να έχουν και διαγωνίσματα πλέον, όχι μόνο ασκήσεις.

E: Μάλιστα.

A: Να έχουν και διαγωνίσματα. Τα Πανεπιστήμια όλα λειτουργήσανε για πολλά χρόνια εξεταστικά πλέον έτσι.

E: Σε σχέση με τα email, την επικοινωνία, δηλαδή όταν λήξει όλη αυτή η... οι γονείς θα έρχονται, θα συνεχίσουν να διατηρούν την... ή θα το απορρίψουν. Τι λέτε;

A: Οι γονείς πλέον θα...

E: Τους εξυπηρέτησε δηλαδή;

A: Τους εξυπηρέτησε, οργανώθηκε πλέον η επικοινωνία η ηλεκτρονική και πιστεύω ότι...

E: Θα μείνει.

A: Θα μείνει σαν αποτέλεσμα.

E: Μάλιστα.

A: Και το Webex θα γίνει πλέον... θα εξελιχθεί σε μια διαδικασία είτε για τις καταλήψεις θεωρείται μία από τις επιλογές που οι καταλήψεις ήταν μεγάλο πρόβλημα για τα περισσότερα σχολεία και αυτομάτως βρέθηκε μία λύση η οποία ουσιαστικά τελειώνει τις καταλήψεις.

E: Μάλιστα.

A: Έτσι; Όπως και για τα καιρικά φαινόμενα.

E: Σωστά.

A: Υπάρχει μία δυνατότητα, αλλά η επιμόρφωση δεν σταματάει, απλώς αν εξελίσσεται η επιμόρφωση μαζί με τον εξοπλισμό, μπορεί να δημιουργήσει πλέον και μία ψηφιακή τάξη που είναι... ένα Ψηφιακό Σχολείο, το οποίο ήταν στα χαρτιά, γίνανε κάποιες προσπάθειες, υπάρχουνε δηλαδή τα βιβλία αναρτημένα, υπάρχουνε εργασίες, υπάρχει το e-class που δημιουργήθηκε, το e-me. Αυτές οι πλατφόρμες οι οποίες δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουνε χωρίς την πανδημία.

E: Κατάλαβα.

A: Και πιστεύω ότι θα μείνουνε και μετά την πανδημία.

E: Ωραία και πώς όλα πως όλα αυτά... Τελευταία μου ερώτηση. Πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία, έτσι και για τις οποίες συζητάμε, σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση στο ΤΠΕ, να παραμείνουνε στο σχολείο ή και να ενισχυθούν. Τι πιστεύετε, είναι ερώτηση πώς θα μπορούσαν να ενισχυθούν ενδεχομένως.

A: Να ενισχυθούνε... να τελειοποιηθούνε...

E: Ωστε να παραμείνουν.

A: Να τελειοποιηθούνε τα προγράμματα, γιατί από ό,τι φαίνεται η ηλεκτρονική διακυβέρνηση σιγά-σιγά μπαίνει στη ζωή μας, με το να δηλώσουμε τα πιστοποιητικά, το να έχουμε το ψηφιακό πιστοποιητικό ηλεκτρονικά.

E: Ναι.

A: Το να γίνονται πάρα πολλές εργασίες πλέον ηλεκτρονικά. Αυτό βοηθάει ευρύτερα την κοινωνία αλλά και τη σχολική ζωή, ώστε ήδη πολλές από τον τελευταίο καιρό μέσω πανδημίας βέβαια για λόγους υγειονομικούς, καθιερώθηκε η ηλεκτρονική αποστολή

των εγγράφων. Πλέον μεταθέσεις, αποσπάσεις και λοιπά των συναδέλφων γίνονται ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα.

E: Αυτό για να παραμείνει θέλει... Εξοπλισμός υπάρχει; Δηλαδή κάποια επιδότηση θα έπρεπε να δίνεται στους...

A: Η επιδότηση ήτανε ένα ζήτημα...

E: Στους διευθυντές.

A: Η επιδότηση ήτανε ένα ζήτημα, τα σχολεία όλα δόθηκε εντολή από τους δήμους να προχωρήσουν σε αγορά ψηφιακού εξοπλισμού και για τα ίδια και για τη διοίκηση και για τους καθηγητές και τους συναδέλφους, επομένως επιδοτήθηκαν και οι συνάδελφοι. Θα μου πεις το ποσό είναι μικρό, αλλά...

E: Ναι. Η εκπαίδευση ας πούμε των διευθυντών για να ενισχυθεί;

A: Οι διευθυντές επειδή μέχρι στιγμής δεν είναι οι απαιτήσεις υπερβολικές, θέλει όχι τόσο εκπαίδευση, όσο το... Τώρα σε κάποιους μπορεί να... κάποιον μπορεί να δυσκολεύονται με όλες αυτές τις θυρίδες να τις εγκαταστήσουν και λοιπά, αλλά υπάρχουνε οδηγίες.

E: Ωραία.

A: Και με κάποια βοήθεια μπορούν να εγκατασταθούνε και να λειτουργήσουνε τα καινούργια προγράμματα γιατί τα πιο πολλά είναι πλέον μέσω κάποιας ιστοσελίδας έτσι, που εύκολα μπορείς να καταχωρήσεις στοιχεία.

E: Κατάλαβα.

A: Να ενημερωθείς από στοιχεία. Δεν είναι κάτι δύσκολο δηλαδή, δεν έχουμε καινούργια προγράμματα, απλώς έχουμε... τρέχουνε εφαρμογές που τρέχουνε μέσα στα υπάρχοντα.

E: Εντάξει.

A: Αλλά διευκολύνουν πολύ το έργο.

E: Ωραία, ευχαριστώ.

Διευθυντής Β

E: Οπότε ξεκινάμε. Θέλω να πιστεύω ότι καταγράφεται μια χαρά. Είμαστε με τον κύριο Γάτα, Διευθυντή του Πρώτου Γυμνασίου. Να ξεκινήσουμε. Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: Είμαι γυμναστής, ΠΕ11.

E: Και ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας;

A: Έχω κάνει και μεταπτυχιακό.

E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: Είναι πάνω από 20 χρόνια, γύρω στα 22 χρόνια νομίζω στην εκπαίδευση.

E: 22 χρόνια. Πόσα χρόνια είστε Διευθυντής;

A: Διευθυντής ένα χρόνο.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων;

A: Έχω κάνει...

E: Ένα χρόνο, αλλά προλάβετε την αναστάτωση με τον Covid.

A: Ναι, έχω κάνει και για Διοίκηση Σχολικών Μονάδων αλλά και το Μεταπτυχιακό μου είναι στην Ασφάλεια των Σχολικών Μονάδων και στη Διοίκηση των Σχολικών Μονάδων, το οποίο το έχω κάνει στην Ρώμη, στο Roma Tre στο Πανεπιστήμιο.

E: Ωραία. Έχετε κάνει κάποιο επιμόρφωση σε θέματα ΤΠΕ Τεχνολογίας Πληροφορίας και Πληροφοριών και Επικοινωνιών;

A: ΤΠΕ έχω το πτυχίο των υπολογιστών από ιδιωτική σχολή, αλλά και μέσω των προγραμμάτων το ΙΕ που κάνουν το... για το Β1 επίπεδο έχω και τα...

E: Μάλιστα.

A: Όλα αυτά τα...

E: Ωραία.

A: Για τις ΤΠΕ.

E: Πάμε λίγο στις ερωτήσεις μας. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από τους διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία του σχολείου;

A: Ναι, εγώ πιστεύω συμβάλλει γιατί απλοποιεί πάρα πολύ τις διαδικασίες όλες των σχολείων, όσον αφορά και με το... τους μαθητές, με το ωρολόγιο πρόγραμμα, με τους συναδέλφους για ενημερώσεις μέσω email, για προγράμματα. Εγώ είμαι της άποψης ότι βοηθάνε...

E: Βοηθάει.

A: Σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό.

E: Ωραία. Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία; Διευκόλυνση;

A: Διευκόλυνση...

E: Αρχαιοθέτηση; Χρόνος;

A: Πιο γρήγορη εξυπηρέτηση, περισσότερο χρόνο, πολύ πιο άμεση ενημέρωση και φυσικά δεν έχουμε αυτό το γραφειοκρατικό που είχαμε...

E: Ωραία.

A: Με τις επιστολές και... τα παλιά χρόνια.

E: Αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που προκύπτουν απ' την χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Όχι.

E: Από πρακτικά ζητήματα...

A: Από πρακτικά ζητήματα.

E: Μέχρι...

A: Δεν πιστεύω, γιατί και όλοι οι συνάδελφοι είναι... έχουνε μια σχέση με τις... με τα... με τις ΤΠΕ, γιατί και στις τάξεις έχουμε τους πίνακες τους διαδραστικούς, αλλά και γενικά ό,τι έχει σχέση τώρα και λόγω των μαθημάτων, λόγω Covid που γινόταν τα διαδικτυακά μαθήματα, όλοι έχουν στις τάξεις τους και όλοι είναι σε κάποιο βαθμό ενημερωμένοι και καταρτισμένοι όσον αφορά τις ΤΠΕ.

E: Άρα υπάρχει κατάλληλη υποδομή για τη στήριξη ΤΠΕ στο διοικητικό έργο.

A: Υπάρχει βέβαια.

E: Σαν υποδομή δηλαδή.

A: Υπάρχει.

E: Υπάρχει.

A: Υπάρχει, υπάρχει, ναι.

E: Πιστεύετε ότι η χρήση ΤΠΕ στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων στην Ελλάδα είναι καινοτομία; Θεωρείται καινοτομία, σαν κάτι πρωτοπόρο που αλλάζει τα δεδομένα;

A: Μπορούμε να το πούμε ότι είναι και καινοτομία, αλλά ήταν ένα κίνητρο και με το... και λόγω του Covid, να τρέξουνε πάρα πολύ γρήγορα όλα αυτά τα προγράμματα, όπως σας ανέφερα και προηγουμένως, με τις ψηφιακές τάξεις και γενικά με όλα τα... τις ενημερώσεις και απ' το Υπουργείο, αλλά και απ' τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, αλλά και για τους καθηγητές και για τους μαθητές, τώρα όλα γίνονται διαδικτυακά.

E: Ωραία. Σε μία κλίμακα 1 έως 5, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε τις ΤΠΕ πριν την πανδημία, προς διευκόλυνση του έργου σας;

A: Πριν την πανδημία...

E: Από το 1 έως το 5.

A: Πριν την πανδημία, ας πούμε ότι ήτανε στο 2,5 με 3.

E: Μάλιστα.

A: Τώρα είμαστε πάνω απ' το 4 πιστεύω.

E: Ωραία θα το δούμε. Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία; Εσείς προσωπικά.

A: Εγώ, επειδή είναι και ο... και το αντικείμενό μου τέτοιο, δεν ήτανε τόσο... δεν είχα πολύ άμεση σχέση με αυτό το αντικείμενο, γενικά με τις ΤΠΕ, αλλά τα τελευταία χρόνια είχε γίνει μία προσπάθεια και μέσα στα σχολεία να... και το... οι βαθμολογίες, αλλά και οι ενημερώσεις των καθηγητών, είχαν αρχίσει δειλά-δειλά να μπαίνουνε μέσα απ' το διαδίκτυο, μέσα... μέσω των email και...

E: Ωραία.

A: Του διαδικτύου του σχολείου.

E: Σε ό,τι αφορά τα email και τα εργαλεία, μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια από τα εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούσατε για διοικητικές εργασίες, πριν την πανδημία;

A: Πριν την πανδημία χρησιμοποιούσαμε πολύ περισσότερο για να περνάμε βαθμούς, καταστάσεις μαθητών, να στέλνουμε έγγραφα γενικά στο... στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και γενικά τις... τους μαθητές, τα στοιχεία των μαθητών, να τα περνάμε μέσα.

E: Κυρίως δηλαδή αρχειοθέτηση ας πούμε.

A: Αρχειοθέτηση περισσότερο και πιστεύω και μια πρώτη μορφή ενημέρωσης όσον αφορά... Ακόμα και εγώ επειδή έχω το αγωνιστικό, ας πούμε, λόγω του ότι είμαι και γυμναστής, οι αγώνες και γενικά όλα αυτά τα αθλήματα που... και οι αθλοπαιδιές αλλά και τα αγωνίσματα μέσα στα πλαίσια του σχολείου, έπρεπε να γίνονται μέσω των ΤΠΕ, μέσω του διαδικτύου.

E: Ωραία. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με την διοικητική διαδικασία;

A: Ήταν, ήταν, ήταν βέβαια και πιο μπροστά ήτανε σε μεγάλο βαθμό και πιστεύω ότι και οι συνάδελφοι όλοι που κατέχουν κάποιες θέσεις που έχουνε σχέση με την διοίκηση, όλοι ήταν εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ.

E: Ωραία. Οι γονείς ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ; Πριν, πριν την πανδημία.

A: Οι γονείς πριν, όχι.

E: Όχι.

A: Αν σκεφτούμε ότι για να κάνουν, να μούνε στην ψηφιακή τάξη έπρεπε να τους κάνουμε εμείς και το email ή να μούνε στη διαδικασία να τους κάνουμε και τους κωδικούς και αυτά και για να μπορέσουνε...

E: Κατάλαβα.

A: Να μούνε σ' αυτή τη διαδικασία γρήγορα και χωρίς κόστος δικό τους, ας πούμε και χωρίς κόπο πολύ περισσότερο...

E: Ναι.

A: Έπρεπε να γίνουν πολύ γρήγορα όλα αυτά.

E: Ναι.

A: Αλλά οι περισσότεροι γονείς δεν ήταν.

E: Κατάλαβα. Ωραία. Ωραία. Αντιμετωπίσατε προβλήματα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με τις ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

A: Όχι, προβλήματα ιδιαίτερα δεν αντιμετωπίσαμε. Το μόνο πρόβλημα πιστεύω που το αντιμετωπίζουν όλα τα σχολεία είναι το διαδίκτυο και πόσο γρήγορα τρέχει...

E: Μάλιστα.

A: Ας πούμε το σήμα, αν θα είναι γρήγορο, αν θα μούνε στην τάξη την διαδικτυακή, αν δεν θα μούνε και προσπαθούμε όλοι και πολύ περισσότερο η συνάδελφοι της πληροφορικής οι οποίοι έχουνε άμεση σχέση με το αντικείμενο, να λύσουν όλα τα προβλήματα.

E: Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένος για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας; Εσείς προσωπικά, αν ήσασταν προετοιμασμένος;

A: Ε, κανένας δεν ήταν προετοιμασμένος.

E: Όχι.

A: Αυτό εξυπακούεται γιατί δεν... δεν περιμέναμε ότι θα υπάρχει πανδημία.

E: Ξαφνικό.

A: Αλλιώς θα υπήρχαν και οι κατάλληλες προετοιμασίες, αλλά γενικά στα μέτρα της ασφάλειας και ειδικά στη λειτουργία του σχολείου, πιστεύω ότι όλοι οι συνάδελφοι Διευθυντές, Υποδιευθυντές και όλοι όσοι ασχολούνται με την διοίκηση, όλοι ως ένα βαθμό είναι προετοιμασμένοι, αλλά αυτό ήταν κάτι πρωτόγνωρο. Η πανδημία δεν είναι...

E: Σωστό. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές, οι γονείς και οι μαθητές σ' αυτές τις συνθήκες; Σε σχέση με την χρήση ΤΠΕ.

A: Εντάξει, εδώ δεν μπορούμε να πούμε προσωπικά στον καθένα αν ήταν πιο εύκολα, αν ήταν πιο δύσκολα, αν ήταν πολύ εύκολα ή πολύ δύσκολα, αλλά εγώ βλέπω ότι το σύστημα έτσι όπως έγινε, σε κάποιο βαθμό αφομοιώθηκε και προσαρμόστηκαν όλοι οι συνάδελφοι πάρα πολύ γρήγορα και *[Μη κατανοητό] 08:19 φυσικά οι μαθητές, γιατί οι μαθητές αν... να μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, την τεχνολογία την παίζουνε στα δάχτυλά τους όλοι.

E: Ωραία.

A: Ξυπνάνε και κοιμούνται με...

E: Άρα οι μαθητές δεν είχαν πρόβλημα.

A: Δε είχαν πρόβλημα.

E: Κυρίως οι άλλοι. Εντάξει. Σας προκάλεσε πρόσθετο άγχος η ανάγκη αυτή προσαρμογής, ας πούμε.

A: Το πρόσθετο άγχος είναι το άγχος το πώς θα δουλέψει το όλο σύστημα ταυτόχρονα σε μία χρονική στιγμή. Το ότι θα δουλέψει ή δεν θα δουλέψει το είχαμε δεδομένο, αλλά το πώς θα δουλέψει και αν θα... θα είναι... θα μπουνε όλοι οι μαθητές μέσα στην τάξη, δεν θα μπουνε...

E: Μάλιστα.

A: Αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα. Αυτά είναι της στιγμής, ας πούμε τα δεδομένα.

E: Ωραία. Σήμερα θεωρείτε ότι χρησιμοποιείται ΤΠΕ, τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με το παρελθόν;

A: Βέβαια, σίγουρα.

E: Οπωσδήποτε. Έτσι;

A: Ναι, οπωσδήποτε.

E: Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται σήμερα και που δεν χρησιμοποιούσατε στην προ κορονοϊού εποχή;

A: Όλα γινόταν μέσα στο... μέσα από καταστάσεις, μέσα από φακέλους, μέσα από καρτέλες, ενώ τώρα όλα, από την πρώτη στιγμή, ας πούμε από τη στιγμή που θα 'ρθει ένας μαθητής εδώ πέρα, θα κάνει την εγγραφή του κατευθείαν διαδικτυακά, απουσίες, όλα έγγραφα, όλα ενημερώσεις, όλα είναι μέσω του διαδικτύου, μέσω της ΤΠΕ.

E: Ωραία. Άρα και η επόμενη ερώτηση. Υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε με χρήση ΤΠΕ στο παρελθόν; Στην προ κορωνοϊού εποχή; Είναι αυτά στην ουσία.

A: Αυτό ακριβώς. Αυτό ακριβώς.

E: Οι βαθμοί ίσως, έτσι αυτό δεν...

A: Και οι βαθμοί που ήταν σε καρτέλες και σε χειρόγραφο μορφή και αρχεία ακόμη, το μόνο, το μόνο...

E: Αυτό με το email είναι μόνο στην εποχή κορωνοϊού, πιο πριν δεν το... δεν το στέλνανε.

A: Πιο πριν, δειλά-δειλά είχε αρχίσει.

E: Να στέλνουν και με e mail στους γονείς;

A: Όχι τόσο στους γονείς, όσο στους συναδέλφους.

E: Ναι.

A: Αν κάτι, κάποιο αντικείμενο τους ενδιέφερε. Αλλά τώρα, ακόμα και οι βαθμοί, ακόμα και οι απουσίες, ακόμα και οι καρτέλες, όλα, όλα είναι μέσω...

E: Ψηφιοποιημένα.

A: Ψηφιοποιημένα μέσω διαδικτύου.

E: Παρατηρήσατε κάποια βελτίωση στις ψηφιακές δεξιότητες των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών κατά την... μετά την πανδημία;

A: Ναι σαφώς, γιατί όλοι έχουνε μάθει να ζούνε τώρα με την... με τις ΤΠΕ.

E: Πλέον το δουλεύουν δηλαδή.

A: Ναι, το δουλεύουν βέβαια όλοι, όλοι, όλοι.

E: Άρα πάει καλά το πράμα.

A: Εδώ που το λέμε τώρα, να μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, αλλά με την πρώτη ευκαιρία ή με την πρώτη, ας πούμε, έκτακτη κατάσταση ενός σχολείου ή ενός νομού ή ενός, ας πούμε, μιας περιοχής αμέσως-αμέσως όλα γυρίζουνε σε διαδικτυακά. Οπότε πιστεύω ότι τα σχολεία και οι συνάδελφοι είναι...

E: Τηλεκπαίδευση.

A: Απ' αυτή την άποψη είναι κερδισμένοι.

E: Θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ ή όταν περάσει όλο αυτό θα επανέλθουνε σε πιο παραδοσιακές μεθόδους.

A: Όχι, δεν το πιστεύω, γιατί η παραδοσιακή μέθοδος έχει και χρόνο, έχει και πολλή περισσότερη κουρ... πολύ περισσότερο κόπο, αλλά βλέποντας το ότι οι συνάδελφοι και γενικά και οι μαθητές, αλλά και όλος ο κόσμος μπήκε μέσα στην...

E: Εξοικειώθηκαν.

A: Μέσα στην... εξοικειώθηκαν με τις ΤΠΕ δεν πρόκειται να το αφήσουν αυτό.

E: Ωραία. Και πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορωνοϊού στη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων να παραμείνουν και να ενισχυθούν; Οι δικές σας προτάσεις, πώς θα μπορούσε να... Υπάρχει κάτι που θα μπορούσε να γίνει περαιτέρω;

A: Εγώ πιστεύω ότι όσο πιο πολλοί συνάδελφοι δουλεύουν και με τους διαδραστικούς τους πίνακες και μέσα στα γραφεία, αν έχουν τον κατάλληλο εξοπλισμό, οπτικοακουστικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό, εγώ πιστεύω ότι πολύ περισσότερο θα δουλεύουν, ακόμα και στον ελεύθερο χρόνο τους, με ηλεκτρονικά μέσα παρά χειρόγραφα.

E: Σε σχέση με τη διοίκηση;

A: Και το αδύνατο... Εμείς σαν διοίκηση κάνουν τα αδύνατα δυνατά οι συνάδελφοι να έχουν ανά πάσα στιγμή και υπολογιστή, να περάσουν τα δικά τους αρχεία και τις δικές τους ασχολίες, όσον αφορά και τις υποχρεώσεις των μαθημάτων και γενικά τις ασχολίες του σχολείου και όλα που έχουν σχέση με μαθητές και με τη λειτουργία του σχολείου, μέσω διαδικτύου και είναι και πιο εύκολη η χρήση, είναι και πιο εύκολη η πρόσβαση, είναι και πιο εύκολη η αποθήκευσή τους.

E: Από υποδομή είμαστε εντάξει δηλαδή, σε γενικές γραμμές;

A: Υποδομή, είμαστε πα...

E: Θα μπορούσε να ενισχυθεί;

A: Ναι, είμαστε πάρα πολύ καλά. Ήδη έχουμε κάνει, έχουμε απ' το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων έχουνε προσφέρει έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή, το έχουν κάνει αναβάθμιση στους υπολογιστές στην αίθουσα των υπολογιστών όλους τους υπολογιστές και φυσικά χρειαζόμαστε και άλλους υπολογιστές μεσ' στο γραφείο των καθηγητών. Σε όλα τα τμήματα υπάρχουν υπολογιστές και διαδραστικοί πίνακες. Εκεί είμαστε σε πάρα πολύ καλό βαθμό. Τώρα...

E: Επιμόρφωση των διευθυντών θα είχε νόημα;

A: Βέβαια.

E: Κάποια επιπλέον ας πούμε.

A: Και...

E: Σε σχέση με διοικητικά εργαλεία κυρίως.

A: Ναι, διοικητικά εργαλεία. Αυτό είναι σωστό και πιστεύω ότι όποια στιγμή και όποια ώρα κάνουν επιμορφώσεις, οι επιμορφώσεις είναι πάντα καλές.

E: Ωραία.

A: Κάτι γνωρίζεις περισσότερο και εξοικειώνεσαι πολύ περισσότερο και με τις ΤΠΕ γενικά.

E: Σας ευχαριστώ.

A: Να 'στε καλά και 'γω ευχαριστώ.

Διευθυντής Γ

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας.

A: Σαν εκπαιδευτικός, η ειδικότητα μου... δουλεύω σαν Πληροφορική σαν ειδικότητα, αν και το πρώτο μου πτυχίο είναι της Βιολογίας. Άρα, αυτή τη στιγμή έχω πρώτη... σαν πρώτη ειδικότητα την Πληροφορική και σαν δεύτερη ειδικότητα την Βιολογία.

E: Τέλεια. Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας;

A: Πανεπιστημιακές σπουδές.

E: Μεταπτυχιακό; Κάτι...

A: Όχι, μεταπτυχιακό δεν...

E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: Στην εκπαίδευση συμπλήρωσα τα 26 χρόνια.

E: Πόσα χρόνια σε διευθυντική θέση, ως Διευθυντής.

A: Ακριβώς επτά χρόνια, τα δύο στο 1ο Γυμνάσιο και τα δύο στην *[Μη κατανοητό] 00:52

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν την Διοίκηση Σχολικών Μονάδων;

A: Όχι, καθόλου.

E: Κάποια επιμόρφωση σε θέματα ΤΠΕ;

A: Ναι και πρώτου επιπέδου και δεύτερου επιπέδου επιμόρφωση.

E: Τέλεια.

A: Ναι.

E: Πάμε λίγο στο δια ταύτα. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από τους διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία του σχολείου;

A: Συμβάλλει σε... στο μέγιστο βαθμό, πλέον δεν χρειάζεται να το αναλύσω. Είναι στη ζωή μας υπολογιστές και βρισκόμαστε σε μία ψηφιακή εποχή και χρειάζονται όλα αυτά.

E: Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία;

A: Προσφέρει... Πάρα πολλά είναι τα οφέλη, από την καθημερινότητα, από την επικοινωνία, απλή επικοινωνία, από τα email, από σύνταξη εγγράφων και τα λοιπά και ακόμα παραπέρα, σε διάφορα προγράμματα που μπορείς να συμπληρώσεις ή μπορεί

να... κάποιες δραστηριότητες να κάνει το σχολείο και τα λοιπά. Όλα αυτά είναι χρήσιμα.

E: Ωραία. Αντιμετωπίζετε κάποιο πρόβλημα ή δυσκολία που να προκύπτουν απ' τη χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας; Κάποιες δυσκολίες;

A: Προσωπικά ή γενικά για όλους;

E: Γενικά, σε πρώτη φάση.

A: Η αλήθεια είναι ότι κάποιοι εκπαιδευτικοί, ίσως παλαιότερων χρόνων, δυσκολεύονται να προσαρμοστούν και να χρησιμοποιήσουν τα... την πληροφορ... τα μέσα αυτά. Ενώ νεότερες γενιές που δουλεύουν με μεγαλύτερη ευκολία και... Άρα λοιπόν υπάρχει δυσκολία αυτών των παλαιότερων...

E: Κατάλαβα.

A: Που υπάρχει μια φοβία στο να χρησιμοποιούν και να το εντάξουν όλο αυτό στη διαδικασία.

E: Ωραία. Υπάρχει η κατάλληλη υποδομή για τη στήριξη ΤΠΕ στο διοικητικό έργο;

A: Νομίζω πως είναι όλα μια χαρά και στο Γυμνάσιο μας αυτή τη στιγμή έχουμε τα πάντα.

E: Υπάρχει.

A: Δεν έχουμε κανένα πρόβλημα, ναι.

E: Ωραία. Θεωρείτε ότι τις ΤΠΕ, στη διοικητική διαδικασία στην Ελλάδα καινοτομία;

A: Στην Ελλάδα σαν καινοτομία...

E: Κάτι νέο που έφερε κάτι... ένα διαφορετικό τρόπο στη διοίκηση τα τελευταία χρόνια, τώρα;

A: Συγκρίνοντας, συγκρίνοντας με τα προηγούμενα χρόνια φυσικά, γλιτώσαμε από γραφειοκρατία...

E: Χαρτούρες.

A: Χαρτούρα και τα λοιπά, φακέλους και χίλια δυο.

E: Ωραία.

A: Υπάρχει μια άνεση και μια... Τι να πω;

E: Εντάξει.

A: Ναι. Ωραία.

E: Σε μια κλίμακα από το 1 έως το 5, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε τις ΤΠΕ πριν από την πανδημία για τη διευκόλυνση του έργου;

A: Πριν από την πανδημία;

E: Απ' το 1 έως το 5.

A: Προσωπικά σαν Διευθυντής;

E: Ναι, ναι σαν Διευθυντής.

A: Μπορώ να πω το 4 σε κλίμακα.

E: 4.

A: Ναι.

E: Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία;

A: Νομίζω πάρα πολύ, γιατί είναι και η ειδικότητά μου η πρώτη. Ναι.

E: Σωστά. Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια εργαλεία ΤΠΕ για τις διοικητικές εργασίες που χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία;

A: Εεε...

E: Ποια ήταν τα βασικά, ας πούμε, εργαλεία;

A: Για τη διοίκηση. Δεν ξέρω τώρα. Βασικά υπάρχει μια... υπάρχει το MySchool αυτό το βασικό εργαλείο, το οποίο είναι κεντρικά μια πλατφόρμα που... τέλος πάντων, καταχωρίζουμε τα πάντα και υπάρχουν ανά πάσα στιγμή δεδομένα και τα λοιπά.

E: Email, βαθμοί ας πούμε.

A: Υπάρχουνε...

E: Γινόντουσαν;

A: Ναι, όλα αυτά γίνονται στο MySchool με βαθμολογίες, απουσίες και τα λοιπά, άδειες, τα πάντα με μία μεγάλη ευκολία.

E: Και πριν την πανδημία γινόντουσαν αυτά;

A: Και πριν.

E: Δηλαδή όλα...

A: Και πριν την πανδημία.

E: Ήδη ας πούμε είχαν μπει αυτά τα...

A: Ναι, ναι, ναι.

E: Εντάξει. Ωραία. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου... Κάτι είπαμε πριν αλλά θα το ξαναρωτήσω. Ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία; Ήταν, πριν την πανδημία;

A: Πριν την Πανδημία. Πάλι θα χωρίσω, γιατί το βλέπω ξεκάθαρα, τις δύο κατηγορίες. Αυτοί που είναι αρκετά κοντά να βγουν στη σύνταξη, μεγάλοι σε ηλικία εκπαιδευτικοί οι οποίοι δυσκολεύονται.

E: Δυσκολεύονται.

A: Και έχουν ένα φόβο και δεν τα χρησιμοποιούν.

E: Ηλικιακό δηλαδή είναι κυρίως το... η διαφοροποίηση.

A: Έτσι, έτσι, έτσι.

E: Σε τι βαθμό ήταν οι γονείς εξοικειωμένοι με ΤΠΕ;

A: Εδώ τώρα...

E: Πριν.

A: Πριν ναι. Η αλήθεια...

E: Σε ό,τι βαθμό μπορεί να κρίνει.

A: Ναι, η αλήθεια είναι ότι αυτό που βλέπω από το Γυμνάσιο που βρίσκομαι τώρα και από τους γονείς, κατά 50% νομίζω είναι εξοικειωμένοι, 50% δεν...

E: Ωραία. Αντιμετωπίσατε πρόβλημα στα διοικητικά καθήκοντα με τη χρήση ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

A: Πρόβλημα υπήρχε...

E: Στο περσινό lockdown, όταν λένε πανδημία εννοούμε αυτό.

A: Ναι, ναι, ναι. Πρόβλημα υπήρχε γιατί πολλές οικογένειες δεν μπορούσαν να το στηρίξουν αυτό, να το υποστηρίξουν με τα μέσα και τα λοιπά και οπότε δυσκολεύονταν.

E: Θα θέλατε να ήσασταν... θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένος για την άσκηση διοικητικού έργου σε αυτές τις συνθήκες, της πανδημίας;

A: Νομίζω πως δεν ήμασταν προετοιμασμένοι και από άποψη υλικού και από άποψη εφαρμογής ας πούμε...

E: Ωραία.

A: Εκπαίδευσης στις πλατφόρμες και τα λοιπά.

E: Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές, γονείς, μαθητές όλοι οι εμπλεκόμενοι;

A: Απ' ό,τι... απ' ό,τι είδα προσαρμόζονται εύκολα, γιατί προσπάθησαν να χρησιμοποιήσουν όσα μέσα έχουνε, tablet, υπολ... κινητά τηλέφωνα και τα λοιπά, οπότε υπήρχε μια εξοικείωση με τα κινητά τηλέφωνα και τα προγράμματα.

E: Ωραία.

A: Οπότε σχετικά εύκολα έγινε.

E: Προκάλεσε κάποιο πρόσθετο άγχος σε σας, η ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά την διάρκεια της πανδημίας;

A: Ναι, εννοείται, γιατί με τα νέα δεδομένα έπρεπε να καλύψουμε κάποιους τομείς οι οποίοι δύσκολα καλυπτότανε με...

E: Ωραία.

A: Ναι.

E: Θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή;

A: Ε, ναι.

E: Προσωπικά.

A: Προσωπικά;

E: Ναι.

A: Α, προσωπικά εντάξει, υπήρχε μια διαφορά στην εξοικείωση με το εξ' αποστάσεως και τα τηλεκπαίδευσης και τα λοιπά.

E: Ωραία. Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν χρησιμοποιούσατε προ Covid, υπάρχει κάποιο εργαλείο κάτι που μπήκε;

A: Πιο πολύ... πιο πολύ βλέπω ότι δημιουργούνται νέες πλατφόρμες για συμπλήρωση στοιχείων και τα λοιπά ή για να παίρνουμε πιστοποιητικά. Αυτό που το βλέπω είναι καινούργιο.

E: Ωραία. Υπάρχουν εργασίες που κάνατε σήμερα, κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε παλιότερα την προ κορονοϊού εποχή;

A: Ναι, η αλήθεια είναι ότι κάθε... κάθε μέρα το λέω έτσι σαν υπερβολή, εμφανιζόταν και κάτι καινούργιο που έπρεπε να γίνει στη... στα θέματα διοίκησης, να συμπληρώνουμε αρχεία, πλατφόρμες και δεν ξέρω τι άλλο, αλλαγές σε άδειες και τέτοια.

E: Σε σχέση με τους βαθμούς, ας πούμε και παλιά τους στέλνατε με e mail;

A: Όχι.

E: Όχι. Ήταν πάντα σε έντυπη, ερχόντουσαν οι γονείς δηλαδή, τα παίρνανε.

A: Ναι, ναι παρουσία γονέων και κηδεμόνων.

E: Εντάξει. Λοιπόν. Παρατηρήσατε βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, γονέων μαθητών μετά την πανδημία;

A: Σίγουρα αναγκάστηκαν να προσαρμοστούν και να βελτιώσουν κάποιες δεξιότητες πάνω σε όλα αυτά.

E: Λοιπόν. Θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν ΤΠΕ ή θα επανέλθουν σε παραδοσιακές πρακτικές μετά το τέλος της πανδημίας, στο μέλλον;

A: Δεν νομίζω, θα συνεχίσουν να τις χρησιμοποιούν, γιατί και εξυπηρετούν σε πολλά ζητήματα, αλλά και διευκολύνουν.

E: Άρα ήρθε για να μείνει δηλαδή, δεν θα...

A: Ε, πολλά πράγματα ήρθαν για να μείνουν ναι. Γιατί φάνηκαν χρήσιμα ίσως.

E: Και πώς θα μπορούσαν, πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορονοϊού στη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση, να παραμείνουν και να ενισχυθούν; Κάποιες προτάσεις; Τι θα μπορούσε να ενισχύσει περισσότερο τη χρήση τους;

A: Σίγουρα άλλη μία επιμόρφωση θα χρειαζόταν, να ξεκινήσει από αυτό και νομίζω ότι...

E: Οι επιμορφώσεις αυτές είναι ουσιαστικές; Είναι...

A: Ναι.

E: Αφήνουν αποτελέσματα δηλαδή;

A: Ναι, ναι και τις ζητάει... ζητάνε οι εκπαιδευτικοί απ' ό,τι βλέπω.

E: Υπάρχουν για... συγκεκριμένες για διευθυντές; Ή όπως...

A: Ναι, ναι, ναι.

E: Και για Διευθυντές.

A: Ναι, ναι ειδικά της διοίκησης πολλά και σεμινάρια και επιμορφώσεις... επιμορφώσεις σε... θα... αν υπήρχε θα συμμετείχαμε, αλλά απλώς μόνο σεμινάρια από ό,τι ακούω.

E: Επιμόρφωση.

A: Αλλά χρειάζονται, χρειάζεται μια επιμόρφωση.

E: Ως προς τον εξοπλισμό; Ο κόσμος έχει; Οι καθηγητές;

A: Η αλήθεια είναι ότι...

E: Επενδύουν δηλαδή;

A: Σ' αυτά τα θέματα μείναμε λίγο πίσω. Μεγάλωσαν οι ανάγκες πάρα πολύ, αλλά ο εξοπλισμός έχει μείνει στα μέτρια επίπεδα που υπήρχε και πριν τον κορονοϊό.

E: Κατάλαβα. Ωραία, ευχαριστώ.

Διευθυντής Δ

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: Εγώ τελείωσα Γεωλογία.

E: Γεωλογία.

A: Και επίσης τελείωσα και Μηχανικός Περιβάλλοντος.

E: Ωραία.

A: Επίσης Ειδική Αγωγή και... και Φυσικοθεραπεία.

E: Ποιό είναι το επίπεδο των σπουδών σας; Πτυχίο, μεταπτυχιακό, διδακτορικό;

A: Δύο πτυχία, ξένη γλώσσα και Ειδική Αγωγή.

E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: 27.

E: 27. Πόσα χρόνια είστε Διευθυντής;

A: 12 χρόνια.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν Διοίκηση Σχολικών Μονάδων;

A: Έχω κάνει δυο επιμορφώσεις από 490 ώρες.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα ΤΠΕ; Τεχνολογιών Πληροφορίας Επικοινωνίας.

A: Εννοείται.

E: Λοιπόν, πάμε τώρα στο βασικό μας κομμάτι. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία του σχολείου;

A: Εγώ όχι μόνο το πιστεύω. αλλά νομίζω ότι έπρεπε ήδη αυτή η διαδικασία να υπήρχε εδώ και 50 χρόνια.

E: Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία;

A: Είναι πάρα πολλά. Καταρχάς μπορείς να επικοινωνείς άμεσα, πρώτον. Δεύτερον, σημαντικό όταν λείπουνε συνάδελφοι καθηγητές, οι μαθητές μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί τους άμεσα και επίσης μπορείς και εσύ, μέσα από αυτή τη διαδικασία, να γίνεις καλύτερος.

E: Ωραία. Αντιμετωπίζετε πρόβλημα ή δυσκολίες που να προκύπτουν απ' τη χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Πάντα υπάρχουν δυσκολίες, αλλά με τη συνεργασία των συναδέλφων καθηγητών τα θέματα αυτά επιλύονται.

E: Από άποψη υποδομής; Υπάρχει κατάλληλη υποδομή για την υποστήριξη ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Τα τελευταία χρόνια ναι.

E: Τα τελευταία χρόνια ναι.

A: Υπάρχει... υπάρχει μια άρτια υποδομή και ο καθένας, σχεδόν, συνάδελφος έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί όλα τα μέσα.

E: Ναι. Πιστεύετε ότι η χρήση του ΤΠΕ στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία; Είναι δηλαδή κάτι τόσο καινούργιο και...

A: Εγώ... εγώ δεν θεωρώ ότι είναι καινοτομία, θεωρώ ότι είναι αυτονόητο.

E: Ωραία. Σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε εσείς ως Διευθυντής τις ΤΠΕ πριν την πανδημία του κορωνοϊού;

A: 2.

E: 2. Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν με τη χρήση των ΤΠΕ πριν την πανδημία;

A: Σαν βαθμολογία;

E: Όχι, περιφραστικά. Ή αρκετά, λίγο, λιγότερο, πολύ, δυσκολευόσασταν;

A: Μέτρια.

E: Χρειαζόσασταν βοήθεια δηλαδή;

A: Εννοείται, καθημερινή.

E: Ωραία.

A: Μόνο οι πληροφορικοί μπορούσαν να μας εξυπηρετήσουν.

E: Ωραία. Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια απ' τα εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία, από email και Excel και ξέρω 'γω... μέχρι όποιο άλλο πρόγραμμα σας διευκόλυνε στη διοίκηση.

A: Ε, παλιά είχαμε τον ΕΠΑΦΟ, θα πάω λίγο πιο παλιά.

E: Πώς το είπατε αυτό;

A: Τον ΕΠΑΦΟ.

E: ΕΠΑΦΟ.

A: ΕΠΑΦΟ ναι, μετά από το... από το 2014... το 2014 έχουμε το MySchool.

E: Το MySchool βέβαια.

A: Που είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο.

E: Το χρησιμοποιούσατε και πριν εννοείτε; Έτσι; Είχε ξεκινήσει αυτό πριν την πανδημία.

A: Όχι, όχι τον ΕΠΑΦΟ χρησιμοποιούσαμε. Όλα πριν την πανδημία αυτά. Στην πανδημία είχαμε την τηλεκπαίδευση.

E: Το καινούργιο. Θα το πούμε. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου σας, ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ; Σε σχέση με...

A: Σε ένα μεγάλο βαθμό ναι.

E: Σε ένα μεγάλο βαθμό. Σε ποιο βαθμό ήταν εξοικειωμένοι οι γονείς με τις ΤΠΕ;

A: Σε πολύ μικρό βαθμό, με μεγάλα προβλήματα.

E: Με μεγάλα προβλήματα. Αντιμετωπίσατε κάποια προβλήματα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας; Κατά τη διάρκεια. Φανταστείτε τώρα lockdown, δηλαδή.

A: Εννοείται, εννοείται. Υπήρχαν μαθητές οι οποίοι δεν είχαν πρόσβαση στο internet, υπήρχαν οικονομικά προβλήματα που δεν επέτρεπαν γονείς και μαθητές να μπουν σ' αυτή τη διαδικασία και υπήρχαν προβλήματα και δικά μας, γιατί όταν φορτωνόταν το πρόγραμμα ήταν πάρα πολύ δύσκολο να ανταπεξέλθουμε στις... στις ώρες των μαθημάτων, οι οποίες ήταν σαραντάλεπτες.

E: Μάλιστα. Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένος για την άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας;

A: Όχι.

E: Όχι.

A: Όχι, όχι, όχι. Κάθετος.

E: Σας ξάφνιασε δηλαδή;

A: Έγιναν όλα πάρα πολύ γρήγορα.

E: Πολύ γρήγορα. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν και είναι και η επόμενη ερώτηση, οι καθηγητές, οι γονείς, μαθητές στις καινούργιες συνθήκες;

A: Στα... στα δύο χρόνια... στα δύο χρόνια που έχουμε την πανδημία, νομίζω μετά το πρώτο εξάμηνο είχαμε μια... εξοικειώθηκαν ένα μεγάλο ποσοστό.

E: Ήταν εύκολο αυτό; Ήταν δύσκολο; Πώς το βιώσατε;

A: Για τα μικρά τα παιδιά ήταν πολύ εύκολο, για τους μεγαλύτερους όχι.

E: Κυρίως καθηγητές και γονείς.

A: Ήταν δύσκολο, ναι.

E: Ωραία.

A: Και ειδικά για γονείς.

E: Σας προσκάλεσε κάποιο πρόσθετο άγχος η ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου στην διάρκεια της πανδημίας;

A: Άγχος δεν μας...

E: Την περίοδο, πως τη θυμάστε αυτήν; Πώς την έχετε...

A: Ναι. Άγχος, άγχος, άγχος δεν προστέθηκε, πολλή δουλειά προστέθηκε.

E: Πολύ δουλειά.

A: Και ειδικά στους Διευθυντές και στους Υποδιευθυντές, δηλαδή στη Διοίκηση. Ατελείωτη δουλειά, ατελείωτες ώρες.

E: Ναι.

A: Για να μπορούμε να ανταπεξέλθουμε σ' αυτά τα οποία... αυτή η διοίκηση δηλαδή, η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και το Υπουργείο Παιδείας μας έστειλαν τα θέματα τα οποία έπρεπε εμείς να τα επιλύουμε.

E: Θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε, εσείς, τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορωνοϊού εποχή;

A: Εννοείται. Δηλαδή εάν ήμασταν στο 2, τώρα πήγαμε στο 3,5.

E: Ωραία. Εντάξει, το... Με άριστα το;

A: Το 5.

E: Το 5. Αρα εντάξει βελτιωθήκατε δηλαδή, νιώθετε... Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν χρησιμοποιούσατε στην προ κορωνοϊού εποχή; Ποια καινούργια εργαλεία προστέθηκαν στο...

A: Ε, καινούργια... καινούργιες μονάδες.

E: Προγράμματα;

A: Προγράμματα καινούργια. Γενικά καινούργιος εξοπλισμός.

E: Από άποψη εξοπλισμού δηλαδή;

A: Ναι, ναι.

E: Έτσι;

A: Γιατί αν δεν έχεις τον εξοπλισμό, δεν μπορείς να... να... να ανταπεξέλθεις στα νέα δεδομένα. Δηλαδή...

E: Το e-school αυτά τα χρησιμοποιείτε περισσότερο, ας πούμε, σε σχέση με το παρελθόν;

A: Εννοείται.

E: Άρα e-school. Έτσι; Ωραία.

A: Το εργαλείο που χρησιμοποιούμε σχεδόν καθημερινά και το χρησιμοποιούσαμε και παλιά είναι τα email, πλέον fax δεν υπάρχουν.

E: Ναι.

A: Και επίσης... και επίσης στο MySchool που πραγματικά από κει πέρα αντλούμε όλες τις πληροφορίες.

E: Ωραία.

A: Και... και βέβαια η κατάργηση όλων των τετραδίων που υπήρχαν μέχρι τώρα για κάθε φάκελο παιδιού.

E: Όλα είναι ψηφοποιημένα.

A: Πλέον... πλέον όλα αυτά έχουν ψηφ... είναι ψηφοποιημένα. Και επίσης... και επίσης το πιο σημαντικό, ανά πάσα στιγμή με ένα πάτημα κουμπιού τα βλέπεις μπροστά σου.

E: Ωραία. Υπάρχουνε εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν κάνατε προ κορωνοϊού; Στην καθημερινότητα, μπαίνετε στο γραφείο, κάτι που έχει αλλάξει.

A: Εννοείται, μπαίνοντας μέσα το πρώτο πράγμα που κάνουμε, καθ' όλη τη διάρκεια του κορωνοϊού, κάθε Τρίτη και Παρασκευή...

E: Έλεγχος.

A: Κάνουμε έλεγχο. Έλεγχο ποιοι... ποιοι δεν έχουν κάνει self test ή ποιοι είναι κόκκινοι, δηλαδή ποιοι είναι... έχουν κολλήσει covid.

E: Κατάλαβα.

A: Άρα αν ξεκινήσουμε από δω, μπορούμε να σταματήσουμε μέχρι και ό,τι... ό,τι εξωτερικά... ό,τι εξωτερική εργασία γίνεται με την Διεύθυνση, με την Περιφέρεια και με το Υπουργείο.

E: Τους βαθμούς, ας πούμε, παλ... Τώρα αναγκαστικά με e mail του στέλνουν.

A: Και τους στέλνουμε και...

E: Παλιά πώς γινότανε αυτό; Δηλαδή άλλαξε;

A: Τίποτα. Τους γράφαμε, τους ξαναγράφαμε, τους ξαναγράφαμε. Τώρα...

E: Και τους εκτυπώνατε. Τα μοιράζατε αυτά έτσι;

A: Εννοείται, εννοείται. Τώρα τα στέλνουμε με email και στους γονείς.

E: Ναι. Παρατηρήσατε βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των γονέων και των μαθητών μετά την πανδημία;

A: Των μαθητών σε πολύ μεγάλο βαθμό, των καθηγητών σε μικρότερο βαθμό και των... και των γονέων σε πολύ πολύ μικρό βαθμό.

E: Πολύ μικρό, δεν θα υπάρχει δηλαδή ιδιαίτερη βελτίωση;

A: Όχι, όχι, όχι.

E: Μετά τον κορωνοϊό;

A: Όχι, όχι, όχι.

E: Μάλιστα. Θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τα μέσα ΤΠΕ; Ή θα επανέλθουν σε παραδοσιακότερους τρόπους όταν τελειώσει όλο αυτό το...

A: Όχι, ούτε καν το συζητάμε, προχωράμε.

E: Προχωράμε έτσι; Δεν υπάρχει γυρισμός δηλαδή.

A: Όχι, όχι, όχι.

E: Ήρθε για να μείνει δηλαδή.

A: Επιστροφή. Για να μείνει και στις δύσκολες καταστάσεις, εντάξει; Στις καταστάσεις που είναι πάρα πολύ δύσκολες.

E: Ωραία. Και πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία στη χρήση των ΤΠΕ σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση, να παραμείνουν και να ενισχυθούν, δηλαδή τι θα προτεινάτε για να ενισχυθούν περαιτέρω;

A: Προσωπικά, επειδή έχω ασχοληθεί εγώ, θα πρέπει ότι κάθε αίθουσα, κάθε... γιατί είμαστε και σε ΕΠΑΛ, κάθε αίθουσα εργαστηρίου πρέπει να είναι πλήρως εξοπλισμένη με όλα τα μηχανήματα, ώστε να έχουν οι συνάδελφοι τη δυνατότητα να επικοινωνούν άμεσα. Πρώτον με τους γονείς, δεύτερον με τους μαθητές, τρίτον με την Διεύθυνση, τέταρτο με την Περιφέρεια, πέμπτο με το Υπουργείο.

E: Άρα ο εξοπλισμός πρέπει να 'ναι οπωσδήποτε...

A: Πολύ σημαντικό, πολύ σημαντικό και βέβαια η εμπειρία που αποκτήθηκε στο να λειτουργούν, να μπορέσουμε να λειτουργήσουμε αυτόν τον εξοπλισμό ο οποίος υπάρχει σε όλα τα σχολεία πλέον, σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό, δηλαδή κατά 70%, λοιπόν να αξιοποιηθεί ώστε να φτάσουμε στο καλύτερο επίπεδο που μπορούμε να φτάσουμε.

E: Οι επιμορφώσεις που είπατε ότι κάνατε και εσείς, τις θεωρείτε ουσιαστικές τις επιμορφώσεις; Δηλαδή αφήνουνε...

A: Εγώ νομ...

E: Ή είναι τυπικές για να γίνουνε.

A: Εγώ... εγώ νομίζω, πάντα νόμιζα και πιστεύω ότι είναι η προίκα την οποία θα... τελικά θα έχουμε στην υπόλοιπη ζωή μας.

E: Δηλαδή κάτι μένει ας πούμε, μαθαίνεις.

A: Εννοείται, εννοείται.

E: Εντάξει.

A: Εννοείται. Και οι επιμορφώσεις όταν είναι σωστές και όταν γίνονται Σαββατοκύριακο και έχεις όλο το χρόνο, είτε λέγεται αυτό Ειδική Αγωγή, είτε λέγεται Διοίκηση, είτε λέγεται οτιδήποτε, οποιαδήποτε επιμόρφωση και διαρκεί ένα χρόνο 500 ώρες, είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί το μόνο που εισπράττεις είναι, πραγματικά το λέω πραγματικά, είναι μόνο ωφέλεια για σένα και για τους μαθητές σου, για τους καθηγητές σου και για όλους τους συναδέλφους που είναι δίπλα σου.

E: Ωραία, ευχαριστώ.

Διευθυντής Ε

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: Τυχαίνει...

E: Κάποια δημογραφικά στην αρχή.

A: Ναι. Τυχαίνει να έχω δύο ειδικότητες. Μία είναι ΠΕ81 Πολιτικών Μηχανικών Αρχιτεκτόνων και η άλλη είναι Φυσικών.

E: 04 δηλαδή.

A: Ε04-01, ναι.

E: Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας;

A: Το επίπεδο σπουδών είναι Μεταπτυχιακό.

E: Μεταπτυχιακό.

A: Μεταπτυχιακός, δηλαδή που είναι κάτι επιπλέον, ας πούμε, από τις Πανεπιστημιακές σπουδές.

E: Μεταπτυχιακό. Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: 22.

E: Πόσα χρόνια είστε Διευθυντής;

A: 7 χρόνια.

E: Λοιπόν. Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν Διοίκηση Σχολικών Μονάδων;

A: Επιμορφώσεις κατά καιρούς διάφορες που ακουμπάνε σ' αυτό το Πλαίσιο. Όχι αυτές τις μεγάλες επιμορφώσεις των 500 ωρών και τα λοιπά, αλλά...

E: Σε σχέση με τη Διοίκηση πάντα;

A: Ναι, σποραδικές επιμορφώσεις σίγουρα έχουνε γίνει κατά καιρούς βέβαια.

E: Κάποια επιμόρφωση σε σχέση με θέματα ΤΠΕ;

A: Ναι, αρκετές κιόλας.

E: Ωραία. Πάμε τώρα στο κυρίως μέρος της. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία του σχολείου;

A: Σαφέστατα συμβάλλει και νομίζω έχουν αξιοποιηθεί ως ένα βαθμό. Δοθείσης της ευκαιρίας που μας δόθηκε ένεκα της πανδημίας να λειτουργήσουμε εξ' αποστάσεως και μάλιστα να επικοινωνήσουμε για πρώτη φορά με συναδέλφους. Αν θυμόμαστε καλά, τα σχολεία κλείσανε βιαίως και χωρίς προειδοποίηση, οπότε η επικοινωνία έγινε ακαριαία την άλλη στιγμή, μέσα από τις νέες τεχνολογίες.

E: Ωραία. Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση των ΤΠΕ στη Διοίκηση;

A: Οφέλη. Ναι. Οφέλη είναι η δυνατότητα πληροφόρησης των εκπαιδευτικών εν πρώτοις, για όσα θέματα μας αφορούν, σχετικά με την ενημέρωση την καθημερινή και την γενικότερη ενημέρωση.

E: Έχετε κάποιο forum ας πούμε, έχετε κάποια ομαδική, καθηγητές που επικοινωνείτε;

A: Ναι, βασικά έχουν συλλέξει τα στοιχεία επικοινωνίας όλων των εκπαιδευτικών μέσα από τα email. Αφού τους ζητήθηκε να δημιουργήσουμε...

E: E mail

A: Συνήθως την πλατφόρμα του... την χρησιμοποιούν για καλύτερη πρόσβαση, συνάμα επειδή τυχαίνει να είμαι και τακτικό μέλος του ΠΥΣΔΕ, έχουμε εκεί δημιουργήσει και αλλού είδους πλατφόρμα, όπου συνομιλούμε με την Διεύθυνση και τους συναρμόδιους στο Περιφερειακό Συμβούλιο, όπως και άλλη πλατφόρμα που συνομιλούν όλοι οι Διευθυντές της Δευτεροβάθμιας.

E: Ναι.

A: Μεταξύ τους σε διάφορα, όπως το Viber.

E: Κατάλαβα.

A: Συστήματα που υπάρχουν.

E: Αυτές τις πλατφόρμες να μου τις πείτε μετά.

A: Ναι.

E: Είναι καινούργια; Τα έχετε φτιάξει εσείς αυτά;

A: Εεε...

E: Ή υπήρχανε, ας πούμε, και σας το προτείνανε.

A: Δεν υπήρχαν, δεν υπήρχανε.

E: Δεν υπήρχανε.

A: Ήταν... είναι δημιουργήματα τελευταία.

E: Κατάλαβα.

A: Αλλά λόγω της...

E: Θα μου τα πείτε σε λίγο.

A: Ναι.

E: Λοιπόν. Αντιμετωπίζετε κάποιο πρόβλημα ή δυσκολίες που προκύπτουν απ' τη χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Εγώ προσωπικά όχι, γιατί ήμουνα εξοικειωμένος με τη χρήση τους, αλλά και οι συνάδελφοι, παρότι ξεκίνησαν όπως προανέφερα...

E: Τεχνικές δυσκολίες δηλαδή; Εξοπλισμός;

A: Τεχνικές δυσκολίες πάντοτε υπάρχουν, πάντοτε υπάρχουν διότι, καθόσον τεχνολογικά προϊόντα και στηρίζονται κυρίως στα δίκτυα τα οποία δεν λειτουργούν πάντοτε με τον ίδιο... στον ίδιο βαθμό. Υπάρχουν κάποιες δυσκολίες προσβασιμότητας.

E: Δηλαδή υπάρχει κατάλληλη υποδομή για τη στήριξη ΤΠΕ στο διοικητικό έργο σας; Υποδομή.

A: Σαν σχολείο ναι έχουμε, έχουμε τα μέσα.

E: Ωραία. Πιστεύετε ότι η χρήση ΤΠΕ στη διοίκηση σχολικών μονάδων στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία, είναι κάτι τόσο νέο;

A: Καινοτομία. όπως εξελίσσεται η τεχνολογία σήμερα τίποτα δεν μας φαίνεται καινοτομία, τα περιμένουμε όλα να 'ρθουν και έρχονται, με γοργ... με ταχύτατους ρυθμούς.

E: Άρα θα λέγαμε ότι είναι δεδομένο, ας πούμε, πλέον;

A: Εγώ το θεωρώ δεδομένο.

E: Δεδομένο.

A: Και μάλιστα, επειδή έτυχε να συζητήσουμε με φορείς της εκπαίδευσης, να έχω συζητήσει σε συναντήσεις μου που έχω κάνει και με την Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας και με την Περιφερειακή Διεύθυνση και κατ' ιδίαν με τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας.

E: Ναι.

A: Σε συναντήσεις, ανέφερα και προτάσεις για τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

E: Θα μου τα πείτε στο τέλος.

A: Ναι.

E: Τις προτάσεις.

A: Μάλιστα.

E: Σε μια κλίμακα απ' το 1 έως το 5, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε εσείς, πριν την πανδημία, ΤΠΕ;

A: Χμ!

E: Προς διευκόλυνση του έργου σας.

A: Απ' το 1 έως το 5;

E: Απ' το 1 έως το 5. 5 το μέγιστο δηλαδή... Για τα πάντα χρησιμοποιούσατε.

A: Θα έλεγα 2 και τώρα 4.

E: 2 ε; Ωραία. Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία;

A: Πολύ καλά.

E: Λοιπόν. Άσχετα με το ότι δεν την χρησιμοποιούσατε.

A: Ναι.

E: Αλλά εξοικειωμένος ήσασταν.

A: Ναι.

E: Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια από τα εργαλεία ΤΠΕ και τις διοικητικές εργασίες που κάνατε και χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία;

A: Το πιο κλασσικό εργαλείο είναι η επικοινωνία η καθημερινή, της αλληλογραφίας του σχολείου με την Διοίκηση.

E: Email ας πούμε.

A: Τα email οιτ δεχόμεθα.

E: Καθημερινά. Έτσι;

A: Τα καθημερινά, τα οποία είναι ένας πολύ μεγάλος όγκος, πληροφορίες που μας έρχεται. Η ψηφιακή υπογραφή αν θέλεις που βάζουμε στα έγγραφα μας, ας πούμε.

E: Την χρησιμοποιούσατε και *[Μη κατανοητό] 06:16

A: Βεβαίως, βεβαίως. Εδώ και 3, 4, 5 χρόνια;

E: Μάλιστα. Λοιπόν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ;

A: Όχι όλοι.

E: Όχι όλοι.

A: Όχι όλοι.

E: Τι είχε να κάνει; Ήταν ηλικιακό το θέμα, ήταν ειδικότητας το θεμ... πώς το... έτσι, αν το κωδικοποιούσαμε;

A: Επειδή τυγχάνει στο σχολείο, στο δικό μας συγκεκριμένα βρίσκονται εκπαιδευτικοί οι οποίοι έχουν κάποια ηλικία. Έτσι; Και έχουνε μάθει να λειτουργούν με το παραδοσιακό τρόπο.

E: Μμμ.

A: Έτσι και επικοινωνίας και της διδακτικής τους εν γένει συμπεριφοράς.

E: Ναι.

A: Είχαν ένα πρόβλημα μέχρι να εξοικειωθούν, αλλά μετά από κάποιο σημείο βλέπω ότι έχουν όλοι μπει σ' ένα μοντέλο.

E: Θα το δουν.

A: Ναι.

E: Τώρα, η επόμενη ερώτηση, θα την προσαρμόσω λίγο. Λέει, σε ποιο βαθμό οι γονείς είναι εξοικειωμένοι; Εδώ βέβαια ως εσπερινό ΕΠΑΛ, πολύς κόσμος ενδεχομένως είναι...

A: Εδώ δεν υπάρχουν γονείς σε μας.

E: Είναι ενήλικες οι μαθητές.

A: Δεν υπάρχουν καθόλου γονείς. Εμείς έχουμε...

E: Οπότε θα το προσαρμόσουμε. Οι μαθητές, σε τι βαθμό ήταν εξοικειωμένοι;

A: Οι μαθητές. Οι μαθητές και εδώ έχουμε μια ποικιλία από ανθρώπους οι οποίοι, άλλοι μεν είναι εξοικειωμένοι λόγω των smart phone και της... των υπολογιστικών συστημάτων που κυκλοφορούν στην αγορά και άλλοι είχαν μια δυσκολία στο να χειριστούν αυτά τα μηχανήματα, διότι τα χρησιμοποιούσαν μόνο ως τηλεφωνική επικοινωνία. Τίποτ' άλλο.

E: Κατάλαβα. Αντιμετωπίσατε κάποιο πρόβλημα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας; Τώρα είμαστε σε lock down, ας πούμε.

A: Ναι.

A: Σε εκείνη τη φάση την περσινή την... Κάποιο πρόβλημα;

A: Πρόβλημα, με τη στενή έννοια του όρου δεν θα 'λεγα ότι είχαμε κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα, αλλά σαφώς η επικοινωνία δεν έχει αμεσότητα, είναι μια κατάσταση στην οποία...

E: Είχατε, ας πούμε, τα email όλων των...

A: Ε, ναι.

E: Τα είχατε από πριν. Έτσι;

A: Σχεδόν, το 95% των email υπήρχανε.

E: Είχαν όλοι οι εκπαιδευτικοί λογαριασμό στο...

A: Εγώ... εγώ σαν... χρησιμοποιώ τη λέξη εγώ που δεν μ' αρέσει, αλλά τέλος πάντων, είχα προνοήσει να έχω τα email όλων των εκπαιδευτικών πριν χρειαστούν. Το πρόβλημα ποιο είναι; Ότι οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί που μας δίνουν τα email, μας δίνουν λάθος...

E: Ναι.

A: Λάθος email. Δεν ξέρω αν με καταλαβαίνεις τι εννοώ, ας πούμε;

E: Ναι, ναι, ναι. Εντάξει.

A: Δηλαδή δεν μπορούσε ο άλλος να αντιληφθεί, ας πούμε, τη χρησιμότητα αυτού, διότι είναι ένα εργαλείο, είναι μια διεύθυνση επικοινωνίας, ας πούμε. Δεν μπορούσε να το καταλάβει. Είναι σαν να σε δίνω ένα λάθος αριθμό τηλεφώνου. Μπορείς να επικοινωνήσεις; Όχι.

E: Ναι, ναι, κατάλαβα.

A: Χμ!

E: Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένος για την άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας;

A: Ε, όχι απόλυτα, να μην είμαστε υπερβολικοί.

E: Όχι απόλυτα.

A: Σαφώς όμως, νομίζω η προσαρμογή ήτανε σχεδόν άμεση.

E: Ωραία. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές και οι μαθητές στις καινούργιες συνθήκες, με το που κλείσαν τα σχολεία;

A: Ναι. Δεν θα 'λεγα σχετικά εύκολα, αλλά προσαρμόστηκαν, σ' ένα βάθος χρόνου προσαρμόστηκαν.

E: Ωραία.

A: Αρχικά δεν το πίστεψαν ότι μπορεί να συμβεί αυτό, ότι είναι αποτελεσματικό, ότι μπορεί να δώσει μια λύση στο πρόβλημα, διότι θεωρείτο ότι το πρόβλημα θα είναι πρόσκαιρο, αλλά όσον...

E: Α! Και απαξίωσαν;

A: Ναι, ναι.

E: Δεν μπήκαν στη διαδικασία;

A: Μετά όμως αναγκάστηκαν να μπουν στη λογική...

E: Σωστά.

A: Ότι πρέπει να το κάνουμε γιατί το μέλλον μας είναι... προδιαγράφεται διαφορετικό.

E: Σας προκάλεσε πρόσθετο άγχος η ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

A: Εμένα προσωπικά όχι.

E: Όχι. Έτσι;

A: Εμένα προσωπικά όχι.

E: Φαντάζεστε χαλαρά, δηλαδή κάνουμε ό,τι κάναμε.

A: Ναι.

E: Έτσι; Λοιπόν, θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια, σε σχέση με το παρελθόν; Σε σχέση με την προ covid εποχή.

A: Σήμερα;

E: Ναι, εσείς.

A: Νομίζω με την ίδια ευχέρεια.

E: Με την ίδια ευχέρεια. Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και που δεν χρησιμοποιούσατε στην προ covid περίοδο;

A: Ενδεχομένως μια τηλεδιάσκεψη, την οποία την έχουμε... Να φανταστείτε ότι πολλές απ' τις συνεδρίες που κάνουμε στο Περιφερειακό Συμβούλιο της κάνουμε με τηλεδιάσκεψη.

E: Ναι.

A: Το οποίο φαντάζει και οικονομικότερο από την άποψη ότι δεν χρειάζεται να μετακινηθεί κανένας.

E: Σωστά.

A: Στην Κοζάνη, ας πούμε.

E: Ναι, ναι, ναι.

A: Ναι.

E: Ωραία. Υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε με τη χρήση ΤΠΕ στη προ covid εποχή; Ανοίγεται τον υπολογιστή, κάνει κάτι καινούργιο, δηλαδή που παλιά δεν γινότανε.

A: Ναι, οπωσδήποτε η παρακολούθηση διαφόρων σεμιναρίων, διαφόρων μαθημάτων που γίνονται από φορείς, εκπαιδεύσεων, επιμορφώσεων, γίνονται μέσα από αυτή την χρήση των ΤΠΕ πια.

E: Μάλιστα. Λοιπόν. Παρακολούθηση ίσως στα πιστοποιητικά, όλα αυτά πώς γίνονται; Πλέον είναι ψηφιακά έτσι;

A: Η παρακολούθηση των;

E: Των πιστοποιητικών νόσησης, θετικά, αρνητικά. Όλα αυτά τα παρακολουθείτε;

A: Ναι, ναι, ναι. Ήδη χρησιμοποιούμε τις πλατφόρμες. Edupass νομίζω είναι γνωστή.

E: Ναι.

A: Για την καταχώρηση.

E: Βαθμούς δίνετε στο...

A: Εμείς αξιοποιήσαμε και άλλα εργαλεία, γι' αυτό είπα ότι κάναμε και κάποιες πρωτοποριακές ενέργειες, του τύπου...

E: Ποια είναι αυτά;

A: Έχουμε καταργήσει, ας πούμε, τα βαθμολογία τα...

E: Παλιά τα τυπώνατε; Δηλαδή...

A: Τα τυπώναμε, συμπληρώναμε... Και τώρα απλά, εγώ ως Διευθυντής δίνω κοινή χρήση στα βαθμολογία τα οποία δημιουργούνται σε κάθε εκπαιδευτικό, ανά τμήμα και όπου καταχωρεί... ο καθένας έχει δικαίωμα να καταχωρεί...

E: Ναι.

A: Τους βαθμούς του, τους οποίους τους βλέπω...

E: Drive.

A: Μόνο εγώ στο drive και τα επεξεργαζόμαστε συνέχεια και τα καταχωρούμε αυτοματοποιημένα στο MySchool, ενώ στην παλαιότερη περίοδο, την προηγούμενη, την προγενέστερη περίοδο...

E: Χειρόγραφα;

A: Χειρόγραφα και διαβάζοντας και ενείχε και τον κίνδυνο τού λάθους.

E: Ναι, ναι.

A: Και τα λοιπά. Τώρα δεν υπάρχει λάθος.

E: Κατάλαβα.

A: Ναι.

E: Παρατηρήσατε κάποια βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων καθηγητών και μαθητών στην μετά πανδημία...

A: Ε, υπήρξε μια... υπήρξε μια βελτίωση σαφώς, σαφώς υπάρχει μια πιο μεγάλη ευχέρεια. Στην πρώτη φάση δυσανασχέτησαν όλοι, θέλανε να βλέπουν το χαρτί, να βλέπουν τη λίστα...

E: Ναι, ναι.

A: Να βλέπουν των ονομάτων και τα λοιπά. Σιγά-σιγά βλέπω ότι έχουν προσαρμοστεί και αποδεχθεί τους καινούργιους τρόπους. Όπως και η αποστολή των βαθμολογιών...

E: Μάλιστα.

A: Έχουν καταργήσει το... την έγγραφη αποστολή, δηλαδή την...

E: Κατάλαβα.

A: Τον έλεγχο τετραμηνιαίας επίδοσης δια χειρός.

E: Ωραία.

A: Τα στέλνουμε στα email τους μέσω...

E: Τώρα σε σχέση και αυτό με τα χειρόγραφα ότι δυσανασχέτησαν. Θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ και στο μέλλον ή σκοπεύουν... πώς τους βλέπετε να επανέλθουν σε πιο παραδοσιακές μεθόδους;

A: Νομίζω ότι αυτό είναι θέμα της Διεύθυνσης. Αν η Διεύθυνση επιβάλει τους κανόνες όπως αυτή κρίνει καλύτερα;

E: Ναι. Δηλαδή δεν το έχουν υιοθετήσει ακόμα; Δηλαδή ακόμα είναι μερικοί οι οποίοι θα τους βόλευε το χειρόγραφο, το παραδοσιακό, το...

A: Κάποιοι παραδοσιακοί ναι.

E: Ναι, ε; Υπάρχουν.

A: Υπάρχουν. Ενώ... ενώ τώρα έχεις απαλλαγεί από τα χαρτιά, τα οποία και όγκο θέλουν και χώρο αποθήκευσης θέλουν και τα λοιπά. Τώρα τα καταχωρείς μέσα σ' ένα περιβάλλον και τελειώνεις.

E: Ωραία.

A: Ναι.

E: Και τέλος, πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων, να παραμείνουν και να ενισχυθούν. Προτάσεις. Δηλαδή πώς θα μπορούσε; Είναι θέμα υποδομής; Είναι θέμα επιμόρφωσης; Είναι...

A: Κοιτάζετε, στο σχολείο το δικό μας, εμείς είχαμε προνοήσει να κάνουμε ένα δίκτυο σ' όλους τους χώρους, να έχουμε internet παντού, να έχουμε υπολογιστές. Είχαμε αυτή την τύχη, ας την πω έτσι, να έχουμε παραλάβει έναν πολύ μεγάλο ηλεκτρονικό εξοπλισμό από διάφορα προγράμματα που είχαν προηγηθεί, με αποτέλεσμα να υπάρχει υποδομή και ταυτόχρονα με το δίκτυο που έχει εγκατασταθεί στο σχολείο, αυτό όλο βοήθησε στην δυνατότητα να μπορούν αυτά να αξιοποιηθούν. Ωραία. Τώρα, υπάρχει όμως πεδίο δόξης λαμπρόν στη συνέχεια, για να βελτιωθούν κι άλλα πράγματα έτι περαιτέρω. Κάποιοι εκπαιδευτικοί που έχω συζητήσει μαζί τους και δύο ο Πληροφορικός του σχολείου ας πούμε ως παράδειγμα, έχει επινοήσει τρόπους όπου καταχωρεί τα διαγωνίσματά του, τους τα αποστέλλει ηλεκτρονικά, τα παραλαμβάνει ηλεκτρονικά.

E: E-class

A: Ή... ναι, με διάφορα τέτοια. Κάνει μια δουλειά, δεν το αξιοποιούν όλοι αυτό, κάποιοι όμως βλέπω ότι έχουνε... μπορούν και το χρησιμοποιούν, ας πούμε, ως... Αλλά μπορούν κι άλλες βελτιώσεις να γίνουν. Όπως...

E: Από άποψη ας πούμε, οι καθηγητές έχουνε εξοπλισμό;

A: Όπως...

E: Έχουν...

A: Νομίζω οι πιο πολλοί έχουν.

E: Έχουν.

A: Οι πιο πολλοί έχουν. Αλλά το πρόβλημα είναι το εξής, ας πούμε, ότι αν μιλάμε για εξοπλισμό στο σπίτι.

E: Και... και στο σπίτι.

A: Στο σπίτι, εκεί υπάρχει μία δύσκολη διότι όλοι έχουνε παιδιά, ενδεχομένως και ταυτόχρονα χρειαζότανε στην περίοδο της πανδημίας...

E: Ναι, ναι.

A: Πολλούς υπολογιστές για να δουλεύουν και τα λοιπά. Εν πάση περιπτώσει, υπάρχουν πολλοί τομείς που πρέπει να βελτιωθούν. Όπως, εμείς σαν σχολείο, λόγω του ότι οι απόφοιτοί μας τυχαίνει να προσλαμβάνονται, να διορίζονται σε φορείς και υπηρεσίες, έτσι, του δημοσίου ή άλλες δουλειές που τυχαίνει να προσληφθούν, με βάση κάποιο νόμο, πρέπει να γίνεται, να στέλνουνε το πτυχίο του και πρέπει να ταυτοποιούμε την ακρίβεια του...

E: Του πτυχίου.

A: Του πτυχίου. Έτσι; Να κάνουμε μια επαλήθευση κατά κάποιο τρόπο. Τώρα, αυτό είναι μία διαδικασία που άλλα σχολεία δεν την έχουν, τα γυμνάσια ή τα λύκεια τα γενικά. Εμείς την έχουμε δηλαδή σε καθημερινή βάση.

E: Κατάλαβα.

A: Κάθε μέρα έχουμε από φορείς...

E: Να στέλνεται για επιβεβαιώσεις.

A: Προσλαμβάνονται είτε για οκτάμηνα, είτε δίμηνα είναι, οτιδήποτε για επιβεβαίωση του τίτλου. OK. Αν είναι αληθινός ή όχι. Λοιπόν, πάνω σ' αυτό προσπαθήσαμε να κάνουμε μια αρχειοθέτηση ηλεκτρονική του υπάρχοντος αρχείου και του παλαιού και του αυτού που του νέου που δημιουργείται συν το χρόνο. Βέβαια πρότεινα στο Γενικό Γραμματέα την... να μην λειτουργήσουμε στη λογική να φτιάξουμε μια αρχειοθέτηση η οποία θα βασίζεται στη δική μας λογική, αλλά σ' ένα ενι... ένα ενιαίο τρόπο αρχειοθέτησης, ο οποίος κάποια στιγμή θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα σε όλα τα σχολεία της χώρας, με το ίδιο πρόγραμμα, ας πούμε, να κάνουν την αρχειοθέτηση για να μπορεί να είναι και προσπελάσιμο.

E: Κατάλαβα.

A: Από μηχανισμούς, όπως το MySchool. Έτσι;

E: Για να μπορεί να ενισχυθεί και από κεντρικές αποφάσεις. Έτσι;

A: Μπράβο. Δεν... δηλαδή να γίνει με κεντρικό τρόπο και όχι μια πρωτοβουλία δική μας η οποία θα κάνουμε μία δουλειά και μετά... Α! Έφυγαμε εμείς, τελείωσε.

E: Η επιμορφώσεις που κάνετε είναι ουσιαστικές πιστεύετε; Ας πούμε πάνω...

A: Οι επιμορφώσεις.

E: Ή γίνονται για να γίνουνε, ας πούμε.

A: Οι περισσότερες γίνονται για να γίνουν, οι επιμορφώσεις. Και αυτές οι μακρόσυρτες επιμορφώσεις νομίζω δεν προσδίνουν... δεν έχουν... δίνουν την δέουσα υπεραξία σ' αυτό που παράγεται, που λέγεται "επιμορφούμενος".

E: Ναι, ναι, ναι.

A: Λοιπόν, το ίδιο και στα Μεταπτυχιακά συμβαίνει, τα οποία γίνονται, τα πιο πολλά, για να γίνονται και δεν παράγουν αποτέλεσμα επί της ουσίας. Τώρα κάνουνε μια συζήτηση η οποία ξεφεύγει ίσως και από τη θεματολογία...

E: Εντάξει το κλείνουμε και...

A: Του ενδιαφέροντός σου.

E: Συζητάτε ό,τι θέλετε.

A: Αλλά, όπως... Άλλο παράδειγμα. Η έκδοση πτυχίου θα μπορούσε να γίνεται με φωτογραφία η οποία να μπαίνει ηλεκτρονικά.

E: Ναι.

A: Να μην ζητάμε φέρε μας φωτογραφία.

E: Σωστά, σωστά.

A: Πώς ανεβάζουν οι φοιτητές. Είναι καινοτομίες... Η έκδοση πτυχίου να βγαίνει με barcode, ας πούμε.

E: Άρα έχουμε περιθώρια αρκετά.

A: Barcode ας πούμε, το οποίο η επαλήθευση θα γίνεται με σειριακό αριθμό.

E: Ναι, ναι, ναι.

A: Και δεν θα χρειάζεται, ας πούμε, κάθε φορά να γίνεται επαλήθευση με άλλους τρόπους. Υπάρχουν διάφορες... διάφοροι τομείς που μπορούν να βελτιωθούν πράγματα με τα ΤΠΕ, ας πούμε, οι οποίοι σιγά-σιγά υλοποιούνται, αλλά καθυστερούμε πολύ.

E: Μάλιστα.

A: Καθυστερούμε πολύ.

E: Ωραία. Ωραία, έγινε. Ευχαριστώ, να 'στε καλά, ευχαριστώ για το χρόνο σας.

Διευθυντής ΣΤ

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: Είμαι Φιλολόγος.

E: Ποιο είναι το επίπεδο των σπουδών σας;

A: Είμαι κάτοχος μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών.

E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: 17.

E: Πόσα χρόνια ως διευθυντής;

A: 5ος, είναι ο 5ος χρόνος αυτός.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν την διοίκηση σχολικών μονάδων;

A: Ναι, έχω κάνει.

E: Επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν τις ΤΠΕ;

A: Βεβαίως, ναι.

E: Ωραία. Πάμε τώρα στις ερωτήσεις του... Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από τους διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία του σχολείου;

A: Ναι.

E: Σε γενικό σχόλιο.

A: Συμβάλλει πολύ ενεργά, μπορεί να συμβάλλει πολύ ενεργά στην εύρυθμη λειτουργία του σχολείου.

E: Ωραία. Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία;

A: Σίγουρα διευκολύνονται κάποιες καταστάσεις, γίνονται πιο γρήγορα, πιο άμεσα, πιο αποτελεσματικά και επίσης μπορεί ένας Διευθυντής να... αν γνωρίζει τις... το ΤΠΕ καλά, να διαμοιράσει πιο εύκολα κάποιες αρμοδιότητες στους συναδέλφους, ώστε να τις διεκπεραιώνουν κι αυτοί αποτελεσματικότερα.

E: Ωραία. Αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που προκύπτουν απ' τη χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Οι δυσκολίες έχουν να κάνουν με το... με τις... με την έλλειψη γνώσεων που καμιά φορά έχουν κάποιοι συναδέλφοι, δεν έχουν όλοι το ίδιο επίπεδο.

E: Ωραία.

A: Ή μπορεί να έχουν κάποια... κάποιες γνώσεις αλλά σε πιο αρχικό στάδιο.

E: Άρα κυρίως στους ανθρώπους είναι το... το θέμα.

A: Ναι, θα 'λεγα περισσότερο στ... περισσότερο ναι, στον ανθρώπινο παράγοντα.

E: Υπάρχει δηλαδή και είναι και η επόμενη ερώτηση, κατάλληλη υποδομή για την υποστήριξη ΤΠΕ;

A: Οι υποδομές μας ναι, στο σχολείο μας είναι σε αρκετά καλό επίπεδο, δηλαδή σε κάθε τάξη υπάρχει και υπολογιστής και laptop και βιντεοπροβολέας με σύνδεση στο διαδίκτυο. Είναι σε ένα σχετικά, σε καλό επίπεδο τα απολύτως, τα βασικά δηλαδή εργαλεία υπάρχουν.

E: Ωραία. Πιστεύετε ότι η χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία;

A: Ναι, κανονικά δεν θα 'πρεπε να... Ναι, δυστυχώς νομίζω...

E: Είναι ακόμα κάτι τόσο νέο ας πούμε;

A: Ναι, νομίζω ότι είναι νέο, νομίζω ότι ακόμα δεν θεωρείται ενταγμένο στην καθημερινότητα και δεν θεωρείται δεδομένο και αυτονόητο, ενώ θα έπρεπε.

E: Ωραία, κατάλαβα. Σε μία κλίμακα απ' το 1 έως το 5. 5 πάρα πολύ. Έτσι; Σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε ΤΠΕ πριν από την πανδημία;

A: Ναι, κατάλαβα.

E: Για τη διευκόλυνση του έργου σας, πριν την πανδημία.

A: Θα έλεγα, θα έβαζα ένα 3.

E: Ένα 3.

A: Έτσι, στη μέση κάπου.

E: Δηλαδή γινόντουσαν και πολλές δουλειές με τον παραδοσιακό τρόπο.

E: Ακριβώς. Ναι, ναι γίνον... Ναι, ναι ακριβώς.

E: Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν;

A: Τότε;

E: Πριν την πανδημία, σε σχέση με τις ΤΠΕ.

A: Πάλι με το 1 έως το 5;

E: Όχι απ' το ένα έως το 5.

A: Ναι.

E: Περιφραστικά.

A: Όχι ήμουν... ήμουν αρκετά, πάλι αρκετά δηλαδή με όλα αυτά τα χαρτιά, με όλες αυτές τις επιμορφώσεις ήμουν πάλι, μπορώ να πω, σε καλό επίπεδο.

E: Ωραία. Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια απ' τα εργαλεία ΤΠΕ, που χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία; Καθημερινά, ανοίγατε τον υπολογιστή...

A: Ναι, εντάξει δεν υπήρχε τότε φυσικά η ηλεκτρονική τάξη και το e-class, αλλά τώρα δεν ξέρω το... αυτά τα προγράμματα, για παράδειγμα τώρα σου λέω... Α, διοικητικά λέμε τώρα ή γνωστικά, στο διοικητικό κομμάτι;

E: Πολλοί αναφέρουν και τα γνωστικά, αλλά και διοικητικά κυρίως. Δηλαδή από email...

A: Διοικητικά ναι.

E: Για επικοινωνία με τους καθηγητές...

A: Διοικητικά ήταν πολύ ήταν τα πολύ ψηλά, τα απολύτως απαραίτητα δηλαδή.

E: Είχατε forum ας πούμε;

A: Forum όχι.

E: Είχατε μια ομαδική, καθηγητές...

A: Όχι, όχι, τέτοια δεν είχαμε.

E: Όχι.

A: Τέτοια συνήθως δεν υπήρχανε, αλλά τα καθημερινά ναι, το email της σχολικής μονάδας, το MySchool το ηλεκτρονικό σύστημα φυσικά ήταν...

E: Το χρησιμοποιούσατε αυτό ήδη.

A: Ε, ναι. Ήταν ήδη ενταγμένο στην καθημερινότητα, ναι.

E: Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου σας ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ;

A: Εδώ είπαμε υπάρχουν διαβαθμίσεις. Άλλοι ήταν αρκετ... άλλοι ήταν πολύ, μερικοί μάλλον ήταν πολύ, οι περισσότεροι ήταν σ' ένα μέσο επίπεδο, υπήρχαν και κάποιοι λίγοι που δεν...

E: Εδώ τι; Είναι θέμα ειδικότητας, ηλικίας; Είναι...

A: Ε, είναι πολυπαραγοντικό το ζήτημα. Σίγουρα παίζει ρόλο και η ειδικότητα, σίγουρα παίζει ρόλο και το φύλλο πολλές φορές.

E: Α, μάλιστα.

A: Νομίζω... νομίζω δεν είναι ένας παράγοντας μόνο. Έτσι δεν είναι;

E: Άρα οι εκπαιδευτικοί... Εντάξει έτσι κι έτσι. Σε ποιο βαθμό οι γονείς και... ήταν εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ; Πριν την πανδημία.

A: Οι γονείς πριν την πανδημία; Και εκεί... και εδώ υπήρχαν διαβαθμίσεις. Οι περισσότεροι πάντως δεν ήταν εξοικειωμένοι, όντως.

E: Δεν ήταν. Ωραία.

A: Δηλαδή το επίπεδό τους ήταν πιο κάτω, σίγουρα, σε σχέση με των καθηγητών.

E: Αντιμετωπίσατε προβλήματα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με την χρήση ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

A: Κατά την διάρκεια...

E: Αυτό δεν είπαμε πριν, το πριν είναι σχολικά.

A: Ναι, ναι.

E: Πανδημία τώρα μιλάμε για σκληρό lock down.

A: Ναι, ναι, ναι.

E: Πέρυσι πως πήγε η χρονιά, αυτή είναι η φάση που λέμε πανδημία.

A: Ναι, ναι. Ε, κατά τη διάρκεια της πανδημίας ναι, απλώς η δυσκολία ήταν ότι έπεσαν κάποια πράγματα απότομα και χωρίς καθοδήγηση από πάνω. Δηλαδή κληθήκαμε μόνοι μας να μάθουμε κάποια πράγματα και να αντιμετωπίζουμε κάποιες καταστάσεις.

E: Ωραία. Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένος για την άσκηση διοικητικού έργου υπ' αυτές τις συνθήκες;

A: Όχι, προετοιμασμένος δεν ήμουν. Όχι.

E: Όχι. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές, οι γονείς, οι μαθητές σε όλη αυτή την κατάσταση; Μεσ' στην πανδημία.

A: Και εδώ υπάρχει διαβάθμιση. Υπήρξαν... γενικά δύσκολες υπήρξαν σίγουρα από όλους. Υπήρξαν κάποιοι συνάδελφοι, μαθητές και γονείς που ανταποκρίθηκαν γρήγορα και άμεσα, άλλα η πλειονότητα ναι, θέλησε χρόνο και το πράγμα λίγο καθυστέρησε.

E: Δυσκολεύτηκαν δηλαδή λίγο.

A: Ε, ναι.

E: Σας προκάλεσε κάποιο πρόσθετο άγχος η ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου μέσα την πανδημία;

A: Άγχος δεν θα το 'λεγα, περισσότερος όμως χρόνος ότι χρειάστηκε δουλειάς και στο σχολείο και εκτός σχολείου, ναι.

E: Εντάξει.

A: Πίεση χρόνου περισσότερο θα το χαρακτήριζα.

E: Όχι στρες όμως με την έννοια...

A: Όχι στρες, όχι άγχος δεν θα το 'λεγα.

E: Δεν προλαβαίνουμε και τι θα πάθουμε και τα λοιπά.

A: Όχι, όχι.

E: Εντάξει. Λοιπόν, θεωρείτε ότι σήμερα τα μέσα ΤΠΕ τα χρησιμοποιείτε με μεγαλύτερη ευχέρεια, σε σχέση με την προ...

A: Ναι, σίγουρα.

E: Σε μεγαλύτερο βαθμό.

A: Μμμ, μμμ.

E: Και τα εργαλεία που χρησιμοποιούσατε και καινούργια να φανταστώ.

A: Ναι, ναι και τα καινούργια που προστέθηκαν, ναι, ναι.

E: Ωραία. Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και που δεν χρησιμοποιούσατε στην προ κορωνοϊού εποχή;

A: Να, για παράδειγμα τώρα, αν πάμε σε πιο γνωστικό κομμάτι είναι το e-class. Έτσι; Στο οποίο υπάρχει πάντοτε και συνεχίζουμε να το χρησιμοποιούμε για ενημέρωση των μαθητών, για ανάρτηση οποιασδήποτε ανακοίνωσης επίσημης και τα λοιπά και τα λοιπά.

E: Θέματα που αφορούν μισθοδοσίες, αναπληρωτές ξέρω 'γω, χαρτούρα, αρχειοθέτηση...

A: Αυτά...

E: Έχει αλλάξει κάτι;

A: Εκεί εντάξει, δεν μπορώ να πω ότι έχει υπάρξει μία ριζική αλλαγή πλέον. Έτσι;

E: Ναι.

A: Σ' αυτό δεν μπορώ να πω ότι έχει κάτι...

E: Ωραία. Κάποια φόρμα επικοινωνίας καθηγητών;

A: Ναι, ότι έχουν γίνει... ναι ομάδες...

E: Ομαδικές...

A: Οι ομαδικές αυτές πλέον ναι, έχουν...

E: Υπάρχουν.

A: Ήρθαν για να μείνουν.

E: Αυτές τις χρησιμοποιούσατε ή προέκυψε *[Μη κατανοητό] 06:24

A: Αυτές δεν υπήρχαν πριν, εννοείται, τον covid και όλα αυτά.

E: Ναι.

A: Δημιουργήθηκαν κατά την διάρκεια και οι περισσότερες από αυτές ναι έχουν μείνει ως συνήθεια, ως άμεση επικοινωνία.

E: Ωραία. Υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε στην προ κορωνοϊού εποχή; Έρχεστε στο γραφείο, ανοίγετε τον υπολογιστή, τι κάνατε ας πούμε; Ο έλεγχος να φανταστώ των εμβολίων.

A: Ναι, ναι αυτό, εκεί το Edupass, το μυαλό μου στο Edupass πήγε και εμένα. Να, αυτό είναι ένα... ένα... μια διαδικασία η οποία δεν γινόταν καν, δεν υπήρχε καν.

E: Κάτι άλλο που *[Μη κατανοητό] 06:54

A: Αλλά δεν νομίζω ότι είναι κάτι πλέον τόσο...

E: Ωραία.

A: Τόσο ριζικά διαφοροποιημένο σε σχέση με το τι συνέβαινε.

E: Ωραία. Παρατηρήσατε βελτίωση ψηφιακών δεξιοτήτων καθηγητών, γονέων, μαθητών;

A: Ναι, ναι.

E: Μετά την πανδημία;

A: Αυτό είναι αδιαμφισβήτητο, όλοι έχουν βελτιωθεί, άλλος λιγότερο, άλλος περισσότερο, αλλά όλοι έχουν βελτιωθεί.

E: Δηλαδή θα μπει γονέας στη διαδικασία να στείλει email; Παρά να...

A: Ναι, υπάρχουν και γονείς που θα στείλουν email, κυρίως πιο παθητικά βέβαια μιλώντας, όλοι οι γονείς περιμένουν email πλέον.

E: Ναι, ναι, ναι.

A: Ενώ παλιότερα, πριν τον κορωνοϊό, το θεωρούσες ως είδος πολυτελείας. Έτσι; Δεν το θεωρούσες...

E: Επικοινωνία με τα... με τα κεντρικά με τη διοίκηση με την Δευτεροβάθμια;

A: Με τη διοίκηση... όχι με την διοίκηση γινόταν ήδη.

E: Έτσι κι αλλιώς.

A: Γινότανε ήδη ήδη μέσω email.

E: Ωραία.

A: Η εγγραφή, η αποστολή πλέον είναι πάρα πολύ σημαντικό.

E: Λοιπόν, τελειώνοντας θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν μέσα ΤΠΕ ή στο μέλλον έχουν κατά νου να επανέλθουν σε πιο παραδοσιακές μεθόδους διοίκησης, γραφειοκρατίας.

A: Ναι. Η αλήθεια είναι ότι επιβλήθηκε κάπως απότομα αυτή η ενασχόληση με τα ΤΠΕ και δεν ξέρουμε τώρα πώς ακριβώς... Θεωρώ ότι θα υπάρξει μία ισορρόπηση, ότι δηλαδή...

E: Δηλαδή μπορεί και να επανέλθουν;

A: Να επανέλθουμε όχι ίσως έτσι όπως ήταν. Αλλά ναι, ότι δεν θα είναι τόσο μονοκόμματο πλέον και τόσο μονόπλευρη η πορεία προς τα ΤΠΕ.

E: Ωραία.

A: Πιστεύω θα ανακοπεί κάπως η πορεία.

E: Και τέλος, πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορωνοϊού στις ΤΠΕ σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων να παραμείνουν και να ενισχυθούν. Κάποιες προτάσεις; Ελλείψεις;

E: Ωραία, ωραία ερώτηση. Ναι, εδώ χρειάζεται οπωσδήποτε ή άνωθεν καθοδήγηση, δηλαδή η... από το Υπουργείο, από κάποιους τέλος πάντων, ανώτερους χρειάζεται η βοήθεια των εκπαιδευτικών να ενισχύσουν τις υποδομές τους σε ατομικό επίπεδο, γιατί και αυτό δεν είναι δεδομένο.

E: Αυτό αν επιδοτηθεί θα ήταν αυτό μία λύση, ας πούμε;

A: Ε, σίγουρα.

E: Είναι;

A: Ναι, οπωσδήποτε μια επιδότηση θα *[Μη κατανοητό] 08:37

E: Δηλαδή υπάρχει... εντοπίζετε ας πούμε, οικονομικό πρόβλημα;

A: Ναι.

E: Κάποιοι μπορεί και να τσιγκουνεύονται ή να δυσκολεύονται αντικειμενικά να πούμε.

A: Ή να δυσκολεύονται, ναι, ναι. Για... και για καθημερινά, όχι μόνο για θέματα γραφειοκρατικά.

E: Θα μπορούσε δηλαδή να ενισχυθεί...

A: Ναι, ναι.

E: Σε επίπεδο επιμόρφωσης, έχουν κάνει κάποιες επιμορφώσεις.

A: Ακριβώς.

E: Θεωρείτε ότι είναι ουσιαστικές επιμορφώσεις; Ή γίνονται για να γίνουν;

A: Οι επιμορφώσεις αυτές που έγιναν νομίζω ήταν κάπως τυπικές και επιφανειακές. Στα ουσιαστικά ζητήματα περισσότερο ενδοσχολικά και ενδοσυναδελφικά λειτουργήσαμε και όχι επίσημα.

E: Ωραία, ωραία. Και οι επιμορφώσεις και η υποδομή, εντάξει. Νομίζω είμαστε εντάξει.

A: Ωραία.

E: Ευχαριστώ πολύ.

Διευθυντής Ζ

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: Πληροφορική. ΠΕ86.

E: Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας;

A: Μεταπτυχιακό.

E: Πόσα χρόνια εργάζεται στην εκπαίδευση;

A: 22.

E: Πόσα χρόνια ως Διευθυντής;

A: 4ο.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα διοίκησης σχολικών μονάδων;

A: Ναι, από το... μέσω της... του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Αυτό.

E: Εεε...

A: Και της ΕΕΠΕΚ τη...

E: Επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν τις ΤΠΕ;

A: Ναι, επίπεδο Β, πιστοποίηση Β επιπέδου.

E: Ωραία.

A: Και διάφορα άλλα επιμορφωτικά σεμινάρια.

E: Στις ερωτήσεις μας. Λοιπόν. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία του σχολείου; Ένα γενικό σχόλιο.

A: Βεβαίως, γιατί πλέον όλες οι... πολλές απ' τις δουλειές απαιτούν καλή χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Πλέον... πλέον οι διευθυντές είναι υποχρεωμένοι να έχουν ψηφιακή υπογραφή ώστε να στέλνουν πλέον τα έγγραφα όλα εντελώς ψηφιακά, ηλεκτρονικά και όχι πλέον με διαβιβαστικό.

E: Ποια είναι τα οφέλη από τη χρήση ΤΠΕ στην διοικητική διαδικασία; Πρακτικά οφέλη.

A: Υπάρχει καλύτερη οργάνωση, πιο μεγ... ταχύτητα στο...

E: Ταχύτητα.

A: Στην διεκπεραίωση των υποθέσεων, άμεση απάντηση, άμεση αποστολή/απάντηση, πέρα από το... απ' την άλλη χρήση των ΤΠΕ που μπορείς να ενημερωθείς, να ψάξεις να βρεις. Τα γνωστά.

E: Ωραία. Αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που προκύπτουν απ' τη χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Εγώ, λόγω του ότι είμαι πληροφορικός, όχι. Μόνο με τη γραφειοκρατία.

E: Δηλαδή δεν... τεχνικά προβλήματα, τέτοια και είναι και η επόμενη ερώτηση που λέει, υπάρχει κατάλληλη υποδομή για την υποστήριξη ΤΠΕ;

A: Όχι, ούτε καλά μηχανήματα. ούτε καλός εξοπλισμός, ούτε καλή... ούτε τεχνική υποστήριξη. Τυγχάνει πληροφορικός που έχω δουλέψει και τεχνικός και γνωρίζω να... να μπορέσω να μπορώ να...

E: Λόγω ειδικότητας δηλαδή.

A: Λόγω ειδικότητας, ναι. Ξέρω πολλούς συναδέλφους που τα βρίσκουν μπαστούνια με το παραμικρό.

E: Πιστεύετε ότι η χρήση ΤΠΕ στη διοίκηση σχολικών μονάδων στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία; Ακόμα είναι κάτι τόσο νέο;

A: Ε, καινοτομία, δεν θα 'πρεπε να ήταν πλέον, πρέπει να ήτανε το... το... πώς να πω... το αυτό που θα ήτανε...

E: Δεδομένο.

A: Το δεδομένο.

E: Ωραία.

A: Αυτό που...

E: Σε μία κλίμακα από 1 έως 5, με το 5 πάρα πολύ, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε ΤΠΕ πριν την πανδημία για τη διευκόλυνση του έργου; Πριν την πανδημία είναι...

A: 4,5.

E: 4,5. Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν με την χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία; Γενικό σχόλιο, όχι από το 1 έως το 5.

A: 5.

E: 5. Μπορείτε να μου ανα... Αρκετά δηλαδή θα 'ναι. Έως πολύ και λόγω ειδικότητας. Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια από τα εργαλεία ΤΠΕ και τις διοικητικές εργασίες που χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία; Ποια είναι τα βασικά εργαλεία;

A: Τα βασικά είναι το... Για την υπηρεσία; Για τα γραφειοκρατικά;

E: Για την υπηρεσία.

A: Πίνακες μα από... μέσω Excel. Εννοείται προγράμματα αλληλογραφίας.

E: Email;

A: Το Word εννοείται. Ναι αλληλογραφίας, e mail.

E: Email.

A: Πλατφόρμες. Δεν υπήρχε βέβαια... Υπήρχαν κάποιες πλατφόρμες στο internet όπως εδώ του ΣΔΕ. Εντάξει;

E: Ωραία.

A: Δεν νομίζω ότι χρειάζεται πάρα πολλά για να διοικήσεις ένα σχολείο.

E: Οι διοικ... οι εκπαιδευτικοί του σχολείου ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ;

A: Όχι όλοι.

E: Πριν την πανδημία;

A: Όχι.

E: Έτσι; Όχι όλοι.

A: Εξαρτάται σε ποια σχολεία;

E: Αυτό ήταν θέμα ειδικότητας; Ήταν θέμα ηλικίας;

A: Σε ποια σχολεία; Σε άλλα σχολεία που δούλεψα ήμουν ο πληροφορικός που τα έκανε όλα. Στο σχολείο ΣΔΕ...

E: Για το ΣΔΕ.

A: Για το ΣΔΕ όπου ήμουνα Διευθυντής εννοείται ότι εγώ έκανα τα περισσότερα, μόνο μία συνάδελφος. Η μία δεν γνωρίζει τίποτα και ο άλλος συνάδελφος νόμιζε ότι γνώριζε.

E: Αυτό είναι θέμα ειδικότητας, ηλικίας που μου λέτε;

A: Ηλικίας και διάθεσης.

E: Και διάθεσης. Σε ποιο βαθμό ήταν εξοικειωμένοι; Προσαρμόζω την ερώτηση, οι γονείς εδώ, αλλά οι μαθητές με τη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με *[Μη κατανοητό] 04:19

A: Σχεδόν καθόλου.

E: Σχεδόν καθόλου.

A: Οι συγκεκριμένοι μαθητές.

E: Κατάλαβα.

A: Εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις. Έκανες και εσύ μαθήματα με τηλεκαπαίδευση.

E: Βεβαίως.

A: Μπορείς να...

E: Έτσι. Καταλαβαίνω. Αντιμετωπίσατε προβλήματα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας; Τώρα μιλάμε για σκληρό lock down αυτό... αυτή την περίοδο.

A: Στα διοικητικά δεν άλλαξαν και πολλά πράγματα. Στο εκπαιδευτικό κομμάτι με το Webex και την...

E: Σε σχέση με τη χαρτούρα, με τους μαθητές, ας πούμε;

A: Η ίδια, φέτος αυξήθηκε λόγω αλλαγής του... των τέτοιων, πώς το λένε, λόγω αλλαγής του τρόπου λειτουργίας των ΕΔΙΠΙΜ *[Μη κατανοητό] 04:57

E: Μάλιστα. Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένος για την άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας;

A: Ναι. Και να μην ήμουνα, αναγκα... έπρεπε να γίνουν.

E: Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές και οι μαθητές στις καινούργιες συνθήκες;

A: Αν μιλάμε για την τηλεκαπαίδευση στο συγκεκριμένο σχολείο, πάρα πολύ δύσκολα.

E: Πάρα πολύ δύσκολα. Για τους μαθητές λέμε τώρα. Έτσι;

A: Για τους μαθητές. Στην αρχή καθόλου, σημειώσεις δίναμε.

E: Εντάξει.

A: Το θυμάσαι και εσύ. Εντάξει; Όταν αναγκαστήκαμε μετά να προχωρήσουμε ήρθατε και εσείς οι ωρομίσθιοι, ήρθαν οι ωρομίσθιοι, αναγκαστικά έπρεπε να κάνουμε τηλεκπαίδευση.

E: Και οι καθηγητές;

A: Και μία βδομάδα, δύο βδομάδες ήμουν συνεχώς στο τηλέφωνο δίνοντας οδηγίες, "δεν μπορώ να συνδεθώ", κάθε 5 η ώρα που πήγαινε 5 η ώρα, το τηλέφωνο βαρούσε. "Δεν μπορώ να συνδεθώ, χθες συνδέθηκα, δεν ξέρω τι γίνεται".

E: Ωραία.

A: Με τους εκπαιδευτικούς εντάξει, όχι τόσο μεγάλο πρόβλημα.

E: Αλλάξε κάτι στο *[Μη κατανοητό]; 05:54 Πέρα από την εκπαίδευση. Χαριτιά, να φέρουν πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, κάτι...

A: Ναι, η χαρτούρα, η χαρτούρα του με τα πιστοποιητικά και τα rapid test. Δυσκολεύτηκα στο οικονομικό κομμάτι.

E: Σας προκάλεσε πρόσθετο άγχος η ανάγκη προσαρμογής του σχολείου;

A: Ναι.

E: Κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

A: Ναι.

E: Ναι. Λοιπόν. Θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορωνοϊό εποχή;

A: Εγώ συγκεκριμένα...

E: Αν και πριν είπες 5, ας πούμε, οπότε φαντάζομαι και λόγω ειδικότητας. Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν χρησιμοποιούσατε στην προ κορωνοϊού εποχή; Υπάρχει κάτι; Κάποιο εργαλείο;

A: Μέσα; Εεε...

E: Το Edupass ας πούμε;

A: Δεν το 'χουμε εμείς αυτό.

E: Το ελέγχουμε αυτό;

A: Δεν το 'χουμε εμείς.

E: Δεν το 'χουμε

A: Δεν το έχουμε εμείς αυτό. Αυτά είναι για τη γενική εκπαίδευση. Εμείς, την ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιούμε στο INEDIBIM. Την ίδια γραφειοκρ... πιο αυξημένη γραφειοκρατία, αλλά στην ίδια πλατφόρμα, ίσως πιο πολλά διαβιβαστικά, αλλά δεν έχει κάποιο άλλο μέσο. Τα ίδια μέσα χρησιμοποιούμε.

E: Εντάξει. Υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε με τη χρήση ΤΠΕ προ κορωνοϊού; Υπάρχει κάτι που έχει αλλάξει; Η κοινωνία, καθηγητές... Forum ας πούμε τέτοια υπήρχαν; Υπάρχουν;

A: Όχι, δεν υπάρχουν, δεν βλέπω, δεν...

E: Μεταξύ των καθηγητών;

A: Ναι. Σε άλλα σχολεία μπορεί να υπάρχουν, λόγω του ότι έχουν αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου.

E: Ναι.

A: Σε μας δεν έχει αλλάξει κάτι.

E: Μάλιστα. Λοιπόν. Παρατηρήσατε βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των καθηγητών, των μαθητών κατά τη διάρκεια της πανδημ... μετά την πανδημία; Βελτίωση στις ψηφιακές δεξιότητες τους;

A: Ε, από λίγη ως καθόλου θα πω.

E: Από λίγη έως καθόλου. Θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας από μαθητές, καθηγητές, διευθυντές και λοιπά, θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν ΤΠΕ ή θα επανέλθουν σε πιο παραδοσιακές μεθόδους όταν τελειώσει όλο αυτό;

A: Εν μέρει, μπορεί θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν. Αν και νομίζω στο... το σχολείο μας επειδή... θα στο πω και θα στο γράψω, δεν έχουμε μεγάλο σύλλογο, είμαστε οι μόνιμοι τέσσερα άτομα μαζί με μένα. Δεν είναι κάποιο... κάποιο δείγμα μεγάλο για να σου πω...

E: Ναι.

A: Δεν άλλαξε κάτι στο δικό μας το σχολείο.

E: Ωραία. Και τέλος πώς...

A: Ενώ οι ωρομίσθιοι από την άλλη, εσείς έρχεστε με μια γνώση ήδη, την είχατε, την κατείχατε, δεν άλλαξε πιστεύω κάτι.

E: Ωραία. Πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορωνοϊού στη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση των σχολικών μονάδων να παραμείνει και να ενισχυθεί; Προτάσεις; Κάτι που θα μπορούσε;

A: Εεε...

E: Καμιά επιδότηση;

A: Α!

E: Υποδομή; Δεν ξέρω.

A: Να ενισχυθούν, αυτό είναι εντάξει, ευτυχώς λόγω κορωνοϊού ενισχυθήκανε, μας δώσανε κάποια... κάποιους υπολογιστές φορητούς για τις ανάγκες της τηλεεκπαίδευσης. Τώρα πλέον να ενισχυθεί, δεν νομίζω να γίνει κάτι, είναι θέμα κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής.

E: Ας πούμε, αυτές οι επιμόρφωσης που γίνονται, ας πούμε, είναι ουσιαστικές ή γίνονται για να γίνουνε; Δηλαδή αφήνουν κάτι στα διοικητικά στελέχη, στους διευθυντές;

A: Εεε...

E: Έχει νόημα να ενισχυθούν;

A: Για κάποιους αρχάριους που δεν έχουν ξανακούσει κάτι από παιδαγωγικά, ναι, έχουν κάτι να προσφέρουν.

E: Σε σχέση με τη διοίκηση;

A: Σε σχέση με τη διοίκηση θεωρώ ότι τη διοίκηση, έτσι όπως λειτουργεί το ελληνικό κράτος...

E: Την μαθαίνεις στην πορεία.

A: Την μαθαίνεις στην πορεία. Δεν είναι κάτι που διδάσκεται.

E: Μάλιστα.

A: Ακόμα και αν στη διδάξουνε θα καταλάβεις ότι σου λένε...

E: Απέχει η θεωρία από την πράξη δηλαδή.

A: Πράγματα που δεν έχουν καμία... κανένα... καμία πρακτική αξία στο...

E: Ωραία. Έγινε. Τελειώσαμε. Ευχαριστώ.

A: Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Διευθυντής Η

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: Η ειδικότητά μου είναι Φυσικής Αγωγής ΠΕ11.

E: Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας;

A: Μεταπτυχιακό στην Ψυχολογία.

E: Πόσα χρόνια εργάζεσαι στην εκπαίδευση;

A: 33.

E: Πόσα χρόνια ως Διευθύντρια;

A: 5.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα διοίκησης σχολικών μονάδων;

A: Ναι, ναι. Έχω κάνει ένα μεγάλο στο Πάντειο Πανεπιστήμιο που ήταν ακριβώς αυτό. Διοίκηση Σχολικών Μονάδων εννιάμηνη επιμόρφωση.

E: Κάποια επιμόρφωση σε θέματα ΤΠΕ;

A: ΤΠΕ, το ΤΠΕ Α' το οποίο έχω πάρει, Β' επιπέδου που το 'χω πάρει. Αυτά.

E: Ωραία. Τα κλασσικά. Λοιπόν, πάμε λίγο στο... Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από τους διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία του σχολείου; Ένα γενικό σχόλιο.

A: Ε, συμβάλλει σε επίπεδο καθαρά διοικητικό. Δηλαδή σου λύνει θέματα όταν... όταν είναι κλειστά τα σχολεία, όταν είχαμε την πανδημία και τα λοιπά, μπορούσες... ήταν ένας εναλλακτικός τρόπος επικοινωνίας, πρωτίστως με τους συναδέλφους, δευτερευόντως με τους γονείς και με τους μαθητές.

E: Ωραία. Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία; Τα πρακτικά.

A: Ότι δε σε... Το πρακτικό για μένα, το πιο σημαντικό ότι δεν αποκόπτεσαι, δηλαδή ότι κλείνει το σχολείο λόγω μιας πανδημίας, αυτό που ζήσαμε ειδικά πέρυσι που ήταν πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα κλειστά τα σχολεία, δεν αποκόπτεσαι από τους... από το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας, έχεις έναν διάυλο επικοινωνίας.

E: Ωραία. Εντοπίζετε προβλήματα, αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που να προκύπτουν από τη χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Όταν το λέτε αυτό, λίγο πιο...

E: Γενικά προβλήματα σε σχέση με την δυνατότητα χρήσης των πλατφορμών, των μέσων.

A: Α, ωραία, ναι κατανοητό. Προβλήματα υπάρχουνε, μπορεί να υπάρχουνε τεχνικά προβλήματα που παρουσιάστηκαν, έτσι κι αλλιώς, αρκετά σ' αυτό το επίπεδο, τουλάχιστον στην αρχή. Και με το internet και με το... τη χρήση των μέσων, δηλαδή laptop, tablet και τα λοιπά και με το ότι δεν έχουμε επιμορφωθεί πάνω σ' αυτό το συγκεκριμένο κομμάτι, που είναι επίσης πολύ σημαντικό για μένα. Βέβαια κάναμε εκ των έσω επιμόρφωση, δηλαδή ο καθηγητής πληροφορικής... [Συγγνώμη λίγο]. Ο καθηγητής πληροφορικής φρόντισε να κάνουμε μία διαδικτυακή επιμόρφωση, να μας δείξει πέντε βασικά πράγματα.

E: Ενδοσχολική, δηλαδή μεταξύ σας.

A: Ενδοσχολική, μπράβο ναι, που το... που εγώ με τον υπο... γιατί ο καθηγητής πληροφορικής είναι και Υποδιευθυντής στο σχολείο.

E: Ωραία.

A: Και με... σε συνεργασία μαζί μου...

E: Κατάλαβα.

A: Αποφασίσαμε να κάνουμε μια τέτοια ενδοσχολική επιμόρφωση διαδικτυακή, το τονίζω αυτό. Βέβαια από 'κει και πέρα ο καθένας μόνος του και αλληλοβοήθειες ο ένας με τον άλλον κι αυτό είναι το ευχάριστο, ότι ο ένας συνάδελφος βοηθούσε τον άλλον να ανταπεξέλθει σε τυχόν δυσκολίες.

E: Ωραία. Υπάρχει κατάλληλη υποδομή στο σχολείο σας για τη στήριξη ΤΠΕ;

A: Αυτή τη στιγμή έχουμε internet το 4G.

E: Ωραία.

A: Έχουμε... μας έχουν δοθεί από την Περιφέρεια, αγοράσαμε κιόλας κάποια tablet, κάποια laptop, οπότε έχουμε μια στοιχειώδη υλικοτεχνική υποδομή, αλλά επειδή...

E: Στοιχειώδη; Είναι αρκετή; Ή να σας...

A: Αυτό ήθελα να σας πω. Επειδή είμαστε δύο συστεγαζόμενα σχολεία, αν πούμε ότι και τα δύο Λύκεια θα λειτουργήσουμε μέσω πλατφόρμας, νομίζω δεν θα τα καταφέρουμε.

E: Δυσκολεύουν. Μάλιστα. Θεωρείτε ότι η χρήση ΤΠΕ στη διοίκηση σχολικών μονάδων στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία; Είναι ακόμα δηλαδή μια καινοτομία;

A: Είναι κάτι που γίνεται σε παγκόσμιο... σε παγκόσμια κλίμακα εδώ και πάρα πάρα πολλά χρόνια. Δεν θα το θεωρήσω εγώ καινοτομία, θα το θεωρήσω ότι αργήσαμε να το χρησιμοποιήσουμε.

E: Ωραία. Σε μία κλίμακα από 1 έως 5. Έτσι;

A: Ναι.

E: Γι' αυτή την ερώτηση. Με πολύ το 5, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε ΤΠΕ πριν την πανδημία προς διευκόλυνση του έργου σας;

A: Πριν...

E: Πριν την πανδημία.

A: Στο 1 με 2.

E: Στο 1 με 2. Πόσο εξοικειωμένη ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία; Όχι από το 1 στο 5...

A: Γενικά να το πω.

E: Γενικά πώς νοιώθετε εσείς.

A: Είχα μια ευχέρεια χρήσης των ΤΠΕ με την έννοια ότι στην αποστολή email στην... Τι άλλο; Πώς αλλιώς το χρησιμοποιούσαμε; Βασικά η επικοινωνία μας, πριν από την πανδημία, ήταν τα email που στέλναμε και λαμβάναμε και τα λοιπά.

E: Ωστόσο, χρειαζόσασταν ας πούμε, μια βοήθεια, θα ρωτούσατε.

A: Ωστόσο για να μπορέσω να μπω δυναμικά στην καινούργια φάση της τηλεκπαίδευσης και χρήσης των μέσων αυτών, σίγουρα με βοήθησε πάρα πολύ ο καθηγητής πληροφορικής που ήταν γνώστης αυτών των πραγμάτων.

E: Ωραία. Μπορείτε να μου αναφέρεται εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούσατε για τις διοικητικές εργασίες πριν την πανδημία; Το email μου είπατε κυρίως.

A: Ναι. Το email ήταν το βασικό εργαλείο που χρησιμοποιούσαμε.

E: Κάποια άλλα, για μισθοδοσίες, για forum καθηγητών, επικοινωνίας τέτοια πράγματα χρησιμοποιούσατε παλιά;

A: Όχι.

E: Όχι. Άρα, κυρίως το εργαλείο ήταν το email.

A: Τα email που παίρναμε από τη Διεύθυνση ή από το Υπουργείο και αυτά που στέλναμε σε γονείς, εκπαιδευτικούς και τα λοιπά.

E: Το e-school φαντάζομαι υπήρχε το MySchool υπήρχε τότε.

A: Ναι, αλλά δεν το... το MySchool υπήρχε, έτσι κι αλλιώς, αυτό ήταν η επαφή μας με το Υπουργείο και τη Διεύθυνση.

E: Ωραία. Λοιπόν. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου σας ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία;

A: Είχανε από ό,τι ξέρω και από ό,τι έχω διαπιστώσει, είχαν οι περισσότεροι το ΤΠΕ Α' επίπεδο, πολλοί είχαν και το ΤΠΕ Β' επίπεδο, αλλά από τη θεωρία στην πράξη υπήρχε απόσταση. Επιμόρφωση πάνω στις τάξεις τις διαδικτυακές δεν υπήρχε. Οπότε ξεκινήσαμε πάλι από το μηδέν μόνοι μας και σας είπα, με την ενδοσχολική επιμόρφωση.

E: Όπου υπήρχε έτσι, μια δυσκολία, ένα θέμα ηλικίας, ειδικότητας που μπορείτε να το...

A: Σίγουρα... Όχι, θα έλεγα ότι και οι πιο μεγάλες ηλικίες και ανεξάρτητα από τις ειδικότητες, όλες, όλοι προσπάθησαν με έναν τρόπο να μούνε σε αυτή τη διαδικτυακή τάξη.

E: Εντάξει. Λοιπόν. Σε ποιο βαθμό οι γονείς ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ; Σε σχέση με τη διοικητική διαδικασία. Επικοινωνία, email, χαρτούρα;

A: Οι γονείς δεν ήτανε τόσο εξοικειωμένοι.

E: Πριν την...

A: Στην πορεία όμως έδειξαν πολύ θετικά δείγματα ανταπόκρισης, δηλαδή ακόμα και τώρα που λόγω covid δεν μπορούν να έρχονται στο σχολείο, βλέπω ότι αποκρίνονται όταν... όταν τους λέμε στείλτε μας ηλεκτρονικά κάποια στοιχεία, είναι άμεση η επικοινωνία μας.

E: Αντιμετωπίσατε κάποια προβλήματα στο διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με τις ΤΠΕ κατά τη διάρκεια; Τώρα διάρκεια πανδημίας εννοούμε το σκληρό lock down, είμαστε κλειστοί τώρα, σ' αυτή τη φάση τι...

A: Ναι. Εκεί να σας πω, το πιο δύσκολο για μένα ήταν το άγχος μην κάνω κάποιο λάθος, γιατί δεν ήμουν και πολύ καλός γνώστης όλων αυτών. Μη χάσω ειδικά... δεν κρύβω ότι, όταν παίρναμε τις αιτήσεις των υποψηφίων πανελλαδικών εξετάσεων, που τις πήραμε για πρώτη φορά στην ιστορία ηλεκτρονικά όλες και όχι διά ζώσης, εκεί υπήρχε το άγχος του λάθους, μη χαθεί κάποια δήλωση που μέσα στα email δεν τη δούμε και τα λοιπά, υπήρχε ένα άγχος και μία ανασφάλεια μπορώ να πω.

E: Έχω ερώτηση για το άγχος.

A: Ναι.

E: Άρα κάποια προβληματάκια υπήρχανε.

A: Ναι.

E: Πάνω στην...

A: Στην πορεία όμως, βέβαια τι να σας πω, απίστευτες ώρες εργασίας για να μπορέσω να ανταπεξέλθω...

E: Φαντάζομαι.

A: Όσο γίνεται καλύτερα στα καθήκοντά μου.

E: Θεωρείτε ότι ήσασταν προετοιμασμένοι για την άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας;

A: Όχι.

E: Όχι.

A: Ξεκάθαρα όχι.

E: Έτσι. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν καθηγητές, γονείς, μαθητές, η μαθητική κοινότητα έτσι στην χρήση;

A: Τα σχολεία είναι ένας ζωντανός οργανισμός και δεν είναι ένα κομμάτι μόνο, δεν είναι μόνο ο Διευθυντής, ο Υποδιευθυντής, ο εκπαιδευτικός. Είναι οι γονείς, που υπάρχουν γονείς που είναι... πολλοί δεν έχουν επίπεδο ούτε πάνω από το γυμνάσιο, ούτε πάνω από το δημοτικό, υπάρχουν αλλοδαποί.

E: Ναι.

A: Εκεί ήταν ακόμα πιο δύσκολη η επικοινωνία, γιατί δεν ξέρουν να διαβάζουν και ελληνικά. Υπάρχουν μαθητές που ζουν στην περιφέρεια, δηλαδή είμαστε ένα σχολείο εμείς, που το 1/3 των μαθητών μας είναι στην ευρύτερη περιφέρεια της Εορδαίας. Ήταν ακόμα πιο δύσκολο εκεί πέρα. Υπήρχαν παιδιά που δεν είχαν internet, υπήρχαν γονείς που δεν είχαν στο σπίτι τους internet και τα λοιπά.

E: Μάλιστα.

A: Εκεί είχαμε πάρα πολλές τεχνικές δυσκο... πολλές δυσκολίες να αντιμετωπίσουμε.

E: Κατάλαβα.

A: Γι' αυτό μιλάω για απίστευτη ενέργεια. Δηλαδή δουλεύαμε και απ' το σπίτι μας για να ανταπεξέλθουμε.

E: Και κάτι, μου απαντήσατε, αλλά θέλει ξανά. Σας προκάλεσε πρόσθετο άγχος δηλαδή αυτή η ανάγκη αν κατάλαβα καλά. Έτσι;

A: Εννοείται, εννοείται.

E: Σε σχέση με τη λειτουργία στην φάση της...

A: Άγχος και αίσθημα ευθύνης, γιατί υπήρχανε... Φαντάζομαι ότι σε ένα Δημοτικό ίσως να ήταν λίγο πιο χαλαρά τα πράγματα.

E: Κατάλαβα, εδώ είμαστε Λύκειο.

A: Στο Λύκειο ήτανε... επειδή υπήρχαν οι πανελλήνιες, υπήρχαν όλα αυτά, υπήρχε ένα πρόσθετο άγχος.

E: Θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε εσείς τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια;

A: Εννοείται.

E: Σε σχέση με την πιο προ...

A: Πολύ πιο άνετα, πολύ... Δηλαδή αύριο να μπούμε σε σκληρό lock down, νομίζω θα έχω καλύτερο χειρισμό σε όλα αυτά.

E: Είμαστε έτοιμοι πλέον. Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν χρησιμοποιούσατε στην προ κορωνοϊού εποχή; Σας έρχεται κάτι στο μυαλό; Έχετε ας πούμε πλέον ένα forum επικοινωνίας με τους καθηγητές;

A: Μια στιγμή... Ναι, έχουμε. Καταρχάς πέρα από το email που έτσι κι αλλιώς υπήρχε, έχουμε διαδικτυακή... μπορούν να κάνουν διαδικτυακές συνελεύσεις μέσω διαφόρων πλατφορμών, ας το πω έτσι, έχουμε ομαδική στο Viber, στα μέσα, στα άλλα, στις άλλες χρήσεις οπότε μπορούμε πιο εύκολα να επικοινωνούμε μεταξύ μας.

E: Ωραία.

A: Αυτά.

E: Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ... Το είπαμε αυτό. Εργασίες που κάνατε, που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε παλαιότερα; Δηλαδή, έρχεστε στο γραφείο, ανοίγετε, υπάρχει κάτι που κάνετε τώρα και που δεν κάνατε στην προ κορωνοϊού εποχή;

A: Αυτή τη στιγμή η εκπαίδευση και το διοικητικό κομμάτι της εκπαίδευσης, πάει όλο να γίνει ηλεκτρονικά. Δηλαδή, αυτό που λέμε χαρτί...

E: Δεν υπάρχει.

A: Πρωτοκόλληση και τα λοιπά, αρχίζει και μπαίνει στη...

E: Ψηφιακή υπογραφή να φανταστώ χρησιμοποιείτε...

A: Εννοείται, όχι τώρα από καιρό.

A: Και από παλιά.

A: Αρχίζει και μπαίνει όλο σε ηλεκτρονική. Αυτό είναι καλό, γιατί γλιτώνεις την πολύ αποθήκευση χαρτιών, εντύπων και τα λοιπά και τα λοιπά, τα έχεις όλα σε ηλεκτρονική μορφή, οπότε πιο εύκολα τα ανασύρεις, πιο εύκολα τα βλέπεις, πιο εύκολα τα... [Έχω δουλειά λίγο] και τα λοιπά.

E: Το... Το Edupass φαντάζομαι είναι κάτι καινούργιο.

A: Ναι, ναι, ναι. Είναι το Edupass αυτό που ηλεκτρονικά πια επικοινωνούμε με το Υπουργείο, το MySchool ηλεκτρονικά επικοινωνούμε με το Υπουργείο.

E: Μάλιστα.

A: Εάν... εγώ δεν σας κρύβω όμως εδώ πέρα να τονίσω ότι εγώ θέλω και τις διαπροσωπικές σχέσεις. Ίσως είμαι πιο μεγάλη σε ηλικία από τους πιο νέους που δεν τους ενδιαφέρει κάτι τέτοιο.

E: Έχω ερώτηση και γι αυτό.

A: Α! Οπότε να μη προτρέξω.

E: Γιατί... Παρατηρήσατε βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων καθηγητών, γονέων, μαθητών;

A: Εννοείται, αυτό ναι, εννοείται αυτό.

E: Υπάρχει μια ευχέρεια. Έτσι;

A: Μας πήρε λίγο χρόνο αλλά βλέπω ότι μια χαρά για την ευχέρεια.

E: Εντάξει.

A: Πιο εύκολα οι συνάδελφοι και όλος ο κόσμος.

E: Λοιπόν. Και τώρα έρχομαι σ' αυτή την ερώτηση. Θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας και εσείς, είστε, είναι αποφασισμένοι να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τα μέσα ΤΠΕ ή έχουν μία διάθεση να επανέλθουν σε πιο παραδοσιακές μεθόδους, έτσι...

A: Όχι. Εγώ πιστεύω ότι πάμε σε συνδυασμό τώρα.

E: Ναι.

A: Δηλαδή, σίγουρα ακόμα και οι πιο δύσπιστοι διαπίστωσαν πόσο πιο απλά γίνονται κάποια πράγματα χρησιμοποιώντας τις ΤΠΕ, από την άλλη όμως εκείνο το κομμάτι που λέμε διαπροσωπική επαφή και δια ζώσης επαφή, δεν πρέπει να χαθεί γιατί εκεί υπάρχει η ανθρώπινη επαφή, η οποία χάνεται μέσα από ένα ηλεκτρονικό πράγμα που στέλνεις με μια ψηφιακή υπογραφή, δεν ξέρεις πια με ποιον μιλάς, δεν ξέρεις... Χάνουμε το ανθρώπινο κομμάτι που εγώ δεν μπορώ να το στερηθώ αυτό το κομμάτι.

E: Πολύ καλή η απάντηση, την κρατάω. Πάντως, έχετε την αίσθηση ότι ήρθε για να μείνει αυτό. Έτσι; Θέλοντας και μη.

A: Εγώ πιστεύω ότι θα μείνει και καλά θα κάνει να μείνει.

E: Διευκολύνει.

A: Διευκολύνει πράγματα. Δηλαδή μπορεί ενδιάμεσα να σου τύχουν πράγματα που μπορείς και από το σπίτι σου ακόμα...

E: Να δουλέψεις.

A: Γιατί όλο αυτό το αρχείο το έχεις και στο σπίτι σου, ένας διευθυντής. Μπορείς να το κάνεις και από το σπίτι σου, χωρίς να πρέπει να τρέχεις στο σχολείο και τα λοιπά. Επιμένω όμως στον ανθρώπινο παράγοντα, γιατί η δουλειά μας είναι τέτοια, δεν είναι μόνο ένα καθαρά διεκπαιρωτικό κομμάτι, έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα, έχει κοινωνικό χαρακτήρα, έχει ψυχολογικό χαρακτήρα. Δηλαδή αυτά δεν μπορούμε να τα χάσουμε. Τα χάσαμε με το σκληρό lock down, δεν χρειάζεται να τα χάσουμε περαιτέρω.

E: Ωραία. Και πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορωνοϊού στη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση, να παραμείνουν και να ενισχυθούν; Δηλαδή κάποιες προτάσεις; Τι θα μπορούσε...

A: Πρόταση τώρα; Να σας πω κάτι;

E: Ίσως...

A: Σ' αυτό το κομμάτι λόγω ειδικότητάς ίσως δεν μπορώ να σας δώσω ξεκάθαρη απάντηση. Ένας καθηγητής πληροφορικής θα μπορούσε να σας το πεί ένα επίπεδο πιο πάνω. Εκείνο που σίγουρα θέλω είναι να μείνει, αυτό που βρήκε... που κάναμε, που δημιουργήθηκε όλο αυτό το διάστημα κι αν μπορεί να βελτιωθεί.

E: Θα 'χε νόημα μια επιδότηση στους καθηγητές να πάρουν εξοπλισμό νομίζετε; Ή ο καθένας πλέον αγοράζει το δικό του, είναι θέμα ανθρώπου.

A: Να σας πω κάτι; Με την επιδοματική πολιτική γενικά δεν συμφωνώ. Εγώ προτιμώ να μου πουν πάρε μια αύξηση στο μισθό σου της τάξης των 5% για να λειτουργήσεις και να κάνεις αυτά που πρέπει για να γίνεις καλύτερος στη δουλειά σου, που είναι κάτι πιο χειροπιαστό, πιο ουσιαστικό για μένα, από το να μου πουν πάρε ένα voucher 200 ευρώ, 500 ευρώ για να πάρεις ένα laptop. Δεν με βοηθάει αυτό εμένα.

E: Σε σχέση με τις επιμορφώσεις που είπατε, τις θεωρείτε ουσιαστικές; Δηλαδή είναι επιμορφώσεις που αφήνουν κάτι ή γίνονται για να γίνουνε; Σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ όλων.

A: Εγώ πιστεύω ότι είναι θέμα επιμορφωτή. Να πω τη δική μου εμπειρία.

E: Ναι, ναι, ναι.

A: Έκανα επίπεδο Β' επιπέδου, ένας επιμορφωτής, χρόνια επιμορφωτής άλλης ειδικότητας, δεν θα πω ούτε όνομα, ούτε τίποτα δεν χρειάζονται αυτά, αλλά δεν μπορώ να δεχτώ ότι με επιμορφώνει ένας άνθρωπος που λέει γουί φί και προσπαθώ εγώ να αντιληφθώ τι είναι το γουί φί και τελικά είναι το Wi Fi. Δηλαδή, επιμορφωτής εμένα, που με επιμορφώνει μ' αυτό τον τρόπο, θεωρώ ότι είναι... Να 'χαμε να κοροϊδευόμαστε.

E: Θέλει λίγο προσοχή δηλαδή στην επιμορφ... Οπότε έχει νόημα;

A: Θέλει προσοχή στους επιμορφωτές και προσοχή στο πώς την στήνουν την επιμόρφωση.

E: Ωραία.

A: Αν είναι για να γίνει, μόνο για να γίνει και να 'χαμε να λέμε ότι το τυπικό κομμάτι το έχουμε κάνει είμαστε καλυμμένοι και λοιπά, δεν χρειάζεται να το κάνουμε.

E: Σωστά. Λοιπόν, νομίζω ότι είμαστε εντάξει. Είμαστε... έχουμε τελειώσει. Ευχαριστώ πολύ.

A: Εγώ ευχαριστώ πολύ.

Διευθυντής Θ

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: ΠΕ4.05, Γεωλόγος.

E: Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας; Μεταπτυχιακό ας πούμε;

A: Όχι. Τίποτα, τίποτα.

E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: 36.

E: Πόσα χρόνια ως διευθυντής;

A: 15.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σχετικά με τη διοίκηση σχολικών μονάδων;

A: Όχι.

E: Σχετικά με θέματα χρήσης ΤΠΕ; Γιατί αυτό είναι το θέμα μας. Η χρήση των ΤΠΕ στην διοίκηση.

A: Ε, τότε, όταν...

E: Αυτά τα Β' Επιπέδου τα...

A: A' Επιπέδου.

E: A' Επιπέδου. Λοιπόν. Πάμε λίγο τώρα στις ερωτησούλες μας. Έτσι;

A: Ναι, ναι.

E: Έχει να κάνει λίγο με το πώς χρησιμοποιήσατε τις ΤΠΕ προ covid, κατά τον covid και μετά. Τώρα πώς τα βλέπετε τα πράγματα; Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από διευθυντές συμβάλλει στην λειτουργία του σχολείου;

A: Φυσικά και συμβάλλει.

E: Συμβάλει.

A: Όσο περισσότερο, περισσότερες γνώσεις έχεις στο αντικείμενό, τόσο καλύτερα είναι.

E: Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία; [Ομιλίες εκτός συνέντευξης] Ποια είναι τα οφέλη λέγαμε που προσφέρουν οι ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία;

A: Ε, βασικά σ' όλη τη διενέργεια του... της διαδικασίας της διοίκησης προσφέρουν άπειρο μπορώ να πω, τα καλύτερα.

E: Σε σχέση με την ταχύτητα ίσως; Με την αρχειοθέτη; Τι; Που βοηθάει στο...

A: Παντού, παντού, παντού. Διότι εμείς ας πούμε, έχουμε κάνει και ηλεκτρονικό...

E: Αρχείο;

A: Αρχείο και... Πως λέγεται αυτό τώρα; Δεν μου έρχεται.

E: Θα το θυμηθούμε στην πορεία.

A: Ναι.

E: Θα δούμε μετά ποια εργαλεία.

A: Ναι, ναι.

E: Αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που προκύπτουν απ' τη χρήση των ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Ε, βασικά ως προς τις ταχύτητες, πρέπει να αναβαθμιστούν όλα τα απαραίτητα εργαλεία που διαθέτει το σχολείο για να μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε στις...

E: Το internet δηλαδή.

A: Το internet, ναι.

E: Υπολογιστές υπάρχουν δηλαδή.

A: Υπολογιστές υπάρχουν αλλά... Εντάξει.

E: Αυτό το επόμενο ερώτημα. Υπάρχει κατάλληλη υποδομή;

A: Υπάρχει, υπάρχει.

E: Για την υποστήριξη του ΤΠΕ στο διοικητικό έργο; Υπάρχει έτσι; Ανανεώσατε πρόσφατα την υποδομή ή είναι παλιά; Πώς, πώς τα βρήκατε;

A: Ναι, πρόσφατα πριν ένα χρόνο σχεδόν και αναβαθμίσαμε εμείς ορισμένες μονάδες όταν δεν έτυχαν προσθέσαμε.

E: Ωραία. Πιστεύετε ότι η χρήση των ΤΠΕ στη διοίκηση των σχολικών μονάδων στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία στις μέρες μας; Είναι κάτι...

A: Ναι, στις μέρες μας αποτελεί καινοτομία. Παλιότερα δουλεύαμε χειρόγραφα, ας πούμε, και ενώ τώρα σήμερα...

E: Το παλιότερα πώς το προσδιορίζετε; Δηλαδή...

A: Παλιότερα, πριν το '07, ας πούμε.

E: Πριν το '07. Λοιπόν σε μία κλίμακα από 1 έως 5. Έτσι; Σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε ως Διευθυντής την... τις ΤΠΕ πριν την πανδημία; Προς διευκόλυνση του έργου σας, τα παλαιότερα χρόνια. Απ' το 1 έως 5.

A: Ναι με 5 μπορώ να πω.

E: Με 5. Συχνά δηλαδή.

A: Συχνά.

E: Αρκετά. Πόσο εξοικειωμένος ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία; Πριν την πανδημία, είναι ο καιρός έτσι, πριν lock down, όταν το σχολείο λειτουργούσε...

A: Ε, λογικά θα πω ότι το χρησιμοποιούσαμε το...

E: Εσείς νοιώθατε εξοικειωμένος; Ως Διευθυντής προσωπικά.

A: Ε, αρκετά, αρκετά.

E: Λοιπόν. Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια απ' τα εργαλεία ΤΠΕ και τις διοικητικές εργασίες που χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία; Τι κάνατε δηλαδή πριν την πανδημία; Και εργαλεία ΤΠΕ. Ξέρω 'γω, τι χρησιμοποιήσατε, τα email τα... ποια εργαλεία που διευκόλυναν πριν την πανδημία;

A: Ε βασικά τα email, τον ΕΠΑΦΟ αρκετά.

E: Για το ωρολόγιο πρόγραμμα ας πούμε, όλα αυτά, πώς τα βγάξετε; Τα βγάξατε φαντάζομαι...

A: Με τον ΕΠΑΦΟ, με τον ΕΠΑΦΟ, την νομοθεσία την είχαμε περασμένη απ' τον ΕΠΑΦΟ στο σύστημα.

E: Και το MySchool όλα αυτά φαντάζομαι...

A: Το MySchool ναι.

E: Και πριν την πανδημία τα χρησιμοποιούσατε.

A: Ναι, τα χρησιμοποιούσαμε, ναι.

E: Λοιπόν. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με τη διοικητική διαδικασία, πριν την εποχή covid;

E: Ήταν, μπορώ να πω ότι ήταν.

E: Οι περισσότεροι ήταν;

A: Οι περισσότεροι ήταν. Τώρα εντάξει, όταν άρχισε το Webex κι αυτά, ώσπου να προσαρμοστούν είχαν τις δυσκολίες, αλλά οι περισσότεροι ήταν...

E: Αρκετά εξοικειωμένοι.

A: Αρκετά εξοικειωμένοι.

E: Σε τι βαθμό ήταν εξοικειωμένοι οι γονείς με τη χρήση των ΤΠΕ σε σχέση με τη διοικητική διαδικασία; Πριν την εποχή covid.

A: Μπορώ να πω ότι δεν ήταν εξοικειωμένοι, αλλά σιγά-σιγά και οι γονείς και οι μαθητές εξοικειώθηκαν. Βασικά ας πούμε, οι μαθητές με... απ' τα κινητά και μόνο.

E: Σωστά, είναι πιο εξοικειωμένοι έτσι κι αλλιώς. E;

A: E, είναι πιο εξοικειωμένοι, ναι.

E: Όχι, λέω αυτό το πάρε δώσε με τους γονείς που είχατε ας πούμε, σας δυσκόλευαν, είχατε τηλέφωνα ξέρω γω, απορίες;

A: E, στην αρχή, στην αρχή είχαμε, αλλά κυρίως οι ενοχλήσεις που είχαμε ήτανε όταν έπεφτε το σύστημα.

E: Ναι, μάλιστα.

A: Δηλαδή εκεί...

E: Εντάξει. Αντιμετωπίσατε προβλήματα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με τις ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας; Φανταστείτε τώρα το lock down, κλείνουμε ξαφνικά έτσι το 2020.

E: Όχι, μπορώ να πω όχι, όχι.

E: Όχι ιδιαίτερα. Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένος για άσκηση διοικητικού έργου σε τέτοιες συνθήκες; Συνθήκες δηλαδή...

E: E, φυσικά κανένας δεν ήταν προετοιμασμένος, φυσικά κανείς. Στην αρχή, όπως είπαμε, υπήρχε αυτή η δυσκολία, αλλά αμέσως μπήκαμε...

E: Στη διαδικασία να προσαρμοστείτε.

A: Να προσαρμοστούμε, ναι.

E: Ωραία. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές, οι γονείς, οι μαθητές, δηλαδή η εκπαιδευτική κοινότητα στις καινούργιες συνθήκες, σε σχέση με την... Πώς θα το περιγράφατε;

E: Μπορώ να πω οι εκπαιδευτικοί εύκολα, δηλαδή έγινε μία ενημέρωση από μας και οι μαθητές μπορώ να πω αμέσως εξοικειώθηκαν κι αυτοί. Οι γονείς τώρα, δεν έχω...

E: Αυτή την ενημέρωση την είχατε, την οργανώσατε ενδοσχολικά ή έγινε κεντρικά.

A: Ενδοσχολικά.

E: Εσείς πήρατε πρωτοβουλία δηλαδή...

A: Εγώ με τους υποδιευθυντές.

E: Ωραία. Σας προκάλεσε πρόσθετο άγχος η ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά τη διάρκεια της πανδημίας; Όταν ήταν όλα κλειστά. Τώρα μιλάμε για εκείνη την περίοδο.

A: Ε, όχι ιδιαίτερα, όχι ιδιαίτερα.

E: Όχι ιδιαίτερα. Έτσι;

A: Όχι ιδιαίτερα. Βασικά το άγχος είναι ότι έπρεπε να έρθω εδώ για να μιλάω με τηλέφωνα με τέτοια. Από κει και πέρα όλα τα προβλήματα τα ξεπερνούσαμε σε συνεργασία με τους υποδιευθυντές που είχαμε μία άριστη συνεργασία και...

E: Είχανε οι υποδιευθυντές καμία ειδικότητα τύπου...

A: Ο ένας ο υποδιευθυντής είναι πληροφορικός οπότε...

E: Μάλιστα. Τώρα, πάμε στο σήμερα. Ας θεωρήσουμε ότι έχει τελειώσει η πανδημία κατά κάποιο τρόπο. Τώρα μετά το εξάμηνο που δώσαμε βαθμούς και πέρα. Δηλαδή τώρα τι γίνεται; Θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την εποχή προ κορωνοϊού;

A: Όχι, μπορώ να πω ότι με την ίδια ευχέρεια.

E: Με την ίδια ευχέρεια.

A: Με την ίδια.

E: Εντάξει. Είτε αυτή είναι άμεση, είτε όχι πάντως δεν νοιώθετε ότι έχει αλλάξει κάτι ιδιαίτερα. Έτσι;

E: Όχι.

E: Εξ' αιτίας της πανδημίας δηλαδή.

A: Όχι δεν... Απλώς θα... μπήκαμε στα πιο βαθιά ας πούμε και αντιμετωπίστηκαν όλα τα προβλήματα τα οποία είχαν.

E: Ωραία.

A: Δεν ξέρω αν σε βοηθώ.

E: Ναι, ναι, μία χαρά, Γι αυτό το πιο βαθιά δηλαδή, μάθατε καινούργια πράγματα δηλαδή;

A: Ε, σίγουρα μάθαμε, μάθαμε, δηλαδή η διαδικασία μας ανάγκασε να μάθουμε και καινούργια πράγματα.

E: Ωραία. Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και δεν χρησιμοποιούσατε στην προ κορωνοϊού εποχή; Έρχεστε στο γραφείο, ανοίγετε, υπάρχει κάτι καινούργιο που θα μπείτε στη διαδικασία να κάνετε;

A: Όταν...

E: Ας πούμε τα πιστοποιητικά που συνήθως λένε όλοι, ο έλεγχος... Αυτό φαντάζομαι είναι κάτι καινούργιο. Έτσι; Δεν υπήρχε στην... ο έλεγχος των test, η πλατφόρμα.

A: Εντάξει, αυτό μπαίνει στην πλατφόρμα και σε οδηγεί η πλατφόρμα. Δηλαδή δεν υπήρχε δυσκολία.

E: Το... έχουν δημιουργηθεί κάποια... πολλές φορές γίνονται γι' αυτό το ρωτάω, forum, δηλαδή έχετε δημιουργήσει και τίποτα ομάδες που δεν χρησιμοποιούσατε πριν από 2-3 χρόνια εκπαιδευτικών για να συνεννοείστε μεταξύ σας ή να στέλνετε...

A: Ναι, έχουμε, έχουν δημιουργηθεί τέσσερις ομάδες.

E: Είτε Viber, είτε...

A: Ναι, ναι και βασικά σε όλη την πανδημία κάναμε συλλόγους, ας πούμε, ή διάφορα προβλήματα τα οποία ήσαν μες στο webex και...

E: Ωραία. Έχετε επιχειρήσει, ας πούμε, συνέλευση διαδικτυακή; Κάνατε ποτέ τέτοιο πράγμα; Μέσω...

A: Καθηγητών;

E: Ναι. Έτυχε μέσω...

A: Πώς; Αν και....

E: Μέσω Zoom ή μέσω Skype;

A: Αρκετές φορές κάναμε.

E: Κάνατε έτσι;

A: Κάναμε.

E: Λοιπόν. Υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε με τη χρήση ΤΠΕ στην προ κορωνοϊού εποχή; Υπάρχει κάτι που κάνετε σήμερα και...

A: Όταν λες...

E: Από το να περνάτε απουσίες, από το να ενημερώνετε τους γονείς.

A: Όχι.

E: Ας πούμε τους γονείς παλιότερα πώς τους ενημερώνατε;

A: Με sms, με sms.

E: Παλιά τους ενημερώνατε με sms.

A: Ναι.

E: Σήμερα εξακολουθείτε να...

A: Πριν κορωνοϊού ακόμα, με sms, πρώτα παίρναμε απ' το ταχυδρομείο, αλλά μετά με sms.

E: Ναι.

A: Οπότε...

E: Σήμερα ακόμα έτσι ενημερώνετε;

A: Και σήμερα μέσω των email που μας έχουν δώσει...

E: Ας πούμε αυτό με τη χρήση των email, αυτό άλλαξε τώρα μετά την πανδημία θα λέγατε, ας πούμε;

A: Όχι.

E: Όχι. Και παλιότερα στέλνατε email;

A: Και παλιότερα. Ναι.

E: Ας πούμε τους βαθμούς τώρα. Τους βαθμούς παλιά τους δίναμε...

A: Εντάξει, δίναμε με τον έλεγχο, τώρα τους στέλνουμε μέσω email.

E: Μέσω email έτσι;

A: Ναι.

E: Λοιπόν. Παρατηρήσατε κάποια βελτίωση στις ψηφιακές δεξιότητες καθηγητών, γονέων, μαθητών μετά την πανδημία;

A: Τώρα τους γονείς δεν μπορώ να ξέρω, ας πούμε, αλλά οι καθηγητές ποτέ δεν μου παραπονέθηκαν για κάτι, αν υπήρχε κάποιο πρόβλημα το αντιμετωπίζαμε μέσω του υποδιευθυντή που είναι και πληροφορικός.

E: Οι μαθητές, δεν είδατε καμία αλλαγή;

A: Όχι.

E: Στο τέτοιο όπως ήτανε.

A: Όχι.

E: Οι γονείς ας πούμε, παλιά τους στέλνατε email, τώρα τους στέλνετε email, απαντούν έτσι με ευχέρεια; Ξέρω 'γω έχουνε...

A: Ε, δεν ξέρω αν απαντούν οι γονείς ή βάζουν τους μαθητές.

E: Α, μπορεί και να... Θεωρείτε ας πούμε ότι μπορεί και να μην απευθύνονται, να μην το βλέπουν αυτοί. Τα email ωστόσο που απευθύνονται;

A: Μπορεί να τα βλέπουν οι γονείς, αλλά να βάζουν τους μαθητές να...

E: Εσείς που απευθύνεστε με το email; Σε γονείς. Έτσι;

A: Στους γονείς, στους γονείς.

E: Άσχετα με το ποιος θα το διαχειριστεί.

A: Ε, ναι.

E: Εντάξει.

A: Αυτό δεν μπορώ να το ξέρω.

E: Κατάλαβα.

A: Αλλά όταν απαντούν, νομίζω ότι βάζουνε... αν δεν έχουνε την ευχέρεια. Ορισμένοι γονείς έχουν αυτή την ευχέρεια, αλλά ορισμένοι πιστεύω ότι βάζουν τους μαθητές.

E: Πάντως στη διοίκηση πρόβλημα δεν έχετε. Το e mail θα ρθει.

A: Ναι.

E: Ή άσχετα από το ποιος το έστειλε.

A: Ναι, ναι.

E: Εντάξει. Θα λέγατε... Δύο τελευταίες ερωτησούλες. Ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας έτσι, η αίσθηση που έχετε, είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τα μέσα ΤΠΕ ή θα επανέλθουν σε πιο παραδοσιακές μεθόδους;

A: Όχι, όχι.

E: Από την καταγραφή ύλης, απουσίες, αρχειοθέτηση, θέματα, ξέρω 'γω βαθμοί.

A: Όχι, πιστεύω ότι είναι πιο διευκολυτικό έτσι ας πούμε και διευκολύνει την όλη διαδικασία.

E: Το μάθανε δηλαδή;

A: Το μάθανε ναι.

E: Το μάθανε έτσι; Δεν βλέπετε καμιά τάση...

A: Όχι, όχι

E: Μήπως γυρίσουμε στο χειρότερο. E;

A: Δεν θα γυρίσουμε... όχι, όχι.

E: Ίσως από τους παλιότερους λέω, καθηγητές λέω.

A: Όχι, γιατί βλέπω ότι όλοι εξυπηρετούνται και όλοι και δεν παραπονιέται κανένας, ας πούμε.

E: Το έχουνε καταφέρει.

A: Το έχουνε... ναι.

E: Ωραία. Και μια τελευταία ερώτηση. Πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορωνοϊού στη χρήση ΤΠΕ, γιατί κάποια νέα συστήματα μπήκανε, τηλεεκπαίδευση, ξέρω 'γω η διοίκηση με τα κεντρικά έτσι, τηλεδιασκέψεις πιο πολύ.

A: Ναι, ναι.

E: Λοιπόν, σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων, να παραμείνουν και να ενισχυθούν, κάποιες προτάσεις. Που εντοπίζετε τα προβλήματα;

A: A, αυτό, δεν μπορώ να σας απαντήσω σ' αυτό.

E: Aς πούμε είναι θέμα υποδομής στα σχολεία; Είναι θέμα εκπαίδευσης των στελεχών, των διευθυντών;

A: A, ως προς αυτό ναι.

E: Ως προς το τι πρέπει να γίνει για να παραμείνει αυτή η κατάσταση και να ενισχυθεί. Πως...

A: Όχι, όχι.

E: Να μπει δηλαδή, οι ΤΠΕ να μπουνε στη διοίκηση για τα καλά.

A: Νομίζω ότι πρέπει να μπουν, να παραμείνει το... αυτό το... αυτή η εξέλιξη που ήρθε μέσα στα ΤΠΕ και διευκολύνει και τη διεύθυνση και τους καθηγητές.

E: Οι επιμορφώσεις έχουνε νόημα; Δηλαδή που γίνονται.

A: Πως.

E: Αυτά τα Β' Επιπέδου και τα λοιπά ή γίνονται τυπικά πιστεύετε;

A: Έχουνε, έχουνε.

E: Δηλαδή κάτι αφήνουνε.

A: Δηλαδή εγώ και οι δύο υποδιευθυντές μου έχουν τη Β'...

E: Και ό,τι μάθανε εκεί το αξιοποίησαν δηλαδή.

A: Το αξιοποίησαν ναι.

E: Νιώθετε ότι έχει αποτέλεσμα.

A: Τώρα δεν ξέρω τι άλλοι συνάδελφοι αν...

E: Αυτά με τα voucher τώρα που δίνουνε ένα μικρό ποσό για να ενισχύσουνε την... να βοηθήσουνε τους καθηγητές να πάρουν μέσα;

A: Ε, πιστεύω ότι...

E: Είναι προς τη σωστή κατεύθυνση δηλαδή;

A: Είναι προς τη σωστή κατεύθυνση διότι, εντάξει τώρα όταν έχεις ένα μικρό tablet και το χρησιμοποιείς ανά πάσα στιγμή, το έχεις μες στην τσάντα.

E: Ναι.

A: Είναι νομίζω... Απ' το να έχεις το laptop ή...

E: Είναι χρήσιμο και διευκολύνει κάτι στη διοικητική διαδικασία.

A: Και διευκολύνει, ακόμα και μέσα στην τάξη ας πούμε, να περάσεις κάποια στοιχεία τα οποία...

E: Μάλιστα. Ωραία, ευχαριστώ.

Διευθυντής Ι

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: ΠΕ86 Πληροφορικής.

E: Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας;

A: Μεταπτυχιακός τίτλος.

E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: Από το 2006. Δηλαδή... Θέλεις συγκεκριμένα;

E: Θα το βρούμε. 2006. Πόσα χρόνια ως Διευθύντρια;

A: Ένας χρόνος.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων;

A: Ναι.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα χρήσης ΤΠΕ;

A: Ε, πολλές.

E: Ωραία. Πάμε λίγο τώρα στις ερωτήσεις μας. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από διευθυντές συμβάλλει στη λειτουργία του σχολείου; Ένα γενικό σχόλιο.

A: Πάρα πολύ.

E: Πάρα πολύ. Έτσι; Και σε πολλούς τομείς να φανταστώ.

A: Πάρα πολύ, ναι. Αν γνωρίζεις το αντικείμενο καλά, μπορεί να σου λύσει τα χέρια.

E: Το κρατάμε αυτό. Το αν γνωρίζεις το αντικείμενο.

A: Ναι, αν γνωρίζεις, γιατί δεν...

E: Έτσι; Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία;

A: Διαχείριση χρόνου.

E: Χρόνος πιο πολύ δηλαδή;

A: Ορίστε;

E: Χρόνος πιο πολύ.

A: Χρόνος και αν γίνει σωστά η χρήση και η διοίκηση του σχολείου μέσω ΤΠΕ και έγκυρες πληροφορίες και συλλογή δεδομένων έγκυρων.

E: Ωραία, λοιπόν. Αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που προκύπτουν από τη χρήση ΤΠΕ στο σχολείο;

A: Ε, δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπιστούν, ας πούμε, από συνα... αν έχεις συναδέλφους στο σύλλογο οι οποίοι δεν γνωρίζουν καθόλου.

E: Υπάρχουν τέτοιοι;

A: Υπάρχουν, υπάρχουν, οι οποίοι πρέπει να τους εξηγήσεις, ας πούμε, πώς θα γίνει η δουλειά. Τέτοιου τύπου δυσκολίες. Άλλοι δεν μπορώ να...

E: Υπάρχει κατάλληλη υποδομή για την υποστήριξη ΤΠΕ στο διοικητικό έργο στο σχολείο;

A: Υπάρχει, ναι, δεν μπορώ να πω...

E: Από τεχνική άποψη. Υπολογιστές, ταχύτητα internet, όλα αυτά;

A: Εντάξει, είμαστε καλά, δεν είμαστε άριστα, αλλά είμαστε καλά, ναι υπάρχει.

E: Ωραία. Πιστεύετε ότι η χρήση ΤΠΕ στη διοίκηση των σχολικών μονάδων αποτελεί καινοτομία; Είναι δηλαδή κάτι τόσο καινούργιο πλέον; Ή...

A: Καινοτομία δεν θα το 'λεγα πλέον, δηλαδή εντάξει έχει χρόνια που... ναι, έχει χρόνια που έχει μπει στη διοίκηση των σχολείων. Άλλα σχολεία είναι πιο καλά οργανωμένα σ' αυτό το κομμάτι κι άλλα όχι. Είναι ανάλογα και ποιος είναι διευθυντής, ποιός είναι υποδιευθυντής, πώς θα στηρίξεις τη λειτουργία του.

E: Ωραία.

A: Πώς θα το στηρίξεις όλο αυτό. Αλλά καινοτομία δεν θα το 'λεγα πλέον.

E: Σωστά. Σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5, 1 καθόλου, 5 πάρα πολύ, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιούσατε ΤΠΕ πριν την πανδημία, προς διευκόλυνση του έργου σας;

A: Πριν την πανδημία;

E: Πριν, έστω και ως... όχι ως Διευθύντρια, ως μέλος του...

A: Εγώ πάντα χρησιμοποιούσα. Μιλάμε τώρα προσωπικά έτσι;

E: Ναι, ναι.

A: Πάντα χρησιμοποιούσα. Θα 'λεγα, άντε ας μη πούμε πάρα πολύ, πολύ.

E: Λοιπόν. Ωραία. Για βαθμούς, για επικοινωνία, όλα αυτά έτσι, ως...

A: Πολύ, πολύ.

E: Πόσο εξοικειωμένοι ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν την πανδημία;

A: Πάρα πολύ.

E: Και λόγω ειδικότητας να φανταστώ.

A: Ναι, και λόγω ειδικότητας.

E: Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια απ' τα εργαλεία ΤΠΕ και τις διοικητικές εργασίες που χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία; Ποια ήταν τα βασικά πράγματα που γίνονταν σε ένα σχολείο με ΤΠΕ;

A: Εργασίες;

E: Σε σχέση με τη διοίκηση.

A: Ωραία. [Ομιλίες εκτός συνέντευξης]

E: Λέγαμε για εργαλεία ΤΠΕ που χρησιμοποιούσατε σε διοικητικές εργασίες, προ πανδημίας.

A: Εργαλεία ΤΠΕ ή εργασίες οι οποίες διεκπεραιώνονται με εργαλεία ΤΠΕ.

E: Εργαλεία ΤΠΕ και τις διοικητικές εργασίες που χρησιμοποιούσατε, που κάνατε πριν την πανδημία.

A: Λοιπόν. Ωραία.

E: Email, forum καθηγητών, δηλαδή e-school, MySchool...

A: Οι βαθμοί... Ναι, οι βαθμοί είναι... εγώ χρησιμοποίησα ένα αυτοματοποιημένο σύστημα για τους βαθμούς ας πούμε.

E: Το οποίο τι είναι; Είναι εργαλείο extra; Δηλαδή...

A: Εργαλείο extra είναι, το οποίο βγάζει τα εξελάκια με τα μαθήματα των μαθητών, τους τα στέλνω, τα συμπληρώνουν τα περνάω στο MySchool.

E: Αυτό, από πότε; Και από πριν; Χρησιμοποιούνταν αυτά τα...

A: Εγώ το χρησιμοποίησα χρόνια.

E: Ωραία. Άρα για τους βαθμούς.

A: Συνεργατικά έγγραφα, ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια... Τι άλλο; Α, έχουμε, έχουμε μια βάση δεδομένων για τις άδειες, να βγαίνουν οι χορηγήσεις αδειών.

E: Ωραία. Αυτά ήταν και... λειτουργούσαν και παλιά, δηλαδή υπήρχαν στο σχολείο, ας πούμε...

A: Από τότε που ήρθα εγώ, ναι.

E: Προ της πανδημίας;

A: Προ της πανδημίας ναι.

E: Εντάξει, ας το έχουμε έτσι στο μυαλό γιατί μετά θα δούμε τι άλλαξε, δηλαδή τι μπορεί καινούργιο να 'γινε.

A: Τι άλλαξε μετά την πανδημία;

E: Θα δούμε. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με τη διοικητική διαδικασία, πριν την πανδημία;

A: Να απαντήσω σε κλίμακα;

E: Στο... όπως... όχι και περιφραστικά. Δηλαδή είχαν μια εξοικείωση;

A: Εντάξει, όχι όλοι.

E: Ήταν θέμα ηλικίας, ειδικότητας, τι ήτανε;

A: Ηλικίας, ειδικότητας, διάθεσης.

E: Α, μάλιστα Κατάλαβα. [Ομιλίες εκτός συνέντευξης] Σε τι βαθμό ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με τη διοικητική διαδικασία οι γονείς των μαθητών πριν την πανδημία στο σχολείο; Τώρα...

A: Και αυτό είναι ανάλογα. Ήταν κάποιοι που ήταν αρκετά και ήταν κάποιοι που είναι καθόλου.

E: Κατάλαβα.

A: Δηλαδή ούτε... Έχω για παράδειγμα, να δώσω ένα παράδειγμα. Έχω γονείς οι οποίοι δεν μου έχουν δώσει email ποτέ γιατί δεν ξέρουν να το χειριστούν.

E: Μάλιστα.

A: Οπότε βρήκαμε άλλους τρόπους επικοινωνίας.

E: Ωραία. Τώρα, πάμε λίγο στην περίοδο της πανδημίας. Αντιμετωπίσατε προβλήματα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με την χρήση ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας; Lockdown μιλάμε, πέρσι, ας πούμε, σε αυτή την περίοδο.

A: Από πλευράς...

E: Σε σχέση με την διοίκηση. Υπήρξε καμία δυσλειτουργία;

A: Αυτό, υπήρχαν κάποια προβλήματα, αν και εμείς είμασταν ανοιχτά.

E: Ναι.

A: Δηλαδή τα ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ., δεν μπήκαμε... κάναμε μάθημα. Οπότε, εκτός από κάποιες μέρες που μείναμε κλειστοί, ας το πούμε και χρειάστηκε να γίνει τηλεκπαίδευση, πιο πολύ υπήρξε πρόβλημα με τους γονείς τους συγκεκριμένους οι οποίοι δεν είχαν καθόλου...

E: Εξοικείωση.

A: Εξοικείωση.

E: Μάλιστα.

A: Ναι.

E: Λοιπόν. Θα λέγατε ότι...

A: Οργανωτικά δηλαδή σαν σχολείο, όχι δεν είχαμε, αλλά είχαμε αυτό. Δηλαδή οι γονείς που δεν ξέρανε καθόλου ε, δεν μπορούσαν να βάλουν το παιδί τους ούτε στα διαδικτυακά μαθήματα.

E: Μάλιστα.

A: Και η επικοινωνία μαζί τους αναγκαστικά γινόταν τηλεφωνικά ή...

E: Σε σχέση με τη διοίκηση με τα κεντρικά, με τα... αυτοί είχαν θέμα ή...

A: Όχι.

E: Όχι έτσι; Μεσ την πανδημία δεν άλλαξε κάτι ιδιαίτερα.

A: Δεν άλλαξε κάτι ναι.

E: Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένοι για άσκηση διοικητικού έργου σε συνθήκες πανδημίας; Έτσι όπως ξαφνικά άλλαξε.

A: Προετοιμασμένοι όχι, δεν θα το 'λεγα και ούτε και οι εκπαιδευτικοί. Δεν ήμασταν προετοιμασμένοι, όχι.

E: Ωραία. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές, οι γονείς, μαθητές δηλαδή η κοινότητα, στις καινούργιες συνθήκες. Ήταν πρόβλημα αυτό; Ήταν άγχος, ήταν...

A: Ήταν πρόβλημα για κάποιους, για κάποιους δεν ήταν. Αυτό είναι...

E: Γενικά στη λειτουργία πώς... του σχολείου πώς φάνηκε αυτό το πράγμα, έτσι, η ανάγκη προσαρμογής; Τους δημιούργησε πρόβλημα δηλαδή στη λειτουργία του σχολείου;

A: Όχι, ουσιαστικό πρόβλημα δεν δημιούργησε. Υπήρξαν βέβαια, εννοείται ότι υπήρξαν μικροπροβλήματα. Δηλαδή κάποιοι δεν συνδέονταν, κάποια συνδέονταν, κάποιοι είχαν προβλήματα τεχνικά. Είχαμε τέτοιου είδους θέματα.

E: Α, τα γνωστά. Ωραία.

A: Άλλοι μπαίνανε, άλλοι δεν μπορούσαν να μπουν, άλλοι ψαχνόντουσαν, άλλοι... Ναι, δεν υπήρχε, κανείς δεν το περίμενε αυτό.

E: Και για τα παιδιά ε; Οι μαθητές.

A: Και για τα παιδιά.

E: Δηλαδή, ήρθαν, εντάξει τα κατάφεραν. Δυσκολεύτηκαν; Φαντάζομαι...

A: Τα παιδιά μας, επειδή είναι και Ειδικών Αναγκών.

E: Ναι.

A: Σαφώς για να μούνε να κάνουν τηλεκπαίδευση έπρεπε να είναι και ο γονέας από δίπλα να βοηθάει.

E: Ωραία.

A: Κάποια μπορούσαν και μόνα τους, δηλαδή συνδέονταν μόνα τους, αλλά κατά κόρον ήτανε και ο γονέας δίπλα ο οποίος τους άνοιγε, τους...

E: Φαντάζομαι.

A: Ναι.

E: Σας προκάλεσε πρόσθετο άγχος η ανάγκη προσαρμογής της λειτουργίας του σχολείου κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

A: Ναι.

E: Το να έρθεις εδώ και να...

A: Ναι, εννοείται, γιατί ήταν όλα καινούργια και έπρεπε να το οργανώσεις από την αρχή.

E: Ωραία. Θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια σε σχέση με την προ κορονοϊού εποχή;

A: Μιλάς προσωπικά τώρα, έτσι;

E: Προσωπικά, ως Διευθύντρια...

A: Ναι. Ωραία.

E: Του συγκεκριμένου σχολείου, ας πούμε, χρήση ΤΠΕ.

A: Όχι.

E: Στη διοίκηση έτσι;

A: Όχι.

E: Όχι με μεγαλύτερη, όσο μεγάλη ευχέρεια χρησιμοποιούσατε.

A: Όσο είχα πριν τόσο έχω και τώρα.

E: Εντάξει. Ακριβώς. Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και που δεν χρησιμοποιούσατε στην προ κορονοϊού εποχή; Δηλαδή κάποιο καινούργιο εργαλείο. Κατ' αρχάς τηλεκπαίδευση.

A: Tele-class ας πούμε. Δεν τη χρησιμοποιούσαμε. Αναγκαστικά όμως έπρεπε να μπει σε κάποια φάση.

E: Καμιά συνέλευση on line τύπου, έχετε επιχειρήσει;

A: Του Webex ναι, έχουμε κάνει.

E: Το κάνατε δηλαδή.

A: Ναι, αυτά δεν υπήρχαν, ναι.

E: Πρωτόγνωρο σαν...

A: Ναι. Αυτό δεν το κάναμε ποτέ, δεν γινόταν ποτέ σύλλογος μέσω...

E: Κάποιο forum έχετε επικοινωνία; Καθηγητές, διοίκηση;

A: Έχουμε Viber.

E: Το Viber ναι.

A: Ναι.

E: Εντάξει,

A: Μια ομάδα, αλλά αυτό το είχαμε και πρώτα.

E: Το είχατε και...

A: Προ κρίσης, προ πανδημίας.

E: Κατάλαβα.

A: Τα καινούργια εργαλεία θα 'λεγα αυτό. Το e-class και το Webex.

E: Και το Webex.

A: Τα οποία... Άλλα καινούργια εργαλεία...

E: Στη διοίκηση κάτι; Από κεντρικά κάνα καινούργιο εργαλείο κάτι; Σας δημιούργησαν κάποιο θέμα σαν πρόσθετη... Ας πούμε δηλώνετε τα... τα self test να φανταστώ ότι...

A: Α! ναι, ναι, ναι.

E: Στην προηγούμενη, στην πλατφόρμα...

A: Αυτό με τα... Και φέτος ιδίως τα δηλώναμε καθημερινά.

E: Κανονικά έτσι;

A: Καθημερινά και αυτό το Edupass που έπρεπε όλοι οι συνάδελφοι να μπαίνουν και να δηλώνουν τα self test, όλο αυτό είναι καινούργια εργαλεία.

E: Ωραία. Υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε με τη χρήση ΤΠΕ στην προ κορωνοϊού εποχή; Πας εσύ στο γραφείο, ανοίγεις τον υπολογιστή. Κάτι καινούργιο;

A: Κάτι καινούργιο που... Ας πούμε μου ήρθε μετά την πανδημία.

E: Ναι. Να ας πούμε, ένα είναι ο έλεγχος των πιστοποιητικών, αυτό κρατάω. Δηλαδή το πρώτο πράγμα φαντάζομαι είναι αν έχουν γίνει τα test.

A: Ναι, αλλά αυτό γίνεται εύκολα με την πλατφόρμα του... γιατί η πλατφόρμα ουσιαστικά σχεδιάστηκε απ' το Υπουργείο.

E: Ναι.

A: Έμπαιναν οι εκπαιδευτικοί και εγώ σαν Διευθύντρια του σχολείου, έμπαινα και έβλεπα αν δηλώθηκαν. Σε ένα εξελάκι έβγαιναν τα αποτελέσματα, πράσινοι, κόκκινοι.

E: Εδώ, βαθμούς δίνετε κανονικά;

A: Δίνουμε κανονικά.

E: Ας πούμε έχει αλλάξει η διαδικασία, πλέον τα στέλνετε με e mail; Αυτό πώς γινόταν παλιά;

A: Α, ναι, αυτό ναι, αυτό ισχύει. Παλιότερα με το που τελείωνε το τεράμηνο...

E: Ερχόντουσαν οι γονείς δια ζώσης.

A: Καλούσαμε τους γονείς στο σπίτι και γινόταν και μια ενημέρωση και αυτά και δίναμε τους βαθμούς στους γονείς. Τώρα στέλνονται με email, ναι.

E: Τώρα που 'χουν χαλαρώσει τα μέτρα, ακόμη και τώρα, σήμερα υποτίθεται δεν φοράμε μάσκες, οι βαθμοί θα δοθούν πάλι με email;

A: Με email.

E: Με e mail έτσι; Λοιπόν, παρατηρήσατε κάποια βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων καθηγητών, γονέων, μαθητών μετά την...

A: Μετά το...

E: Την πανδημία; Αυτή την περίοδο;

A: Κοίταξε, κάτι τις έγινε, δεν μπορώ να πω, δηλαδή και ο εκπαιδευτικός που δεν είχε καμία...

E: Αναγκάστηκε;

A: Αναγκάστηκε, ναι.

E: Το κατάφερε; Δηλαδή έπιασε ένα επίπεδο;

A: Έπιασε ένα μέτριο επίπεδο. Δεν μπορώ να πω ότι έγινε άριστος ξαφνικά, αλλά έπιασε ένα μέτριο επίπεδο, ναι.

E: Υπάρχουν δηλαδή ακόμα γονείς που δεν έχουν email;

A: Ναι.

E: Υπάρχουν ε; Λοιπόν.

A: Ναι, υπάρχουν και προσπάθησα πάρα πολύ να τους εξηγήσω ότι χρειάζεται για να γίνει η επικοινωνία. Βρήκα άλλο τρόπο να τους στέλνω sms ας πούμε, μέσω του MySchool

E: sms.

A: Ναι, είναι μία διαδικασία που γίνεται αυτόματα μέσω του MySchool, οπότε στους συγκεκριμένους...

E: Με το οποίο είναι εντάξει.

A: Με το οποίο είναι εντάξει.

E: Εντάξει.

A: Λαμβάνουνε τα μηνύματα. Αλλά στα μηνύματα για παράδειγμα, δεν μπορώ να τους στείλω συνημμένα.

E: Ναι.

A: Είναι μία απλή ενημέρωση, αλλά είναι αρνητικοί, δεν... σου λέει δεν θέλω, δεν μπορώ, δεν το 'χω, δεν θέλω.

E: Μάλιστα. Λοιπόν, θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν μέσα ΤΠΕ ή θα επανέλθουν σε παραδοσιακές πρακτικές στο μέλλον;

A: Νομίζω ότι έχει ένα... έχει γίνει ένα βήμα έτσι, στο να ανοίξει λίγο το μυαλό. Δηλαδή...

E: Εδώ οι ηλικίες των καθηγητών είναι ... Έχει και μεγαλύτερους; Να ρωτήσω κι αυτό.

A: Είμαστε...

E: Καμιά φορά έχει σημασία αυτό, το επισημαίνουν κάποιοι.

A: Έχει σημασία, αλλά όχι... κατά τη γνώμη μου όχι...

E: Σε βαθμό να γυρίσουν σε χειρόγραφα ας πούμε, διαγωνίσματα, test, να περνάνε βαθμούς.

A: Μπα, δεν βλέπω κάτι τέτοιο. Ναι και...

E: Άρα ό.τι ήταν να γίνει έγινε και θα μείνει, ας πούμε.

A: Ναι. Δηλαδή πιστεύω ότι το βήμα που έγινε και κατακτήσαν κάποια πράγματα στο βαθμό που τα κατακτήσαν, ήρθε για να μείνει.

E: Ωραία.

A: Αυτό πιστεύω.

E: Και ένα τελικό σχόλιο έτσι, για το πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορωνοϊού, όποιες κι αν είναι αυτές, θετικές/αρνητικές στη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με την οργάνωση και διοίκηση σχολικών μονάδων να παραμείνουν και να ενισχυθούν.

A: Με επιμόρφωση.

E: Με επιμόρφωση; Οι επιμορφώσεις που γίνονται προς τους διευθυντές, τους καθηγητές, είναι... θεωρείτε ουσιαστικές, δηλαδή αφήνουν κάτι ή είναι για να γίνουν; Αυτά τα επίπεδα τα Β1, Β2.

A: Καλή ερώτηση. Αφήνουν, η γνώμη μου είναι ότι αφήνουν και τώρα με το νέο νόμο το 4823 που βάλανε και μία υποχρεωτική ενδοσχολική επιμόρφωση που πρέπει να γίνεται, για μένα αυτό είναι καλό, γιατί ουσιαστικά αποφασίζει ο Διευθυντής τι επιμόρφωση θα γίνει στο σχολείο. Βλέπεις το σύλλογο σου και βλέπεις τις ανάγκες.

E: Κατάλαβα.

A: Οπότε δεν είναι αυτό το... αυτό είναι, πάμε το κάνουμε και δεν μας μένει και τίποτα στην ουσία.

E: Άρα επιμόρφωση.

A: Επιμόρφωση ναι.

E: Η υποδομή; Το σχολείο είναι εντάξει από υποδομή; Οι εκπαιδευτικοί; Δηλαδή αυτά τα voucher που δίνουνε...

A: Ναι.

E: Έχουν αξία;

A: Θεωρώ ότι τα voucher είναι...

E: Ή το βρίσκουν αφορμή οι καθηγητές, ας πούμε, να αλλάξουν κινητό απλά, δεν ξέρω...

A: Κοίταξε, τώρα με τα 200 ευρώ που δίνουνε, το tablet, ένα tablet μπορείς να πάρεις αλλιώς πρέπει να βάλεις απ' την τσέπη σου για να πεις ότι παίρνω ένα καλό λαπτοπάκι.

E: Άρα, είναι ίσως και ενίσχυση οικονομική. Έτσι;

A: Θεωρώ ότι αν δίνανε κάτι σε 300-400 ευρώ ναι, θα βοηθούσε, αλλά τώρα το συγκεκριμένο το tablet, δεν είναι εργαλείο που ο εκπαιδευτικός θα κάτσει να βγάλει φύλλα εργασίας να... είναι ίσα-ίσα να κάνεις ένα web έτσι και αυτό δεν θα το κάνεις και καλά.

E: Ναι.

A: Οπότε θεωρώ ότι δεν βοηθάει ιδιαίτερα το συγκεκριμένο.

E: Εντάξει. Ευχαριστώ, ευχαριστώ για το χρόνο.

Διευθυντής Ια

E: Ποια είναι η ειδικότητά σας;

A: Εννοείς σαν εκπαιδευτικός. Είμαι Θεολόγος και Ε01.

E: Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας;

A: ΑΕΙ.

E: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην εκπαίδευση;

A: 37.

E: Πόσα χρόνια είστε διευθύντρια;

A: 27.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση στην Διοίκηση Σχολικών Μονάδων;

A: Έχω κάνει.

E: Έχετε κάνει κάποια επιμόρφωση σε θέματα σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ;

A: Ναι, έχω κάνει.

E: Ωραία. Πάμε τώρα στην συνέντευξή μας. Πιστεύετε ότι η αξιοποίηση των ΤΠΕ από τους διευθυντές, συμβάλλει στην λειτουργία του σχολείου; Ένα γενικό σχόλιο.

A: Ασφαλώς, δεν το συζητάμε. Σήμερα στην εποχή που βρισκόμαστε, αν ένας εκπαιδευτικός δεν ξέρει να χειριστεί υπολογιστή και να δουλέψει με τον υπολογιστή είναι αδύνατο.

E: Ο εκπαιδευτικός είπατε. Και διευθυντής να φανταστώ. Έτσι; Ειδικά...

A: Ακόμα, ακόμα πιο πολύ.

E: Περισσότερο.

A: Διότι υπάρχει τόση πολλή εξάρτηση της διοίκησης από τον υπολογιστή που όλη μέρα δεν κάνεις τίποτε άλλο, από το να...

E: Κατάλαβα.

A: Να χειρίζεσαι έναν υπολογιστή.

E: Ποια είναι τα οφέλη που προσφέρει η χρήση του ΤΠΕ στην διοικητική διαδικασία;

A: Έχει πάρα πολλά οφέλη, αλλά έχει και πάρα πολλά μειονεκτήματα. Οφέλη είναι ας πούμε. μπορείς πολύ, πάρα πολύ εύκολα να βρεις αυτό που σου χρειάζεται, μπορείς να βρεις τη νομοθεσία, μπορείς να βρεις κατευθείαν... δεν χρειάζεται να ψάχνεις δηλαδή στην εξαγωγή των αποτελεσμάτων, της βαθμολογίας, στην επικοινωνία πλέον. Τώρα πλέον δεν μου χρειάζεται να πάω ένα φάκελο στο... στην Δευτεροβάθμια, θα το σκανάρω και θα το υπογράψω και θα το στείλω.

E: Ταχύτητα πιο πολύ, εκεί επικεντρώνεστε, στην ταχύτητα με την οποία γίνονται.

A: Και στην ταχύτητα

E: Και στην ευκολία.

A: Αλλά εκτός από την ταχύτητα, μπορώ να πω η ωφέλεια είναι και στο ότι...

E: Ασφάλεια;

A: Ασφάλεια δεν ξέρω τόσο πολύ.

E: Των δεδομένων;

A: Δεν ξέρω τόσο πολύ την ασφάλεια, γιατί πραγματικά, εντάξει τρεις την ώρα μας ζητάνε αλλάξετε αυτό τον κωδικό, αλλάξτε τον άλλο κωδικό και στο τέλος μπερδευόμαστε. Εγώ ας πούμε, κλείδωσα μια φορά την υπογραφή μου, την ψηφιακή

υπογραφή και χρειάστηκε πόσος καιρός για να ξαναμπορέσω να κάνω ψηφιακή υπογραφή.

E: Αυτά είναι τα προβλήματα, θα τα δούμε μετά.

A: Ναι.

E: Αντιμετωπίζετε προβλήματα ή δυσκολίες που προκύπτουν απ' την χρήση ΤΠΕ στο σχολείο σας;

A: Ναι, είναι... εννοείτε απ' την προσωπική χρήση ή από τη χρήση των παιδιών;

E: Προσωπική χρήση...

A: Στην προσωπική χρήση να σας πω.

E: Σε σχέση με τους συναδέλφους, σε σχέση με την...

A: Εγώ θυμάμαι τον παλιό καλό καιρό, είχαμε δουλειά συγκεκριμένες περιόδους.

E: Ναι.

A: Δηλαδή, ξέραμε ότι θα κάνουμε το τρίμηνο, θα βγάλουμε τα αποτελέσματα, θα καθίσουμε ίσως και παραπάνω, θα 'ρθουμε και ένα απόγευμα. Τώρα έχουμε δουλειά κάθε μέρα με τον υπολογιστή, διότι ο καθένας, ο κάθε φορέας μας ζητάει συνέχεια πράγματα τα οποία δεν έχουνε... έπρεπε να είχανε... ο ένας να τα ζητάει απ' τον άλλον. Δηλαδή, εμείς τα στείλαμε στη Δευτεροβάθμια, εμάς μας τα ζητάει μετά και το Υπουργείο, μας τα ζητάει μετά, ξέρω 'γω και κάποιος άλλος φορέας.

E: Κατάλαβα.

A: Δηλαδή, είσαι υποχρεωμένος όλη τη μέρα να απαντάς σ' ένα email.

E: Ναι.

A: Κι αν ένα email σου ξεφύγει... Ένα... μια αλληλογραφία που ερχότανε ας πούμε, θα την έβλεπες οπωσδήποτε, θα ασχολιόσουν μ' αυτήν και λοιπά. Λίγο να σου ξεφύγει ένα email μπορεί να είναι καταστροφικό, είτε για το σχολείο, είτε για κάποιο συνάδελφο.

E: Άρα η γραφειοκρατία από μόνη της δεν έχει χαθεί, υπάρχει δηλαδή.

A: Έχω την αίσθηση ότι έχει...

E: Μπορεί και να 'χει ενισχυθεί λέτε;

A: Έχει ενισχυθεί.

E: Μάλιστα.

A: Όχι ποσοτικά, αλλά ποιοτικά.

E: Ωραία. Υπάρχει η κατάλληλη υποδομή για την υποστήριξη ΤΠΕ στο διοικητικό σας έργο, στο σχολείο σας;

A: Ασφαλώς ναι.

E: Υπάρχει έτσι; Από υπολογιστές...

A: Έχουμε, έχουμε και υπολογιστές, να μόνο εδώ πέρα μέσα έχουμε τρεις, που είναι ξεχωριστοί, ο ένας είναι ειδικά για το MySchool, οπότε δεν ασχολείται κανείς άλλος,

δεν μπαίνει σ' αυτόν τον υπολογιστή για να κάνει άλλη δουλειά, είναι αυτός που είναι, έχει καθαρά το θέμα το... ας το πω αλληλογραφίας και διοικητικής και ο άλλος που είναι καθαρά θέμα οικονομικών.

E: Ωραία, ωραία. Internet τέτοια έχετε έτσι;

A: Ε, εννοείται. Το σχολείο...

E: Είναι και καινούργιο σχολείο.

A: Έχουμε ένα πρόβλημα. Δεν έχουμε οπτικές ίνες και τώρα μπήκε, μπήκαμε στο να, ξέρεις και από την...

E: Εντάξει.

A: Κατερίνα, έχουμε αυτό το πρόβλημα με τις οπτικές ίνες, μπήκαμε όμως στο πρόγραμμα.

E: Ωραία. Πιστεύετε ότι η χρήση ΤΠΕ στη διοίκηση των σχολικών μονάδων στην Ελλάδα αποτελεί καινοτομία ακόμα;

A: Έτσι πιστεύω.

E: Είναι ακόμα καινοτομία.

A: Καταρχήν υπάρχουν εκπαιδευτικοί Κ. πού, επειδή τώρα είναι η έκτη χρονιά και πάμε για έβδομη που έχουμε παράταση διοικητικών καθηκόντων οι διευθυντές και υπάρχουν πάρα πολλοί εκπαιδευτικοί συνάδελφοι μιας ηλικίας, όπως και εγώ την έχω την ηλικία, αλλά εγώ είχα την τύχη να έχω δίπλα μου παιδιά τα οποία με βοήθησαν πάρα πολύ, όπως ήταν ο Νίκος που ήταν πληροφορικός και φέτος έτσι και στο λέω τώρα off the record που λένε, ότι αν δεν είχα την Κ. δεν ξέρω αν θα τα 'βγαζα πέρα. Δηλαδή είναι κάποια πράγματα που απαιτούν οι φορείς, απαιτεί το Υπουργείο Παιδείας ο διευθυντής να είναι πέρα από το διοικητικό του έργο, να είναι λογιστής, να είναι... τι είπα ταχυδακτυλουργός τι... τι να σου πω και αν δεν έχεις έναν άνθρωπο ο οποίος να είναι φιλότιμος, όπως είναι ο Ν. και η Κ., δεν ξέρω αν μπορείς να τα βγάλεις πέρα.

E: Θα το συζητήσουμε και μετά αυτό. Σε μία κλίμακα από το 1 ως το 5, σε τι βαθμό θα λέγατε ότι χρησιμοποιείτε τις ΤΠΕ, χρησιμοποιούσατε τις ΤΠΕ πριν από την πανδημία για το διοικητικό σας έργο;

A: Για του διοικητικό έργο δεν έχει αλλάξει κάτι Κ., έχει αλλάξει για το διδακτικό.

E: Μάλιστα.

A: Μετά από το ΤΠΕ. Αν είναι εντάξει, αν το σήμερα έχουμε 5, θα μπορούσαμε να πούμε 5, ε, 4 ας πούμε.

E: 4 πριν την πανδημία.

A: Ναι.

E: Πόσο εξοικειωμένη ήσασταν με τη χρήση ΤΠΕ πριν από την πανδημία. Όχι από το 1 έως το 5, περιφραστικά. Πώς θα περιγράφατε;

A: Νομίζω ότι ήμουνα εξοικειωμένη με τα θέματα τα απλά, αλληλογραφίας, να χρησιμοποιήσεις δηλαδή τον υπολογιστή για το MySchool, για... αλλά όχι με ιστούς,

με ιστοσελίδες που είχαν να κάνουν με διδασκαλία, να ανεβάζεις, να κατεβάζεις, ξέρω 'γω βίντεο, να κάνεις. Αυτά ήρθανε μετά.

E: Ήρθανε.

A: Δηλαδή ήταν... ήτανε αποτέλεσμα ανάγκης.

E: Θα το δούμε. Μπορείτε να μου αναφέρετε κάποια από τα εργαλεία ΤΠΕ και τις διοικητικές εργασίες που χρησιμοποιούσατε πριν την πανδημία; Δηλαδή τα βασικά. Κάποια είπατε email κυρίως. Έτσι;

A: Κυρίως το email.

E: Η βαθμολογία ακόμη και πριν ήτανε...

A: Ε, αυτό, γι' αυτό μέσω του MySchool η βαθμολογία τα πάντα.

E: Και πριν την πανδημία. Έτσι;

A: Και πριν την πανδημία, τα πάντα. Όχι, η βαθμολογία έβγαινε μέσα από το MySchool, δεν αποστέλλοταν.

E: Ναι.

A: Τώρα, στην περίοδο της πανδημίας, αποστέλλεται μέσω MySchool, δηλαδή στέλναμε, στέλνουμε και τους βαθμούς και τους ελέγχους μέσω του MySchool.

E: Κατάλαβα. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου σας ήταν εξοικειωμένοι με τη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με τη διοικητική διαδικασία;

A: Είχανε... Όλοι έχουν επίπεδο και Α' και Β'.

E: Ναι.

A: Οι περισσότεροι. Αλλά στη θεωρία. Στην πράξη...

E: Πολύ διαφέρουν.

A: Όταν πέσαμε μέσα στη θάλασσα και κολυπήσαμε, δηλαδή και το φιλότιμο και ο προσωπικός αγώνας των συναδέλφων ήταν αυτός ο οποίος βοήθησε να έχουμε αυτή τη στιγμή...

E: Ήταν θέμα ηλικίας, ειδικότητας; Μπορείτε να εντοπίσετε...

A: Το θέμα της ηλικίας είναι αλήθεια ότι έπαιξε ρόλο, γιατί πολλοί παλιοί ήταν αδύνατον να μούνε.

E: Δυσκολεύτηκαν.

A: Ήταν εύκολο να μούνε να κάνουνε ένα μάθημα με τον κλασικό τρόπο, δηλαδή να πουν στα παιδιά κάποια πράγματα, αλλά να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία ή του e-class ή του... του άλλου, πώς το λένε του... που είχαμε εμείς του... πώς λεγότανε;

E: Ναι.

A: Δεν υπήρχε περίπτωση, δηλαδή δεν ξέραμε να τα χρησιμοποιήσουμε και εγώ δεν ξέρω να τα χρησιμοποιήσω τα εργαλεία αυτά.

E: Μάλιστα. Σε τι βαθμό ήταν εξοικειωμένοι οι γονείς με τη χρήση ΤΠΕ σε σχέση με την διοικητική διαδικασία, είμαστε πάλι προ covid.

A: Καθόλου.

E: Καθόλου ε; Δυσκολία μεγάλη.

A: Και μετά covid...

E: Θα το δούμε. Θα το συζητήσουμε.

A: Πάλι υπάρχουν γονείς οι οποίοι δεν έχουν εξοικειωθεί. Στέλνουμε τα... βέβαια σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό. Σε ένα μήνυμα που θα στείλουμε ομαδικό για ενημέρωση, θα υπάρξουν 10 με 15 γονείς στο σύνολο των 250 παιδιών, οι οποίοι σου λένε εγώ δεν το... δεν έχω εγώ να ανοίξω, δεν έχω εγώ να κάνω, δεν το είδα, δεν το βλέπω. Αλλά η πλειονότητα των γονέων έχει πλέον εξοικειωθεί, μετά από την πανδημία.

E: Μετά, θα το ρωτήσω μετά. Αντιμετωπίσατε προβλήματα στα διοικητικά σας καθήκοντα σε σχέση με τη χρήση ΤΠΕ κατά την διάρκεια της πανδημίας;

A: Ναι.

E: Κατά την διάρκεια, την περίοδο που έχουν κλείσει τώρα, είμαστε σε lock down τώρα.

A: Έπρεπε, η αλήθεια είναι ότι για να λειτουργήσει η εξ' αποστάσεως διδασκαλία έπρεπε να ήταν εδώ ο διευθυντής οπωσδήποτε.

E: Ναι.

A: Δεν υπήρχε περίπτωση δηλαδή, ο διευθυντής και σε επαφή και συνεννόηση και με τον πληροφορικό, γιατί υπήρχανε προβλήματα πάρα πολλά, πέρα από του διαδικτύου τα προβλήματα, υπήρχαν τα προβλήματα που έπαιρνε ο γονιός εδώ για να πει ότι, εγώ σήμερα το παιδί μου δεν μπόρεσε να μπει γιατί ήταν άρρωστο, δηλαδή ήταν κάποια πράγματα που όταν βγήκε στο τέλος η υπουργός και είπε ότι δεν θα περαστούν αυτές οι απουσίες, εμείς εδώ σαν σχολείο, ήδη δεν τις είχαμε περασμένες.

E: Κατάλαβα.

A: Αν ήθελες να δουλέψεις σωστά, ή ας πούμε έπαιρνε ο καθηγητής εδώ και έλεγε, Ελένη δεν μπήκε ο τάδε, δεν μπήκε ο τάδε ούτε την πρώτη ώρα, ούτε τη δεύτερη ώρα. Εγώ έπρεπε να επικοινωνήσω με το σπίτι και να πω, ξυπνήστε το παιδί. Δηλαδή, είχαμε τέτοια προβλήματα.

E: Δυσλειτουργία. Θα λέγατε ότι ήσασταν προετοιμασμένοι... Το απαντήσαμε αυτό; Για το διοικητικό έργο σε συνθήκες πανδημίας; Το 'παμε. Πόσο εύκολα ή δύσκολα προσαρμόστηκαν οι καθηγητές, οι γονείς και οι μαθητές στις καινούργιες συνθήκες;

A: Οι καθηγητές προσαρμοστήκαμε πάρα πολύ εύκολα.

E: Ωραία.

A: Οι μαθητές πάρα πολύ δύσκολα. Προσαρμόστηκαν όμως. Οι μαθητές εδώ, να κάνω μια επεξήγηση Κώστα, ακόμα και η διδασκαλία εξ' αποστάσεως ήτανε η αντανάκλαση μιας τάξης. Δηλαδή, αλλά εκεί δεν φαίνεται, δεν φαίνεται μεσ' στην τάξη, γιατί μεσ' στην τάξη το παιδί μπορεί να σου δίνει άλλη εντύπωση, να κρυφτεί, να μη... Δεν παρακολουθεί, κοιμάται, εσύ δεν μπορείς να καταλάβεις ούτε τι σκέφτεται, ούτε... Στην

τηλεκπαίδευση δεν τον έβλεπες, δεν τον άκουγες, δεν παρακολουθούσε. Την επόμενη φορά ήτανε τα 4-5-6 παιδιά τα οποία καταλάβαινες ότι ήτανε μέσα και σε άκουσαν και όταν γυρίσαμε μετά πίσω, καταλάβαμε ότι τα παιδιά... δουλεύαμε με 5 ή 6 παιδιά.

E: Όπως και στην τάξη δηλαδή;

A: Όπως και στην τάξη.

E: Κάπως έτσι.

A: Αλλά σου λέω μεσ' στην τάξη ίσως ξεγελούμε και τον ίδιο τον εαυτό μας ή βλέπουμε το παιδί το οποίο είναι... μπορεί να του πούμε, Γιάννη, Μαρία, εδώ είμαστε και λοιπά. Φοβάται την απουσία, ενώ στο σπίτι έβαζε τον αυτόματο πιλότο και κοιμόταν ξανά. Είχα, είχε τέτοια...

E: Σας προκάλεσε πρόσθετο άγχος η ανάγκη προσαρμογής στη λειτουργία του σχολείου κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

A: Πάρα πολύ άγχος.

E: Προσωπικά.

A: Πάρα πολύ άγχος. Γιατί τον πρώτο καιρό ιδιαίτερα, όταν δεν ξέραμε πώς θα χρησιμοποιήσουμε τις τεχνολογίες και τα εργαλεία από το σύστημα, ήταν πάρα πολύ δύσκολο.

E: Ωραία.

A: Μετά ε, αρχίσαμε να χαλαρώνουμε.

E: Εντάξει.

A: Την πρώτη χρονιά οι συνάδελφοι κάναν μόνο... να φανταστείς δεν κάναν καθόλου διδασκαλία άμεση, σύγχρονη. Κάναν συνεχώς διδασκαλία μη σύγχρονη. Τη δεύτερη χρονιά όμως, απ' την αρχή ξεκίνησαν τη σύγχρονη.

E: Ακόμα και στη διοίκηση αυτό σας δυσκόλεψε με τους γονείς, με την Δευτεροβάθμια είχατε θέμα, μεσ' στην πανδημία;

A: Όχι δεν μπορώ να πω με τη Δευτεροβάθμια ότι είχαμε θέμα.

E: Ως προς την διοίκηση δηλαδή ήτανε πιο ομαλά.

A: Βέβαια η Δευτεροβάθμια είχε το εξής πρόβλημα. Επειδή είχαν επιβάλει στη Δευτεροβάθμια το ποσοστό της εργασίας στο γραφείο, δεν μπορούσαμε να βρούμε τους ανθρώπους που έπρεπε να βρούμε.

E: Μάλιστα.

A: Δηλαδή, ούτε μπορούσες να τους ενοχλήσεις στο σπίτι. Σου έλεγαν ότι δουλεύει απ' το σπίτι ναι αλλά αυτός... εγώ τον θέλω στο γραφείο, θέλω φάκελο, θέλω το ένα, θέλω το άλλο, δεν ήταν... ήταν δύσκολο, ήταν δύσκολο.

E: Άρα υπήρξε πρόβλημα.

A: Υπολειπάρχονταν όλα, κακά τα ψέματα.

E: Κατάλαβα. Θεωρείτε ότι σήμερα χρησιμοποιείτε τα μέσα ΤΠΕ με μεγαλύτερη ευχέρεια, σε σχέση με την προ κορωνοϊού εποχή; Προσωπικά.

A: Ασφαλώς.

E: Σε σχέση και με τη διοίκηση έτσι;

A: Ασφαλώς ναι, έτσι ναι.

E: Ωραία. Μπορείτε να μου αναφέρετε μέσα ΤΠΕ που χρησιμοποιείτε σήμερα και που δεν χρησιμοποιούσατε πριν από την εποχή του κορωνοϊού;

A: Ναι. Ας πούμε το να...

E: Η πλατφόρμα για τα test μου λένε πολλοί, δεν υπήρχε αυτό το πρωί-πρωί...

A: Ναι, δεν υπήρχε. Πλατφόρμα για το test ή το να μπορείς να κάνεις όπως τα test που κάνουνε στα κουίζ, να τα διορθώνεις και να απαντάς, ας πούμε, αμέσως το παιδί να παίρνει την απάντηση, τη λύση του, του test ας πούμε το παιδί αυτόματα, όπως...

E: Λοιπόν. Τα test τα rapid λέω. Τα rapid test...

E: Ααα!

E: Πώς τη λένε την...

A: Αχ, αχ Κώστα, μια πονεμένη ιστορία.

E: Τσάμπα δουλειά; Δεν ξέρω.

A: Τσάμπα δουλειά.

E: Κόπος;

A: Τσάμπα δουλειά. Δηλαδή, εγώ...

E: Ναι.

A: Είμαι η Διευθύντρια αυτού του σχολείου, ξέρω ότι ο Κ., ήρθε σήμερα με covid. Λοιπόν, δεν... έχω εγώ την δυνατότητα και το αυτό να πω, Κώστα θα πας αγόρι μου στο σπίτι σου, οι υπόλοιποι θα πάτε στο... στο πνευματικό θα κάνετε... Έπρεπε όλη αυτή η γραφειοκρατία να γίνεται για το κάθε παιδί καρτέλα. Κάρτα πώς το λένε, ανίχνευσης, ιχνηλάτησης. Μετά την άλλη μέρα είχαμε άλλο παιδί, άλλη κάρτα, άλλη ιχνηλάτηση. Ξανά τα παιδιά στο πνευματικό. Δηλαδή...

E: Κατάλαβα.

A: Νομίσω ότι υπήρχε μία...

E: Δυσλειτουργία.

A: Γραφειοκρατία, μία δουλειά επιπλέον που μας έκανε πάρα πολύ δύσκολους, αυτό το καθημερινό. Το να ανεβαίνω εγώ στον... στις τάξεις μέσα και να βλέπω ποια παιδιά... Υπήρχαν πάρα πολλοί γονείς ας πούμε, αυτό είναι το πολύ κλασσικό, υπήρχαν γονείς οι οποίοι δήλωναν αρνητικό test χωρίς να έχουν κάνει.

E: Α, μάλιστα.

E: Αυτό ήταν φοβερό και ανέβαινες απάνω και έλεγες στο παιδί, γιατί...

E: Το έλεγε; Το παραδεχόταν δηλαδή;

A: Και έλεγε εγώ δεν έκανα κυρία. Εγώ δεν έκανα, δεν είχαν συνεννοηθεί παιδί και γονιός. Κυρία εγώ δεν έκανα test.

E: Μάλιστα.

A: Είναι φοβερό, δηλαδή αυτό νομίζω ότι όλους τους εκπαιδευτικούς, όλους τους διευθυντές μας... έτσι τσάκισε αυτό το γραφειοκρατικό σε σχέση με τον, με τον covid.

E: Forum και άλλα τέτοια εργαλεία είχατε; Γιατί μεσ' στον κορωνοϊό οι καθηγητές επικοινωνούσαν, είχαν ομάδες, αυτά τα χρησιμοποιούσατε προ κορωνοϊού εσείς; Μια ομάδα στο Viber;

A: Μόνο ο Φ. ας πούμε το 'κανε.

E: Μόνο.

A: Σαν πληροφορικός δηλαδή αυτός... Κοίταξε, κάποιoi καθηγητές το κάνανε, ας πούμε, αν είχανε, όπως εγώ τώρα που είχα το θεατρικό, από πάντα, δηλαδή εδώ και χρόνια, είχα τα παιδιά ομάδα στο Viber.

E: Ναι.

A: Και επικοινωνούσαμε, ενημερωνόμαστε.

E: Το χρησιμοποιούσατε.

A: Ναι, το Viber ας πούμε είναι κάτι πλέον που παίζει πάρα πολύ και στη συνεργασία μας και με τους γονείς και με τα ίδια τα παιδιά.

E: Ωραία.

A: 'Η ξέραμε ότι τα παιδιά της εφημερίδας έχουνε, είναι σε κοινή ομάδα, ξέραμε ότι τα παιδιά του τμήματος μεταξύ τους είναι σε ομάδα, επομένως όταν θέλαμε να ειδοποιήσουμε για κάτι άμεσα, παίρναμε ένα παιδί που είχαμε το κινητό του, ήταν...

E: Το κάνατε και παλιά δηλαδή αυτό;

A: Ναι, το κάναμε και από πριν, ναι.

E: Ωραία. Υπάρχουν εργασίες που κάνετε σήμερα και δεν βλέπατε την ανάγκη να κάνετε προ κορωνοϊού; Έρχεστε στο γραφείο, ανοίγετε τον υπολογιστή, υπάρχει κάτι καινούργιο που κάνετε πρώτα ή ακολουθείτε την παλιά ρουτίνα ας πούμε;

A: Εννοείς από άποψη γραφείου;

E: Σε σχέση με το να επικοινωνήσετε με το.. να δείτε τα email να επικοινωνήσετε.

A: Το πρώτο που πρέπει να κάνουμε, το πρώτο που έπρεπε να κάνουμε μεσ' στην πανδημία είναι να απαντήσουμε πόσα παιδιά, κάθε μέρα το πρωί μέχρι τις 09:00 η ώρα.

E: Ναι.

A: Έπρεπε να απαντήσουμε πόσα παιδιά, πόσους καθηγητές έχουμε.

E: Μετά τον κορωνοϊό έχει επανέλθει δηλαδή ο ρυθμός; Είναι περίπου όπως ήτανε παλιότερα;

A: Ναι, βέβαια μέχρι και την τελευταία μέρα που δίναμε εξετάσεις, υπήρχε μια φόρμα. Ευτυχώς τα κάνανε πολύ σύντομα, απαντούσες κατευθείαν σε μια φόρμα με, ας το πω, με κωδικό... όχι κωδικό, με link...

E: Ναι.

A: Που έμπαινες μέσα και έλεγε, επέλεγες το σχολείο σου και έλεγες, ένα κρούσμα, δύο κρούσματα, δύο τμήματα κρούσμα, ένας καθηγητής και το υπέβαλες και τελειώσε.

E: Κατάλαβα.

A: Δεν ήτανε δύσκολη.

E: Ας πούμε τους βαθμούς.

A: Ναι.

E: Σήμερα στέλνετε, εξακολουθείτε να τους στέλνετε με email.

A: Ναι.

E: Έτσι; Δεν τους δίνετε στο χέρι.

A: Και το... και... το...

E: Αυτό δεν γινότανε.

A: Όχι, όχι.

E: Αυτό είναι κάτι καινούργιο που...

A: Είναι κάτι καινούργιο το οποίο δεν είναι και καλό.

E: Ωραία.

A: Δεν είναι και καλό γιατί, πρώτα από όλα δεν βλέπεις το γονιό.

E: Ναι.

A: Δεύτερον και πάρα πολύ βασικό, είναι το ότι δεν το παίρνουνε όλοι οι γονείς και δεν το παίρνουν γιατί πολλές φορές έχουν γεμάτα τα email τους και δεν το παίρνουνε.

E: Κατάλαβα.

A: Είτε γιατί δεν έχουνε, δεν ασχολούνται πάρα πολύ με το κινητό και... Ή μάλλον τα έχουνε σε υπολογιστές και δεν το 'χουν στο κινητό και όταν ανοίξουν και όταν τα δουν και έχουν περάσει και οι προθεσμίες και έχουν περάσει και...

E: Παρατηρήσατε βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων καθηγητών, γονέων, μαθητών μετά την πανδημία;

A: Εννοείται, εννοείται. Δηλαδή κατακόρυφα, όχι απλά...

E: Ωραία. Θα λέγατε ότι τα μέλη της σχολικής κοινότητας είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν ΤΠΕ ή θα επανέλθουν σε πιο παραδοσιακές μεθόδους.

A: Όχι, δεν θα... Εγώ που κάναμε και συνεδρίαση και τα είπαμε, υπάρχουν ήδη εκπαιδευτικοί οι οποίοι εξακολουθούν να χρησιμοποιούν την e-class, να χρησιμοποιούν τα... τις ψηφιακές ας πούμε...

E: Ακόμη και οι παλιότεροι δηλαδή είναι αποφασισμένοι;

A: Ναι, εμείς τώρα εδώ... Παλιότεροι;

E: Ήρθε για να μείνει δηλαδή αυτό τώρα.

A: Ήρθε για να μείνει. Δηλαδή και νομίζω ότι δεν είναι κακό. Πρώτα απ' όλα γλιτώνουμε άπειρα χαρτιά φωτοτυπικού, οι φωτοτυπίες μας είναι ελάχιστες σε σχέση με προηγούμενα χρόνια, οι ασκήσεις δίνονται κατευθείαν στα email τους, δεν χρειάζεται δηλαδή να τους δώσεις ασκήσεις, να κάτσουν, να γράψουν, γράψτε αυτή την άσκηση. Ε, εντάξει μπορεί στους 25 καθηγητές να υπάρχουν οι 5 οι οποίοι δεν θα έχουν τη δυνατότητα να το κάνουνε, όχι γιατί δεν το θέλουνε.

E: Ως προς την δυνατότητα, αυτό. Ένα, μια τελευταία ερώτηση, ένα γενικό σχόλιο ως προς το πώς θα μπορούσαν οι αλλαγές που έφερε η πανδημία του κορωνοϊού σε σχέση με τις ΤΠΕ στην διοικητική διαδικασία, να παραμείνουν και να ενισχυθούν;

A: Ναι.

E: Που εντοπίζετε τα προβλήματα; Τι προτάσεις θα μπορούσατε; Είναι θέμα υποδομής; Εκπαίδευσης;

A: Κοίταξε εμείς εδώ σαν σχολείο, έχουμε υποδομή.

E: Ναι.

A: Υπάρχουν σχολεία...

E: Κατά μόνος οι εκπαιδευτικοί έχουνε εξοπλισμό;

A: Έχουνε και οι εκπαιδευτικοί, έχουνε, Δηλαδή αναγκάστηκαν, μη κοιτάς τώρα δόθηκαν 200 ευρώ voucher που εντάζει, δεν μπορείς να αγοράσεις υπολογιστή με 200 ευρώ, αλλά έχουνε αναγκαστεί, κόψαν απ' αλλού, δεν ξέρω τι κάναν και έχουν όλοι προμηθευτεί έναν υπολογιστή και μάλιστα ξέρω ότι οι μαθηματικοί και οι φυσικοί μου ζήτησαν και εγώ σαν σχολείο το έκανα, πήραμε γραφίδες.

E: Α, μάλιστα.

A: Οπότε έχουμε τέσσερις-πέντε...

E: Του σχολείου.

A: Του σχολείου ναι, αλλά τις δανείζονται, μπορούν να τους πάρουνε και στα σπίτια τους, δεν υπάρχει...

E: Ας πούμε να κρατήσω κάτι, ένα τελευταίο λίγο, σε αυτή την ερώτηση πάλι. Κάτι είπατε για τις εκπαιδεύσεις που γίνονται.

A: Ναι.

E: Τις θεωρείτε ουσιαστικές; Γιατί προηγουμένως κάτι σχολιάσατε ότι αυτά τα επίπεδα Α', Β' και τα λοιπά, θεωρείτε ότι είναι ουσιαστική εκπαίδευση ή είναι απλά...

A: Κοίταξε, πιστεύω ότι, η Α' , το Α' επίπεδο είναι ουσιαστική. Δηλαδή δεν νοείται εκπαιδευτικός που να μην έχει το Α' επίπεδο.

E: Αφήνει κάτι; Δηλαδή ο εκπαιδευτικός μετά τα χρησιμοποιεί αυτά;

A: Εγώ πιστεύω ότι η εμπειρία και η χρήση είναι αυτή. Θα μου πεις, δεν είναι άσχημο το... το να κάνεις και μια... Αλλά εμείς μάθαμε πάρα πολλά από τα παιδιά εδώ τους εκπαιδευτικούς και η Κατερίνα φέτος έκανε κάποια, σαν... όχι σεμινάρια, αλλά όσοι είχαν όρεξη τους έδειξε πράγματα.

E: Ναι.

A: Και ο Νίκος μας έδειξε πράγματα τα οποία μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και επειδή άλλο να είναι 12-15 άνθρωποι, 20 άνθρωποι και να τους μιλάς και να τους εξηγείς πώς θα κάνουν ένα Power Point ή πώς θα κάνουν ένα Excel ή πώς... πώς... Και άλλο να είναι μέσα από πάλι τηλεκαίτευση ένα πρόγραμμα.

E: Άρα είναι χρήσιμη και η ενδοσχολική εκπαίδευση, ας πούμε.

A: Νομίζω ότι η πιο χρήσιμη από όλα είναι η ενδοσχολική εκπαίδευση. Το θέμα είναι ότι δεν υπάρχει χρόνος για να γίνει.

E: Λοιπόν. Έγινε, τελειώσαμε, σας ευχαριστώ πολύ.

